

Kommuninvest Ekonomisk förening
Medlemmarna

FÖRENINGSTÄMMA 2018

Kallelse

Medlemmarna i Kommuninvest ekonomisk förening kallas härmed till ordinarie föreningsstämma torsdagen den 26 april 2018 klockan 16.00 på Clarion Hotel Sign, Järnväggsgatan 35, Stockholm.

Ärenden

Nr	Beskrivning	Bil
1	Stämman öppnas	-
2	Val av ordförande vid stämman	1
3	Upprättande och godkännande av röstlängd	-
4	Val av två justerare	1
5	Prövning av om stämman blivit behörigen sammankallad	-
6	Fastställande av dagordning	-
7	Information om Kommuninvests verksamhet, ekonomi och framtidsplaner	-
8	Fastställande av ägardirektiv avseende föreningens företag	2
9	Framläggande av årsredovisning, revisionsberättelse och granskningsrapport för föreningen och koncernen	3
10	Beslut avseende föreningen och koncernen om fastställelse av resultaträkning och balansräkning	3
11	Beslut avseende föreningen och koncernen om dispositioner beträffande föreningens och koncernens vinst eller förlust enligt förslaget i förvaltningsberättelsen	3
12	Beslut om ansvarsfrihet för styrelseledamöterna och verkställande direktören	3
13	Fastställande av arvoden till styrelsen	4-5
14	Fastställande av arvoden för valberedningen i föreningen	6
15	Fastställande av arvoden till revisorerna	4
16	Fastställande av arvoden till lekmannarevisorerna	4
17	Val av styrelse och av styrelsens ordförande och vice ordförande	7-8
18	Val av valberedning i föreningen och dess ordförande och vice ordförande	9
19	Val av representanter till bolagsstämmorna i Kommuninvest i Sverige AB samt i övriga dotterbolag	10
20	Bolagsordning i Kommuninvest i Sverige AB	11
21	Bolagsordning i Kommuninvest Fastighets AB	12
22	Beslut om plats för nästa föreningsstämma	13

Kommuninvest i Sverige AB (publ). Org nr: 556281-4409. Styrelsens säte: Örebro

Kommuninvest Ekonomisk förening. Org nr: 716453-2074. Styrelsens säte: Örebro

Kommuninvest Fastighets AB. Org nr: 556464-5629. Styrelsens säte: Örebro

Nr	Beskrivning	Bil
23	Fastställande av arbetsordning för valberedningen i föreningen	14
24	Fastställande av arbetsordning för valberedningen i föreningens företag	15
25	Fastställande av arbetsordning för lekmannarevisorerna	16
26	Årlig insatskyldighet - år 2017	17
27	Plan för Kommuninvests kapitaluppbyggnad med riktlinjer och beslutsordning	18
28	Förslag om bemyndigande att genomföra nyemissioner	19
29	Stämman avslutas	-

KOMMUNINVEST EKONOMISK FÖRENING

Göran Färm
Styrelsens ordförande

Tomas Werngren
Verkställande direktör

Distribution av kallelsen

Kallelsen och bilagorna sänds i ett tryckt exemplar till alla medlemmars officiella postadress samt som en PDF-fil till medlemmarnas officiella e-postadress. Om vi fått uppgift om ombudets e-postadress, sänds en PDF-fil också till denna adress. Kallelsen och bilagorna finns även tillgängliga för nedladdning från www.Kommuninvest.se.

2018-03-29

Bilaga 1

Kommuninvest ekonomisk förening
Föreningsstämman

Val av ordförande och justerare vid stämman

Bakgrund

Enligt föreningens stadgar ska föreningsstämman välja en ordförande vid stämman samt välja en eller två justerare.

Förslag till beslut

Valberedningen i föreningen föreslår att stämman beslutar

att Kristina Edlund, (S), Linköpings kommun, väljs till ordförande vid årets stämma, samt

att Liselotte Grahn Elg, (M), Håbo kommun och Fred Nilsson, (S), Härnösand kommun väljs att justera stämmoprotokollet.

KOMMUNINVEST EKONOMISK FÖRENING

Valberedningen

Anders Ceder (S)
Region Örebro län
Ordförande

Arne Lernhag (M)
Öckerö kommun
Vice ordförande

Kenneth Carlsson (L)
Färgelanda kommun

Ambjörn Hardenstedt (S)
Svedala kommun

Elisabet Lassen (S)
Sollefteå kommun

Martina Mossberg (M)
Haninge kommun

Kerstin Sjöström (C)
Nordmalings kommun

2018-03-29

Bilaga 2

Kommuninvest ekonomisk förening
Föreningsstämman

Ägardirektiv år 2018 för Kommuninvest i Sverige AB

Bakgrund

Enligt stadgarna för Kommuninvest ekonomisk förening ska föreningsstyrelsen varje år utarbeta förslag till ägardirektiv för Kommuninvest i Sverige AB, att fastställas av stämman.

I 2017 års ägardirektiv fick bolaget i uppdrag att undersöka om det fanns ett behov av ökad prisdifferentiering i utlåningen och vilka effekter som då kan uppkomma. Inom ramen för utredningen gavs möjlighet att pröva viss prisdifferentiering.

Bolagets utredning ledde till att inte enbart frågan om prisdifferentiering togs upp, utan hela bolagets prisstrategi analyserades. Bolagets utredning föreslår att nuvarande begränsade mandat för prisdifferentiering i ägardirektivet inte ska ändras. Däremot föreslår utredningen att prisstrategin förändras, vilket leder till att den s.k. IFRS-bufferten vid prissättningen tas bort eller minimeras, samtidigt som kraven på bolagets effektivitet ökar.

Utifrån förslaget om ändrad prisstrategi, så är den viktigaste föreslagna förändringen i 2018 års ägardirektiv att kraven på ekonomiskt resultat ändras. Bolagsstyrelsen och föreningsstyrelsen diskuterade prisstrategin på det gemensamma seminariet i december 2017. Styrelsen beslöt då att medlemmarnas syn på förslagen skulle inhämtas vid årets medlemssamråd.

Medlemssamråd

Styrelsens förslag till förändringar i ägardirektivet med anledning av den förändrade prisstrategin har redovisats för medlemmarna vid 2018 års medlemssamråd. Medlemmarna har diskuterat ägardirektivet i denna del och ställt frågor. Två medlemmar har inkommit med särskilda skrivelser i frågan.

Föreningsstyrelsen behandlade förslaget till nytt ägardirektiv 2018-03-14.

De förändringar som föreslås är markerade i texten.

Förslag till beslut

Styrelsen förslår att stämman beslutar

att fastställa förslaget till ägardirektiv för Kommuninvest i Sverige AB samt

att uppdra till föreningens representant att vid den ordinarie årsstämman i Kommuninvest i Sverige AB besluta att det fastställda ägardirektivet ska tillämpas i bolaget.

KOMMUNINVEST EKONOMISK FÖRENING

Göran Färm
Ordförande

Ulf Bengtsson
Styrelsens sekreterare

Ägardirektiv för Kommuninvest i Sverige AB

Förändringar i förhållande till föregående års text markeras med **röd text**

Detta direktiv har fastställts på Kommuninvests stämmor den **26 april 2018**.

Kommuninvest i Sverige AB (publ). Org nr: 556281-4409. Styrelsens säte: Örebro

Kommuninvest Ekonomisk förening. Org nr: 716453-2074. Styrelsens säte: Örebro

Kommuninvest Fastighets AB. Org nr: 556464-5629. Styrelsens säte: Örebro

Ägardirektiv för Kommuninvest i Sverige AB

1. Inledning

I detta ägardirektiv formuleras ramarna för den verksamhet som Kommuninvest ekonomisk förening – nedan kallad "Föreningen" uppdragit åt styrelsen i sitt helägda dotterbolag Kommuninvest i Sverige AB – nedan kallat "Bolaget" att ansvara för.

Föreningens styrelse ansvarar för att ett förslag till ägardirektiv utarbetas varje år. Som ett led i beredningen av direktivförslaget ges bolagets styrelse tillfälle att yttra sig över förslaget.

Förslaget presenteras och diskuteras därefter vid de årliga medlemssamråden och föreläggs - efter föreningsstyrelsens slutbearbetning - föreningsstämman som fastställer det och uppdrar till föreningens representant vid den ordinarie årsstämman i Bolaget att besluta att det fastställda direktivet ska tillämpas i bolaget.

Direktivet omfattar även den verksamhet som Bolaget bedriver inom ramen för företag som Bolaget kontrollerar.

Utöver den reglering som ägardirektivet utgör, finns en rad lagar, förordningar mm som riksdagen eller olika myndigheter fastställt för finansiell verksamhet och som Bolaget har att verka inom. Direktivets riktlinjer avser att reglera vissa områden där samhället inte tillhandahåller handlingsregler eller att - inom ramen för externa normer - precisera hur verksamheten i Kommuninvest ska ordnas. Referenser till de externa reglerna görs endast undantagsvis för att förenkla direktivtexten eller för att definiera begrepp.

2. Uppdrag

Kommuninvests roll som samhällsnyttig kommungäld beskrivs i den av Föreningen fastställda¹ visionen och verksamhetsidén. Bolaget ska inom koncernen verka för att den förverkligas.

Bolaget ska regelbundet låta utvärdera hur nöjda kunderna är med verksamheten.

3. Bolagets service till föreningen

Bolaget ska tillhandahålla Föreningen följande tjänster:

- sekreterarfunktion,
- framtagande av beslutsunderlag,
- medlemsrekrytering, beredning av ansökningar och uppföljning i medlemsfrågor,
- ekonomisk redovisning och administration i övrigt,

¹ Föreningsstämman 2013-04-18 fastställde en gemensam vision och verksamhetsidén för föreningen och föreningens företag.

- handha föreningens likvida medel², motta betalningar för föreningens räkning och ombesörja att de utbetalningar som beordras av föreningen verkställs,
- bereda föreningsstyrelsens ställningstaganden i arbetet med att förbättra de allmänna villkoren för den kommunala sektorns finansieringsverksamhet samt
- produktion av medlemstidningen Dialog och koordinering och arrangerande av föreningens evenemang,
- utarbeta, upprätthålla och uppdatera en plan för återhämtning av koncernens/företagsgruppens finansiella ställning efter det att en tänkt kraftig försämring inträffat,
- personella resurser för framtagande av underlag, statistisk bearbetning, spridning av resultat och andra nödvändiga åtgärder för att föreningen ska klara de kunskapsområden som beskrivs i avsnitt 10.3.1.

4. Ekonomiskt resultat

Bolagets operativa resultat ska vara positivt.

Bolagets operativa resultat ska täcka föreningens verksamhetskostnad i den mån föreningens egna intäkter inte förslår samt ge möjlighet till förräntning av medlemmarnas insatskapital.

Det resultatkrav som anges ovan ska i allt väsentligt uppnås genom en tillräcklig marginal i den ordinarie utlåningsverksamheten samt genom god kostnadskontroll.

5. Konsolidering

Föreningen har huvudansvaret för kapitaluppbyggnaden i koncernen och att såväl interna som lagstadgade bruttosoliditetskrav kan uppnås.

Bolaget ska uppnå en bruttosoliditetsgrad där summan av primärkapital och övrigt primärkapital uttryckt i procent av tillgångsvärde m.m. enligt gällande beräkningsmetod för soliditetsgrad³ vid 2018 års utgång uppgår till lägst 1,50 procent.

Bolaget ska under 2018 utarbeta mål för bolagets kapitalisering som både tar höjd för finansinspektionens och resolutionsmyndighetens föreskrifter och krav samt styrelsens uppfattning av behovet utifrån Kommuninvests affärsmodell.

Det ankommer på bolaget att svara för kapitaluppbyggnaden. Kapitaluppbyggnaden sker antingen genom att bolaget riktar en eller flera nyemissioner av aktier till Föreningen eller genom att Föreningen tillhandahåller övrigt primärkapital till Bolaget. Det är Föreningen som ansvarar för att anskaffa sådant kapital.

² I avräkning på bolagets konton eller placerat i sådana instrument och volymer som är tillåtna för bolaget.

³ Fastställs nya gynnsammare lagregler och/eller beräkningsmetoder ska det interna minimikravet på bruttosoliditet ändock vara 1,50 procent under 2018 beräknat enligt nuvarande regler.

6. Kreditgivning

6.1 Förmåga att försörja sektorn med krediter

Bolaget ska söka säkerställa att medlemmarnas behov av finansiering kan tillgodoses. Bolagets likviditetsreserver ska anpassas till detta. I avsnitt 7 anges en miniminivå för likviditeten.

6.2 Kreditprövning vid utlåning

Utgångspunkten är att Bolaget ska bevilja medlemmarna och deras företag deras normala behov av krediter.

Kreditgivningen ska ske inom ramen för den kommunala kompetensen. Låneändamål som beslutats av fullmäktigeförsamling ska anses vara kompetensenlig och sund.

Utlåning ska ske inom ramen för en av bolaget fastställd koncernlimit. Den ska omfatta medlemmen och de företag som kontrolleras och garanteras av medlemmen.

Bolaget ska ha en modell för analys av medlemmarnas och företagens finansiella situation och en policy för kreditgivning. De ska baseras på grundprincipen att en exponering mot en svensk kommun ges samma riskvikt som en exponering mot svenska staten.

Modellen och policyn ska baseras på de riktlinjer som beskrivs i bilaga till detta direktiv. När Bolagets styrelse beslutar om ändringar i modellen eller policyn ska detta rapporteras i enlighet med avsnitt 11.

6.3 Villkor i utlåningsverksamheten

Utgångspunkten är att bolaget vid varje tidpunkt ska erbjuda kunderna lån till likvärdiga villkor, dock får prissättningen differentieras när så är motiverat ur marknadssynpunkt, medlemmens bidrag till föreningens kapitalisering, avser utlåning för tydligt definierade hållbara ändamål eller beror på skillnader i bolagets kostnader för olika lån.

7. Risker

7.1 Grundläggande syn på risk

Bolaget får inte bedriva sådana verksamheter som innebär att risknivån överstiger vad som hade varit tillåtet risktagande för **en kommun, ett landsting eller en region** enligt kommunallagen.

Bolagets risker ska vara små och får inte i något fall vara större än nödvändigt för att uppnå syftet med verksamheten och tillämpningen av dessa ägardirektiv. Den totala risknivån får inte äventyra Bolagets finansiella situation.

7.2 Total risknivå i Bolaget

I den IKLU-rapport (Intern kapital-och likviditetsutvärdering) som fastställs av Bolaget och för Kommuninvestgruppen av Föreningen och därefter prövats av Finansinspektionen, anges en beräknad total risknivå för vart och ett av åren under den aktuella planperioden.

Bolagets styrelse har inte rätt att, utan föreningsstyrelsens godkännande, överskrida dessa risknivåer.

Befaras ett överskridande som beror på ändrad lagstiftning eller annan orsak som Bolaget inte råder över, ska detta rapporteras i enlighet med avsnitt 11. Något godkännande från Föreningen erfordras inte i sådana fall.

Den ökning av Kommuninvests kapital som skett för att organisationen 2018 ska kunna klara interna och externa minimikrav på bruttosoliditet ska utgöra en buffert som inte får tas i anspråk för ökat risktagande om detta inte ingår i de förutsättningar som godkänts i IKLU.

7.3 Specifikt om enskilda riskområden

7.3.1 *Kreditrisk*

Bolaget ska ha en modell för analys av motparter. Bolagets styrelse ska fastställa vilka motparter som är tillåtna att ingå avtal med och vilka limiter som ska gälla för dessa.

Ändras kreditrisken för en befintlig motpart, så att den inte längre är godkänd för nya avtal, ska rapportering ske enligt avsnitt 11.

7.3.2 *Likviditetsrisk*

Bolagets styrelse ska årligen pröva och fastställa hur stor likviditet som erfordras i verksamheten.

Likviditetsbehovet ska baseras på de värden som anges i den IKLU-rapport som fastställs av Bolaget och för Kommuninvestgruppen av Föreningen och därefter prövas av Finansinspektionen.

8. **Riktlinjer för löner och ersättningar**

8.1 Löner

Bolaget ska ha en dokumenterad lönepolicy omfattande alla anställda i Bolaget, förutom VD, vice VD och övriga medlemmar i verkställande ledningen. Bolaget ska tillämpa marknadsmässiga löner, dock inte vara löneledande.

Löneersättningen ska bestå av fast lön och ha sin grund i utförda prestationer med beaktande av verksamhetens utveckling och finansiella mål.

8.2 Riktlinjer för ersättning till verkställande direktören m.fl.

Bolagets styrelse ska inom ramen för ”Riktlinjer för ersättning och andra anställningsvillkor för VD, vice VD och övriga medlemmar i verkställande ledningen” som framgår av bilaga till detta direktiv, besluta om ersättningar och övriga anställningsvillkor för dessa befattningshavare.

Vad gäller anställning och entledigande av VD och vice VD ska Bolagets styrelse samråda med Föreningens styrelse innan Bolaget beslutar i ärendet.

9. Etiska riktlinjer

9.1 Hållbarhet

Bolaget ska bidra till en hållbar utveckling av samhället genom att minska den egna miljöbelastningen. Ambitionen gäller både direkt miljöbelastning från den egna verksamheten och indirekt miljöbelastning vid finansiering, placering och kreditgivning. Utgångspunkten för miljöarbetet är FN:s miljöprogram för finansiella institutioner⁴.

9.2 Representation mm

Vid extern representation ska Bolaget agera i enlighet med den praxis som gäller på den aktuella marknaden eller i det aktuella landet.

Vad gäller intern representation ska Bolaget följa de regler och värderingar som gäller för kommunal representation.

Kostnader för resor, hotellvistelser m.m. ska präglas av måttfullhet och Bolaget ska välja de alternativ som är ändamålsenliga och förenliga med Kommuninvests ställning och anseende.

10. Övriga direktiv

10.1 Kod för bolagsstyrning etc.

Svensk kod för bolagsstyrning omfattar inte Bolaget. Särarten bedöms vara sådan att Koden och Principer för styrning av kommun och landstingsägda bolag inte heller ska tillämpas.

10.2 Ansvarsförsäkring i Bolaget m.fl. företag

Bolaget ska teckna och vidmakthålla en styrelse- och vd-ansvarsförsäkring som omfattar styrelseledamöter och vd i Bolaget, Föreningen, Kommuninvest fastighets AB samt i förekommande fall andra företag som kontrolleras av någon av de uppräknade enheterna. Försäkringsskyddet för angivna företag ska lägst uppgå till lägst 300 miljoner kronor.

⁴ United Nations Environment Program Finance Initiative.

10.3 Kunskap om finansieringsfrågor och utveckling av produkter och tjänster

10.3.1 Kunskap om kommunala finansieringsfrågor – byte av ansvarig enhet

Föreningen ansvarar från och med 2017/2018 för att regelbundet följa upp kommunsektorns investeringar, låneskuld och skuldförvaltning och ombesörja att kunskapen sprids till sektorns företrädare samt andra intressenter. Föreningen ska även samverka med akademiska institutioner för att bidra till att bredda och fördjupa den akademiska forskningen rörande kommunala finansieringsfrågor från samma tidpunkt.

10.3.2 Utveckling av produkter och tjänster

Bolaget äger självt besluta om inriktning och omfattning på produkt och tjänsteutveckling. För det fall Föreningen önskar initiera visst utvecklingsarbete anges detta i direktivet.

10.4 Särskilda uppdrag m.m. för visst år

Inget särskilt uppdrag för 2018.

10.5 Arkivmyndighet

Alla kommunägda företag ska ha en arkivmyndighet. Arkivmyndighet för Bolaget är den medlem i föreningen som medlemskommunerna och landstingen överenskommit genom beslut på föreningsstämma.

10.6 Ägardirektiv för dotterföretag mm

Bedriver Bolaget verksamhet inom ramen för företag som Bolaget självt kontrollerar ska Bolaget tillse att ägardirektiv upprättas och fastställs för detta företag.

11. Rapportering

Bolagets styrelse rapporterar till Föreningens styrelse om väsentliga händelser i verksamheten samt om hur risker och ekonomi utvecklas.

Rapporteringen ska minst ha det innehåll och den periodicitet som Föreningens styrelse fastställer i en Rapportplan.

12. Internrevision

Det ska finnas en internrevisionsfunktion för Föreningen och Bolaget. Föreningen beslutar om vilken gemensam konsult som ska väljas. Respektive styrelse beslutar självständigt om revisionsplanering och andra uppdrag till internrevisor samt om utformning av rapportering och arbetsformer i övrig inom respektive företag. Kostnaderna för internrevisionsinsatserna i fördelas mellan företagen baserat på det nedlagda arbetet.

13. Särskild beslutsordning i vissa fall

Uppkommer fråga om att göra avsteg från dessa direktiv, förändra ägandet i eller bilda/avveckla dotterbolag eller intressebolag eller om Bolaget överväger att föra ut någon väsentlig del av verksamheten, eller lämna uppdrag att utföra sådan verksamhet, till

annan utom Bolaget, ska samråd först ske med Föreningens styrelse som kan besluta att frågan ska hänskjutas för beslut till stämma i Bolaget.

Bilaga till ägardirektiv

Riktlinjer för analysmodell och policy för kreditgivning

Grundläggande synsätt

Analysmodellen och policyn för kreditgivning ska baseras på grundprincipen att en exponering mot en svensk kommun ges samma riskvikt som en exponering mot svenska staten.

Svenska kommuner upprätthåller av tradition principen om att vara en ansvarstagande ägare. Kommunägda företag som drabbats av tillfälliga ekonomiska problem eller som drivits inom områden som inte kan finansieras med försäljningsintäkter, erhåller regelmässigt löpande driftbidrag eller kapitaltillskott av olika slag. Vid Bolagets limitsättning för kommunkoncernen företag ska detta tillmätas stor betydelse i kombination med att kommuners egna goda kreditvärdighet som via borgensåtagande för de egna företagens lån överförs till företagen. Kreditrisken vid utlåning till ett kommunägt företag ska därför anses vara mycket låg.

Analysmodellen ska vila både på kvantitativa och kvalitativa grunder

Det finns inte någon enkel modell som alltid kan användas för att bedöma en medlem och gränserna för kreditgivningen till en medlem. Analysmodellen måste vila både på kvantitativa och kvalitativa grunder, där sedvanliga ekonomiska mått, kompletteras med annan information om kommunen och dess ledning för bästa möjliga helhetsbedömning,

Likabehandling och transparens

Kreditgivningen och limitsättningen ska bygga på en metod som är tydlig och transparent så att den garanterar likabehandling av medlemmarna.

Prövning av låneändamål, kompetensenlighet och sundhet

Utlåning till kommun eller kommunägt bolag ska anses kompetensenlig och sund om en medlems fullmäktigeförsamling

- godkänt låneändamålet när kommunen är låntagare
- godkänt ändamålet med borgen till eget företag som är låntagare,
- i enlighet med kommunallagen beretts tillfälle att ta ställning till bolags beslut av betydelse/vikt och som innebär att upplåning ska ske.

När Bolaget prövar om medlems företag kan kreditgodkännas, ska kommunallagens föreskrift om att fullmäktige ska fastställa att det kommunala ändamålet anses uppfyllt om fullmäktige fastställt bolagsordningens ändamål. Övrig prövning av rubricerade aspekter som kan behövas, sker enligt relevant lagstiftning eller myndighets föreskrift.

Utlåningslimiter och prövning av kredit

Styrelsen ska fastställa en utlåningslimit för varje kommunkoncern bestående av kommunen och dess företag.

Varje koncernlimit ska baseras på en normallimit som kan ökas eller minskas genom särskilt beslut. Beslut som innebär avsteg från normallimiten ska föregås av en särskild utredning. Metoden för särskilda utredningar ska läggas fast i en analysmodell.

Innan Bolaget beslutar att bevilja en kredit ska det enligt lag pröva kreditrisken.

Vid utlåning till en kommun prövas frågan om kreditrisk vid fastställandet av limit för kommunkoncernen, inte för varje enskild kredit. Utrymmet för kreditgivning avräknas från limiten då kredit beviljas. Utlåning till kommun sker utan säkerhet.

Vid utlåning till ett kommunägt företag prövas frågan om kreditrisk vid fastställandet av limit för kommunkoncernen, inte för varje enskild kredit. Utrymmet för kreditgivning avräknas från limiten då kredit beviljas. Utlåning till företag får endast ske mot borgen från ägarkommunen.

Kostnaden för ökad övervakning av medlemmar med ekonomiska problem etc.

Föranleder en medlems eller medlemmens företags ekonomiska utveckling att Bolaget beslutat om särskilda åtgärder för att följa upp eller stödja medlemmen i en fördjupad dialog, ska kostnaden för Bolagets åtgärder bäras av den berörda medlemmen.

Bilaga till ägardirektiv

Riktlinjer för ersättning och andra anställningsvillkor för VD, vice VD och övriga medlemmar i verkställande ledningen

Dessa riktlinjer avser ersättning och andra anställningsvillkor för verkställande direktören (VD) och vice verkställande direktören (VVD) och övriga medlemmar i verkställande ledningen för Kommuninvest i Sverige AB, nedan kallat bolaget.

Dessa riktlinjer gäller för anställningsavtal som ingås efter det att riktlinjerna godkänts av årsstämman och för ändringar i befintliga avtal som görs därefter.

Principer för ersättningar och andra anställningsvillkor

Grundprincipen är att ersättningar och andra anställningsvillkor ska vara marknadsmässiga, bestå av enbart fast lön och baseras på hans eller hennes prestationer. I årsredovisningen ska anges totala ersättningar och förmåner.

Villkoren för ickemonetära förmåner, pension, uppsägning och avgångsvederlag

Medlemmarna i verkställande ledningen har rätt till sedvanliga ickemonetära förmåner och företagshälsovård i enlighet med bolagets policy.

VD har även rätt till förmånsbil.

Bolaget åtar sig att betala en premiebestämd pensionsförsäkringslösning för VD motsvarande 30 % av lönesumman. Övriga följer ITP-plan.

För VD och VVD är uppsägningstiden från bolagets sida sex månader. Vid uppsägning från bolagets sida är VD och VVD berättigade till ett avgångsvederlag motsvarande 18 månader. Avgångsvederlag utgår inte om uppsägningen grundar sig på brott eller försummelse i tjänsteutövningen. Bolaget äger rätt att avräkna inkomster av tjänst jämte andra beräkningsbara förmåner som VD eller VVD uppbär från annan anställning eller näringsverksamhet under den tjugofyramånadersperiod som följer efter uppsägningen. Vid uppsägning från individens sida är uppsägningstiden sex månader.

För övriga medlemmar i verkställande ledning gäller reglerna om uppsägning i vid varje tid gällande kollektivavtal.

Styrelsens beslutsfattande om lön och andra anställningsvillkor

Bolagets styrelse ska besluta om lön och övriga villkor för VD, VVD och övriga medlemmar i verkställande ledningen.

2018-03-29

Kommuninvest ekonomisk förening
Föreningsstämman

Årsredovisning, revisionsberättelse och granskningsrapport

Bakgrund

Styrelsens förslag till årsredovisning för Kommuninvest ekonomisk förening och Kommuninvestkoncernen för år 2017 bifogas.

Av bilagan framgår även revisionsberättelsen på sidorna 97-99 och lekmannarevisorernas granskningsrapport på sidan 100.

Årsredovisningen distribueras i pappersform till medlemmarna tillsammans med övriga stämmohandlingar och finns tillgänglig för nedladdning från www.kommuninvest.se.

Separata tryckta exemplar av årsredovisningen utdelas sedan 2013 inte längre i anslutning till stämman.

Föreningens styrelse behandlade förslaget till årsredovisning 2018-03-14.

Förslag till beslut rörande årsredovisningen

Styrelsen föreslår att föreningsstämman beslutar

att fastställa resultaträkningen och balansräkningen för 2017 för föreningen och koncernen, samt

att fastställa styrelsens förslag till vinstdisposition i föreningen.

Revisionsberättelse och granskningsrapport

Vi hänvisar till revisionsberättelsen och lekmannarevisorernas granskningsrapport. Av revisionsberättelsen framgår revisorns uttalanden om föreslagen vinstdisposition samt frågan om ansvarsfrihet.

KOMMUNINVEST EKONOMISK FÖRENING

Göran Färm
Ordförande

Tomas Werngren
Verkställande direktör

Kommuninvest i Sverige AB (publ). Org nr: 556281-4409. Styrelsens säte: Örebro

Kommuninvest Ekonomisk förening. Org nr: 716453-2074. Styrelsens säte: Örebro

Kommuninvest Fastighets AB. Org nr: 556464-5629. Styrelsens säte: Örebro

KOMMUNINVEST EKONOMISK FÖRENING

Årsredovisning

2017

+
Hållbarhets-
redovisning

KOMMUNINVEST

INLEDNING

Vårt uppdrag	3
Kommuninvest i korthet	4
Ordförande har ordet	7
VD har ordet	8

HÅLLBARHETSRAPPORT

Inledning	10
Värdeskapande	12
Hållbarhetsarbetets inriktning	14
Ekonomiskt ansvarstagande	16
Socialt ansvarstagande	18
Miljömässigt ansvarstagande	20
Revisorns yttrande	22

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Verksamhetsinriktning	24
Kommunal lånefinansiering	25
Utlåning	26
Upplåning	27
Likviditetsförvaltning	28
Organisation och medarbetare	29
Finansiell ställning	31
Risk- och kapitalhantering	32
Styrning och kontroll	37
Förvaltningsberättelse – Moderföreningen	42
Förslag till vinstdisposition	43

FINANSIELLA RAPPORTER

Innehållsförteckning Finansiella rapporter	45
Resultaträkning och Rapport över totalresultat - Koncernen	46
Balansräkning - Koncernen	48
Redogörelse för förändringar i eget kapital - Koncernen	50
Kassaflödesanalys - Koncernen	52
Resultaträkning och Rapport över totalresultat – Moderföreningen	53
Balansräkning – Moderföreningen	54
Redogörelse för förändringar i eget kapital – Moderföreningen	55
Kassaflödesanalys – Moderföreningen	56
Noter	57
Fem år i sammandrag - Koncernen	94
Alternativa nyckeltal	95
Underskrifter	96
Revisionsberättelse	97
Granskningsrapport	100
Medlemsförteckning	101

Tillsammans för bättre villkor

Kommuninvests roll är att erbjuda trygg och kostnadseffektiv finansiering till sina medlemmar och kunder – svenska kommuner, landsting/regioner, kommunala bolag och andra kommunala aktörer.

277 + 11

Kommuninvest ägs av 277 kommuner och 11 landsting/regioner.

Gröna lån

Gröna lån introducerades 2015 för finansiering av miljö- och klimatrelaterade investeringar. Under 2017 ökade volymen godkända Gröna lån till 27 (18) miljarder kronor.

VÅR VISION
Att vara världens bästa organisation för kommunal finansförvaltning för ett gott och hållbart samhälle.

Grundidé

Tillsammans lånar kommuner och landsting/regioner tryggare och billigare än var och en för sig. Tillsammans kan kommunsektorn också öka sin kompetens inom finansförvaltning.

Organisation med tydlig rollfördelning

Kommuninvest består av två delar. Dels finns kreditmarknadsbolaget Kommuninvest i Sverige AB (Bolaget) och dels finns den ekonomiska föreningen Kommuninvest ekonomisk förening (Föreningen).

Kommuninvest ekonomisk förening

Administrerar medlemskap och solidarisk borgen.

Styrelsen består av politiker från kommuner och landsting/regioner.

Kommuninvest i Sverige AB

Bedriver den finansiella verksamheten med upplåning, likviditetsförvaltning och utlåning.

Styrelsen består av personer med kompetens inom bland annat offentlig förvaltning, kapitalmarknad, affärsutveckling och digitalisering.

AAA

Aaa

Kommuninvest i Sverige AB har högsta möjliga kreditbetyg, AAA/Aaa, och stabila utsikter.

Start 1986

Sedan starten 1986, har Kommuninvest bidragit till att sänka kommunsektorns upplåningskostnader med mångmiljardbelopp. Det har i slutänden gynnat medborgarna som fått ta del av en förbättrad samhällsservice på både lokal och regional nivå.

310 Mdkr

Vid utgången av 2017 uppgick den totala utlåningen till 310 mdkr.

Viktiga händelser under året

Under 2017 uppnåddes flera milstolpar för Kommuninvest, bland annat en FN-utmärkelse för grön finansiering. Ställningen på marknaden för kommunal finansiering stärktes och ett viktigt förtydligande kom från EU-kommissionen.

50

procent av sektorns upplåning

Under 2017 passerade Kommuninvest för första gången 300 miljarder kronor i utlåning, som en effekt av ökade upplåningsbehov bland kommuner och landsting/regioner, nya medlemmar och ökad andel utlåning bland befintliga medlemmar. Vid utgången av året var utlåningsvolymen 310 miljarder kronor, motsvarande 50 procent av kommunsektorns totala externa upplåning.

Förtydligande från EU rörande bruttosoliditet

Under 2017 reviderades de krav som EU-kommissionen ställer på s.k. offentliga utvecklingskreditinstitut ("public development credit institutions", PDCI), avseende införande av kapitalkravsmåttet bruttosoliditet. Det reviderade förslaget tydliggör att såväl direkta som indirekta (exempelvis utlåning till kommunala bolag) exponeringar mot offentlig sektor omfattas av den särskilda bruttosoliditetsregleringen för PDCI. Dessutom tydliggörs att ett institut inte behöver vara etablerat enligt offentlig rätt för att få räknas som en PDCI.

Kommuninvest bedömer att Bolaget uppfyller samtliga angivna kriterier för att kunna definieras som ett offentligt utvecklingskreditinstitut, vilket skulle innebära väsentligt lägre kapitalkrav, jämfört med om bruttosoliditetskravet skulle beräknas med utgångspunkt från hela balansslutningen. Bruttosoliditetskravet förväntas införas från 2019, men förslaget är ännu ej slutgiltigt. Se vidare sidan 35.

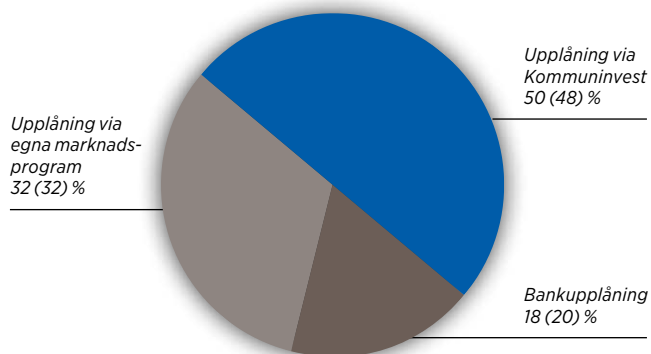

FN-pris till svenska kommuner

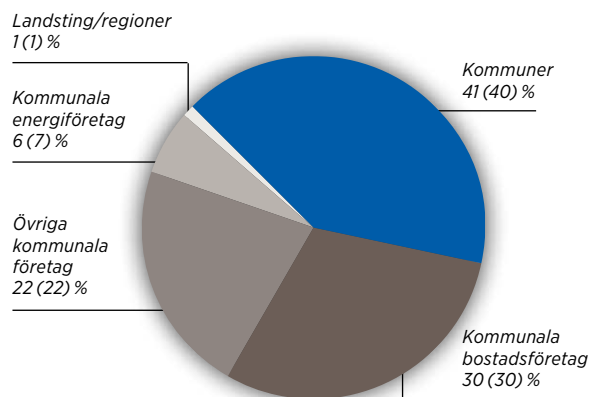
Vid FN:s klimatkonferens COP23, i Bonn i november 2017, fick svensk kommunsektor ta emot FN-priset *Momentum for Change Climate Solutions Award* för den modell för grön finansiering som utvecklats av Kommuninvest och dess medlemmar.

På plats för att ta emot priset fanns Margareta Rönngren, vice ordförande i kommunstyrelsen i Umeå samt Kommuninvests hållbarhetschef Björn Bergstrand. Kommuninvest var en av de tre vinnare som utsågs i kategorin Financing for Climate Friendly Investment, grön finansiering. Enligt FN utgör Kommuninvests gröna finansieringsmodell ett exempel på en konkret, innovativ och skalbar lösning som andra kan inspireras av.

MARKNADSANDELAR, KOMMUNAL LÅNEFINANSIERING¹

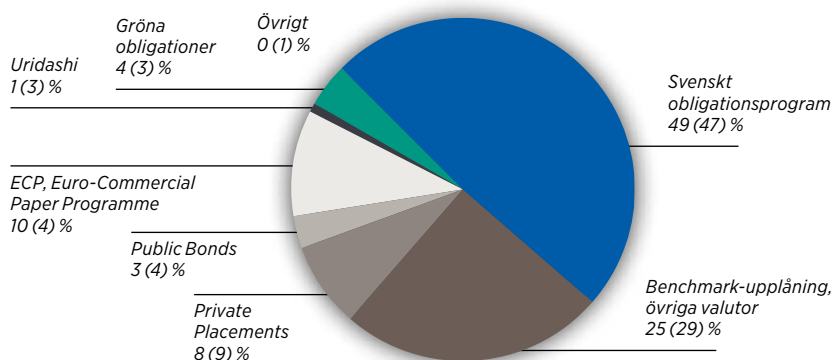
KOMMUNINVESTS UTLÅNINGSPORTFÖLJ

1) Prognos. Avser total utestående upplåning.

UPPLÅNINGSPORTFÖLJEN PER UPPLÅNINGSPROGRAM

(exkl. certifikatupplåning)

Alla grafer avser 2017-12-31. Siffror inom parentes avser 2016-12-31.

FLERÅRSÖVERSIKT KOMMUNINVEST-KONCERNEN

	2017	2016	2015	2014	2013
Balansomslutning, mdkr	357,0	361,7	340,6	312,1	277,5
Utlåning, mdkr	310,1	277,0	254,4	222,8	208,6
Årets resultat, mnkr	1 075,9	358,8	689,9	718,6	745,8
Medlemmar, totalt	288	286	280	280	278
Varav kommuner	277	275	272	272	270
Varav landsting/regioner	11	11	8	8	8
Kärnprimärkapitalrelation ¹ , %	218,0	106,6	46,2	35,6	37,6
Primärkapitalrelation ² , %	218,0	106,6	46,2	35,6	37,6
Total kapitalrelation ³ , %	231,4	117,6	56,9	47,4	56,4
Bruttosoliditetsgrad enligt CRR ⁴ , %	1,82	1,60	0,90	0,79	0,58

1) Kärnprimärkapital i relation till totalt riskexponeringsbelopp. Se vidare sidorna 34-35 och not 2.

2) Primärkapital i relation till totalt riskexponeringsbelopp. Se vidare sidorna 34-35 och not 2.

3) Total kapitalbas i relation till totalt riskexponeringsbelopp. Se vidare sidorna 34-35 och not 2.

4) Primärkapital i relation till totala tillgångar och åtaganden (exponeringar). Se vidare sidan 35 och not 2.

Stark kommunsektor, men stora utmaningar

Sveriges kommuner, landsting och regioner står inför ovanligt stora utmaningar. Befolkningen ökar rekordsnabbt. Det ställer krav på barnomsorg, skolor och bostäder. Antalet äldre växer. Det ökar kraven på vård och omsorg. Vi möter väldiga investeringsbehov inom VA-nät, järnvägar och annan infrastruktur. Att gemensamt lösa finansieringen av allt detta blir allt viktigare, och där spelar Kommuninvest en alltmer central roll.

Att alla dessa utmaningar inträffar samtidigt ställer stora krav på Sveriges kommuner, landsting och regioner. Våra 288 medlemmar finansierar en stor del av sina investeringar via den frivilliga finansiella samverkan som Kommuninvest erbjuder, och därmed blir vår roll särskilt viktig.

Nyckelroll för hållbar omställning

Utmaningarna handlar dock inte bara om volym, utan också om kvalitet. Kommuninvest arbetar hårt på att öka kunskapsinnehållet i våra tjänster. Inte minst handlar det om kraven på långsiktig hållbarhet. Både internationella avtal och kommunernas egna prioriteringar kräver ökad takt i omställningen, vilket också har skapat en grön kapitalmarknad. Kommuninvest har gått i täten för den gröna omställningen och stärkt sin förmåga att erbjuda hållbara och effektiva finansieringslösningar för medlemmarna.

Kommuner, landsting och regioner är unika nyckelaktörer i denna nödvändiga omställning. De genomför omfattande investeringar i energisnåla byggnader, hållbar vatten- och avfallshantering, kollektivtrafik, förnybar energiproduktion mm, som allt oftare finansieras med Gröna lån från Kommuninvest. Därmed har Kommuninvest kunnat etablera sig som Sveriges största emittent av gröna obligationer och en världsledande aktör på området.

Sammantaget blev 2017 ett mycket bra år både för Kommuninvest och för arbetet med hållbar omställning. Att FN vid klimatmötet i Bonn belönade svenska kommuner, landsting och regioners samverkan inom grön finansiering med sitt Momentum for Change Climate Solutions Award är vi extra glada för.

Regelverksfrågor

De internationella kraven på kapitaltäckning är av strategisk vikt för Kommuninvest. Vi har levt med frågan i flera år och hoppas den får sin lösning inom EU 2018. De förslag som ligger betyder att offentliga finansieringsföretag av Kommuninvests typ får gynnsammare villkor än de som tar större risker. Därmed skulle regelverket ge oss förutsättningar att även i framtiden kunna erbjuda goda villkor för den offentliga sektorns investeringar

Fram tills att EU slutligt har lagt fast de framtida kapitalkraven har vi ett självpåtaget mål om minst 1,5 procents bruttosoliditet. Med kapitaltillskott från nya medlemmar och årlig insats från dem som ännu inte nått den högsta nivån har föreningen 2017 fortsatt öka sitt kapital med drygt 450 miljoner kronor. Bruttosoliditeten vid utgången av 2017 är därmed starka 1,82 procent.

Viktig framtidsdebatt

Att möta de stora investeringsbehoven på ett hållbart sätt förblir centralt för kommunsektorn. De ständigt växande kraven på välfärden och de stora investeringsutmaningarna väcker frågan om behovet av organisatoriska reformer inom den kommunala sektorn för framtiden. En utredning om sektorns framtida struktur och villkor pågår, som lär leda till mycket framtidsdebatt. Kommuninvest kommer givetvis att delta i den debatten.

Vi bedömer att de kommunala investeringarna och den externa låneskulden kommer att öka med minst 5 procent per år framöver. Samtidigt växer svensk ekonomi i god takt och kommunsektorn uppvisar stabila resultat. Med de förutsättningarna blir investeringstakten hanterlig.

Bra utgångsläge

2017 har varit ett bra år för Kommuninvest – positiv marknadsutveckling, starkt resultat och hög överskottsutdelning till medlemmarna. Vårt interna effektiviseringsarbete och en ny prisstrategi för att kunna erbjuda lån till ännu lägre priser ger en god grund för fortsatt utveckling. Vi verkar varje dag för att säkerställa trygg och kostnadseffektiv finansiering för investeringar i svensk välfärd och vi gör det på ett sätt som uppskattas av våra allt flera medlemmar. Som ordförande ser jag fram emot kommande år med god tillförsikt.

Norrköping i mars 2018

Göran Färm
Ordförande

Kommunsektorn visar styrka

Svensk kommunsektor har på sammantagen nivå under en lång rad år lyckats uppvisa överskott. Det är imponerande och ett bevis för att vi i Sverige har ett ramverk för stabila offentliga finanser som fungerar. Kommuninvest, sektorns samverkan inom finansiering, lämnar ett starkt år bakom sig.

Nära 290 kommuner och landsting/regioner är medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening, och har, tillsammans med sina majoritetsägda bolag, förbund och stiftelser, rätt att låna medel och från Kommuninvest i Sverige AB. Det är i våra medlemmars och kunders tjänst vi verkar varje dag, för att säkerställa trygg och kostnadseffektiv finansiering för investeringar i svensk välfärd.

Medlemsnytta för alla

Den totala utlåningsvolymen ökade under året med 12 procent till 310 miljarder kronor, som en effekt av dels ökade investerings- och lånebehov i kommunsektorn, men också att vår andel av sektorns totala upplåning ökar. Medlemstillväxten har fortsatt, med Linköpings kommun och Mölndals Stad som nya medlemmar.

Hög återbäring av engångskaraktär

Kommuninvest uppvisar för 2017 ett ekonomiskt resultat som kan tyckas högt för en verksamhet som i grund och botten är icke-vinstdrivande. Till betydande del är det tidigare års operativa resultat som synliggörs, och en betydande återbäring till medlemmar, motsvarande 30 baspunkter på medlemmarnas lånevolym, planeras. Framgent förväntar vi oss att Kommuninvests skalfördelar ska komma medlemmar och kunder tillgodo direkt via lägre räntor.

Kostnadseffektiv upplåning och matchning

Effektiv upplåning och låga administrativa kostnader är avgörande för att Kommuninvest långsiktigt ska kunna skapa mervärde för medlemmarna i form av lägre lånekostnader. Bolaget lägger allt större tyngd på sina strategiska upplåningsmarknader i USD och SEK, och har vidtagit en rad åtgärder för att öka sina obligationers attraktivitet. Särskilt fokus har den svenska marknaden.

Grön omställning förenar kommuner och placerare

Institutionella placerare söker i allt högre utsträckning en hållbar förvaltning av sina medel, och vill även kunna finansiera tydligt definierade gröna och/eller sociala projekt. För kreditinstitut av Kommuninvests karaktär, som till stor del är inriktat på att finansiera hållbara, gröna och sociala investe-

ringar bland kommuner och landsting/regioner, ger detta goda möjligheter. Arbetet med gröna lån och gröna obligationer har hittills varit framgångsrikt, och det pris som delades ut av FN:s klimatsekretariat under året var ett värdefullt erkännande.

En kommungäld för framtiden

I det förändringsarbete som sker i Kommuninvest i Sverige AB står fyra områden i fokus: Kund, Digitalisering, Effektivitet och Kompetens. Där kraftsamlar Bolaget för att säkerställa att Kommuninvest även i framtiden ska leva upp till medlemmars och kunders förväntningar. I ett samarbete med Örebro Universitet kring artificiell intelligens tas sikte på förklarade och förbättrade analystjänster.

Tack vare tjänsten KI Finans kan kommunala tjänstemän med ett knapptryck ta fram rapporter som tidigare kunde ta flera dagar att sammanställa. Tjänsten ger också Kommuninvest tillgång till stora datamängder om kommunal skuldförvaltning. Det möjliggör fördjupad analys och mer effektiv skuldhantering för medlemmar och kunder.

Gemensamt för utvecklingen av framtidens Kommuninvest är aktiv kund- och medlemsdialog. Medlemssamråd, finansseminarium och olika kundreferensgrupper är viktiga plattformar.

Investeringstakt kräver hållbara finanser

Hög svensk befolkningstillväxt, stark urbanisering och demografiska förändringar, gör att kommunsektorn behöver investera i ny, uppgraderad och utbyggd infrastruktur. Att kommuner och landsting/regioner finansierar nödvändiga investeringar med lån innebär inte per automatik ökad risk, men det förutsätter goda ekonomiska resultat. Att värna långsiktigt hållbara kommunala finanser måste därför förbli en prioritet.

Kommuninvest ekonomisk förening

Tomas Werngren
Verkställande direktör

Hållbarhetsrapport 2017

En betydande del av de framtidsinvesteringar som sker i Sverige görs av någon av de 288 kommuner och landsting/regioner som är medlemmar i Kommuninvest. Det innebär att Kommuninvest är med och finansierar bostäder, skolor, energianläggningar, äldreboenden, sjukhus och annan viktig samhällsinfrastruktur runtom i Sverige. På så sätt bidrar vi till en starkare välfärd och ett hållbarare samhälle.

Att ta ansvar för hur vår verksamhet påverkar samhället är naturligt för oss. Men det är genom att erbjuda våra medlemmar attraktiva finansieringslösningar vi gör skillnad på riktigt. Via vår verksamhet skapas utrymme och möjligheter för ett ökat ekonomiskt, miljömässigt och socialt ansvarstagande.

Kommunerna, landstingen och regionerna utgör fundamentet i det svenska välfärdssamhället. Det är i dessa sektors regi som de mest centrala samhällstjänsterna, som vård, skola och omsorg, möter medborgarna. De har också en central roll för den grundläggande samhällsinfrastrukturen, i form av bostadsbyggande, energiförsörjning, kollektivtrafik, vatten- och avloppshantering, avfallshantering och materialåtervinning med mera. Mer än hälften av de offentliga investeringarna sker i den kommunala sektorn, och de kommunala investeringarna ger väsentliga bidrag till svensk ekonomi.

Kommunsektorn är också en stor arbetsgivare. Av den totala sysselsättningen i Sverige står kommuner, kommunala bolag samt landsting/regioner för cirka 25 procent.

Under de kommande åren behöver kommunsektorn göra stora investeringar – för att skapa förutsättningar för fortsatt tillväxt, utbyggnad av välfärden och för att uppgradera och modernisera anläggningar och byggnader som uppförts i tidigare expansionsperioder. Gemensamt för dessa omfattande investeringar är att de sker med höga hållbarhetsambitioner. Kommuninvest ser det därför som en av sina centrala uppgifter att genom hållbara finansieringslösningar kunna understödja det hållbarhetsarbete som sker på det lokala och regionala planet, det vill säga i kommuner och landsting/regioner.

Hållbarhetsrapporten, inklusive faktauppgifter, omfattar hela Kommuninvest-koncernen.

FN:s utvecklingsmål och svensk kommunsektors hållbarhetsarbete

Nära hälften av alla kommuner och landsting/regioner använder sig av Agenda 2030 i sitt hållbarhetsarbete, visar en undersökning från Sveriges Kommuner och Landsting, SKL.

2015 antogs FN:s nya globala utvecklingsmål, de så kallade Agenda 2030-målen för hållbar utveckling. Det rör sig om 17 mål som backas upp av 169 delmål. För att få en bättre bild av hur arbetet med Agenda 2030 ser ut ute i landet genomförde Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) under våren 2017 en enkät tillsammans med Svenska FN-förbundet och sekretariatet för Agenda 2030- delegationen.

Enkäten visar att:

- Nära hälften av kommunerna, landstingen och regionerna använder sig av Agenda 2030 som ett verktyg i arbetet med hållbar utveckling.
- Kommunsektorn sedan länge aktivt arbetar med hållbar utveckling – även där Agenda 2030 inte används som direkt verktyg eller etikett för arbetet.
- I 24 kommuner och sju landsting har kommun-/landstings-/regionstyrelse eller fullmäktige fattat beslut om något ställningstagande gällande Agenda 2030.
- Agenda 2030 upplevs som ett positivt paraply att samla hållbarhetsarbetet under, särskilt för att samlat kommunicera de tre dimensionerna av hållbarhet – de sociala, miljömässiga och ekonomiska.

SKL har vidare kartlagt hur dess kongressbeslutade inriktningsdokument för perioden 2016–2019, *Ansvar för välfärd*, överensstämmer med Agenda 2030-målen. Inriktningsdokumentet beskriver hur SKL, som branschorganisation för Sveriges kommuner och landsting/regioner, ska bedriva sitt arbete under perioden. Analysen visar på en direkt eller indirekt koppling till 16 av de 17 globala målen. Överensstämmelsen består inte bara i kopplingar till de globala målen och delmålen utan även genom att inriktningsdokumentet genom visioner, bakgrundstexter och perspektiv i stora drag speglar andemeningen i Agenda 2030.

Att integrera nyanlända i den svenska skolan kräver nya metoder. Elever i förberedelseklasserna på Vivallaskolan i Örebro fördelas ut till andra skolor, med förhoppningen att mer blandade klasser ska höja nivån och minska kunskapsklyftorna.

Så skapar vi hållbara samhällsvärden

Kommuninvests verksamhet syftar till att säkerställa långsiktig och stabil finansiering för medlemmarnas investeringar. Vår syn på hållbarhet har sin utgångspunkt i den svenska kommunsektorns värdegrund. Den överensstämmer därför med internationella ramverk som ILO:s kärnkonventioner, OECD:s riktlinjer för multinationella företag, FN:s ramverk för företag och mänskliga rättigheter, samt FN-initiativet Global Compact.

1 Kommuninvests förutsättningar

Kommuninvest i Sverige AB lånar enbart ut pengar till den svenska kommunsektorn och verksamheten garanteras av de kommuner och landsting/regioner som är medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening. Borgensförbindelsen innebär att samtliga medlemmar i Föreningen garanterar samtliga förpliktelser till förfall. Medlemmarnas solidariska borgen är förutsättningen för Bolagets starka position på kapitalmarknaderna.

- Kommuninvest har högsta kreditbetyg från såväl S&P Global Ratings som Moody's.
- Vid utgången av 2017 var 96 procent av kommunerna och 55 procent av landstingen/regionerna medlemmar i Föreningen.
- Kommuninvests medarbetare bidrar varje dag till att säkra att alla delar i vår verksamhet sköts på ett så effektivt sätt som möjligt.
- Väl inarbetade processer stödjer oss i vårt arbete.

2 Kommuninvests verksamhet

Kommuninvests huvuduppgift är att finansiera de investeringar som sker inom den svenska kommunsektorn, på ett långsiktigt hållbart sätt och till så goda villkor som möjligt. Vi lånar upp pengar på den svenska och internationella kapitalmarknaden, för att i nästa steg erbjuda medlemmarna stabil och kostnadseffektiv finansiering. För att säkerställa en god förmåga att klara betalningsåtaganden upprätthåller Bolaget en likviditetsreserv av höglivda räntepapper med hög kreditkvalitet.

- Under 2017 lånade Kommuninvest upp 76 (104) mdkr. Den totala upplåningen uppgick till 339 (344) mdkr.
- Vid utgången av 2017 förvaltades 38 (60) mdkr av Kommuninvest inom likviditetsreserven vilket motsvarade 12 (22) procent av utlåningsvolymen.
- Utlåningen uppgick vid slutet av året till 310 (277) mdkr.

3 Kommuninvests direkta påverkan

Kommuninvests huvudsakliga direkta påverkan ur ett hållbarhetsperspektiv är främst hur vår verksamhet påverkar Bolagets intressenter och samhället via vår lånefinansiering, vårt medarbetaransvar, det lokala samverkansarbetet samt vår direkta miljöpåverkan. Under året har vi särskilt fokuserat på att nå ut till medlemmarna med så kallade Gröna lån. Utöver utlåning erbjuder Kommuninvest även hjälp och stöd till medlemmarna, det sker exempelvis i form av råd och stöd under kreditgivningsprocessen och med en webbaserad skuldförvaltningstjänst som markant underlättar uppföljning, analys och rapportering.

- Kommuninvest fortsatte att vara den kommunala aktör som lånar upp till lägst kostnad i kapitalmarknaden, och marknadsandelen bland medlemmarna stärktes. Utöver att vi därmed kunna erbjuda våra medlemmar en mycket attraktiv finansiering har vårt goda resultat möjliggjort en över-skottsutdelning om 445 (501) mnkr från Föreningen till medlemmarna.
- Samtliga medlemmar i Föreningen har tillgång till KI Finans, Kommuninvests egenutvecklade verktyg för effektivare skuldförvaltning, 66 (57) procent av medlemmarna använder den fullskaliga versionen.
- Kommuninvests anseende bland medarbetare och investerare var på fortsatt höga nivåer i de mätningar som genomförts.

4 Kommuninvests indirekta påverkan

Kommuninvest bidrar till att kommuner och landsting/regioner kan genomföra sina samhällsinvesteringar så effektivt som möjligt. Kommuninvest bidrar därmed till det allmänna välfärdsbygget och att Sverige som nation kan nå långsiktiga samhällsmål, inklusive miljö- och klimatmål.

- Vid slutet av 2017 stod Kommuninvest för 50 (48) procent av kommunsektorns totala upplåning.
- Volymen godkända Gröna lån ökade till 27 (18) mdkr. 65 (72) investeringsprojekt erhöll under 2017 finansiering med Gröna lån, som ges för miljö- och klimatrelaterade satsningar.
- Kommuninvest erhöll FN:s *Momentum for Change Climate Solutions Award* och ledde ett nordiskt harmoniseringsinitiativ rörande effektrapportering för Gröna obligationer.
- Kommuninvests verksamhetsmodell bidrar till ökad stabilitet och trygghet för medlemmarna. Bolagets värdepapper har en bred spridning bland institutionella placerare världen över och anses utgöra säkra placeringar i oroliga tider. Likviditetsreserven kan vid behov och med kort varsel omsättas till kontanter.
- Kommuninvest bidrar till lokalsamhället, exempelvis genom samarbete med Örebro universitet och ett flertal satsningar på minskat utanförskap, ungdomar och kvinnligt entreprenörskap.
- Kommuninvests internationella engagemang bidrar till ökad medvetenhet om hållbar kommunal skuldförvaltning även utanför Sverige.

1 Kommuninvests förutsättningar

Finansiell stabilitet

Medlemsägt

Medarbetarnas kompetens

Strukturkapital

Vision
"...ett gott och hållbart samhälle."

2 Kommuninvests verksamhet

Upplåning

Kommuninvest lånar upp pengar genom att ge ut obligationer och certifikat på den svenska och internationella kapitalmarknaden.

Total upplåning 339 mdkr.

Likviditetsförvaltning

Kommuninvest har en reserv av höglivkvida räntebärande värdepapper för att säkra betalningsåtaganden även vid stressade marknadsförhållanden.

Total likviditetsreserv 38 mdkr.

Utlåning

Kommuninvest lånar enbart ut pengar till kommuner och landsting/regioner som är medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening samt, mot borgen av medlem, till kommunala företag, stiftelser och förbund.

Total utlåning 310 mdkr.

3 Kommuninvests direkta påverkan

Utlåning

Gröna lån

Effektiv skuldförvaltning

Anseende (NKI, NMI, NII)

Överskottsutdelning

4 Kommuninvests indirekta påverkan

Allmänna välfärdsbygget

Sveriges miljömål

Stabilitet i kommunal ekonomi

Verksamhet i lokalsamhället

Internationellt engagemang

Hållbarhetsarbetets inriktning

Ett etiskt agerande och ansvarstagande för en ekonomiskt, miljömässigt och socialt långsiktig hållbar utveckling är grundläggande inslag i Kommuninvests hållbarhetsarbete. Vi vill vidare verka för en levande dialog och kommunikation med intressenter kring arbetet.

Intressentdialog

Kommuninvest har relationer med en rad intressenter som på olika sätt påverkar – och påverkas av – vår verksamhet. Det är av stor betydelse att vi lyssnar på våra intressenter för att identifiera de ekonomiska, sociala och miljömässiga frågor som Kommuninvests verksamhet påverkar och som intressenterna tycker är väsentliga.

Kommuninvests intressentdialog sker bland annat genom systematiska kund- och ägarmöten och diskussioner med personalrepresentanter och företrädare för statliga departement och myndigheter. Dessutom genomför Kommuninvest regelbundet undersökningar bland ägare, kunder, medarbetare och investerare. Som utgångspunkt för vårt hållbarhetsarbete 2017 och framåt, genomfördes i slutet av 2016 en enkätundersökning bland Bolagets nyckelintressenter om de viktigaste hållbarhetsfrågorna. Undersökningen avses genomföras vartannat år.

Kommuner samt landsting/regioner är våra viktigaste intressenter

Kommuninvests medlemmar – kommuner, landsting och regioner – äger och styr vår verksamhet men är också våra kunder när de väljer att låna av oss. Dialogen med medlemmarna i egenskap av ägare förs i huvudsak med förtroendevalda politiker. När medlemmarna uppträder i rollen som kunder förs dialogen främst med tjänstemän som vanligen är specialister inom ekonomi och finansiering.

Dialogerna med förtroendevalda och tjänstemän sker löpande i såväl informella som mer formella, etablerade sammanhang. Viktiga sådana forum för de förtroendevalda är den årliga föreningsstämman och de medlemssamråd som hålls i början av varje år. 2017 års medlemssamråd ägde rum på 18 platser i Sverige, med totalt 315 deltagare. För kunder hålls årligen finansseminarium över hela landet, men också träffar med olika kundkonstellationer. 2017 års finansseminarium ägde rum på åtta orter och hade 227 deltagare.

Den löpande dialogen med andra samhällsaktörer – regeringens departement, regelstiftande organ och övervakande myndigheter – sker i hög utsträckning via personliga möten och informationsutbyte. Dialogen med investerare och kapitalmarknad sker genom personliga möten och presentationer, både nationellt som internationellt. Medarbetardialogen sker även den både i formella och informella former, mellan chef och medarbetare och vid regelbundna informationsträffar.

Väsentlighetsanalys

Genom intressentdialogen bildar sig Kommuninvest en uppfattning om vilka hållbarhetsfrågor som Bolaget bör arbeta med. I den intressentundersökning om hållbarhet som genomförts fick externa och interna intressenter rangordna vilka insatser Kommuninvest ska prioritera. Miljöaspekter i utlåning och upplåning är den fråga som intressenterna anser vara viktigast.

Styrning av hållbarhetsarbetet

Hållbarhetschefen ansvarar för att leda, utveckla och följa upp Kommuninvests hållbarhetsarbete, i nära samarbete med verkställande ledning och avdelningsansvariga, som ansvarar för att hållbarhetsaspekter beaktas inom sina respektive ansvarsområden. Riktlinjerna för arbetet tydliggörs i en av styrelsen för Bolaget antagen Hållbarhetspolicy, och konkretiseras i kompletterande policyer och instruktioner rörande bland annat arbetsmiljö- och personsäkerhet, IT-säkerhet, jämställdhet och mångfald, kompetensförsörjning, mutbrott och representation samt regelefterlevnad.

Hållbarhetsrisker

Hållbarhetsrisk är risken för att Kommuninvests verksamhet direkt eller indirekt påverkar sin omgivning negativt kopplat till affärsetik och korruption, inklusive penningtvätt och finansiering av terrorism, klimat och miljö samt mänskliga rättigheter inklusive arbetsvillkor. Kommuninvest anser sig framförallt vara exponerat mot hållbarhetsrisker rörande etik, IT-säkerhet och s.k. ”green-washing”, dvs. att finansierade miljö- och klimatrelaterade investeringsprojekt inte lever upp till hållbarhetskrav.

Kommuninvests åtgärder för att hantera hållbarhetsrisker styrs i hög grad av nationella och internationella regelverk och riktlinjer tillsammans med Föreningens ägardirektiv och interna instruktioner och policys. Avseende s.k. grön finansiering hanteras Bolagets hållbarhetsrisk via ett Ramverk för Gröna obligationer, inklusive den expertkommitté som ansvarar för att utvärdera och godkänna investeringsprojekt för grön finansiering.

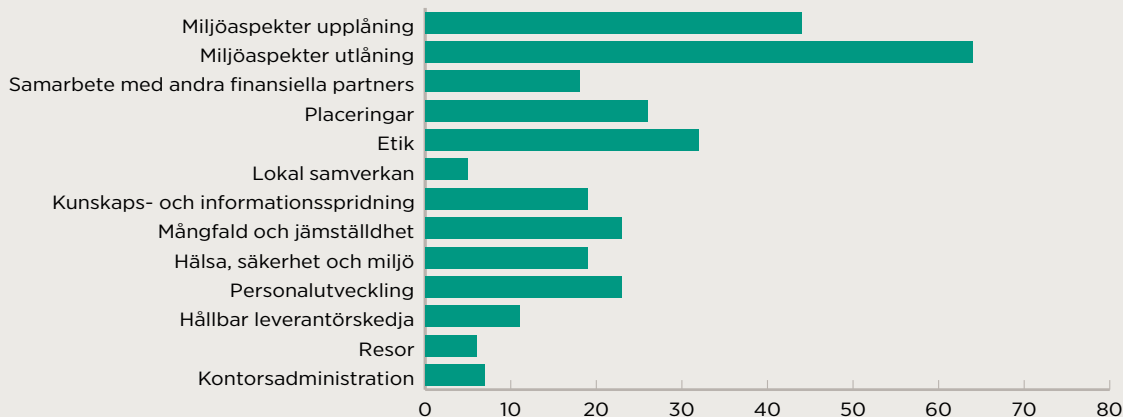
Fokusområden

Stabila och kostnadseffektiva finansieringslösningar

Kommuninvests grundläggande uppdrag handlar om att svenska kommuner och landsting/regioner ska kunna ha tillgång till lånefinansiering till förmånliga villkor, även i perio-

Hållbarhetsundersökning: Viktigste insatser att prioritera¹

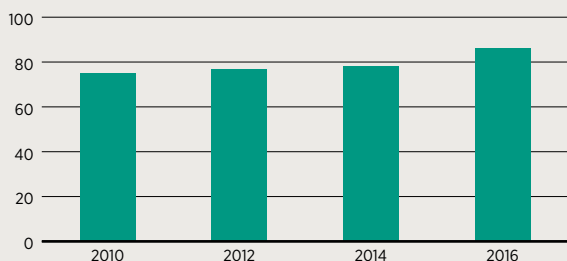
Antal svarande: 80

1) Varje svarande fick rangordna de tre områden de ansåg som Viktigste, Näst viktigast respektive Tredje viktigast. Grafen åskådliggör hur många gånger respektive faktor totalt omnämns, som andel av totalt antal svar.

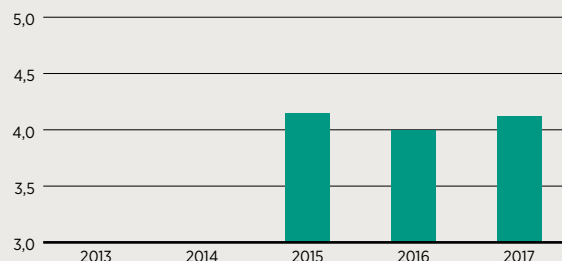
Hållbarhetsundersökningen genomfördes i slutet av 2016 och avses genomföras vartannat år.

Nöjd kundundersökning, NKI*

* Index mellan 60-75 anses som "Nöjd", index på 75 eller högre anses som "Mycket nöjd". Undersökning genomförs vartannat år.

Nöjd investerarundersökning, NII*

* Kommuninvest placerade sig 2017 som andra (tredje) högst rankade institut i den internationella investerarundersökningen. Undersökningen genomfördes första gången 2015.

der av oro på de finansiella marknaderna. Därmed bidrar vi, som dominerande långgivare, till att skapa förutsättningar för välfärdsinvesteringar som är både kostnadseffektiva och långsiktigt hållbara.

Gröna lån och Gröna obligationer

Kommuninvest möter allt högre efterfrågan på finansiella instrument som ger möjlighet för såväl låntagare som placereare att konkretisera sina hållbarhetsambitioner. Kommuninvest erbjuder idag Gröna lån för att finansiera kommunala investeringsprojekt med tydlig miljö- och klimatnytta. I Kommuninvests egen upplåning finansieras de Gröna lånen genom att Kommuninvest ger ut Gröna obligationer.

En attraktiv arbetsplats

En kultur som präglas av mångfald, jämställdhet och engagerade medarbetare är nödvändig för att Kommuninvest ska lyckas med sitt uppdrag. Kommuninvest arbetar proaktivt inom samtliga dessa områden och har en hög andel kvinnor i chefsställning, en hög andel anställda med utländsk bakgrund och ett starkt engagemang hos medarbetarna.

Uppföljning inspirerat av GRI

Uppföljningen av Kommuninvests interna hållbarhetsarbete beskrivs genom ett urval indikatorer på denna och följande sidor. Urvalet är inspirerat av ramverket GRI (Global Reporting Initiative), en brett använd standard för hållbarhetsrapportering.

Ekonomiskt ansvar

Kommuninvest finansierar de svenska lokala och regionala sektorernas utveckling och investeringar för ett gott och hållbart samhälle. Bolaget och dess medarbetare ska följa de lagar, bestämmelser och föreskrifter som gäller för verksamheten och alltid uppträda på ett etiskt korrekt sätt, med öppenhet, integritet och ärlighet.

Inom Bolaget råder nolltolerans mot all slags korruption; ingen medarbetare får lämna eller ta emot förmåner som kan betraktas som otillbörliga och därmed brottsliga. Bolaget har krav på sig att identifiera och hantera potentiella eller uppkomna intressekonflikter.

En gäld för kommunsektorn

Kommuninvests roll i hållbarhetsarbetet handlar främst om att fortsätta förse den svenska kommunsektorn med stabil och effektiv finansiering till lägsta möjliga kostnad. Kommuninvest uppfyller därmed en liknande roll för kommunsektorn som Riksgälden för staten och dess myndigheter.

Lägre kostnader för finansiering innebär att skattemedlen räcker längre. Att Kommuninvest under perioder av finansiell oro kunnat fortsätta erbjuda finansiering, bidrar till trygghet för kommunsektorn och stabilitet i det finansiella systemet. En indirekt effekt av Kommuninvests arbete är därmed att den ekonomiska hållbarheten bland medlemmar stärks genom säkerställande av så effektiv finansiering som möjligt och råd och stöd under finansieringsprocessen.

Kommuninvest etablerades 1986 för att ge kommuner tillgång till ytterligare en finansieringskälla, som ett komplement till upplåning via banksystemet. Vår utlåningsverksamhet är begränsad till svenska kommuner och landsting/regioner, inklusive majoritetsägda bolag och stiftelser. Verksamheten ska kännetecknas av ett så lågt risktagande som möjligt och saknar vinstsyfte. För att säkerställa hög kreditvärdighet och låga upplåningskostnader har medlemmarna i Kommuninvest ekonomisk förening ingått ett solidariskt borgensåtagande för Bolagets förpliktelser.

Samarbete för medlemmarnas skull

Ett av Kommuninvests huvudsyften är att minska kommunala upplåningskostnader. Stora volymer och en relativt liten organisation gör att förvaltningskostnaderna kan hållas på en låg nivå. 2017 uppgick de till 6,1 (5,5) räntepunkter i förhållande till balansomslutningen.

De resultat som upparbetas i verksamheten återförs till medlemmarna i form av ränta på insatskapital och återbäring i förhållande till affärsvolym. 2017 överfördes på detta sätt 445,4 (500,7) mnkr till medlemmarna i Föreningen.

Anti-korruption och åtgärder mot penningtvätt

Kommuninvest vill att affärer och relationer präglas av god affärsetik, vilket tydliggörs både i Bolagets Uppförandekod och Hållbarhetspolicy. Bolagets medarbetare ska följa de lagar, bestämmelser och föreskrifter som gäller för verksamheten och alltid uppträda på ett etiskt korrekt sätt, med öppenhet, integritet och ärlighet. Nolltolerans råder mot all slags korruption.

Riskbedömning av verksamhetens affärsmodell och affärsrelationern sker för att säkerställa att arbetet inriktas mot lågriskländer. Misstanke om allvarliga oegentligheter som kan innebära eller leda till lagbrott ska anmälas. Anmälan kan ske anonymt via Bolagets visseblåsarfunktion, som hanteras av extern part. Inga ärenden kopplade till anti-korruption eller riktlinjer gällande penningtvätt har utretts under året.

Lägst upplåningskostnader

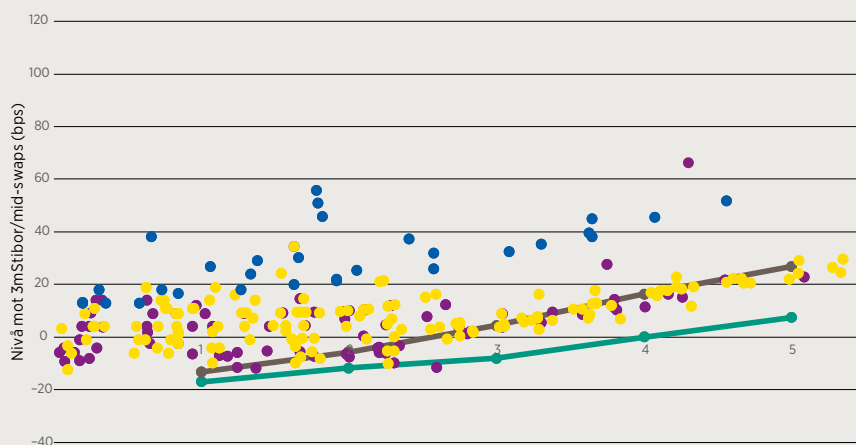
I graf på nästa sida jämförs kommunala aktörers upplåningskostnader i den svenska räntemarknaden, i förhållande till en referensränta och återstående löptid. Grön linje visar att Kommuninvest är den kommunala aktör som lånar upp till lägst kostnad, cirka 20-40 räntepunkter lägre än övriga aktörer beroende på löptid.

Fördjupad kunskap om sektorns förutsättningar

Kommuninvest vill genom egen forskning och rapporter öka kunskapen om kommunsektorns långsiktiga finansiella förutsättningar. Bland annat har Kommuninvest sedan 2012 ett samarbete med Örebro universitet som till exempel främjar forskning om kommunsektorns skuldförvaltning och finansiella förutsättningar, och finansierar såväl en professur som doktorandstudier. Under 2017 har samarbetet fördjupats till att omfatta bland annat s.k. artificial intelligence.

Vi publicerar årligen rapporter som skildrar utvecklingen av kommunala investeringar och dess finansiering, och specialstuderar trender och företeelser kopplade till kommunal upplåning, skuldsättning och investeringar. Under 2017 lanserades en öppen databas som ger möjlighet att jämföra Sveriges samtliga kommuner avseende investerings-, låneskuls- och befolkningsutveckling.

Prissättning för kommunala emittenter, svenska räntemarknaden per 12 februari 2018

Lägst upplåningskostnader

Grafen till vänster jämför kommunala aktörers upplåningskostnader i den svenska räntemarknaden. Diagrammets x-axel visar genomsnittlig återstående löptid och y-axeln visar kommunala låntagares upplåning uttryckt i antal räntepunkter över en referensränta (mid-swaps) och där den gröna linjen utgör Kommuninvests upplåning. Kommuninvest är därmed den kommunala aktör som lånar upp till lägst kostnad.

— Kommuninvest
— Stadshypotek
● Kommunala bolag
● AAA Kommuner
● AA+ Kommuner

Källa: Swedbank Debt Capital Markets

Ekonomiskt värdeskapande – Kommuninvest-koncernen

	Enhet	2017	2016	2015
Totala intäkter				
Ränteintäkter	Mnkr	452,3	654,0	1 438,3
Övriga rörelseintäkter	Mnkr	6,2	7,2	4,5
Distribuerat värde				
Räntekostnader	Mnkr	-426,4	-107,9	640,0
Provisionskostnader	Mnkr	7,3	5,2	5,3
Löner och arvoden	Mnkr	70,4	68,1	62,0
Pensionskostnader, utbildningskostnader och övriga personalkostnader ¹	Mnkr	21,1	29,4	20,6
Sociala avgifter och löneskatt på pensionskostnader	Mnkr	25,3	23,7	22,0
Resolutionsavgift/stabilitetsavgift	Mnkr	66,3	31,4	120,5
Övriga rörelsekostnader ¹	Mnkr	102,6	93,2	79,4
Skatt	Mnkr	28,0	0,4	-31,2
Överfört till Föreningens medlemmar under året, återbäring på affärsvolym och ränta på insatskapital för föregående räkenskapsår ²	Mnkr	445,4	500,7	679,5
Effektivitet				
Förvaltningskostnader exklusive resolutionsavgift/stabilitetsavgift i % av balansomslutning	%	0,061	0,055	0,051

1) Omflyttning av kostnader för inhyrd personal har medfört att delsummer för personalkostnader och övriga rörelsekostnader har ändrats jämfört med årsredovisning 2015.

2) Belopp avser överfört för föregående räkenskapsår, dvs utbetalning under 2017 avser räkenskapsår 2016.

Socialt ansvar

Respekt för mänskliga rättigheter är en grundförutsättning för långsiktigt värdeskapande inom Kommuninvest. Vi ska verka för att diskriminering inte förekommer samt ska främja mångfald och jämställdhet och värna om goda arbetsförhållanden.

Bolaget ska undvika att orsaka eller bidra till en negativ påverkan på mänskliga rättigheter i den egna verksamheten samt åtgärda sådan påverkan om den uppstår. Medarbetare ska ha möjlighet att kombinera arbetsliv och privatliv.

Kommuninvest ska ha god kunskap om, samt god kontroll på, att gällande lagar och avtal på arbetsmarknaden efterlevs. Särskilt diskrimineringslagstiftning, miljölagstiftning, lagstiftning för publika bolag och lagstiftning som rör affärsrelationer. Ingen form av diskriminering tolereras inom Bolaget.

Jämställdhet, mångfald och utveckling

Kommuninvests Jämställdhets- och Mångfaldspolicy betonar vikten av jämställdhet och mångfald i organisationen, för att säkerställa att Bolaget är en attraktiv arbetsgivare för såväl nuvarande som potentiella medarbetare. Vid slutet av 2017 var 49 (41) procent av det totala antalet anställda kvinnor. Av cheferna var 38 (45) procent kvinnor, och i den verkställande ledningen var andelen 40 (67) procent. Ambitionen är att kunna attrahera, behålla och utveckla kompetenta medarbetare – oavsett kön, etnisk tillhörighet, trosuppfattning, ålder, funktionshinder, eller sexuell läggning.

Vid inledningen av 2018 härstammade 18 procent av Bolagets medarbetare från andra länder än Sverige. Totalt 13 olika länder är representerade i organisationen.

Årets medarbetarundersökning

Resultatet av årets medarbetarundersökning visar att Kommuninvest är en jämställd och icke-diskriminerande arbetsplats där medarbetarna känner ett stort engagemang för Kommuninvests samhällsuppdrag. Medarbetarna uppfattar också att Kommuninvest är en arbetsplats där man kan kombinera arbete och fritid. Bland förbättringsområden nämns arbetstakt och stress samt internkommunikation. Nöjd Medarbetarindex för 2017 uppgick till 68 (69) samt Lojal Medarbetar Index till 75 (ny uppgift), sammanlagt hade Bolaget 81 procent nöjda och lojala medarbetare, vilket betraktas som ett relativt högt värde.

Hållbar vardag

Ökande sjukskrivningar, på grund av arbetsrelaterad stress och andra psykosociala orsaker, har gjort att Kommuninvest tagit initiativ till ett ambitiöst arbete inom ramen för det vi kallar Hållbar Vardag. Hållbar Vardag erbjuder allt från stora möjligheter till en god fysisk och social arbetsmiljö, träning och vardagsmotion, hälsoinspirerade föreläsningar, stresshantering, individuell coachning och självhjälpssystem.

Bland annat erbjuds alla medarbetare individuella hälso- och livsstilsutvärderingar. Baserade på dessa ges medarbetaren verktyg för att skapa en hållbar livsstil inom de områden där behoven upplevs vara störst. Det kan röra allt från sömn, kost, motion och livsstil till arbetsrelaterade bekymmer.

Kommuninvest öppnar vägen till arbetsmarknaden

Att som student ta sitt första steg på arbetsmarknaden är inte alla gånger så lätt. Därför ger Kommuninvest årligen två studenter chansen att få en första relevant arbetslivserfarenhet. Vem som helst är välkommen att söka, men vi prioriterar välmeriterade studenter med en lite högre tröskel till arbetsmarknaden. Det kan till exempel handla om etnisk bakgrund eller funktionsnedsättning. Resultatet från första omgången är glädjande. Båda två har efter sin praktikplatsperiod på Kommuninvest fasta jobb som matchar deras utbildningsprofil hos andra arbetsgivare inom finanssektorn.

Insatser i lokalsamhället

Kommuninvest arbetar inte med sponsring i traditionell mening utan söker samarbetspartners som har ett uttalat samhällsengagemang, med tyngdpunkt på satsningar i Örebro där Bolaget har sitt huvudkontor. Vi har fokus på verksamheter som arbetar med utbildning, kultur och innanförskap och delar våra värderingar vad gäller bland annat jämställdhet, mångfald och etik. Satsningarna inkluderar läxläsning för gymnasieungdomar med invandrarbakgrund, stöd till konstverksamhet inom OpenArt, möjlighet till fotboll och ridning för människor med funktionsnedsättningar, samt satsningar på kvinnor med invandrarbakgrund i stadsdelen Vivalla.

Finansiering till stöd för ökad social hållbarhet

I allt fler kommuner bedrivs ett strategiskt arbete med fokus på social hållbarhet, och även preventiva insatser för att hantera områden med betydande sociala utmaningar, och därtill kopplade samhällskostnader. Kommuner och landsting/regioner har ansvar för och är aktiva inom en rad områden kopplade till social hållbarhet, bland annat integration, utbildning, hälsa, jämställdhet och mångfald. Även kapitalmarknadens aktörer intresserar sig alltmer för att via finansiering understödja infrastruktur och insatser som tar sikte på social påverkan. Detta är en utveckling som Kommuninvest nogsamt följer. Under 2017 har vi bland annat deltagit i ett pilotprojekt rörande s.k. sociala utfallskontrakt, som letts av branschorganisationen SKL, Sveriges Kommuner och Landsting.

Vivillalla: kvinnokollektiv för ökad sysselsättning

I stadsdelen Vivalla i Örebro startades våren 2017, på Kommuninvests initiativ, en ekonomisk förening med syfte att skapa arbete åt kvinnor med invandrarbakgrund. Stadsdelen har hög arbetslöshet och en stor andel boende som kommer från andra länder.

Kooperativet bär namnet Vivillalla, och ska ses som en markör för ambicio-

nen att Föreningens medlemmar vill ha riktiga jobb och erbjuda tjänster som har bärkraft på marknaden. Exempel på nuvarande verksamhet är systuga och catering. För syverksamheten har ett avtal skrivits med IKEAs varuhus i Örebro, som förmedlar kooperativets tjänster till de kunder som önskar få hjälp med att sy upp tyger, till exempel i form

av gardiner. I framtiden är ambitionen att även erbjuda städtjänster m.m.

Forskare från Handelshögskolan i Stockholm och Örebro kommer som en del av ett forskningsprojekt att följa kooperativet under ett par års tid. Ekonomiskt stöd till satsningen kommer från Kommuninvest och Sparbanksstiftelsen Nya.

Medarbetarstatistik – Kommuninvest-koncernen

	Enhet	2017	2016	2015
Totalt antal anställda, inklusive deltids- och provanställningar ¹	Antal	106	97	90
Andel kvinnor/män – totalt	%	49/51	41/59	39/61
Andel kvinnor/män – samtliga chefer	%	38/62	45/55	58/42
Andel kvinnor/män – verkställande ledning	%	40/60	67/33	67/33
Medelantal helårsanställda (baserat på arbetade timmar)	Antal	91	85	78
Anställningstid < 2 år (baserat på fast anställda)	%	17	14	25
Anställningstid 2–4 år	%	29	35	29
Anställningstid 5–9 år	%	28	25	24
Anställningstid > 10 år	%	26	25	22
Personalomsättning	%	10	3	5
Deltagande i medarbetarundersökning	%	95	84	94
Andel medarbetare med universitetsutbildning	%	93	88	89
Andel medarbetare som haft utvecklingssamtal	%	100	100	100
Andel medarbetare som genomgått hållbarhetsutbildning	%	63	84	92

¹) Antal anställda avser "total headcount", inklusive heltid, deltid, föräldralediga och visstidsanställda. Totalt antal tillsvidare- och provanställda var 96 vid utgången av 2017.

Miljöansvar

Kommuninvests syn är att en integrerad miljöhänsyn är en grundförutsättning för långsiktig värdeskapande. Arbetet bedrivs dels genom att adressera den direkta miljöpåverkan från kontorsverksamheten, inköp och tjänster dels genom att hantera den indirekta miljöpåverkan från den finansiella verksamheten, dvs. utlåning, upplåning och förvaltning av likviditetsreserven.

Minskade utsläpp från affärsresande

Kommuninvests direkta miljöpåverkan avser främst energiförbrukning på huvudkontoret i Örebro, förbrukning av kontorsmaterial och affärsresor. Kommuninvest arbetar på olika sätt för att reducera kontorsverksamhetens miljöpåverkan, genom miljömärkt el, rörelsestyrd belysning och vvs-armatur, snålspolande toaletter, samt hög grad av återvinning/källsortering. Verksamhetens karaktär innebär ett behov av långväga resor såväl inom som utom Sverige. Mellan orter där det finns bra förbindelser ska tåg prioriteras. Efter en större ombyggnation under 2016 togs utökade kontorsytor i drift under 2017. Jämfört med 2015 har energiförbrukning per kvm minskat till 264 (271) kWh per kvm; dock har energiförbrukning per medarbetare ökat till 6 436 (5447) kWh per medarbetare. Koldioxidutsläppen från affärsresande uppgick 2017 till 139,2 (231,7) ton eller 1,5 (2,7) ton per medarbetare.

Digitalisering minskar pappersförbrukningen

Genom ett omfattande digitaliseringsprojekt blir Kommuninvest i allt högre utsträckning papperslöst. Kundutskick som numera tillgängliggörs i digital form via skuldförvaltningstjänsten KI Finans inkluderar bevis om medlemsinsats, åtagandebesked, borgensbesked, engagemangsbeked och räntebesked för förlagslån. Utöver minskad pappersförbrukning och minskade distributionskostnader minskar även behovet av transporter. Totalt minskade pappersförbrukningen under 2017 med mer än 35 procent, till 0,5 (0,8) ton.

Gröna lån stöttar kommunsektorns hållbarhetsarbete

I det världsomspännande hållbarhetsarbetet har på senare tid de satsningar som sker på lokal och regional nivå betonats allt mer. Därför är de ambitiösa hållbarhetsinitiativ som tas av svenska kommuner, landsting och regioner viktiga bidrag för att uppnå de globala hållbarhetsmålen.

Gröna lån introducerades 2015 och medger finansiering av investeringsprojekt som genomförs av Kommuninvests medlemskommuner och -landsting/regioner, inom bland annat förnybar energi, energieffektivisering, gröna byggnader, kollektivtrafik och vattenhantering. Godkända projekt måste främja övergången till ett klimattåligt samhälle med låga utsläpp och ingå i ett systematiskt miljöarbete hos läntagaren.

Totalt hade Kommuninvest vid utgången av 2017 beviljat 26,9 (17,8) miljarder kronor till 149 (83) gröna investerings-

projekt. Merparten av projekten avsåg förnybar energi och gröna byggnader. Den totalt förväntade årliga minskningen av CO₂-utsläpp från dessa projekt synliggörs i *Kommuninvest Green Bonds Impact Report*, som finns på Kommuninvests hemsida.

Samtliga projekt granskas ur ett miljöperspektiv av Kommuninvests miljökommitté för gröna obligationer. Kommittén är ett rådgivande organ som består av representanter från miljöfunktionen i minst två medlemskommuner och -landsting/regioner, miljöexperter från andra relevanta organisationer i den offentliga sektorn eller den akademiska världen samt från Kommuninvests kundgrupp.

Största svenska emittent av gröna obligationer

Kommuninvest finansierar de Gröna lånen genom att emittera gröna obligationer. Tre gröna obligationer har getts ut sedan mars 2016, och totalt 14,4 (10,0) mdkr var utestående vid slutet av 2017. Investeringarna utgörs företrädesvis av institutionella placeringar med ett tydligt hållbarhetsfokus, som Affirmative Investment Management, AP-fonderna, Alecta, Amundi Folksamgruppen, tyska KfW, SEB Investment Management, SBAB, SPP Storebrand, pensionsfonden för lärare i Kalifornien (CalSTRS) samt FN-anställdas pensionsfond (UNJSPF).

Aktiv roll i framtagning av branschstandards

Kommuninvests ramverk för gröna obligationer ansluter sig till en rad principer och riktlinjer som frivilligt utvecklats av marknadsaktörer. Kommuninvest är bland annat medlem i Green Bond Principles. 2017 lanserades rapporten *Nordic Public Sector Issuers: Position Paper on Green Bonds Impact Reporting*, ett samarbete avseende effektrapportering mellan nordiska offentliga utgivare av gröna obligationer. Detta initiativ har letts och koordinerats av Kommuninvest.

FN-pris för grönt finanssamarbete

Kommuninvest har sedan det gröna ramverket lanserades fått flera utmärkelser. Vid klimatoppmötet i Bonn hösten 2017 uppmärksammade FN:s klimatsekretariat nitton globala initiativ som förebilder i klimatomställningen. Kommuninvest erhölet det s.k. *Momentum for Change Climate Solutions Award* för den modell som ger svenska kommuner och landsting/regioner tillgång till grön finansiering.

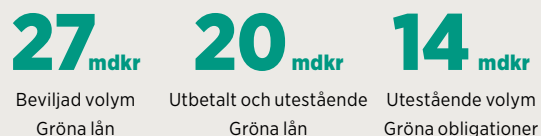
Ramverk som täcker kommunernas breda miljöarbete

Svenska kommuner och landsting/regioner bedriver ett brett inriktat miljöarbete, som omfattar väsentliga delar av den lokala/ regionala infrastrukturen. Kommuninvests ramverk för gröna obligationer har utvecklats för att svara upp mot behoven. Projekt inom åtta olika kategorier kan för närvarande erhålla finansiering med Gröna lån.

Projektkategori	Beviljat, mnkr	Utbetalt och utestående, mnkr	Antal projekt
Gröna byggnader	13 009,3	9 829,3	89
Förnybar energi	9 858,7	7 692,0	39
Vattenhantering	3 218,9	1 587,6	12
Kollektivtrafik	470,9	470,0	4
Energieffektivisering	235,0	235,0	3
Avfallshantering	125,0	125,0	1
Klimatanpassningsåtgärder	16,0	16,0	1
Miljöåtgärder	0,0	0,0	0
Totalt	26 933,7	19 954,9	149

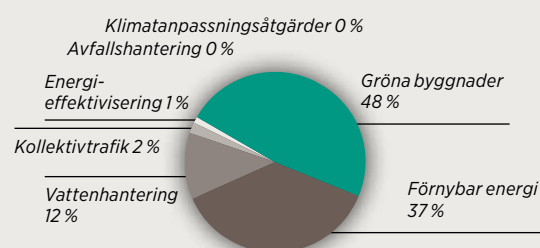
Grön utlåning och upplåning

2017-12-31

Fördelning Gröna lån per kategori

2017-12-31

Miljöindikatorer – Kommuninvest-koncernen

	Enhet	2017	2016	2015
Energiförbrukning				
Total energiförbrukning (i byggnader)	kWh	585 678	463 034	406 160
- varav elektricitet	kWh	333 210	295 084	298 087
- varav uppvärmning	kWh	252 468	167 950	108 073
Andel förnybar energi i energiförbrukning för elektricitet	%	100	n/a	50
Förändring i elförbrukning jämfört med föregående år	%	-13	-1	-8
Andel förnybar energi i energiförbrukning för uppvärmning	%	100	n/a	95
Total kontorsyta	Kvm	2 217	2 217	1 498
Total energiförbrukning per kvm	kWh/kvm	264	209	271
Total energiförbrukning per medarbetare	kWh	6 436	5 447	5 207
Resursanvändning				
Inköpt kontorspapper	Ton	0,5	0,8	1,3
- varav papper med hållbarhetsmärkning (PEFC)	Ton	0,5	0,8	1,3
Andel hållbarhetsmärkt kontorspapper, av totala inköp	%	100	100	100
Total pappersförbrukning per medarbetare	Kilo	11,0	11,8	12,8
Pappersåtervinning, inkl. inköpt och levererat papper	Ton	3,0	2,4	2,1
Affärsresande				
Totalt affärsresande	Km	887 488	1 319 646	1 081 226
Totalt affärsresande per medarbetare	Km	9 753	15 525	13 862
Totalt flygresande	Km	591 480	992 144	770 526
Tågresor i Sverige	Km	291 456	327 162	305 287
Totala CO ₂ -utsläpp från affärsresande	Ton	139,2	231,7	177,3
CO ₂ -utsläpp från affärsresande, per medarbetare	Ton	1,5	2,7	2,3

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Till föreningsstämman i Kommuninvest ekonomisk förening, org. nr 716453-2074

Uppdrag och ansvarsfördelning

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten för år 2017 på sidorna 10-21 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Granskningens inriktning och omfattning

Vår granskning har skett enligt FAR:s uttalande RevR 12 Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten. Detta innebär att vår granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god

revisionssted i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

Uttalande

En hållbarhetsrapport har upprättats.

Stockholm den 19 mars 2018

KPMG AB

Anders Tagde
Auktoriserad revisor

Förvaltnings- berättelse

- Jämförelsetal avseende resultaträkningen avser föregående år (1 januari–31 december 2016) om inte annat anges. Jämförelsetal avseende balansräkningen avser 31 december 2016 om inte annat anges.
- Kommentarer till resultat- och balansräkningen samt förändringar i eget kapital återfinns i anslutning till räkningarna, på sidorna 47, 49 och 51.
- I enlighet med ÅRL 6 kap 11§ har Kommuninvest ekonomisk förening valt att upprätta den lagstadgade hållbarhetsrapporten som en från årsredovisningen avskild rapport. Hållbarhetsrapporten finns tillgänglig på sidorna 10–22 i detta dokument.

Ny framtidsfärdplan antagen

Flerårsöversikt

Bolaget har för åren 2013-2017 levererat koncernbidrag till Föreningen om sammanlagt 3 458,3 mnkr. Av dessa har 3 291,8 mnkr betalats ut till Föreningens medlemmar, där 3 29,9 mnkr betalats ut i form av ränta på insatskapital medan 2 961,9 mnkr har betalats ut i form av återbäring baserad på affärsvolym.

Kommuninvests starka tillväxt har fortsatt och den totala utlåningen passerade 300 mdkr under året, en ökning med närmare 50 procent sedan 2013. Kommuninvests andel av kommunsektorns externa upplåning har ökat från 44 till 50 procent. Kommunsektorns ökade investeringsbehov är fortsatt den starkaste drivkraften för Kommuninvests tillväxt men även nya medlemmar i Föreningen bidrar till den goda utvecklingen. Fjorton nya medlemmar varav tre landsting/regioner har tillkommit de senaste fem åren.

Ökningen i balansomslutning sedan 2013 är mindre än ökningen i utlåningen tack vare en medveten strategi att minska likviditetsreservens relativa storlek.

Föreningens medlemmar har under senare år kapitaliserat Koncernen med målet att nå en bruttosoliditet om minst 1,5 procent. Det egna kapitalet i Koncernen har därigenom ökat från 2,4 mdkr 2013 till 8,4 mdkr 2017 och bruttosoliditeten uppgick 31 december 2017 till 1,82 procent.

Kommuninvest lanserade 2014 den digitala tjänsten K1 Finans, en webbaserad lösning som erbjuder tillgång till marknadsinformation samt tjänster inom skuld- och tillgångsförvaltning. Under året har tjänsten utvecklats med flera och förbättrade funktioner och under 2018 lanseras nya funktioner för likviditetshantering och investeringsplanering.

Sedan juni 2015 erbjuder Kommuninvest Gröna lån. Produkten har sedan dess vuxit till 26,9 mdkr i beviljad volym, avseende 149 gröna investeringsprojekt. Med Gröna lån som grund kan Kommuninvest emittera Gröna obligationer. Den första Gröna obligationen emitterades i mars 2016 och Kommuninvest har vid utgången av 2017 tre emissioner utestående, motsvarande 14,4 mdkr.

För flerårsdata i tabellform, se sidan 94.

Verksamhetsstyrning 2017

Verksamhetsstyrningen i Bolaget tar sin utgångspunkt i den vision och verksamhetsidé som fastställts av föreningsstämman, samt strategier och mål som fastställs av Bolagets styrelse.

Strategisk inriktning

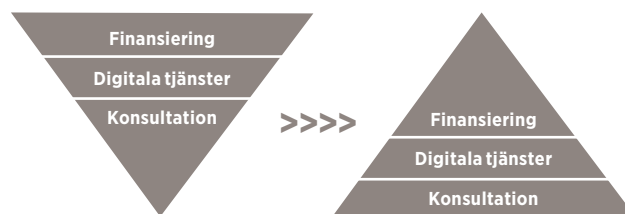
Bolaget ska tillgodose kundernas behov inom kommunal finansförvaltning genom att bedriva en kunkapsorienterad verksamhet med konservativ riskaptit och effektiva arbetssätt som bidrar till finansiell stabilitet och en kostnadseffektiv skuldförvaltning.

För att underlätta styrning och uppföljning har verksamhetsstyrningen under året kompletterats med fyra fokusområden som sätter ramarna för Bolagets fortsatta förändringsarbete.

<p>Kund</p> <p>Att vara kundens förstahandsval inom kommunal finansförvaltning genom att anpassa produkt- och tjänsteutbudet inom alla utvalda kundsegment.</p>	<p>Effektivitet</p> <p>Bolagets utlåningspris, genomsnittlig upplåningskostnad plus olika marginalpåslag, är konkurrenskraftigt i relation till kommunernas egen upplåning.</p>
<p>Digitalisering</p> <p>Öka organisationens anpassningsförmåga genom att förbättra arbetssätt och plattformar för utveckling och innovation.</p>	<p>Kompetens</p> <p>Bredda och fördjupa medarbetarnas kompetens för att säkerställa en konkurrenskraftig verksamhet i framtiden.</p>

Bolaget har även definierat tre affärsområden för att förtydliga verksamhetens framtida inriktning: *Finansiering*, *Digitala tjänster* och *Konsultation*.

Finansiering utgör den traditionella affärsverksamheten med utlåning, upplåning samt likviditetsförvaltning och inrymmer samtliga av dagens kreditjänster inklusive gröna lån. Inom **Digitala tjänster** kan Bolaget erbjuda en portfölj av tekniska verktyg som underlättar de finansiella besluten för medlemmarna. Verktygen samlas i K1 Finans. Inom **Konsultation** kan Bolaget erbjuda utbildning, skuldportfölj-analys samt omvärldsanalys. Medlemmarnas behov ska styra erbjudandet av tjänster vilket innebär att innehållet i respektive affärsområde kan förändras över tid.

Bolagets förändringsarbete under kommande år fokuseras på att utveckla effektiva digitala lösningar för den traditionella affärsverksamheten. Syftet är att frigöra resurser som, med stöd i en växande portfölj av digitala tjänster, kan inriktas på att skapa ytterligare mervärden för medlemmarna inom affärsområdet Konsultation. Illustrationen ovan, där figursektionernas yta utgör tillgänglig tid, beskriver den önskade förändringen.

Växande marknad för Kommuninvests lån

Den kommunala lånemarknaden växte under 2017 med 40 mdkr till 616 mdkr (576 mdkr)¹. Tillväxten drivs av fortsatt höga investeringsvolymen i kommunerna och de kommunala bolagen. Av kommunsektorns totala låneskuld finansierades 50 (48) procent via Kommuninvest.

Kommunsektorns externa låneskuld har under den senaste femårsperioden ökat kraftigt i volym, men förblir låg relativt den ekonomiska utvecklingen i landet. Mellan 2012 och 2017 ökade upplåningen nominellt med 157 mdkr, främst som en konsekvens av höga investeringsnivåer i kommunerna och de kommunala bolagen. Som andel av Sveriges BNP uppskattas den kommunala låneskulden vid utgången av 2017 uppgå till 13,2 procent av BNP, jämfört med 12,5 procent vid utgången av 2012.

Investeringarna omfattar många av de kommunala ansvarsområdena, med en tyngdpunkt på fastigheter, infrastruktur och energiförsörjning. Den ökade upplåningen drivs främst av utvecklingen i landets tillväxtkommuner.

Största kreditgivaren till den svenska kommunsektorn

Den del av kommunsektorns upplåning som sker via Kommuninvest har under 2000-talet ökat kraftigt. Skälet är främst ett stort antal nya medlemmar i Föreningen, vilket gjort att allt fler kommuner och kommunala bolag kunnat få tillgång till krediter från Bolaget. Samtidigt har

bankernas konkurrenskraft i spåren av nya finansiella regelverk successivt minskat, till förmån för främst Bolaget men även för upplåning i kapitalmarknaden, som är ett alternativ framförallt för större kommunala låntagare.

Kommuninvest uppskattar att Bolaget vid slutet av 2017 stod för 50 (48) procent av sektorns lånefinansiering. Upplåning via banksektorn stod för 18 (20) procent och direktupplåning på kapitalmarknaden via egna obligations- och certifikatprogram stod för 32 (32) procent.

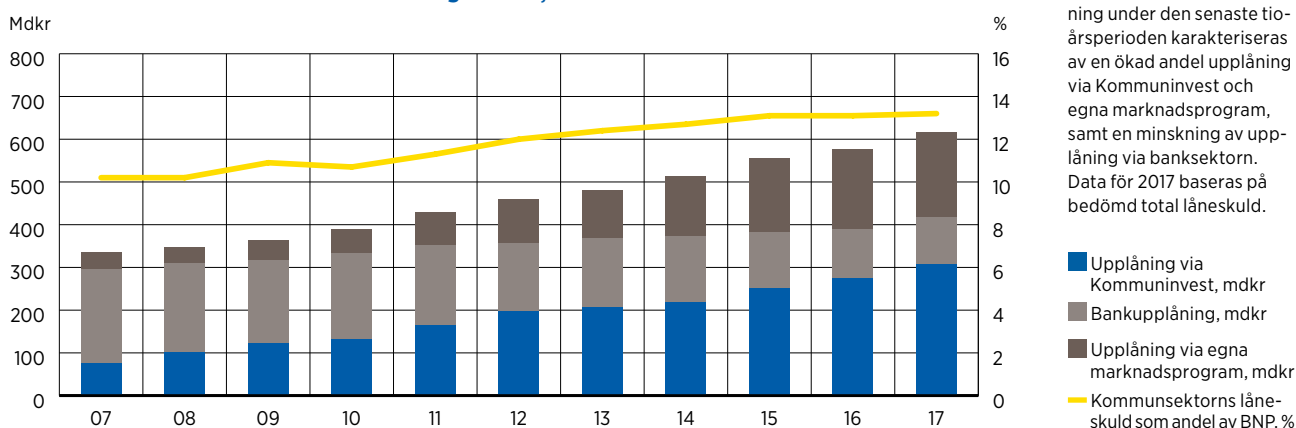
¹⁾ Prognos baserad på Kommuninvests löpande uppföljning av skuld- och investeringsutvecklingen inom kommunsektorn. Vid tidpunkten för årsredovisningens publicering var de fullständiga underlagen för 2017, kommunernas och landstingens/regionernas egna årsredovisningar, inte tillgängliga. Värden och andelar för 2016 har justerats i enlighet med kommunernas och landstingens egna årsredovisningar.

Kommunala upplåningsformer

Svenska kommuner och landsting/regioner har tillgång till tre huvudsakliga källor för lånefinansiering:

- upplåning via Kommuninvest
- upplåning via banksektorn eller annan bilateral part
- upplåning på penning- och obligationsmarknaderna.

Kommunsektorns låneskuld och finansieringsformer, 2007–2017

Kommunsektorns upplåning under den senaste tioårsperioden karakteriseras av en ökad andel upplåning via Kommuninvest och egna marknadsprogram, samt en minskning av upplåning via banksektorn. Data för 2017 baseras på bedömd total låneskuld.

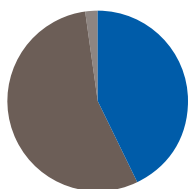
- Upplåning via Kommuninvest, mdkr
- Bankupplåning, mdkr
- Upplåning via egna marknadsprogram, mdkr
- Kommunsektorns låneskuld som andel av BNP, %

Lån som möter kundernas behov

Kommuninvests utlåning växte under 2017 till 310,1 (277,0) mdkr. Ökningen återspeglar högre kommunala investeringsvolym och upplåningsbehov samt en stärkt marknadsposition. Vid utgången av 2017 hade Kommuninvest totalt 914 (825) aktiva låntagare, antingen medlemmar i Föreningen eller juridiska personer kontrollerade av medlemmarna.

Utlåningsportföljen per låneprodukt

2017-12-31

- Kapitalbindning, fast ränta (inkl. utlåning mot Svenskt obligationsprogram) 43 (46) %
- Kapitalbindning, Stibor 55 (52) %
- KI-ränta 0 (0) %
- 3-mån Stibor tills vidare 2 (2) %

Stärkt marknadsposition

Genom Kommuninvest och övriga kapitalmarknaden kunde Sveriges kommuner och landsting/regioner under 2017 tillgodose sina upplåningsbehov på ett effektivt sätt. Kommuninvest erbjuder låneprodukter med kort eller lång kapitalbindning, med fast eller rörlig räntebas samt med eller utan rätt till förtidsuppsägning.

Vid årets slut uppgick utlåningen till 310,1 (277,0) mdkr. I nominella termer var utlåningen 308,0 (274,0) mdkr, en ökning med 12 (9) procent jämfört med föregående år. Offertacceptansen för 2017, baserad på nominell volym, uppgick till 99 (94) procent.

Årets avtalade utlåning, det vill säga nyutlåning och omsättning av befintliga lån, fördelades med 83 (76) procent på lån med en kapitalbindning längre än ett år och 17 (24) procent på lån med en kapitalbindning om ett år eller kortare. Lån med en kapitalbindning om ett till tre år stod för 35 (38) procent av volymen.

Under 2017 har Föreningen välkomnat två nya medlemmar, Linköpings kommun och Mölndals kommun.

Ökade volymer Gröna lån

Vid slutet av 2017 hade 26,9 (17,8) mdkr i Gröna lån beviljats, till 149 (83) projekt. Gröna lån kan beviljas för projekt och åtgärder som bidrar till lägre koldioxidutsläpp och hållbar tillväxt eller minskar klimatförändringar.

288 medlemmar med tillgång till KI Finans

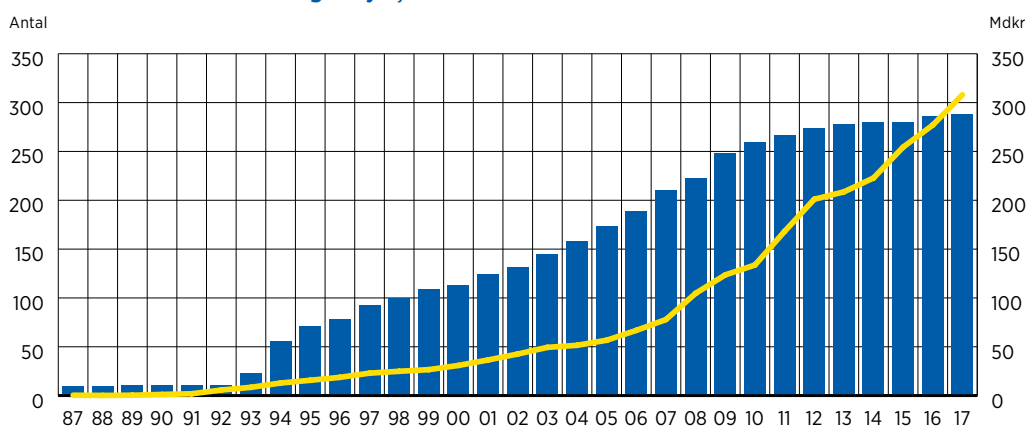
Samtliga 288 (236) medlemmar i Föreningen hade vid slutet av året tillgång till KI Finans, ett för kommunsektorn särskilt utvecklat system för skuldförvaltning. 190 (164) medlemmar hade tecknat avtal om den fullskaliga versionen.

Enbart utlåning till svenska kommuner och landsting/regioner

All Kommuninvests utlåning sker till svenska kommuner och landsting/regioner. Lån kan erbjudas till:

- Kommuner och landsting/regioner som är medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening.
- Kommunala och landstings-/regionsägda bolag, där en eller flera medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening innehar mer än 50 procent av ägandet och även har ställt ut en borgen för lånet.
- Kommunala stiftelser och förbund, mot borgen och förutsatt att de är närstående medlem eller medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening.

Antal medlemmar och utlåningsvolym, 1987-2017

Fler medlemmar i Föreningen samt att medlemmarna valt att lägga en allt större del av sin upplåning hos Bolaget, är de främsta förklaringarna till den historiska utlåningstillväxten.

- Antal medlemmar i Kommuninvest ekonomisk Förening
- Utlåning i Kommuninvest i Sverige AB

Betydande internationell aktör med högsta kreditbetyg

Kommuninvest finansierar sin utlåning till kommuner och landsting/regioner genom att låna upp pengar på den svenska och internationella kapitalmarknaden. Efterfrågan på lågrisk-emittenter var fortsatt god under året och Kommuninvest kunde fullfölja sina upplåningsplaner till bra villkor. Den totala upplåningen vid årets slut uppgick till 339,1 (344,0) mdkr.

God efterfrågan på Kommuninvests obligationer

Kommuninvest upplevde under 2017 fortsatt god efterfrågan på sina emissioner. Låga marknadsräntor är den fortsatta trenden i Europa inklusive Sverige medan USA ligger före i räntecykeln och har under året fortsatt sina gradvisa räntehöjningar.

Kommuninvests fokus på diversifierade upplåningskällor samt ett långsiktigt arbete för att vidareutveckla investerarbasen har fortsatt. Under 2017 emitterade Kommuninvest sin tredje gröna obligation, vilket gett tillgång till nya investerare med särskilda mandat för att stödja miljöinriktade investeringar. Stödet från Kommuninvests kärninvesterare – centralbanker, offentliga institutioner samt så kallade bank treasuries – har varit fortsatt starkt under året. Under året har ett större internt arbete genomförts för att ge en tydligare styrning för hur tillgångar och skulder skall matchas och hur denna matchning skall följas upp.

Upplåningsstrategi – Diversifierade finansieringskällor ger ökad stabilitet

Kommuninvests utlåning finansieras via korta och långa upplåningsprogram på nationella och internationella kapitalmarknader. Upplåningsstrategin baseras på:

- Diversifierade finansieringskällor, såväl vad gäller marknader, valutor, produkter som investerare. Diversifiering ökar stabiliteten i Kommuninvests upplåning.
- Kontinuerlig närvaro i ett antal strategiska upplåningsprogram: svenskt obligationsprogram; benchmarkupplåning i USD; ECP-program samt japansk så kallad Uridashi-upplåning.
- All upplåning som inte sker i SEK swappas till SEK, USD eller EUR.

Fokus på ökad benchmarkupplåning

Kommuninvests totala upplåning uppgick vid årets slut till 339,1 (344,0) mdkr.

Under året lånades 75,8 (104,2) mdkr upp i långfristiga skuldinstrument med löptid över ett år. Upplåningen görs för att ersätta lån som förfaller eller har återkallats, för att finansiera nyutlåningen i utlåningsverksamheten samt för att anpassa storleken på likviditetsreserven efter rådande marknadssyn och utlåningsportföljens storlek.

Bolaget arbetar medvetet för att öka upplåningen i stora obligationsprogram, så kallade benchmarkprogram, såväl internationellt som nationellt. Under året genomfördes två större benchmarkupplåningar i USD. Värdepapper utgivna av Bolaget utgör inom EU och flera andra jurisdiktioner den grupp av tillgångar som anses vara de mest högkvalitativa vid beräkning av likviditetstäckningsgrad (Liquidity Coverage Ratio, LCR).

I det svenska obligationsprogrammet emitterades totalt 42,7 (46,2) mdkr och 161,6 (149,1) mdkr var utestående vid slutet av året. Totalt omfattar det svenska obligationsprogrammet åtta utestående obligationer.

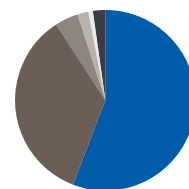
En betydande SSA-emittent

Kommuninvest emitterar på internationella upplåningsmarknader i kategorin "Sovereigns, Supranationals and Agencies". Med stora årliga upplåningsvolymerna är Kommuninvest en betydande internationell aktör inom SSA-segmentet. Låntagare som Kommuninvest jämför sig med inkluderar:

- Bank Nederlandse Gemeenten (Holland)
- Europeiska investeringsbanken, EIB
- KfW (Tyskland)
- Kommunalbanken (Norge)
- Kommunekredit (Danmark)
- Municipality Finance (Finland)
- Nordiska Investeringsbanken, NIB
- Rentenbank (Tyskland)

Nyupplåning per valuta 2017

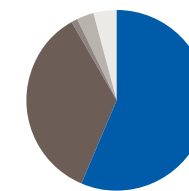
(exkl. certifikat-upplåning)

- SEK 56 (53) %
- USD 35 (33) %
- JPY 4 (6) %
- GBP 2 (4) %
- EUR 1 (2) %
- ZAR 0 (1) %
- MXN, TRY 0 (1) %
- NOK 2 (0) %

Nyupplåning per program 2017

(exkl. certifikat-upplåning)

- Svenskt obligationsprogram 56 (45) %
- Benchmark-upplåning, övriga valutor 35 (38) %
- Public Bonds 1 (4) %
- Private Placements 3 (6) %
- Uridashi 4 (7) %

Likviditetsreserv för att klara kundbehov i alla lägen

För att kunna förse kunderna med finansiering även i perioder av osäkerhet på de finansiella marknaderna håller sig Kommuninvest med en likviditetsreserv. Reserven uppgick vid årets slut till 37,8 (60,1) mdkr, motsvarande 12 (22) procent av utlåningsvolymen.

Placeringsregler för likviditetsreserven

- Minst 90 procent av placeringarna ska göras i tillgångar som är belåningsbara hos Sveriges Riksbank.
- Placeringar får ha en maximal genomsnittlig löptid om 12 månader
- Maximal löptid på placeringarna är 39 månader.

För mer information, se avsnitt Risk- och kapitalhantering på sidorna 32-36 eller Kommuninvests webbplats www.kommuninvest.se.

Reserv med hög kreditkvalitet och låg prisrisk

Strikta regler och ett konservativt förhållningssätt är styrande för Kommuninvests likviditetsreserv. Enligt Bolagets nya instruktioner ska likviditetsreserven med god framförhållning säkerställa att Bolagets åtaganden kan infrias med bibehållen utlåningskapacitet, se vidare sidan 33. Likviditetsreservens storlek anpassas efter bland annat upplåningsförfall och omvärldsfaktorer. Per 2017-12-31 uppgick likviditetsreserven till 12 (22) procent av utlåningsvolymen. Minst 90 procent av reserven ska vara belåningsbar i Riksbanken, så att Kommuninvest mot ställande av säkerhet kan erhålla likviditet. Per 2017-12-31 var 100 (83) procent av reserven, exklusive likvida medel och värdepapper som erhållits som pant, belåningsbar i Riksbanken.

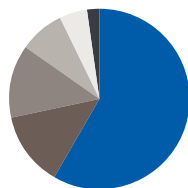
Effektiv och konservativ förvaltning i fokus

Förvaltningen under 2017 präglades av minskad volymmässig likviditetsreserv, men med högre kreditkvalitet än tidigare. Placeringar i säkerställda obligationer har avyttrats till förmån för placeringar i värdepapper utgivna av stater eller statligt relaterade institutioner. Se sidan 32 för mer information.

Vid utgången av 2017 var 87 (77) procent av reserven placerad i värdepapper med högsta möjliga kreditvärdighet, inklusive värdepapper utgivna av stater, statligt garanterade institutioner eller andra offentliga institutioner. 71 (68) procent utgjordes av placeringar i värdepapper utgivna av emittenter i Sverige och Tyskland, 13 (13) procent var utgivna av överstatliga institut. Se not 2 för ytterligare information om Koncernens kreditriskexponering.

Likviditetsreserven fördelad på land

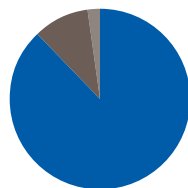
2017-12-31

■ Sverige	58 (51) %
■ Tyskland	13 (17) %
■ Överstatliga Institut	13 (13) %
■ Finland	8 (9) %
■ Danmark	5 (5) %
■ Australien	0 (1) %
■ Kanada	2 (2) %
■ Storbritannien	0 (2) %
■ Nederländerna	0 (1) %
■ USA	0 (0) %

Likviditetsreserven fördelad på ratingkategori

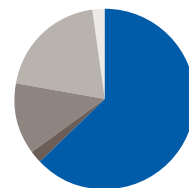
2017-12-31

■ AAA	87 (77) %
■ AA	10 (21) %
■ A	2 (2) %

Likviditetsreserven fördelad på emittentkategori

2017-12-31

■ Nationella regeringar eller centralbanker	63 (21) %
■ Delstatliga eller lokala självstyrelseorgan och myndigheter	2 (10) %
■ Multilaterala utvecklingsbanker	13 (13) %
■ Offentliga organ	0 (1) %
■ Säkerställda obligationer	0 (26) %
■ Kreditinstitut (subventionerade långgivare)	20 (28) %
■ Kreditinstitut (banktillgodohavanden)	2 (2) %

Hållbara chefer och medarbetare ger hållbar organisation

I syfte att nå de övergripande strategiska målen har arbetet under 2017 fortsatt inriktats på kulturfrågor, kompetensutveckling, internkommunikation och arbetsmiljöfrågor.

Kommuninvest i Sverige AB är en högt specialiserad finansorganisation verksam både inom den kommunala sektorn och på globala finansmarknader. Det ställer särskilda krav på medarbetarkompetens, värderingar och företagskultur. Merparten av Kommuninvests medarbetare har universitetsutbildning och flera har vidareutbildat sig efter examen. Antalet medarbetare (tillsvidareanställda och provanställda) steg under 2017 med 5 (6) nya medarbetare till totalt 96 (91) anställda. Medelantalet anställda var under året 91 (85).

Strategisk kompetensförsörjning

Ett av Kommuninvests övergripande mål är att bedriva en kunskapsorienterad och konkurrenskraftig verksamhet. Det strategiska kompetensförsörjningsarbete som inleddes 2016 har vidareutvecklats under 2017. Kommuninvest arbetar aktivt med kompetensförsörjningsprocessen för att styra och utveckla medarbetarnas och organisationens kompetens i linje med verksamhetsmål och strategier liksom att på ett strukturerat sätt attrahera, utveckla och behålla medarbetare.

En jämlik arbetsplats

På Kommuninvest ska lika möjligheter gälla, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, ålder, funktionshinder, sexuell läggning eller könsöverskridande identitet. Kommuninvest har nolltolerans vad gäller diskriminering eller trakasserier i någon form och arbetar ständigt med riktlinjer, dialoger och handlingsplaner för att förebygga, utreda och hantera dessa frågor. Åldersfördelningen är jämnt spridd över ålderskategorier, med 31 (33) procent av de anställda i åldrarna 40 till 49 år. Av det totala antalet anställda var 49 (41) procent kvinnor; i den verkställande ledningen var andelen kvinnor 40 (67) procent. Se vidare sammanställning på sidan 19.

Förebyggande hälsovårdsarbete

Med målet att vara en hållbar organisation tar Kommuninvest ett proaktivt helhetsansvar för alla medarbetares välmående. Medarbetare på Kommuninvest ska kunna kombinera arbetsliv och privatliv på ett långsiktigt och hållbart sätt. Som ett led i Kommuninvests förebyggande arbete med social och organisatorisk arbetsmiljö arbetar vi vidare med konceptet Hållbar Vardag. Konceptet innehåller en bred palett av insatser, allt från möjligheter till en god fysisk och social arbetsmiljö, träning och vardagsmotion, hälsoinspirerade föreläsningar samt stresshantering och individuell coaching och självhjälpsprogram. Syftet är att kunna minska stress och ohälsa.

Internkommunikation

Under 2017 har projektet som inleddes föregående år kring internkommunikation fortlöpande avslutats. Arbetet har innehållit olika utbildningsinsatser, framtagande av riktlinjer, system och strukturer kring den interna kommunikationen. Vidare har forum för möjlighet till information, tydlighet och delaktighet införts för att bidra till våra kärnvärden helhet, tydlighet, kvalitet och delaktighet.

Medarbetarundersökning 2017

Årets medarbetarundersökning gav ett NMI (Nöjd medarbetarindex) på 68 (69). En av frågorna som identifierades som viktig men som fått låga betyg var VI-känslan på Bolaget. Handlingsplaner har upprättats på gruppnivå i hela Bolaget för att komma tillrätta med frågan och kommer följas upp under 2018. Kulturfrågor såsom samarbete, ansvar och inkluderande finns på agendan och på samtliga nivåer i Bolaget sker arbete med att utvärdera, ha en öppen kommunikation och ”göra det svåra pratbart”. Detta arbete kommer intensifieras och vidareutvecklas under 2018.

Uppförandekod ger vägledning

Kommuninvest är en värderingsstyrd organisation. Uppförandekoden ger vägledning i hur Kommuninvests medarbetare ska agera i vardagen, i enlighet med Kommuninvests kärnvärden: helhet, delaktighet, tydlighet och kvalitet. Koden sammanfattar vad Kommuninvests medarbetare och intressenter kan förvänta sig av Kommuninvest. Alla medarbetare har ansvar och skyldighet att följa koden, aktuella lagar, regelverk samt övriga policyer som styr verksamheten. Det åligger Kommuninvests chefer att skapa ett etiskt klimat i linje med koden och att uppmuntra till att koden efterlevs.

Johan Olander, Ann Sörman, Nedim Murtic,
Daniel Nykvist, Theresia Ferm och Sofia Frändberg.

Våra kundansvariga är diplomerade finansanalytiker

Diplomutbildningen för finansanalytiker på Handelshögskolan i Stockholm är förmodligen en av Sveriges mest heltäckande utbildningar för finansmarknadens aktörer. Under ett års tid får deltagarna fördjupa sig i sju ämnesområden, fördelade på tre delprogram: portföljförvaltning och riskhantering, ränteinstrument och makroanalys samt företagsvärdering och företagsfinansiering. Utbildningen är krävande med högt studietempo och totalt sju tentamina.

God insikt i finansiella frågor, både vad gäller kommunal ekonomi och offentlig finansförvaltning, är nyckeln till att Kommuninvest ska kunna bistå sina medlemmar och kunder med kompetenta tjänster av god kvalitet. Därför har sex kundansvariga haft möjlighet att gå diplomutbildningen, och kan nu titulera sig diplomerade finansanalytiker.

”Vi står på en helt annan teoretisk plattform nu, med bättre förståelse för en bred palett av ämnen och frågor som är relevanta för våra medlemmar och kunder. Det stärker oss och gör oss tryggare i våra yrkesroller.”

Theresia Ferm och Sofia Frändberg, kundansvariga

Finansiell ställning

Det egna kapitalet ökade under år 2017 med 1 082,2 (825,1) mnkr till 8 389,0 (7 306,8) mnkr, hänförligt till nytt insatskapital från Föreningens medlemmar samt årets resultat. Den totala kapitalbasen uppgick till 6 899,5 (6 383,9) mnkr vilket gav en total kapitalrelation om 231,4 (117,6) procent.

Balansomslutningen minskade till 3 56 971,4 (3 61 729,2) mnkr under året, som en effekt av främst minskad likviditetsreserv och utestående volym på derivatkontrakt. Denna minskning översteg ökningen i utlåningsvolym.

Eget kapital

Per 2017-12-31 uppgick det egna kapitalet till 8 389,0 (7 306,8) mnkr. Ökningen i det egna kapitalet är hänförligt till kapitalinsatser från befintliga och nya medlemmar i Föreningen samt årets resultat. Se vidare Redogörelse för förändringar i eget kapital på sidan 50.

Efterställda skulder

Posten består av ett förlagslån från Föreningens medlemmar. Lånet, inklusive upplupen ränta, uppgick till 1 000,1 (1 000,0) mnkr.

Överskottsutdelning att utbetala 2018

Förutsatt beslut på Föreningens årsstämma 2018 kommer Föreningen att använda sig av överskottsutdelning i form av återbäring samt ränta på insatskapital för räkenskapsåret 2017. För detta har Bolaget i bokslutet lämnat koncernbidrag till Föreningen om 987,5 (458,7) mnkr och Föreningen har föreslagit en överskottsutdelning om 969,8 (445,3) mnkr.

Skulle ett beslut om inbetalning av nytt insatskapital fattas bedömer Föreningens styrelse det som sannolikt att samtliga medlemmar som ännu ej nått upp till den beslutade högsta nivån för medlemsinsats deltar, med ett belopp som är beroende av om medlemmen nått 50, 75 eller 100 procent av den högsta insatsnivån. Utbetalning av överskottsutdelning samt inbe-

talning av insatskapital till Föreningen respektive eventuell kapitalförstärkning till Bolaget förväntas ske inom tre månader från beslut. Det beräknade men ännu ej beslutade kapitaltillskottet uppgår till 57,9 (34,9) mnkr.

Kapitaltäckning

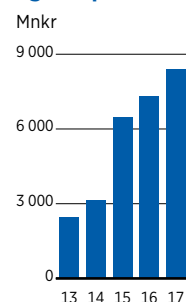
Koncernen är väl kapitaliserad för att möta riskerna i verksamheten och kapitalrelationerna överstiger med god marginal föreskrivna minimikrav. Kärnprimärkapitalet uppgick till 6 499,5 (5 783,9) mnkr, vilket innebär en kärnprimärkapitalrelation på 218,0 (106,6) procent. Den totala kapitalbasen var 6 899,5 (6 383,9) mnkr, vilket gav en total kapitalrelation om 231,4 (117,6) procent. För mer information, se sidorna 34-35 samt not 2.

Vid utgången av 2017 uppgick Koncernens, enligt CRR rapporterade bruttosoliditetsgrad, till 1,82 (1,60) procent. Det legala bruttosoliditetskravet är ännu ej fastställt. Se vidare sidan 35 samt not 2.

Rating

Bolaget har högsta kreditbetyg, Aaa från Moody's och AAA från S&P Global Ratings (S&P, tidigare Standard & Poor's). Ratinginstituten bekräftade i maj respektive september 2017 Bolagets rating, med stabila utsikter. Ratinginstituten lyfter fram det solidariska borgensåtagandet från Föreningens ägare, mandatet Bolaget har från dess ägare att agera Kommun-gäld för medlemmarna, den höga kvaliteten i låneportföljen samt strategin för kapitaluppbyggnad inför kommande regelverk.

Eget kapital

Kommentarer till räkenskaper

På sidorna 47, 49 och 51 finns kommentarer till resultaträkning, balansräkning samt förändringar i eget kapital. Dessa kommentarer utgör en del av förvaltningsberättelsen.

Låg risktolerans och effektiv riskhantering

Kommuninvests huvuduppdrag är att säkerställa tillgång till stabil och effektiv upplåning för kommunsektorn. Detta innebär att med utgångspunkt i kundernas behov låna upp pengar på den finansiella marknaden. Verksamheten ska karakteriseras av begränsade risker. Nedan presenteras övergripande Bolagets mål, principer och metoder för att hantera risk. För mer detaljerad information samt kvantitativ information om Bolagets riskexponering hänvisas till not 2 samt till den separata Risk- och kapitalhanteringsrapport som finns på www.kommuninvest.se.

Förändringar som skett under 2017 avseende riskhantering och riskexponering

All finansiell verksamhet i Koncernen bedrivs i Bolaget. Under 2017 har vissa förändringar skett avseende Bolagets mål, principer och metoder för att hantera risk. Förändringarna handlar främst om Bolagets mål att säkerställa god matchning i löptid mellan tillgångar och skulder, istället för, som tidigare, eftersträva längre löptider på skulder än på tillgångar. I linje med detta har även principerna för likviditetsreserven ändrats; reserven tillåts vara mindre volymmässigt samtidigt som Bolaget ställer hårdare krav på kvaliteten och omsättningsbarheten på tillgångarna.

I samband med dessa förändringar har exponering mot både prisrisk och kreditrisk minskat väsentligt. Likviditetsreserven har minskat volymmässigt och innehåller tillgångar med högre kreditkvalitet än föregående period. Till följd av att den riskvägda exponeringen mot kreditrisk minskat har även Koncernens kapitalkrav för kreditrisk minskat kraftigt jämfört med föregående period.

Riskprofil och riskhantering

Bolagets riskprofil och tillåtna risktagande fastställs årligen i form av ägardirektiv som antagits på årsstämman i Föreningen. Ägardirektiven slår fast att Bolagets risker ska vara små och aldrig vara större än nödvändigt för att uppnå syftet med verksamheten. Verksamheten omfattas av kommunalagens förbud mot spekulativ verksamhet.

Riskstrategi

I den av Bolagets styrelse antagna riskstrategin anger styrelsen sin grundläggande syn på risk och konkretiserar riskaptiter samt regler för hantering av Bolagets identifierade risker. Riskaptiten beskriver den risk styrelsen är beredd att exponera Bolaget för i syfte att uppfylla uppdraget från ägarna. Riskaptiten definieras som den risknivå och de resultatslag som styrelsen är villig att tolerera under nästkommande år för att uppnå Bolagets strategiska mål. Riskaptiten fastställs regelbundet, minst en gång årligen. Nivån på riskaptiten avgörs dels av bolagsspecifika faktorer så som finansiell ställning och tillväxtmål, dels av förväntade marknadsförutsättningar för

den givna tidsperioden. Riskstrategin är en del av Bolagets riskramverk som innefattar styrelsens grundläggande instrument för verksamhetsstyrning och god intern kontroll.

Riskhantering och riskkontroll

Kommuninvest i Sverige AB har en central betydelse för finansieringen av svenska kommuners och landsting/regioners investeringar. För att uppfylla uppdraget lånar Bolaget upp pengar på den finansiella marknaden och lånar ut pengar till kunderna. Bolaget bedriver, till skillnad från många andra kreditinstitut, ingen inlåningsverksamhet och har ingen aktiv tradingverksamhet. Verksamhetsmodellen innebär att Bolaget är utsatt för risker förknippade med den finansiella marknaden.

Bolagets riskhantering är utformad för att verksamheten ska kunna bedrivas i enlighet med ägardirektiven om ett lågt risktagande. Se sidan 36 för en översikt av de risktyper som Bolaget regelbundet hanterar och mäter. För att begränsa de risker som förknippas med Bolagets verksamhetsmodell samt tillse att verksamheten hålls inom de, av Bolagets styrelse, angivna riskaptiterna används limiter eller andra åtgärder. Limiter och riktlinjer för riskhantering är fastställda i Styrelsens Kreditpolicy och Finanspolicy samt i Styrelsens Policy för operativa risker.

Kreditpolicy

I Kreditpolicyen har styrelsen angivit den grundläggande synen på kreditgivning, hur den ska vara organiserad samt dokumentationen av kreditbeslut.

I nu gällande ägardirektiv formuleras den grundläggande synen på Bolagets kreditgivning och analysmodell. Denna ska baseras på grundprincipen att en exponering mot en svensk kommun ges samma riskvikt som en exponering mot svenska staten samt att svenska kommuner av tradition upprätthållit ett ansvarstagande ägarskap. Vid Bolagets limit-sättning för kommunkoncernen ska detta tillmätas stor betydelse, i kombination med kommuners egna goda kreditvärdighet som via borgensåtagande för de egna företagens lån överförs till företagen.

Kreditrisken vid utlåning till ett kommunägt företag anses vara mycket låg. Enligt bolagsordning kan kreditgivning ske till kommunala företag, stiftelser eller kommunalförbund, under förutsättning att medlemmen/medlemmarna utövar ett bestämmande inflytande över låntagaren och att medlemmen/medlemmarna tecknar borgen för åtagandet. Dock kräver kreditgivning till ett kommunalförbund att samtliga dess förbundsmedlemmar även är medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening.

Finanspolicy

I Finanspolicyen anges styrelsens grundläggande syn på Bolagets finansierings- och likviditetsstrategi, placeringar och användning av derivat samt hantering och kontroll av risker hänförliga till dessa verksamheter.

Upplåningsstrategin är en långsiktig plan för Bolagets nuvarande och framtida finansiering. Strategins riktlinjer är att uppfylla en tillräcklig grad av diversifiering av finansieringskällor med hänsyn till antal och typ av motparter, typ av finansiella instrument, löptider, valutor och geografiska marknader.

Bolaget ska identifiera de viktigaste faktorerna som påverkar möjligheten att anskaffa finansiering och noggrant följa dessa faktorer för att försäkra sig om att den bedömda finansieringsförmågan fortfarande gäller under olika tänkbara omständigheter. Med beaktande av den övergripande strävan att bibehålla en stor andel av total upplåningsvolym i svenska kronor, ska Bolaget, i syfte att minimera risken för att utestängas från viktiga marknader, löpande emittera certifikat och obligationer på olika marknader.

Syftet med likviditetsverksamheten är att Bolaget skall kunna möta sina kända och prognostiserade likviditetsbehov. Likviditetsstrategin ska säkerställa att Bolagets alla nuvarande likviditetsrisker är definierade, att rådande likviditetsbehov är känt och att kommande behov prognostiseras. Bolagets likviditetsberedskap ska syfta till att skapa goda förutsättningar för att möta omsättning av befintlig utlåning, prognostiserad nytulning, prognostiserade upplåningsfall och likviditetskrav utifrån säkerställande av ingångna derivat och repor.

Bolaget skall ha en god likviditetsberedskap under normala marknadsförhållanden så väl som i perioder med likviditetspåverkande stress. Styrelsen ska omgående informeras vid indikationer på förändringar i förutsättningarna att upprätthålla en normal likviditetsberedskap. Bolagets organisation för likviditetshantering ska vara utformad för att säkerställa att Bolagets samtliga betalningsförpliktelser kan mötas i tid utan väsentliga merkostnader samt att överlikviditet ska möjliggöra en fortsatt omsättning av befintlig utlåning.

Bolaget ska säkerställa en god matchning mellan tillgångar (utlåning och placeringar) och skulder (upplåning och eget kapital). Eventuella över- eller underskott av likviditet som uppstår i den dagliga verksamheten hanteras intradag via Riksbankens betalningssystem RIX, där Bolaget är fullvärdig medlem.

Oberoende kontroll

Inom Bolaget finns tre oberoende kontrollfunktioner; avdelningen för Risk och Kontroll, regelefterlevnad och internrevision. Risk och Kontroll, regelefterlevnad och internrevision utgör tillsammans Bolagets andra försvarslinje medan internrevision utgör Bolagets tredje försvarslinje. De tre olika försvarslinjerna visualiseras i organisationsschemat som presenteras i avsnittet Riskorganisation.

Risk och Kontroll

Avdelningen för Risk och Kontroll utövar den övergripande riskkontrollen och övervakar Bolagets risker, i första hand kreditrisker, marknadsrisker, likviditetsrisker och operativa risker. Funktionen är skild från affärsverksamheten och direkt underställd VD. Den ansvarige för Risk och Kontrollavdelningen, CRO, utses av VD som rapporterar utnämningen till bolagsstyrelsen. Bolagsstyrelsen informeras regelbundet i riskkontrollärenden.

Regelefterlevnad

Bolagets funktion för regelefterlevnad (compliance) är en kontroll- och stödfunktion som är oberoende till affärsverksamheten och direkt underställd VD. Den ansvarige för regelefterlevnadsfunktionen utses av VD och rapporterar fortlöpande till VD och till bolagsstyrelsen. Som ett resultat av analyser av bristerna i regelefterlevnaden, fastställer VD en årsplan som rapporteras till bolagsstyrelsen.

Regelefterlevnadsfunktionen ska driva och aktivt verka för att Bolaget har en god regelefterlevnad, aktivt stödja affärsverksamheten och den verkställande ledningen för att säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med externa och interna regler och på ett sådant sätt att förtroendet för Bolaget stärks hos kunder, medlemmar och andra intressenter på finansmarknaden. Detta omfattar även utbildning samt kontakter med tillsynsmyndigheter.

Regelefterlevnadsfunktionen ansvarar vidare för att säkerställa och utvärdera att det övergripande interna regelverket är uppdaterat och anpassat efter Bolagets verksamhet. Regelefterlevnadsfunktionen ska årligen utvärdera dessa interna regelverk och lämna förslag på förbättringar till de som ansvarar för respektive dokument.

Internrevision

Bolagets internrevision, vilken är utlagd på extern part, är en oberoende granskningsfunktion som är direkt underställd bolagsstyrelsen. Internrevisionen ansvarar för utvärdering av hanteringen av risker, samt kontroll och styrningsprocesser inom Bolaget, och att verksamheten bedrivs enligt bolagsstyrelsens och VD:s intentioner. Internrevisorn rapporterar löpande till bolagsstyrelsen, VD och till de externa revisorerna. Bolagsstyrelsen fastställer årligen en plan för internrevisionens arbete. VD redogör i bolagsstyrelsen för åtgärder som vidtagits med anledning av rapporteringen från internrevision.

Riskorganisation

För att tillhandahålla kostnadseffektiv finansiering utan att överstiga Bolagets riskkapit ska riskhanteringen i verksamheten kännetecknas av förebyggande åtgärder som syftar till att förhindra och/eller begränsa såväl risker som dess skadeverkningar.

Bolagets CRO har det samlade ansvaret för Bolagets riskramverk. Respektive avdelningschef ansvarar för hantering och kontroll av risker inom sitt verksamhetsområde. Framåt- och bakåtblickande analyser används för att säkerställa att Bolaget identifierar, bedömer och mäter risker korrekt.

Avdelningen Risk och Kontroll, Bolagets funktion för riskkontroll, ansvarar för att kontrollera och genomföra löpande uppföljning och analys av finansiella risker och operativa risker samt limitkontroll, med rapportering dagligen till VD och månatligen till styrelsen.

Risk och Kontroll leds av CRO som rapporterar till VD och ingår i verkställande ledningen. Avdelningen består av tio medarbetare, inklusive en biträdande CRO. Av de tio medarbetarna arbetar fyra med framåtblickande analyser gällande bland annat kredit- och marknadsrisker, tre med rapportering och datahantering, två mot kommun/region/landstingssektorn och en med operativa risker.

Avdelningen ansvarar, utöver vad som nämns ovan, för att följa upp att riskrapporteringen är korrekt enligt gällande

externa och interna regler, att regelbundet utföra stresstester, att Bolagets affärsmodeller är ändamålsenliga och säkra samt att leda och samordna arbetet kring operativa risker.

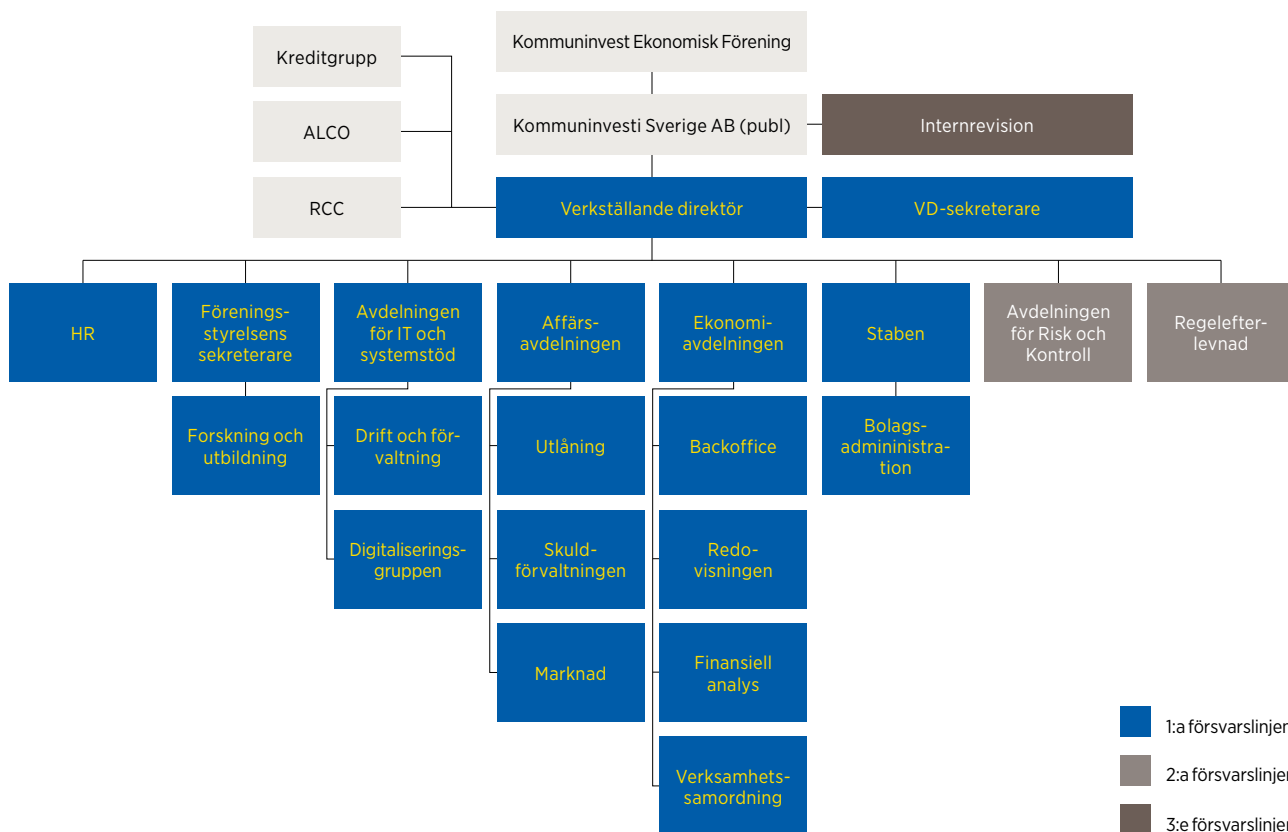
Kreditgruppen är ett beredande organ vid förslag till förändringar i limitutrymmen mot placerings- och derivatmotparter och medlemmar, samt övriga kreditfrågor som kräver beslut av styrelsen eller VD. Bolagets ALCO-grupp (Asset Liability Committee) ansvarar för att bereda frågor gällande marknadsrisk- och likviditetsfrågor som kräver beslut av styrelsen eller VD.

Bolagets RCC-kommitté (Risk Compliance Control) syftar till att på ett samlat sätt dokumentera det arbete som sker inom Bolagets kontrollfunktioner samt till att bereda kontrollfunktionernas rapporter till den verkställande ledningen och till styrelsen.

Kapitalhantering

Koncernens kapitalplanering syftar till att verksamheten ska vara fullgott kapitaliserad för att möta såväl riskerna i verksamheten som kommande regelkrav. I förhållande till riskerna i verksamheten är Koncernen väl kapitaliserad. Kapitalplaneringens främsta prioritet är att säkerställa att Bolaget uppfyller regulativa kapitalkrav samt ägarnas kapitalmål som motsvarar 1,5 procent bruttosoliditetsgrad.

Organisationsschema med verksamhetens tre försvarslinjer

Kapitalplan och intern kapitalutvärdering

I Koncernen utarbetas minst årligen en kapitalplan. I planen beräknas hur kapitalbehovet förväntas utvecklas de kommande fem åren. Planen baseras på prognoser för utlåningen och andra balansposter samt kommande regelverk.

Föreningens ägardirektiv som fastslår den övergripande riskkapiteten för Bolagets verksamhet och där det även står skrivet hur kapitaluppbyggnaden i Bolaget ska ske, är ett stöd i kapitalplaneringsprocessen. Kapitalplanen utgör en viktig byggsten vid upprättandet av den interna kapital- och likviditetsutvärderingen (IKLU) för Koncernen, bestående av Föreningen, Bolaget samt Kommuninvest Fastighets AB, som äger den fastighet där kreditmarknadsbolaget bedriver sin verksamhet.

Kreditinstitut är enligt gällande regelverk ansvariga för att utforma en egen process för IKLU:n. Avsikten är att instituten på ett samlat och allsidigt sätt ska kartlägga sina risker och bedöma sin riskhantering och mot den bakgrunden bedöma sitt kapitalbehov, samt kommunicera analyser och slutsatser till Finansinspektionen. Inom Koncernen har ekonomiavdelningen ansvar för kapitalplaneringen och IKLU:n, avdelningen Risk och Kontroll är dock ansvarig för modellerna som ligger till grund för kapitalbehovsberäkningarna.

Bolagets kapitalutvärdering visar att Koncernen möter samtliga kända kapitalkrav, inklusive ägarnas kapitalmål, se not 2.

Bruttosoliditetskrav – Kommuninvests plan och förberedelser

Från tidigast den 1 januari 2019 planeras det nya kapitalkravsmåttet bruttosoliditetsgrad (leverage ratio) att införas inom EU. Bruttosoliditetsgraden definieras som relationen mellan primärkapitalet och de totala exponeringarna i tillgångar och åtaganden. Rapportering av bruttosoliditetsgrad till berörda myndigheter sker sedan 2014.

I november 2016 publicerade EU-kommissionen sin rekommendation till översyn av kapitaltäckningsreglerna (CRR/CRD IV), inklusive förslag rörande bruttosoliditet. EU-kommissionen föreslår bland annat en särskild bruttosoliditetsreglering för s.k. ”public development credit institu-

tions” (PDCI) till vilka Kommuninvest med stor sannolikhet kommer att tillhöra. Förslaget avseende vilka krav ett institut måste uppfylla för att få räknas som en PDCI reviderades i december 2017 av både Rådet och Parlamentet. De reviderade förslagen tydliggör att även indirekta exponeringar (exempelvis utlåning till kommunala bolag) omfattas av den särskilda bruttosoliditetsregleringen för PDCI. Dessutom föreslås det att ett institut inte behöver vara etablerat enligt offentlig rätt för att få räknas som en PDCI. Kommuninvest bedömer att Bolaget uppfyller samtliga angivna kriterier för att kunna definieras som ett offentligt utvecklingskreditinstitut, PDCI.

Om förslagen realiserats kommer utlåningen kunna avräknas från det exponeringsmått som används vid beräkningen av Bolagets och Koncernens bruttosoliditetsgrad. Beräknat på detta sätt möter Kommuninvest med god marginal det bruttosoliditetskrav om 3 procent som diskuteras. Förhandlingsprocessen fortlöper inom EU och Kommuninvest tar aktivt del i utvecklingen.

Kommuninvests kapitalisering – ett ägaransvar

Föreningen har det primära ansvaret för Koncernens kapitalisering. Föreningens plan utgår från det interna kapitalmålet att Koncernen och Bolaget ska kapitaliseras upp till en nivå motsvarande 1,5 procents bruttosoliditetsgrad, beaktat Koncernens samtliga exponeringar. Skulle kapitalbehovet, till följd av exempelvis kommande regelförändringar, innebära behov av ytterligare kapitalförstärkning, planerar Föreningen i första hand att vända sig till medlemmarna för ytterligare medlemsinsatser. Enligt Föreningens stadgar finns det en lägsta (obligatorisk) och en högsta nivå på insatskapital per invånare som Föreningens medlemmar betalar in. Under 2017 har föreningsstämman beslutat att, om behov uppstår, ska den högsta nivån för insatskapital kunna dubbleras. Detta kräver dock ett särskilt beslut vid en ordinarie eller extrainkallad föreningsstämma. Stadgarna i Föreningen medger även andra alternativ, såsom förlagslån och utgivande av primärkapitalinstrument.

Kommuninvests riskhantering i korthet

BESKRIVNING

RISKHANTERING

Kreditrisk

Kreditgivningsrisk

Med kreditgivningsrisk avses risken att en motpart i kreditgivningen inte fullföljer sina åtaganden.

Utlåning sker endast till medlemmar och av dessa majoritetsägda företag. Utlåning kan också ske till kommunala stiftelser och kommunalförbund. Medlemmarna följs upp med en egen modell för riskuppföljning och kommunanalys. Bolagets styrelse fastställer årligen en koncernlimit för samtliga medlemmar. Limiten innebär en maximal nivå på Koncernens nettokoncernskuld per invånare. Utlåning till kommunala företag, stiftelser och kommunalförbund sker endast om kommunerna lämnat en proprieborgen. Kommuner och landsting/regioner har beskattningsrätt och kan inte försättas i konkurs. Staten har även det yttersta ansvaret för kommunsektorns verksamhet. Kreditgivningsrisken bedöms vara mycket låg.

Emittentrisk

Med emittentrisk avses risken att en emittent av ett värdepapper inte återbetalar hela sitt åtagande vid förfall.

Placeringar sker främst i värdepapper utgivna av stater eller statligt garanterade emittenter, där emittenten har ett kreditbetyg om lägst A från Standard & Poor's. Maximal återstående löptid på värdepapper i likviditetsreserven är 39 månader. Samtliga utestående emittenter följs upp årligen och vid behov. Bolagets styrelse fastställer årligen en totallimit för varje emittent. Kommuninvests höga krav på emittenter gör att emittentrisken bedöms vara begränsad.

Motpartsrisk

Med motpartsrisk avses risken att motparten i ett finansiellt kontrakt fallerar innan slutavvecklingen av kassaflödena. Motpartsrisk uppkommer då derivatkontrakt ingås med motparter i syfte att reducera eller eliminera marknadsrisk. Ett sådant derivatkontrakt kan, beroende på förändringar i marknadsvärden, innebära antingen en fordran eller en skuld mot motparten.

För att Bolaget ska ingå ett oclearat derivat krävs att motparten vid affärstillfället har ett kreditvärde som emittent om lägst BBB+ eller är garanterad av någon med denna kreditvärdighet. Har motparten ett kreditvärde lägre än A, tas särskild hänsyn till derivatets omsättningsbarhet, komplexitet och löptid. För att Bolaget ska ingå ett clearat derivat krävs att motparten vid affärstillfället har ett kreditvärde som emittent om lägst BBB-.

Affärsutrymmet begränsas utifrån ett antal kriterier. Samtliga utestående motparter följs upp årligen och vid behov. Derivatexponeringar ska omfattas av ISDA-avtal och i de flesta fall CSA-avtal. För nya motparter är CSA-avtal ett krav. CSA-avtal innebär att Kommuninvest erhåller säkerheter för de fordringar som överstiger i avtalet fastställd exponering. De säkerheter som Kommuninvest erhåller, innebär att motpartsrisken begränsas. Bolagets styrelse fastställer via instruktioner krav på ISDA- och CSA-avtalens utformning.

Marknadsrisk

Med marknadsrisk avses risken att netto-marknadsvärdet (det sammanlagda värdet) på Bolagets tillgångar och skulder minskar på grund av förändringar i riskfaktorer på den finansiella marknaden.

Kommuninvests verksamhet och affärsmodell ger upphov till marknadsrisk i form av ränterisk, valutarisk, kreditmarknadsrisk, övrig prisrisk och avvecklingsrisk. Marknadsrisk mäts och följs upp löpande. Största delen av ränte- och valutarisker samt övrig prisrisk byts mot motpartsrisk genom derivatkontrakt. Kreditmarknadsrisken begränsas dels genom en god matchning av löptider mellan skulder och tillgångar, dels genom att både tillgångarna och skulderna har mycket god kreditkvalitet med, historiskt sett, små rörelser i underliggande priser. Bolaget är exponerat mot förändringar i kreditspreadar på tillgångar och/eller skulder samt förändringar i basis-swappar. Genom god styrning och kontroll hålls den risken på en kontrollerad och acceptabel nivå. Exponering mot ränte- och valutarisk är mycket begränsad.

Likviditetsrisk

Med likviditetsrisk avses risken att inte kunna infria sina betalningsförpliktelser vid förfallotidpunkten utan att kostnaden för att erhålla betalningsmedel ökar avsevärt.

Den strukturella likviditetssituationen ska vara mycket stabil med god löptidsmatchning mellan skulder och tillgångar. Likviditetsrisker begränsas genom att Bolaget är fullvärdig medlem i Riksbankens betalningssystem, RIX. Genom RIX kan Kommuninvest bland annat låna mot säkerhet. För att säkerställa god likviditetsberedskap även under perioder av stress har Bolaget en högljuid likviditetsreserv. Sammantaget begränsar detta likviditetsriskerna i Bolaget.

Operativ risk

Med operativ risk avses risken för förluster till följd av att interna processer och rutiner är felaktiga eller inte ändamålsenliga, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser inklusive legala risker.

Riskidentifiering sker löpande under året i verksamheten. Metoden inkluderar åtgärdsplanering för att hantera de identifierade riskerna. Det finns rutiner och systemstöd för att möjliggöra rapportering och uppföljning av icke önskvärda händelser. God styrning och kontroll innebär att den operativa risken hålls på en kontrollerad och acceptabel nivå.

Styrning och kontroll i centrum

Kommuninvest ekonomisk förening är moderförening i Kommuninvest-koncernen. Föreningen ägs av ett stort antal svenska kommuner och landsting/regioner med syfte att effektivisera deras finansverksamhet. Föreningen utgör tillsammans med Kommuninvest i Sverige AB (publ) samt Kommuninvest Fastighets AB en finansiell företagsgrupp.

God styrning och kontroll är av central betydelse för Koncernen, eftersom den är offentligt ägd och har ett ansvarsfullt uppdrag. Bolagsstyrningsrapporten för Kommuninvest i Sverige AB återfinns i dess årsredovisning.

Kommuninvestkoncernen

Kommuninvest ekonomisk förening ("Föreningen", org.nr. 716453-2074) äger 100 procent av aktierna i Kommuninvest i Sverige AB ("Bolaget", org.nr. 556281-4409).

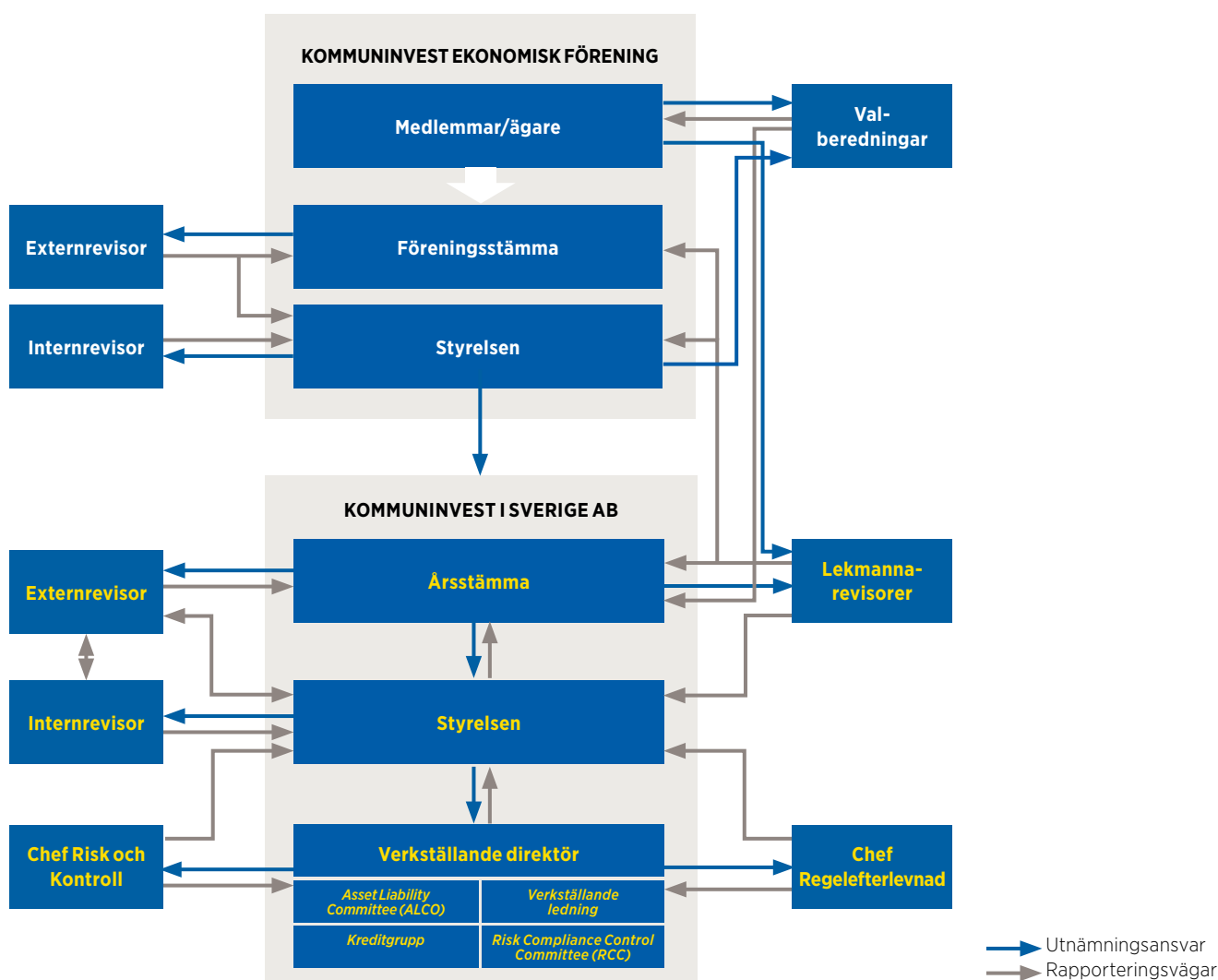
Bolaget äger 100 procent av aktierna i Kommuninvest Fastighets AB (org.nr. 556464-5629). Andelskapitalet i Föreningen uppgick per 2017-12-31 till 6 770,6 (6 307,5) mnkr.

Varje ny medlem i Föreningen tillskjuter ett andelskapital till Föreningen baserat på invånarantal. Per 2017-12-31 hade Föreningen 288 (286) medlemmar.

Principer för styrning

Medlemmarna i Föreningen utgörs av svenska kommuner och landsting/regioner. Föreningen är en medlemssamverkan med främsta syfte att ge medlemmarna och deras majoritet-sägda företag tillgång till kostnadseffektiv och stabil lånefinansiering.

Föreningen ska enligt stadgarna inte drivas med vinstsyfte. När dess behov av konsolidering är tillgodosett ska allt

överskott tillfalla medlemmarna. Medlemmarna bestämmer själva om verksamhetens inriktning, och ingen medlem har ensam ett bestämmande inflytande. På årsstämman har varje medlem en röst.

Nedan presenteras några av de principer som bolagsstyrningen baseras på. Till detta kommer styrelsens arbetsordning, instruktionen för den verkställande direktören och andra interna regler som styrelsen har fastställt.

Medlemssamråd

För att stimulera till ägarinflytande och dialog genomförs årliga medlemssamråd, där representanter för föreningsstyrelsen diskuterar aktuella frågor med medlemmarnas företrädare i mindre forum. Medlemssamråden är viktiga forum för att förbereda beslutsärenden inför årsstämman. Inför årsstämman 2017 avhölls medlemssamråden på 18 (17) platser runtom i Sverige, med 348 (346) deltagande politiker och tjänstemän.

Ägardirektiv

Styrelsen i Föreningen utarbetar ägardirektiv för Bolaget, som fastställs årligen på ordinarie föreningsstämma. I ägardirektiven formuleras ramarna för den verksamhet som Föreningen uppdrar åt styrelsen i Bolaget att utöva. Ägardirektiven inkluderar framförallt riktlinjer för konsolidering, risknivåer, ersättningsprinciper, principer för resor och representation, kunskap i finansieringsfrågor, utveckling av produkter och tjänster samt eventuella särskilda uppdrag som Föreningen ger Bolaget. Ägardirektiven blir gällande genom att de fastställs av årsstämman i Bolaget.

Mål för verksamheten

Koncernens övergripande mål är att skapa största möjliga nytta för medlemmarna i Föreningen. Det ska nås bland annat genom att ha en hög andel nöjda kunder, att stå för en stor andel av medlemmarnas lånefinansiering, att ha hög kostnadseffektivitet samt att ha en finansiell styrka som stödjer verksamhetens långsiktiga inriktning.

Ersättningsprinciper

Styrelsen för Bolaget fastställer de ersättningsprinciper som gäller inom Bolaget, i enlighet med ägardirektiven. Principerna ses även över regelbundet. Då Bolaget av Finansinspektionen inte anses vara betydande i fråga om storlek, intern organisation samt verksamhetens art, omfattning och komplexitet, föreligger inte behov av en ersättningskommitté. Dessa uppgifter fullgörs i stället av ordföranden i Bolagets styrelse.

Ersättningarna ska skapa förutsättningar för att attrahera, behålla och motivera medarbetarna så att verksamheten kan bedrivas på bästa möjliga sätt. Grundprincipen är att ersättningar och andra anställningsvillkor ska vara marknadsmässiga utan att vara löneledande och enbart bestå av fast lön. Inga rörliga ersättningar utgår. Lönesättningen bestäms med hänsyn till arbetsuppgiften och dess svårighetsgrad, ansvar och krav på utbildning samt medarbetarens sätt

Mer information om Kommuninvests bolagsstyrning

På Kommuninvests hemsida www.kommuninvest.se återfinns följande information:

- Stadgar för Kommuninvest ekonomisk förening.
- Information om medlemmar och medlemsinträde.
- Bolagsordning för Kommuninvest i Sverige AB.
- Information om valberedningarnas arbete.

att uppfylla kraven som ställs och bidra till förbättringar i verksamheten.

Årsstämma

Årsstämman i Föreningen är det högsta beslutande organet inom Koncernen. Årsstämman 2017 ägde rum den 20 april 2017 i Stockholm. Vid stämman var 155 (174) kommuner och landsting/regioner representerade, motsvarande 54 (62) procent av medlemmarna. Vid årsstämman har varje medlem en röst. Några av de beslut som fattades var:

- Förändring av föreningsstadgarna med anledning av dels förändrad lag om ekonomiska föreningar, dels av nya bestämmelser kring kapitaltillförsel till Föreningen samt högsta insatskapital för enskild medlem.
- Ägardirektiv till Kommuninvest i Sverige AB.
- En reviderad plan för Kommuninvests kapitaluppbyggnad.

Årsstämman i Bolaget avhålls i direkt anslutning till Föreningens årsstämma.

Valberedning

Det finns två valberedningar inom Koncernen, dels en valberedning för Föreningen, dels en valberedning för Föreningens företag. Valberedningarna har det yttersta ansvaret för att beslut om tillsättning bereds i en strukturerad och transparent process, som ger medlemmarna möjlighet att ge sin syn på och lämna förslag i tillsättandefrågor och andra därtill hörande frågor samt att därigenom skapa goda förutsättningar för väl underbyggda beslut.

Valberedningen för Föreningen utses vid årsstämman, på basis av förslag lämnat av Föreningens styrelse. Valberedningen för Föreningens företag utses inom Föreningens styrelse. Föreningens styrelse har beslutat att dess arbetsutskott ska utgöra valberedning för Föreningens företag.

Styrelsearbetet

Styrelsearbetet bedrivs dels i styrelsen för Föreningen, dels i styrelsen för Bolaget. Huvudprincipen är att Föreningens styrelse hanterar medlems- och ägarfrågor och Bolagets styrelse hanterar frågor som rör affärsverksamheten.

Det innebär att frågor rörande nya medlemmar, utträde, eventuell uteslutning, borgensfrågor med mera hanteras av Föreningens styrelse. Bolagets styrelse hanterar finansieringsfrågor, kreditfrågor (exempelvis limiter, analyser) samt andra verksamhetsfrågor. Kopplingen mellan de båda styrelserna är dock stark, eftersom vissa frågor angår både Föreningens- och Bolagsstyrelsen. Föreningens styrelse, som representerar ägarna, har dock ingen direkt bestämmanderätt

Valberedning för Föreningens företag 2017/2018

Göran Färm (S), Norrköpings kommun, ordförande

Linda Frohm (M), Kalix kommun, vice ordförande

Ewa-May Karlsson (C), Västerbottens läns landsting

Margreth Johnsson (S), Trollhättans kommun

Mer information om valberedningen, inklusive den fullständiga arbetsordningen, finns på www.kommuninvest.se

över Bolagets styrelse. Föreningens styrning av Bolagets styrelse sker enbart genom stämmobeslut eller stämmobeslutat ägardirektiv.

Föreningsstyrelsens arbetsutskott

Inom Föreningens styrelse utses årligen ett arbetsutskott, bestående av styrelsens ordförande och vice ordförande samt ytterligare minst en styrelseledamot. Arbetsutskottet ska på styrelsens uppdrag bland annat svara för beredningen av styrelsens arbete och årligen utvärdera VD:s arbetsinsatser. Arbetsutskottet utgör även valberedning för Föreningens företag enligt arbetsordning fastställd av föreningsstämman. Arbetsutskottet har vidare i uppdrag att träffa Föreningens och dotterföretagens externa revisorer och lekmanrevisorer för att informera sig om revisionens inriktning och omfattning samt synen på Föreningens och Koncernens risker. Resultatet av arbetsutskottets arbete ska löpande rapporteras vid styrelsens sammanträden.

Verkställande direktören

Den verkställande direktören ansvarar för Föreningens löpande förvaltning i enlighet med styrelsens riktlinjer och anvisningar. Då Föreningens medlemmar är demokratiskt styrda organisationer och Föreningens verksamhet är av samhällsnyttig art, ska verkställande direktörens ansvar för den löpande förvaltningen vara begränsad till sådana löpande administrativa ärenden som inte är av principiell betydelse eller på annat sätt särskild betydelse för Föreningen. Om det i ett enskilt ärende är oklart om beslutanderätten ska tillkomma styrelsen eller den verkställande direktören, ska verkställande direktören låta styrelsen pröva frågan eller om styrelsens ställningstagande inte kan inväntas, samråda med styrelsens ordförande. Enligt Lag (1987:667) om ekonomiska föreningar 6:e kap., 6 §), ges verkställande direktören rätt att i vissa fall vidta åtgärder utan styrelsens bemyndigande. Av skäl som angivits ovan ska verkställande direktören i sådana fall iaktta mycket stor restriktivitet och alltid söka samråd med styrelsens ordförande.

Ledningsprövning

I enlighet med regelverket för finansiella företag som står under Finansinspektionens kontroll, ledningsprövas styrelsens ledamöter i Kommuninvest ekonomisk förening samt verkställande direktören.

Styrelsepresentation

Styrelsen för Kommuninvest ekonomisk förening har, från och med årsstämman 21 april 2017, bestått av Göran Färm

(ordförande), Linda Frohm (vice ordförande), Therese Borg, Lilly Bäcklund, Britta Flinkfeldt, Margreth Johnsson, Ewa-May Karlsson, Niklas Karlsson, Fredrik Larsson, Örjan Mossberg, Niclas Nilsson, Jonas Ransgård, Carina Sándor, Roland Åkesson och Lotta Öhlund. Ledamöterna presenteras på sidan 40.

Analys- och finanskommittén

Föreningsstyrelsen utser en Analys- och finanskommitté. Kommittén ansvarar för uppföljning av medlemmarnas ekonomiska status samt utvecklingen i kommunsektorn i sin helhet. Den har dessutom till uppgift att på uppdrag av Föreningens styrelse bereda nya medlemsansökningar. Kommittén består enbart av tjänstemän, eftersom uppgifterna kräver djup ekonomisk specialkompetens. Enligt kommitténs instruktion ska sammansättningen spegla olika delar av landet. Medlemmarna ska ha erfarenhet från olika kommundyper samt kunskaper om verksamheter i bolagsform.

Ersättningar

Vid årsstämman 2017 beslutades om en förändrad arvodeering för föreningsstyrelsen, se vidare not 7 där de sammanlagda arvoden framgår. Totalt arvode till styrelsens ledamöter uppgick för år 2017 till 1 533,8 (1 435,3) tkr.

Styrelsearbetet 2017

Under 2017 har styrelsen haft 5 (5) ordinarie sammanträden samt 1 (1) konstituerande sammanträde. Arbetet och besluten har, utöver de löpande ärendena, bland annat avsett:

- Medlemssamråd
- Förändrade stadgar
- Planerad kapitaluppbyggnad
- Ägardirektiv
- Uppföljning av medlemmarna och sektorns skuldsättning
- Frågor kopplade till nya regelverk
- Styrelseutvärdering
- Internrevisionsrapporter
- Intern kapital- och likviditetsutvärdering IKLU
- Inrättande av pris
- Årsredovisning och delårsrapport

Styrelsen för Kommuninvest ekonomisk förening

Ordförande

GÖRAN FÄRM (S)
Norrköpings kommun

Vice ordförande

LINDA FROHM (M)
Kalix kommun

Ordinarie ledamöter

LILLY BÄCKLUND (S)
Lycksele kommun

BRITTA FLINKFELDT (S)
Arjeplogs kommun

MARGRETH JOHNSSON (S)
Trollhättans stad

THERESE BORG (SD)
Klippans kommun

EWA-MAY KARLSSON (C)
Västerbottens läns landsting

NIKLAS KARLSSON (S)
Landskrona stad

ÖRJAN MOSSBERG (V)
Växjö kommun

JONAS RANSGÅRD (M)
Göteborgs stad

FREDRIK LARSSON (M)
Landstinget i Värmland

NICLAS NILSSON (SD)
Kristianstads kommun

ROLAND ÅKESSON (C)
Mönsterås kommun

CARINA SÁNDOR (L)
Skinskattebergs kommun

LOTTA ÖHLUND (MP)
Hallsbergs kommun

SUPPLEANTER

Peter Hemlin (M)
Sotenäs kommun

Camilla Egberth (S)
Motala kommun

Hans Lindberg (S)
Umeå kommun

Pierre Sjöström (S)
Staffanstorps kommun

Catharina Winberg (M)
Växjö kommun

Anna-Britta Åkerlind (C)
Örnsköldsviks kommun

Ulf Olsson (S)
Borås stad

Roger Persson (MP)
Gävle kommun

Christina Johansson (M)
Hällefors kommun

Bo Rudolfsson (KD)
Laxå kommun

Ann-Marie Johansson (S)
Region Jämtland Härjedalen

Daniel Edström (SD)
Örebro kommun

Peter Kärnström (S)
Sandvikens kommun

Mohamad Hassan (L)
Uppsala kommun

Gertowe Thörnros (V)
Degerfors kommun

REVISORER

Årsstämman för Kommuninvest ekonomisk förening väljer externrevisor och lekmannarevisorer. Kommuninvest ska enligt bolagsordningen ha en revisor. Externrevisorn utses av årsstämman på förslag från lekmannarevisorerna, för tiden intill slutet av den ordinarie stämma som hålls under det fjärde räkenskapsåret efter revisorsvalet. Årsstämman har också rätt att utse en revisorssuppleant.

Samma revisionsbolag som är utsedd till externrevisor för Koncernen är även utsedd till externrevisor för Bolaget och Kommuninvest Fastighets AB. Samma personer som är utsedda lekmannarevisorer för Koncernen är även utsedda lekmannarevisorer för Bolaget. Syftet är att erhålla en mer effektiv revision för Koncernen.

Extern revisor

Vid 2016 års årsstämma i Föreningen utsågs, för perioden intill slutet av årsstämman 2020, KPMG AB till revisionsbolag. KPMG AB har som huvudansvarig revisor valt auktoriserade revisorn Anders Tagde. Huvudansvarig revisor träffar styrelsen i Bolaget minst två gånger per år, och styrelsen i Föreningen minst en gång per år. Bland Anders Tagdes

övriga revisionsuppdrag kan nämnas Nordiska Investeringsbanken, ICA Banken och OK-Q8 Bank.

Internrevisor

Styrelsen för Föreningen har från 2016 utsett PwC (Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB) till internrevisionsbolag, med certifierade internrevisorn Peter Nilsson som internrevisor.

Lekmannarevisorer

Lekmannarevisorerna träffar regelbundet de externa revisorerna, styrelseordföranden, verkställande direktören och andra representanter för Koncernen. Vid behov kan lekmannarevisorerna initiera extra granskningsinsatser utöver den normala lagstadgade revisionen. Lekmannarevisorerna utgör även valberedning för att framlägga förslag till val av externrevisorer samt ersättning till dessa.

På Föreningens årsstämma 2016 utsågs följande lekmannarevisorer för Koncernen intill slutet av årsstämman 2020:

Barbro Hassel (S), Skara kommun (nyval)
Cecilia Löfgreen (M), Järfälla kommun (nyval).

Förvaltningsberättelse – Moderföreningen

Allmänt om verksamheten

Kommuninvest bildades 1986 som ett regionalt projekt för interkommunalt samarbete i Örebro Län, via bolaget Kommuninvest i Örebro Län AB. Från och med 1993 blev det möjligt för alla kommuner och landsting/regioner i landet att söka medlemskap i Kommuninvest ekonomisk förening (Föreningen). Föreningen äger kreditmarknadsbolaget Kommuninvest i Sverige AB (Bolaget), i vilket all affärsverksamhet bedrivs.

Samarbetet bygger på frivillighet och affärsmässighet. Det primära syftet med verksamheten är att uppnå långfristigt goda villkor för medlemmarnas finansiering. Verksamheten omfattar främst lån för investeringsfinansiering. Kommuninvest verkar också som medlemsorganisation för att påverka de allmänna förutsättningarna för sektorns finansiering.

Endast medlemmar i ägarföreningen, samt av medlemmarna kontrollerade bolag, stiftelser och förbund, har rätt att utnyttja Kommuninvests tjänster. Kredit till sådana bolag, stiftelser eller förbund förutsätter att deras ändamål ligger inom ramen för den kommunala kompetensen och att medlemmen tecknat borgen för kredittagarens förpliktelser. Det finansiella samarbetet ska bedrivas med minsta möjliga risktagande för Föreningen, Bolaget och dess medlemmar.

Finanssamarbetets organisation

Svenska kommuner och landsting/regioner kan efter prövning bli medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening. Koncernen utgörs huvudsakligen av Föreningen och Bolaget. Bolaget äger sedan 1 januari 2012 även Kommuninvest Fastighets AB. Kommuninvest Fastighets AB äger den fastighet där Bolaget bedriver sin verksamhet.

Solidarisk borgen

Medlemmarna i Föreningen tecknar en obegränsad solidarisk proprieborgen för Bolagets samtliga förpliktelser. I tillägg till denna förbindelse har borgensmännen tecknat ett avtal som fördelar eventuella krav, baserade på borgensförbindelsen, i relation till respektive kommuns skuld till Bolaget. Medlemmarna har också tecknat ett garantiavtal, som reglerar medlemmarnas ansvar för de motpartsexponeringar som uppstår som en följd av Bolagets användning av derivatkontrakt.

Verksamhet byggd på medlemmarnas behov

Omfattningen av Koncernens verksamhet avgörs främst av antalet medlemmar i Föreningen och de enskilda medlemmarnas finansiella behov. Per 31 december 2017 hade Föreningen 288 (286) medlemmar, varav 277 (275) kommuner och 11 (11) landsting/regioner. Därmed var 96 (95) procent av Sveriges kommuner och 55 (55) procent av landstingen/regionerna medlemmar (delägare) i Föreningen. Under året tillkom 2 (6) nya medlemmar: Mölndals Stad och Linköpings kommun. Erfarenhetsmässigt innebär ett ökat medlemsantal att nettoutlåningen ökar. Det sker med viss eftersläpning i takt med att nya medlemmars befintliga lån omsätts och nya lån efterfrågas.

Andelskapital

Föreningens styrelse fastställer årligen hur stor insats nya medlemmar ska erlagga. Insatsens storlek är relaterad till kommunens eller landstingets/regionens invånarantal. Det totala andelskapitalet i Föreningen uppgick vid utgången av 2017 till 6 770,6 (6 307,5) mnkr. Ökningen är en effekt av inbetalt insatskapital från medlemmarna, föranlett av kommande regelkrav om bruttosoliditet, se sidan 35. Därutöver kan andelskapitalet ökas genom stämmobeslut om insatsmission eller genom beslut om nya årliga insatser.

Medlemsstatus

Antalet medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening uppgick vid årets slut till 288 (286). Ingen uppsägning av medlemskapet har skett under 2017 och ingen återbetalning av insatskapital till följd av uppsägning kommer att ske under kommande räkenskapsår.

Återbäring och insatsränta på medlemsinsatser

Genom beslut på Föreningens årsstämma använder sig Föreningen från och med räkenskapsåret 2011 av överskottsutdelningsformen återbäring och insatsränta för att synliggöra resultatet i Bolaget hos Föreningens medlemmar/ägare.

Ekonomiskt utfall

Föreningen redovisar för 2017 ett resultat före skatt om 974,9 (445,7) mnkr. Resultatet är främst hänförligt ett koncernbidrag från Bolaget om 987,5 (458,7) mnkr. Resultat efter skatt uppgick till 974,8 (445,4) mnkr.

Personal

Föreningen har inte haft några anställda under 2017 varför inga löner har utgått.

Vinstdisposition

Styrelsen för Kommuninvest ekonomisk förening föreslår att:

Till föreningsstämmans förfogande stående vinstmedel 975 083 800 kr disponeras på följande sätt:

Till medlemmarna utdelas 1,5 % insatsränta på insatskapitalet	95 847 380
Till medlemmarna utdelas åter- bäring i proportion till respektive medlems andel av den totala affärs- volymen under 2017	873 919 620
Balanseras i ny räkning	5 316 800
Summa disponerat	975 083 800

Se även not 10 på sidan 81.

Att berättigade till insatsränta och återbäring är de kommuner och landsting/regioner som blivit medlemmar i Föreningen senast 31 december 2017.

Att utbetalning av ränta på insatskapital och återbäring ska ske senast en månad efter beslut på Föreningens årsstämma 2018.

Att med affärsvolym avses på respektive medlem för 2017 belöpande genomsnittlig låneskuld till Kommuninvest i Sverige AB. I medlems affärsvolym inräknas också sådan låneskuld i medlems bolag med mera på sätt som anges i stadgarna §15.

Gällande regelverk för kapitaltäckning och stora exponeringar innebär att Kommuninvest vid varje tidpunkt ska ha en kapitalbas som motsvarar minst summan av kapitalkraven för kreditrisker, marknadsrisker och operativa risker och dessutom beräknat kapitalkrav för ytterligare identifierade risker i verksamheten i enlighet med Kommuninvests interna kapitalutvärderingspolicy. Den totala kapitalrelationen uppgår till 231,4 (117,6) procent, att jämföra med kravet, inklusive buffertkrav, om 11,5 (11,7) procent. Kapitalbasen uppgår efter föreslagna vinstdisposition till 6 899,5 (6 383,9) mnkr och slutligt minimikapitalkrav till 238,5 (434,0) mnkr. Specifikation av posterna framgår av not 2 om kapitaltäckning.

Kommuninvests ekonomiska ställning ger inte upphov till annan bedömning än att Kommuninvest kan förväntas fullgöra sina förpliktelser på såväl kort som lång sikt. Styrelsens bedömning är att den föreslagna utdelningen av insatsränta och återbäring inte äventyrar Föreningens ekonomiska situation. Av de föreslagna utdelade medlen förväntas en del återföras till Föreningen som insatskapital från de medlemmar som inte betalt upp till högsta beslutade nivå för medlemsinsats. Det för detta ändamål beräknade men ännu ej beslutade kapitaltillskottet uppgår till 57,9 (34,9) mnkr.

Vad beträffar Kommuninvests resultat och ställning i övrigt, hänvisas till resultat och balansräkningar med tillhörande bokslutskommentarer.

Finansiella rapporter

FINANSIELLA RAPPORTER

Resultaträkning och Rapport över totalresultat – Koncernen	46
Balansräkning – Koncernen	48
Redogörelse för förändringar i eget kapital – Koncernen	50
Kassaflödesanalys – Koncernen	52
Resultaträkning och Rapport över totalresultat – Moderföreningen	53
Balansräkning – Moderföreningen	54
Redogörelse för förändringar i eget kapital – Moderföreningen	55
Kassaflödesanalys – Moderföreningen	56

NOTER

Not 1 Redovisningsprinciper	57
Not 2 Risk- och kapitalhantering - Koncernen	62
Not 3 Räntenetto	75
Not 4 Provisionskostnader	76
Not 5 Nettoresultat av finansiella transaktioner	76
Not 6 Övriga rörelseintäkter	76
Not 7 Allmänna administrationskostnader	77
Not 8 Övriga rörelsekostnader	79
Not 9 Skatter	80
Not 10 Vinstdisposition	81
Not 11 Belåningsbara statsskuldsförbindelser	81
Not 12 Utlåning till kreditinstitut	81
Not 13 Utlåning	82
Not 14 Obligationer och andra räntebärande värdepapper	82
Not 15 Aktier och andelar	82
Not 16 Aktier och andelar i dotterföretag	83
Not 17 Derivat	83
Not 18 Immateriella tillgångar	83
Not 19 Materiella tillgångar	84
Not 20 Fordran på dotterbolag	84
Not 21 Övriga tillgångar	84
Not 22 Övriga skulder	84
Not 23 Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	84
Not 24 Efterställda skulder	85
Not 25 Eget kapital i Kommuninvest ekonomisk förening	85
Not 26 Eget kapital – Koncernen	86
Not 27 Ställda säkerheter, eventalförpliktelser och åtaganden – Koncernen	87
Not 28 Närstående	87
Not 29 Händelser efter balansdagen	87
Not 30 Finansiella tillgångar och skulder – Koncernen	88
Not 31 Information om finansiella tillgångar och skulder som är föremål för kvittning – Koncernen	93
Fem år i sammandrag – Koncernen	94
Alternativa nyckeltal	95
Underskrifter	96
Revisionsberättelse	97
Granskningsrapport	100
Medlemsförteckning	101

Resultaträkning – Koncernen

1 januari–31 december

mnkr	Not	2017	2016
Ränteintäkter	1	452,3	654,0
Räntekostnader	1	426,4	107,9
RÄNTENETTO	3	878,7	761,9
Provisionskostnader	4	-7,3	-5,2
Nettoresultat av finansiella transaktioner	5	512,0	-131,9
Övriga rörelseintäkter	6	6,2	7,2
SUMMA RÖRELSEINTÄKTER		1389,6	632,0
Allmänna administrationskostnader	7	-273,0	-233,1
Avskrivningar på immateriella tillgångar	18	-4,8	-4,2
Avskrivningar på materiella tillgångar	19	-4,4	-3,5
Övriga rörelsekostnader	8	-3,5	-5,0
SUMMA RÖRELSEKOSTNADER		-285,7	-245,8
RÖRELSERESULTAT		1 103,9	386,2
Skatt	9	-28,0	-0,4
ÅRETS RESULTAT		1 075,9	385,8

Rapport över totalresultat – Koncernen

1 januari–31 december

mnkr	2017	2016
ÅRETS RESULTAT	1 075,9	385,8
ÖVRIGT TOTALRESULTAT		
Poster som senare kan omklassificeras till resultaträkningen		
Finansiella tillgångar som kan säljas	24,1	56,6
Finansiella tillgångar som kan säljas, överfört till resultaträkningen	-35,6	-
ÖVRIGT TOTALRESULTAT	-11,5	56,6
TOTALRESULTAT	1 064,4	442,4

Kommentarer till resultaträkningen – Koncernen

Räntenetto

Räntenettot ökade till 878,7 (761,9) mnkr. Ökningen beror främst på ökad utlåning och gynnsamma ränteförhållanden i den kortsiktiga likviditetshanteringen.

Kommuninvest beviljar utlåning med negativ ränta, vilken redovisas som räntekostnad och uppgick under perioden till 161,8 (151,0) mnkr. För mer information om hur ränteintäkter och räntekostnader redovisas, se not 1.

Nettoresultat av finansiella transaktioner

Nettoresultatet av finansiella transaktioner uppgick till 512,0 (-131,9) mnkr. Resultatet har påverkats av realiserade marknadsvärdesförändringar med 426,0 (-195,5) mnkr, men även av återköp av egna obligationer och försäljning av finansiella instrument med 89,8 (63,4) mnkr.

Resultatet av de realiserade marknadsvärdeförändringarna beror på att upplåningskostnaden vid finansiering direkt i SEK under perioden blivit mer fördelaktig än finansiering i utländska valutor. Då det bland skulder endast är upplåningar i utländsk valuta som redovisas till verkligt värde har detta inneburit en minskning av marginalen mellan Kommuninvests upp- och utlåningskostnader på de instrument som marknadsvärderas vilket leder till positiva marknadsvärdeförändringar. Se vidare not 5. Eftersom Kommuninvest har för avsikt att hålla tillgångarna och skulderna till förfall realiserar normalt sett inte dessa värden. För ytterligare information se not 30.

Under perioden har Kommuninvest överfört 35,6 (-) mnkr i vinster från övrigt totalresultat till periodens resultat i samband med försäljning av finansiella instrument.

Kostnader

Rörelsekostnaderna uppgick till 285,7 (245,8) mnkr, inklusive resolutionsavgift om 66,3 (31,4) mnkr.

Resolutionsavgiften utgör en riskjusterad andel av balansomslutningen med avdrag för utlåning. Den riskjusterade andelen bestäms av Bolagets riskprofil i förhållande till övriga

avgiftsskyldiga institut i enlighet med kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/63. Resolutionsavgiften för år 2017 har för Bolaget av Riksgälden fastställts till 66,3 mnkr. Resolutionsavgiften ersatte den tidigare stabilitetsavgiften under år 2016 och enligt övergångsbestämmelser var resolutionsavgiften reducerad med hälften år 2016 och fastställdes till 31,4 mnkr. Resolutionsavgiften utgjorde 23 procent av Kommuninvests rörelsekostnader, jämfört med 13 procent för resolutionsavgiften under år 2016.

Exklusive resolutionsavgiften uppgick rörelsekostnaderna till 219,4 (214,4) mnkr, varav personalkostnader utgjorde 122,3 (121,2) mnkr och övriga kostnader 97,1 (93,2) mnkr. Ökningen av personalkostnader är främst hänförlig till en ökning av antalet anställda. Största förändringarna inom övriga kostnader är en ökning av IT-kostnader om 3,8 mnkr som framförallt beror på ökade kostnader för licenser och underhåll samt en minskning i Finansinspektionens tillsynsavgift som år 2017 uppgick till 0,0 (2,0) mnkr.

Kreditförlusterna uppgick till - (-) mnkr.

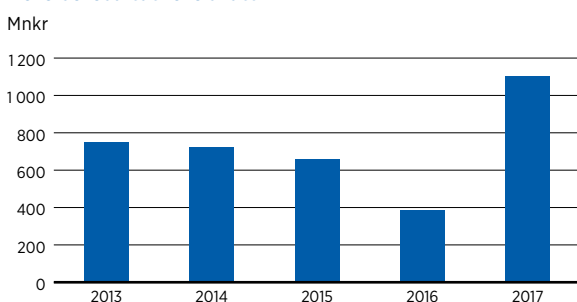
Rörelseresultat

Kommuninvests rörelseresultat, det vill säga resultat före skatt, uppgick till 1 103,9 (386,2) mnkr. I rörelseresultatet ingår realiserade marknadsvärdesförändringar om 426,0 (-195,5) mnkr. Rörelseresultatet exklusive effekter av realiserade marknadsvärdesförändringar uppgick till 677,9 (581,7) mnkr. Resultatet efter skatt uppgick till 1 075,9 (385,8) mnkr.

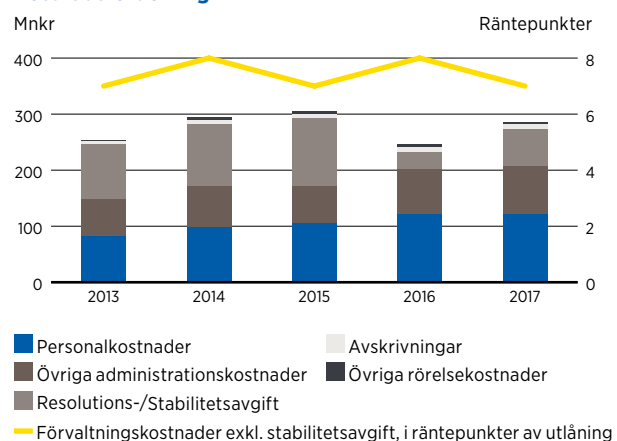
Skatt

Årets skattekostnad redovisad i resultaträkningen uppgick till 28,0 (0,4) mnkr, se not 9.

Rörelseresultat före skatt

Kostnadsfördelning

Balansräkning – Koncernen

Per den 31 december

mnkr	Not	2017	2016
TILLGÅNGAR			
Belåningsbara statsskuldsförbindelser	2,11	24 635,8	16 964,4
Utlåning till kreditinstitut	2	698,5	1 150,8
Utlåning	2,13	310 147,3	276 982,1
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2,14	12 500,0	42 003,9
Aktier och andelar	15	-	3,3
Derivat	2,17,31	8 044,6	24 449,8
Immateriella tillgångar	18	10,9	13,4
Materiella tillgångar, inventarier	19	7,4	7,8
Materiella tillgångar, byggnader och mark	19	31,1	32,2
Aktuell skattefordran		80,7	75,7
Övriga tillgångar	21	802,4	2,3
Uppskjuten skattefordran	9	0,6	28,5
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		12,1	15,0
SUMMA TILLGÅNGAR		356 971,4	361 729,2
SKULDER, AVSÄTTNINGAR OCH EGET KAPITAL			
Skulder och avsättningar			
Skulder till kreditinstitut	2	1 318,4	2 396,1
Emitterade värdepapper	2	337 755,8	341 579,4
Derivat	2,17,31	7 793,9	9 390,5
Övriga skulder	22	671,0	20,7
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		43,2	31,6
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	23	-	4,1
Efterställda skulder	24	1 000,1	1 000,0
Summa skulder och avsättningar		348 582,4	354 422,4
Eget kapital			
Andelskapital		6 770,6	6 307,5
Reserver		-0,7	9,3
Balanserat resultat		543,2	604,2
Årets resultat		1 075,9	385,8
Summa eget kapital	26	8 389,0	7 306,8
SUMMA SKULDER, AVSÄTTNINGAR OCH EGET KAPITAL		356 971,4	361 729,2

Kommentarer till balansräkningen – Koncernen

Tillgångar

De totala tillgångarna i Kommuninvest minskade till 356 971,4 (361 729,2) mnkr, främst hänförlig en minskad likviditetsreserv och utestående volym på derivatkontrakt. Utlåningen ökade under perioden till 310 147,3 (276 982,1) mnkr.

Ändrade principer för likviditetshanteringen har lett till att likviditetsreserven, bestående av balansräkningsposterna Belåningsbara statsskuldsförbindelser, Utlåning till kreditinstitut samt Obligationer och andra räntebärande värdepapper, har minskat till 37 834,3 (60 119,1) mnkr. Förutom att likviditetsreserven har minskat i storlek har även dess sammansättning förändrats under perioden. Belåningsbara statsskuldsförbindelser ökade till 24 635,8 (16 964,4) mnkr medan Obligationer och andra räntebärande värdepapper minskade till 12 500,0 (42 003,9) mnkr. För mer information se not 11 och 14.

Även derivattillgångarna (derivat med positivt marknadsvärde) har minskat kraftigt till 8 044,6 (24 449,8) mnkr. Främsta orsaken till förändringarna i derivattillgångarnas storlek är förändringar i valutakurser som påverkar värdet på derivat som säkrar valutarisken från upplåning i utländsk valuta. Förändringarna under året beror också på att ett stort antal derivat med höga ingående värden förfallit i samband med förfallet på motsvarande upplåning.

Övriga tillgångar uppgick till 802,4 (2,3) mnkr. Ökningen i övriga tillgångar härrör främst till ställda säkerheter om 793,0 (-) mnkr. Kommuninvest började ställa säkerhet för derivat clearade hos central motpart för clearing under år 2016, vilka nettas per motpart och valuta i balansräkningen, se vidare not 31. Under år 2017 började Kommuninvest även ställa kontantsäkerheter för derivat som ej har clearats hos central motpart för clearing för vilka kvittningsrätt ej föreligger och tas upp till fullo i balansräkningen. För mer information om övriga tillgångar se not 21.

Skulder

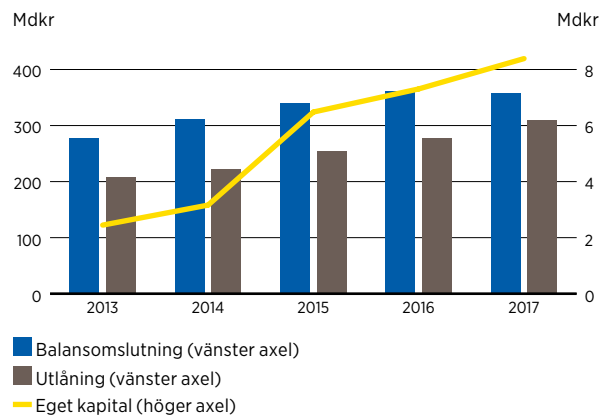
Kommuninvests skulder uppgick till 348 582,4 (354 422,4) mnkr och upplåningen minskade till 339 074,2 (343 975,5) mnkr. Derivatskulden (derivat med negativt marknadsvärde) uppgick till 7 793,9 (9 390,5) mnkr.

Övriga skulder uppgick till 671,0 (20,7) mnkr. I övriga skulder ingår erhållna säkerheter om 654,8 (-) mnkr. Kommuninvest började erhålla säkerheter för derivat clearade hos central motpart för clearing under år 2016, vilka nettas per motpart och valuta i balansräkningen, se vidare not 31. Under år 2017 började Kommuninvest även erhålla kontantsäkerheter för derivat som ej har clearats hos central motpart för clearing för vilka kvittningsrätt ej föreligger och tas upp till fullo i balansräkningen. Ytterligare information angående övriga skulder återfinns i not 22.

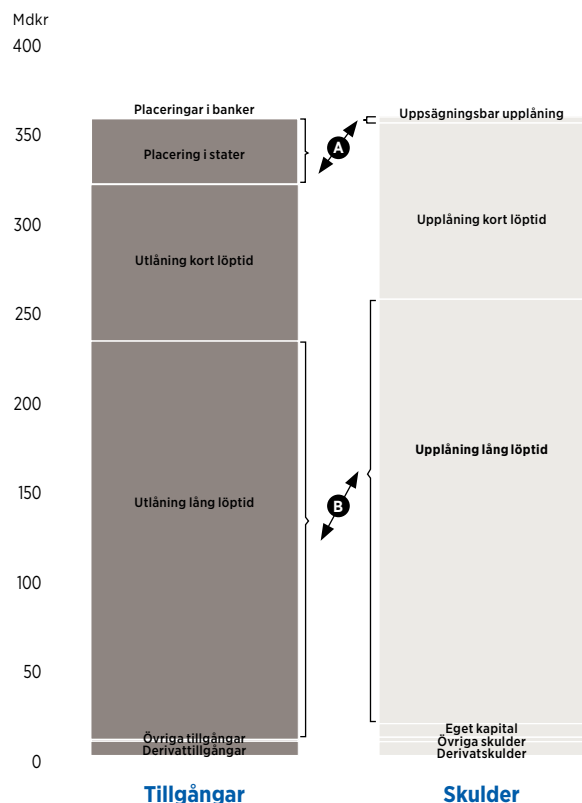
Eget kapital

För information om eget kapital se Redogörelse för förändringar i eget kapital på sidan 50.

Balansräkning

Balansräkningsstruktur 2017-12-31

A. Kommuninvests likviditetsreserv innehåller en stor andel tillgångar som snabbt kan omsättas till likvida medel. Vid årsskiftet översteg likviditetsreserven den uppsägningsbara upplåningen med 34,4 mdkr.

B. Kommuninvests långfristiga upplåning översteg den långfristiga utlåningen med 14,5 mdkr vid slutet av 2017.

Redogörelse för förändringar i eget kapital – Koncernen

mnkr	Andelskapital	Reserver ¹	Balanserad vinst eller förlust	Totalt eget kapital
Ingående eget kapital 2016-01-01	5 424,1	-48,9	1 106,5	6 481,7
Totalresultat				
Årets resultat			385,8	385,8
Årets förändring fond för utvecklingsutgifter		1,6	-1,6	0,0
Årets totalresultat		56,6		56,6
Summa totalresultat	-	58,2	384,2	442,4
<i>Vinstdisposition enligt föreningsstämmans beslut</i>				
Överskottsutdelning i form av återbäring och ränta			-500,7	-500,7
<i>Nytt andelskapital under perioden</i>				
Insatser inbetalda vid nytt medlemskap	50,7			50,7
Insatser från befintliga medlemmar	836,9			836,9
Utbetalning av överinsats ²	-4,2			-4,2
Utgående eget kapital 2016-12-31	6 307,5	9,3	990,0	7 306,8
Ingående eget kapital 2017-01-01	6 307,5	9,3	990,0	7 306,8
Totalresultat				
Årets resultat			1 075,9	1 075,9
Årets förändring fond för utvecklingsutgifter		1,5	-1,5	0,0
Årets totalresultat		-11,5		-11,5
Summa totalresultat	-	-10,0	1 074,4	1 064,4
<i>Vinstdisposition enligt föreningsstämmans beslut</i>				
Överskottsutdelning i form av återbäring och ränta			-445,3	-445,3
<i>Nytt andelskapital under perioden</i>				
Insatser inbetalda vid nytt medlemskap	40,7			40,7
Insatser från befintliga medlemmar	422,4			422,4
Utbetalning av överinsats ²				-
Utgående eget kapital 2017-12-31	6 770,6	-0,7	1 619,1	8 389,0

1) Reserver består av Fond för verkligt värde innefattande finansiella tillgångar som kan säljas samt Fond för utvecklingsutgifter. Fond för utvecklingsutgifter motsvarar aktiverade egenupparbetade utvecklingskostnader som förts om från balanserad vinst eller förlust, justerat med en proportionell andel av avskrivningen som förts tillbaka från fonden till fritt eget kapital.

	2017-12-31	2016-12-31
Finansiella tillgångar som kan säljas	-3,8	7,7
Fond för utvecklingsutgifter	3,1	1,6
	-0,7	9,3

2) Överinsats avser den del av insatskapitalet som för vissa medlemmar överstiger den stadgemässigt högsta nivån. Se vidare not 25.

En mer detaljerad redogörelse för förändring i Koncernens eget kapital återfinns i not 26.

Kommentarer till redogörelse för förändringar i eget kapital – Koncernen

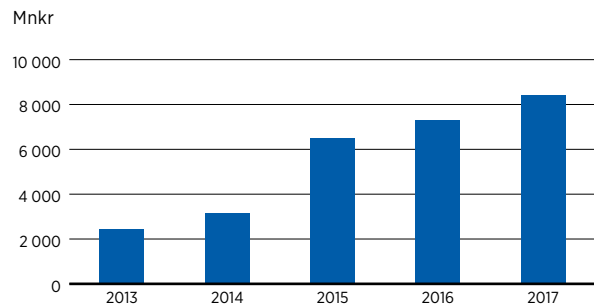
Eget kapital

Vid utgången av år 2017 uppgick det egna kapitalet i Kommuninvest till 8 389,0 (7 306,8) mnr. Förutom årets resultat om 1 075,9 (385,8) mnr samt överskottsutdelning till Koncernens medlemmar om -445,3 (-500,7) mnr hänförs ökningen främst till kapitalinsatser från befintliga medlemmar i Föreningen om 422,4 (836,9) mnr, samt 40,7 (50,7) mnr insatsmedel från nya medlemmar.

Modell för överskottsutdelning

För att synliggöra Kommuninvests resultat hos de slutgiltiga ägarna, det vill säga Föreningens medlemmar, började Föreningen från och med räkenskapsåret 2011, att använda sig av överskottsutdelning. Vid Föreningens årsstämma beslutas om överskottsutdelning ska ske. Överskottsutdelningen sker genom att koncernbidrag från Bolaget till Föreningen, efter avdrag för att täcka Föreningens kostnader, vidareutdelas till Föreningens medlemmar i form av återbäring på affärsvolym och ränta på insatskapital. Överskottsutdelningen är ej förknippad med några villkor för medlemmarna, ej heller med återbetalningsskyldighet eller med skyldighet att inbetala nytt insatskapital. Vid 2017 års föreningsstämma beslutades om utbetalning av 445,3 (500,7) mnr i överskottsutdelning. Utbetalningen skedde under maj månad 2017. Vid Föreningens årsstämma beslutas om medlemmarna ska betala in nytt insatskapital. Insatskapital som tillförs Föreningen kan användas för att förstärka kapitalbasen i Bolaget. På det styrelsemöte i Föreningen som avhölls efter 2017 års föreningsstämma beslutades om inbetalning av 34,9 (90,7) mnr i nytt insatskapital till Föreningen. Samtliga medlemmar valde att delta.

Eget kapital

Kassaflödesanalys – Koncernen

1 januari – 31 december

mnkr	2017	2016
Den löpande verksamheten		
Rörelseresultat	1 103,9	386,2
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	-416,6	202,7
Betald inkomstskatt	-8,0	-3,4
	679,3	585,5
Förändring av likviditetsreserv ¹	19 661,8	3 496,2
Förändring av utlåning	-33 877,0	-22 558,3
Förändring av övriga tillgångar	-791,0	-1,8
Förändring av övriga skulder	657,8	-107,7
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-13 669,1	-18 586,1
Investeringsverksamheten		
Förvärv av immateriella tillgångar	-2,1	-1,9
Förvärv av materiella tillgångar	-3,1	-6,3
Avyttring av materiella tillgångar	0,2	0,3
Avyttring av aktier i intressebolag	-	1,8
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-5,0	-6,1
Finansieringsverksamheten		
Emission av räntebärande värdepapper	147 432,9	129 345,1
Förfall och återköp av räntebärande värdepapper ¹	-134 228,9	-110 702,1
Överskottsutdelning i form av återbäring och ränta	-445,3	-500,7
Insatser inbetalda vid nytt medlemskap	40,7	50,7
Insatser från befintliga medlemmar	422,4	836,9
Utbetalning av överinsats	-	-4,2
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	13 221,8	19 025,7
Årets kassaflöde	-452,3	433,5
Likvida medel vid årets början	1 150,8	717,3
Likvida medel vid årets slut	698,5	1 150,8
Likvida medel består i sin helhet av utlåning till kreditinstitut vilka vid anskaffningstillfället har en löptid om högst 3 månader samt är utsatta för en obetydlig risk för värdefluktuationer.		
Justering för poster som ej ingår i kassaflödet		
Avskrivningar	9,2	7,7
Kursdifferenser från förändring av finansiella anläggningstillgångar	0,3	0,9
Vinst vid avyttring av materiella anläggningstillgångar	-0,1	-0,1
Vinst vid avyttring av aktier i intressebolag	-	-1,3
Orealiserade marknadsvärdesförändringar	-426,0	195,5
Summa	-416,6	202,7
Betalda och erhållna räntor som ingår i kassaflödet		
Erhållen ränta ²	371,0	787,1
Erlagd ränta ³	277,3	-42,3

1) Förändring av eget innehav ingår i förfall och återköp av räntebärande värdepapper. I publicerad årsredovisning 2016 ingick denna förändring i förändring av likviditetsreserv. Jämförelsetalen har ändrats jämfört med publicerad årsredovisning 2016. Korrigering har gjorts om 1 445,2 mnkr.

2) Som erhållen ränta redovisas de betalningar som har betalats och erhållits för Koncernens utlåning och placeringar samt de betalningar som betalats och erhållits avseende derivatkontrakt som används för att säkra Koncernens utlåning och placeringar.

3) Som erlagd ränta redovisas de betalningar som har betalats och erhållits för Koncernens upplåning samt de betalningar som betalats och erhållits avseende derivatkontrakt som används för att säkra Koncernens upplåning.

Avstämning av skulder som härrör från finansieringsverksamheten

2017	IB	Kassaflöden	Valutakursförändringar	Verkligt värdeförändring	Koncernbidrag	UB
Upplåning inkl. derivat	328 916,2	13 204,0	-1 762,7	-1 534,0	-	338 823,5
Summa	328 916,2	13 204,0	-1 762,7	-1 534,0	-	338 823,5

Resultaträkning – Moderföreningen

1 januari–31 december

mnkr	Not	2017	2016
Rörelsens kostnader	7	-16,6	-12,9
Rörelseresultat		-16,6	-12,9
Finansiella intäkter och kostnader			
Intäkter från andelar i koncernföretag, koncernbidrag		987,5	458,7
Uppskrivning av finansiell anläggningstillgång		6,5	-
Ränteintäkter	3	-	0,0
Räntekostnader	3	-0,4	-0,1
Ränteintäkter Förlagslån	3	9,7	12,3
Räntekostnader Förlagslån	3	-11,8	-12,3
Summa finansiella intäkter och kostnader		991,5	458,6
Resultat efter finansiella poster		974,9	445,7
Resultat före skatt		974,9	445,7
Skatt	9	-0,1	-0,3
ÅRETS RESULTAT		974,8	445,4

Rapport över totalresultat – Moderföreningen

1 januari–31 december

mnkr	2017	2016
Årets resultat	974,8	445,4
Övrigt totalresultat	-	-
Årets totalresultat	974,8	445,4

Balansräkning – Moderföreningen

Per den 31 december

mnkr	Not	2017	2016
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Förlagslån till dotterbolag		-	1 000,0
Aktier i dotterbolag	16	7 100,0	6 093,5
Summa anläggningstillgångar		7 100,0	7 093,5
Omsättningstillgångar			
<i>Fordringar</i>			
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		0,1	0,2
Fordran på dotterbolag	20	1 752,3	790,9
Summa omsättningstillgångar		1 752,4	791,1
Utlåning till kreditinstitut	12	36,3	17,8
SUMMA TILLGÅNGAR		8 888,7	7 902,4
SKULDER OCH EGET KAPITAL			
Eget kapital			
Andelskapital	25	6 770,6	6 307,5
Reservfond		140,3	140,3
Balanserat resultat	10	0,3	0,2
Årets resultat	10	974,8	445,4
Summa eget kapital		7 886,0	6 893,4
Skulder			
<i>Långfristiga skulder</i>			
Efterställda skulder	24	1 000,1	1 000,0
Summa långfristiga skulder		1 000,1	1 000,0
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Leverantörsskulder	22	0,4	0,4
Skatteskulder	22	0,4	7,9
Övriga kortfristiga skulder	22	0,3	0,4
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		1,5	0,3
Summa kortfristiga skulder		2,6	9,0
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		8 888,7	7 902,4

Redogörelse för förändringar i eget kapital – Moderföreningen

mnkr	Andelskapital	Reservfond ¹	Fritt eget kapital	Totalt eget kapital
Ingående eget kapital 2016-01-01	5 424,1	113,9	527,3	6 065,3
Årets resultat			445,4	445,4
<i>Vinstdisposition enligt föreningsstämmans beslut</i>				
Överskottsutdelning i form av återbäring och ränta			-500,7	-500,7
Avsättning reservfond		26,4	-26,4	0,0
<i>Nytt andelskapital under året</i>				
Insatser inbetalda vid nytt medlemskap	50,7			50,7
Insatser från befintliga medlemmar	836,9			836,9
Utbetalning av överinsats ²	-4,2			-4,2
Utgående eget kapital 2016-12-31	6 307,5	140,3	445,6	6 893,4
Ingående eget kapital 2017-01-01	6 307,5	140,3	445,6	6 893,4
Årets resultat			974,8	974,8
<i>Vinstdisposition enligt föreningsstämmans beslut</i>				
Överskottsutdelning i form av återbäring och ränta			-445,3	-445,3
Avsättning reservfond				-
<i>Nytt andelskapital under året</i>				
Insatser inbetalda vid nytt medlemskap	40,7			40,7
Insatser från befintliga medlemmar	422,4			422,4
Utbetalning av överinsats ²				-
Utgående eget kapital 2017-12-31	6 770,6	140,3	975,1	7 886,0

1) Reservfond avser tidigare lagstadgad avsättning till bundet eget kapital. Kravet avskaffades år 2016 och tidigare gjorda avsättningar står kvar.

2) Överinsats avser den del av insatskapitalet som för vissa medlemmar överstiger den stadgemässigt högsta nivån. För mer information, se not 25.

Kassaflödesanalys – Moderföreningen

1 januari – 31 december

mnkr	2017	2016
Den löpande verksamheten		
Resultat efter finansiella poster	974,9	445,7
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	-994,0	-458,7
Betald inkomstskatt	-7,6	-2,8
	-26,7	-15,8
Förändring av leverantörsskulder	0,0	0,0
Förändring av övriga skulder	1,1	-0,4
Förändring av övriga tillgångar	0,1	-0,1
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-25,5	-16,3
Finansieringsverksamheten¹		
Nyemission i dotterföretag	-1 000,0	-2 173,6
Återköp av förlagslån	1 000,0	-
Överskottsutdelning i form av återbäring och ränta	-445,3	-500,7
Insatser inbetalda vid nytt medlemskap	40,7	50,7
Insatser från befintliga medlemmar	422,4	836,9
Utbetalning av överinsats	-	-4,2
Förändring av skuldförhållanden inom koncernen	26,2	1 817,5
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	44,0	26,6
Årets kassaflöde	18,5	10,3
Likvida medel vid årets början	17,8	7,5
Likvida medel vid årets slut	36,3	17,8
Likvida medel består i sin helhet av kassa och bank.		
Justering för poster som ej ingår i kassaflödet		
Ej erhållna koncernbidrag	-987,5	-458,7
Uppskrivning av finansiell anläggningstillgång	-6,5	-
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-994,0	-458,7
Betalda och erhållna räntor som ingår i kassaflödet		
Erhållen ränta	9,7	12,3
Erlagd ränta	-12,2	-12,3

1) Föreningen har valt att under finansieringsverksamheten presentera koncernbidrag, överskottsutdelning, ny insats från medlemmarna samt nyemission i dotterföretag då dessa transaktioner är nära sammankopplade med varandra.

Noter

Alla belopp anges i miljoner kronor i den mån inte annat uttryckligen anges.

Not 1 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen den 14 mars 2018. Resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på årsstämman den 26 april 2018.

Överensstämmelse med normgivning och lag

De nedan angivna redovisningsprinciperna har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i de finansiella rapporterna, om inte annat framgår.

Koncernen

Koncernredovisningen är upprättad enligt av EU antagna internationella redovisningsprinciper – International Financial Reporting Standards – IFRS. I koncernredovisningen tillämpas också kompletterande regler i Lag om årsredovisning i kreditinstitut samt värdepappersbolag (ÅRKL) och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (FFFS 2008:25) och RFR 1, kompletterande redovisningsregler för koncerner utgiven av Rådet för finansiell rapportering.

Föreningen

Föreningens årsredovisning är upprättad enligt Årsredovisningslagen (ÅRL) och RFR 2, redovisning för juridiska personer utgiven av Rådet för finansiell rapportering. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS och uttalanden följs så långt detta är möjligt, inom ramen för ÅRL och med de undantag som motiveras av skatteregler.

Nya och ändrade standarder och tolkningar

Ändrad IAS 7 Rapport över kassaflöden tillämpas från och med 2017. Upplysningar har lagts till för Koncernen i rapporten kassaflödesanalys på sidan 52 där årets förändring i skulder hänförliga till finansieringsverksamheten stäms av med specifikation av bland annat nyupplåning, amortering, förändringar kopplade till avyttring/förvärv av dotterföretag samt valutakurseffekter. Upplysning lämnas både för förändringar som är kassaflödespåverkande och förändringar som inte är kassaflödespåverkande. Ändringen tillämpas framåttriktat varför inga upplysningar presenteras för jämförelseåret. För moderbolaget finns inga skulder hänförliga till finansieringsverksamheten varpå upplysningarna utgår i moderbolagets kassaflödesanalys.

Övriga nya eller ändrade lagar, standarder och tolkningar som har införts under året har inte haft någon väsentlig påverkan för Kommuninvests resultat, ställning, upplysningar, kapitalkrav, kapitalbas eller stora exponeringar

Nya och ändrade standarder och tolkningar som ej trätt i kraft

Av de nya standarder och tolkningar som träder i kraft efter år 2017 har nedanstående regler bedömts kunna påverka Kommuninvests framtida årsredovisning. Kommuninvest för tidstillämpar inga regler utan tillämpar reglerna när de är fastställda att tillämpas av EU. Övriga nya och ändrade lagar, standarder och tolkningar som ännu ej trätt i kraft bedöms inte ha någon väsentlig påverkan på Kommuninvests resultat, ställning, upplysningar, kapitalkrav, kapitalbas eller stora exponeringar.

IFRS 9 Financial instruments

Standarden träder i kraft den 1 januari år 2018 och ersätter IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering. IFRS 9 omfattar klassificering och värdering av finansiella tillgångar och skulder, nedskrivningar samt säkringsredovisning.

Klassificering och värdering

I IFRS 9 klassificeras finansiella tillgångar utifrån affärsmodell, vilket tillsammans med tillgångens kassaflöde påverkar värderingen av de finansiella tillgångarna. Enligt IFRS 9 kan ett företags affärsmodell vara:

- att erhålla kassaflöden i form av ränta och kapitalbelopp varav tillgångarna skall värderas till upplupet anskaffningsvärde,
- en blandad modell där affärsmodellen är att erhålla kassaflöden i form av ränta och kapitalbelopp men affärsmodellens mål uppfylls även genom att innehav realiserar, denna modell värderas till verkligt värde med värdeförändringen i övrigt totalresultat,
- tillgångar vars fokus handlar om att följa upp det verkliga värdet samt att generera kassaflöden genom realisation av tillgången.

För de två första affärsmodellerna krävs även att kassaflödena enbart består av betalningar av kapitalbelopp och ränta för att ovanstående värdering ska gälla, om inte kommer tillgången att värderas till verkligt värde via resultaträkningen. För att bedöma detta genomförs ett test av tillgångens kassaflödeskaraktär, ett så kallat SPPI-test.

Kommuninvest bedömer att syftet med Koncernens finansiella tillgångar är att hålla till förfall och erhålla kassaflöden i form av kapitalbelopp och ränta på kapitalbelopp. Denna bedömning gäller både för Kommuninvests utlånings- och likviditetsportfölj. Ett SPPI-test har genomförts på befintlig reskontra där samtliga tillgångar enbart hade kassaflöden i form av kapitalbelopp eller ränta på kapitalbelopp och tillgångarna kommer att värderas till upplupet anskaffningsvärde. För de fall där bristande överensstämmelse föreligger kommer fair value option att tillämpas på utlåningen alternativt placeringen och tillgången värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Detta uppkommer när tillgången har säkrats, utan att säkringsredovisning tillämpas, med ett eller flera derivat vilka värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Det skulle leda till en bristande överensstämmelse om tillgången som säkrats värderas till upplupet anskaffningsvärde medan derivatet värderas till verkligt värde via resultaträkningen.

Övergången till IFRS 9 kommer för Kommuninvests utlåningsportfölj inte att innebära någon förändring i värdering då utlåningen idag värderas till upplupet anskaffningsvärde, verkligt värde med avseende på säkrad risk i en verkligt värdesäkring eller till verkligt värde via resultaträkningen vid bristande överenskommelse. För likviditetsportföljen innebär IFRS 9 att de placeringar som idag är klassificerade som tillgångar som kan säljas omvärderas till upplupet anskaffningsvärde vid övergången till IFRS 9, påverkan på eget kapital uppgår till 0,9 mnkr vilket bokas bort från eget kapital.

För finansiella skulder sker inga stora förändringar jämfört med IAS 39. Den största förändringen avser skulder redovisade till verkligt värde. För dessa gäller att den del av verkligt värdeförändringen som är hänförlig till den egna kreditrisken ska redovisas i övrigt totalresultat istället för i resultatet såvida detta inte orsakar inkonsekvens i redovisningen. Kommun-

Not 1 forts.

invest kommer inte att få någon påverkan från skuldsidan vid övergång till IFRS 9.

Nedskrivning

De nya principerna avseende nedskrivningar av finansiella tillgångar innebär en modell som baseras på förväntade kreditförluster på de tillgångar som värderas till upplupet anskaffningsvärde eller till verkligt värde via övrigt totalresultat.

Nedskrivningarna skall beräknas utifrån sannolikheten att en motpart går i fallissemang och andelen av vår exponering som i det fall går förlorad.

Kommuninvest har hittills inte lidit någon faktisk kreditförlust i utlånings- eller placeringsverksamheten under Koncernens 30-åriga historia. Kommuninvests mycket speciella affärsmodell där utlåning enbart sker till medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening och mot borgen från medlemmarna, till medlemsägda bolag samt placeringar i bolag med hög kreditvärdighet gör att reserveringar av förväntade kreditförluster vid ingången av IFRS 9 enbart kommer att uppgå till 7,2 mnkr.

Säkringsredovisning

Kommuninvest har valt att nyttja undantagsregeln i IFRS 9 och kommer tills vidare att fortsätta att tillämpa säkringsredovisning enligt IAS 39.

Påverkan på kapitalbas

Kommuninvest bedömer att standardens påverkan på Koncernens kapitalbas kommer att vara immateriell. Övergångsregler avseende nedskrivningarnas påverkan på kapitalbasen kommer inte att tillämpas.

IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder

IFRS 15 är en ny redovisningsstandard som träder i kraft den 1 januari 2018. Förtidstillämpning är tillåten men Kommuninvest har valt att inte förtidstillämpa standarden. Standarden är en redovisningsmodell för intäkter från kundkontrakt och ersätter nuvarande standarder och tolkningar för intäktsredovisning i IFRS. IFRS 15 gäller inte för finansiella instrument. Kommuninvest har en finansförvaltningstjänst som träffas av IFRS 15. Kommuninvests bedömning är att standardens påverkan kommer vara obetydlig i relation till Kommuninvests resultat, ställning, upplysningar, kapitalkrav, kapitalbas eller stora exponeringar.

IFRS 16 Leases

IFRS 16 Leases är den nya leasingstandard som träder i kraft 1 januari 2019 och ersätter IAS 17 Leasing.

En väsentlig skillnad i den nya leasingstandard är att leasingavtal inte längre klassificeras som finansiella eller operationella för leasingtagare. Istället introduceras en modell där leasingavtalen kommer att aktiveras i balansräkningen. Hur stor påverkan på balansräkningen blir baseras på leasingavtalets längd, om det inte är rimligt säkert att avtalet kommer att förlängas. I det fallet ska aktiveringen baseras även på framtida avtalsperioder.

Ytterligare en skillnad är att kostnadsföringen för leasingen kommer att delas upp i två delar. En del som är hänförlig till rörelseresultatet samt en del som klassificeras som en räntekostnad för leasingkulden och därmed kostnadsförs i räntenetot. Dock innehåller IFRS 16 även en lätttnadsregel för korta leasingavtal (under ett år) samt för avtal gällande tillgångar av mindre värde. IASB har i sin standard inte fastställt vad som klassificeras som mindre värde, men angett en riktlinje om USD 5 000.

För leasinggivare innebär IFRS 16 inga väsentliga skillnader. Där behåller den nya standarden operationella och finansiella leasingavtal.

Kommuninvest har för närvarande inga finansiella leasingavtal. Majoriteten av de operationella leasingavtalen Kommuninvest innehar kan ses som tillgångar av mindre värde och kan därmed enligt IFRS 16 gå under lätttnadsreglerna och redovisas som tidigare. En utredning av IFRS 16:s påverkan kommer att genomföras under 2018, men en preliminär bedömning är att standardens påverkan kommer vara obetydlig i relation till Kommuninvests resultat, ställning, upplysningar, kapitalkrav, kapitalbas eller stora exponeringar.

Väsentliga bedömningar och antaganden

Vid upprättande av årsredovisningen görs bedömningar och antaganden som påverkar redovisning och tilläggsupplysningar. De viktigaste bedömningarna vid tillämpning av redovisningsprinciper utgör valet av redovisningskategori för finansiella instrument enligt vad som redogörs för nedan i avsnittet Finansiella instrument.

För tillgångar och skulder värderade till verkligt värde påverkas värdet av bedömningen av om tillgängliga marknadspriser är baserade på en aktiv marknad. Samtliga innehav i likviditetsreserven och upplåning emitterad i EMTN-programmet bedöms ha tillgängliga marknadspriser baserade på en aktiv marknad och det är dessa priser som används vid fastställande av verkligt värde. Vid fastställandet av verkligt värde för finansiella instrument som ej handlas på aktiv marknad tillämpas värderingstekniker och därvid görs antaganden som kan vara förenade med osäkerhet. I not 30 beskrivs hur verkligt värde för finansiella instrument beräknas inklusive väsentliga antaganden, osäkerhetsfaktorer samt känslighetsanalys. Redovisningen har upprättats på basis av upplupet anskaffningsvärde med undantag för en betydande del av Kommuninvests finansiella tillgångar och skulder som redovisas till verkligt värde eller till upplupet anskaffningsvärde med justering för verkligt värde avseende den risk som är föremål för säkringsredovisning. Se vidare avsnittet om Finansiella instrument och not 30.

Koncernredovisning

Koncernredovisningen omfattar moderbolaget och samtliga bolag i vilka moderbolaget kontrollerar mer än 50 procent av röstetalet eller på annat sätt har bestämmande inflytande. Dotterbolag konsolideras från och med den dag då kontrollen överförs till koncernen och upphör att konsolideras den dag då kontrollen skiljs från koncernen. När kontrollen över ett dotterbolag upphört inkluderar dotterbolagets resultat endast för den del av redovisningsåret under vilken koncernen hade kontroll över dotterbolaget.

Koncernredovisningen upprättas enligt förvärvsmetoden. Transaktioner mellan koncernföretag, balansposter och orealiserade vinster på transaktioner mellan företag elimineras.

Funktionell valuta och rapporteringsvaluta

Kommuninvests funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste miljontal.

Transaktioner i utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta räknas om till den funktionella valutan enligt den valutakurs som

Not 1 forts.

föreligger på balansdagen. Valutakursdifferenser som uppstår vid omräkningarna redovisas i resultaträkningen.

Intresseföretag

Andelar i intresseföretag redovisas enligt anskaffningsvärde-metoden. Under år 2016 genomfördes en frivillig likvidation avseende intressebolaget Administrative Solutions NLGFA AB. Därefter innehar Kommuninvest inga aktier i intresseföretag.

Ränteintäkter och räntekostnader

Ränteintäkter och räntekostnader som presenteras i resultaträkningen består av:

- Räntor på finansiella tillgångar och skulder som värderats till upplupet anskaffningsvärde.
- Räntor från finansiella tillgångar som klassificerats som finansiella tillgångar som kan säljas.
- Räntor från finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde via resultaträkningen.
- Räntor på derivat som är säkringsinstrument och för vilka säkringsredovisning tillämpas.

Ränteintäkter och räntekostnader beräknas och redovisas med tillämpning av effektivräntemetoden. I ränteintäkter och räntekostnader inkluderas i förekommande fall periodiserade belopp av transaktionskostnader.

Ränteintäkterna består av ränteintäkter på utlåning och placeringar samt ränteintäkter och räntekostnader från derivat som säkrar utlåning och placeringar.

Räntekostnaderna består av räntekostnader på upplåning samt ränteintäkter och räntekostnader från derivat som säkrar upplåningen.

Eftersom det i derivatkontrakt är möjligt att erhålla ränta i betalbeten innebär rådande ränteläge att Kommuninvest i många fall totalt sett erhållit ränta för en upplåning och dess derivatsäkring. Detta har medfört att totala räntekostnader uppgår till ett positivt belopp.

Kommuninvest beviljar utlåning med negativ ränta. Denna negativa ränteintäkt redovisas som räntekostnad, se not 3.

Provisionskostnader

Provisionskostnader består av kostnader för mottagna tjänster såsom depåavgifter, betalningsförmedlingsprovisioner och värdepappersprovisioner.

Nettoreultat av finansiella transaktioner

Nettoreultat av finansiella transaktioner innehåller de realiserade och orealiserade värdeförändringar som uppstått med anledning av finansiella transaktioner. Nettoreultat av finansiella transaktioner består av:

- Orealiserade förändringar i verkligt värde på de tillgångar och skulder som innehåses för handelsändamål.
- Orealiserade förändringar i verkligt värde på de tillgångar och skulder som identifierats till verkligt värde via resultaträkningen.
- Orealiserade förändringar i verkligt värde på derivat där säkringsredovisning av verkligt värde tillämpas.
- Orealiserade förändringar i verkligt värde på säkrad post med avseende på säkrad risk i säkring av verkligt värde.
- Realisationsresultat från avyttring av finansiella tillgångar och skulder.
- Valutakursförändringar.

Finansiella instrument

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar på tillgångssidan utlåning, utlåning till kreditinstitut,

räntebärande värdepapper, derivat samt övriga finansiella tillgångar. Bland skulder och eget kapital återfinns skulder till kreditinstitut, emitterade värdepapper, derivat, efterställda skulder samt övriga finansiella skulder. För mer information, se not 30.

Redovisning i och borttagande från balansräkningen

En finansiell tillgång eller finansiell skuld tas upp i balansräkningen när Kommuninvest blir part enligt instrumentets avtalsmässiga villkor.

En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när de avtalsenliga rättigheterna till kassaflödena från den finansiella tillgången upphör eller vid en överföring av den finansiella tillgången. Kommuninvest överför i samband med detta i allt väsentligt samtliga de risker och fördelar som är förknippade med ägande av den finansiella tillgången. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för del av en finansiell skuld.

En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i balansräkningen endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen samt när det föreligger avsikt att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden. Förvärv och avyttring av finansiella instrument redovisas på affärsdagen, som utgör den dag då Kommuninvest förbinder sig att förvärva eller avyttra instrumentet.

Klassificering och värdering av finansiella instrument

Finansiella instrument redovisas initialt till instrumentets verkliga värde med beaktande av transaktionskostnader, förutom de tillgångar och skulder som återfinns i kategorin finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultatet, vilka värderas till verkligt värde utan beaktande av transaktionskostnader.

Ett finansiellt instrument klassificeras vid första redovisningen delvis utifrån i vilket syfte instrumentet förvärvades, men också utifrån de valmöjligheter som finns i IAS 39. Klassificeringen avgör hur det finansiella instrumentet värderas efter första redovisningstillfället såsom beskrivs nedan.

Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Finansiella instrument i denna kategori värderas löpande till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i resultaträkningen.

Denna kategori består av två undergrupper: dels finansiella tillgångar och skulder som utgör innehav för handelsändamål, dels andra finansiella tillgångar och skulder som Kommuninvest vid första redovisningstillfället identifierat till denna kategori.

I den första undergruppen ingår derivat som innehåses för ekonomisk säkring men som ej ingår i säkringsredovisning.

I den andra undergruppen ingår dels tillgångar såsom utlåning och placeringar. Anledningen till att Kommuninvest har identifierat tillgångar till denna kategori är att åtgärda en bristande överensstämmelse avseende värdering och redovisning som annars skulle uppstå. För att begränsa marknadsriskerna som uppstår när upplåningens och utlåningens samt placeringens avtalsmässiga villkor inte överensstämmer används riskhanteringsinstrument i form av derivatkontrakt. Det skulle leda till en bristande överensstämmelse i redovisningen om derivaten värderas till verkligt värde via resultaträkningen men inte dess tillhörande utlåning eller placering.

I den andra undergruppen ingår även skulder till kreditinstitut samt emitterade värdepapper. Detta avser främst upplåning

Not 1 forts.

i fast ränta samt strukturerad upplåning, det vill säga upplåning som är uppsägningsbar och/eller kupongbetalningen är rörlig men inte kopplad till interbankränta. Anledningen till att upplåning i fast ränta identifierats till denna kategori är att dessa upplåningar säkras ekonomiskt med ett derivat som värderas till verkligt värde samt att upplåningarna till största delen används till utlåning vilken värderas till verkligt värde. Det skulle leda till bristande överensstämmelse om utlåningen och derivaten värderades till verkligt värde men inte dess upplåning.

Anledningen till att strukturerad upplåning identifierats till denna kategori är att upplåningen innehåller väsentliga inbäddade derivat och att det medför att det i en betydande utsträckning minskar inkonsekvenser i värdering av fristående derivat och upplåning.

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar är tillgångar som har fastställda eller fastställbara betalningar och som inte är noterade på en aktiv marknad. Dessa tillgångar värderas till upplupet anskaffningsvärde och redovisas till det belopp som beräknas inflyta, det vill säga efter avdrag för osäkra fordringar. Här ingår utlåning till kreditinstitut samt viss utlåning.

Finansiella tillgångar som kan säljas

I denna kategori ingår Kommuninvests placeringar i räntebärande värdepapper vilka ej ingår i handelslagret eller inte har ett tillhörande räntesäkringsderivat.

Tillgångar i denna kategori värderas löpande till verkligt värde med värdeförändringar redovisade över övrigt totalresultat. Värdeförändringar som beror på nedskrivningar eller på valutakursdifferenser redovisas i resultaträkningen. Vidare redovisas räntan i resultaträkningen.

Den löpande värderingen till verkligt värde som redovisas över övrigt totalresultat görs till dess att instrumentet förfaller eller avyttras. Vid avyttring av tillgången redovisas ackumulerad vinst/förlust, som tidigare redovisats över övrigt totalresultat, i resultaträkningen.

Övriga finansiella skulder

Här ingår skulder till kreditinstitut, emitterade värdepapper, efterställda skulder samt övriga finansiella skulder såsom till exempel leverantörsskulder. Skulderna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Säkringsredovisning

För att uppnå en rättvisande bild av verksamheten tillämpar Kommuninvest, där möjligheten finns, säkringsredovisning av verkligt värde för de tillgångar och skulder som har säkrats med ett eller flera finansiella instrument. Den säkrade risken är risken för förändring i verkligt värde till följd av förändringar i swapräntan. Den säkrade posten värderas därför om utifrån förändringar i verkligt värde med avseende på den risk som säkrats. Som säkringsinstrument använder Kommuninvest ränte- och valutaränteswappar. Detta innebär att tillgången/skulden värderas till verkligt värde via resultaträkningen med avseende på de komponenter som instrumentet säkrar.

All eventuell ineffektivitet redovisas i resultaträkningen. Om en säkringsrelation inte uppfyller kraven på effektivitet avbryts säkringsrelationen och tillgången/skulden redovisas till upplupet anskaffningsvärde och den ackumulerade värdeförändringen på tillgången/skulden periodiseras över återstående löptid. Kommuninvests säkringsrelationer har bedömts vara effektiva.

Kreditförluster på och nedskrivningar av finansiella instrument

Den särskilda ställningen i den svenska konstitutionen och den kommunala beskattningsrätten gör att kommuner och landsting/regioner inte kan försättas i konkurs. Inte heller kan de upphöra att existera på annat sätt. Det är också förbjudet att pantsätta kommunal egendom vilket innebär att kommunerna och landstingen/regionerna med hela sin skattekraft och samtliga tillgångar svarar för ingångna förbindelser.

Vid varje rapporttillfälle utvärderar Kommuninvest om det finns objektiva belägg som tyder på att en finansiell tillgång eller grupp av tillgångar är i behov av nedskrivning till följd av att en eller flera händelser (förlusthändelser) inträffat efter det att tillgången redovisats för första gången och att dessa förlusthändelser har en inverkan på de uppskattade framtida kassaflödena från tillgången eller gruppen av tillgångar. Objektiva belägg utgörs dels av observerbara förhållanden som inträffat och som har en negativ inverkan på möjligheten att återvinna anskaffningsvärdet, dels av betydande eller utdragen minskning av det verkliga värdet för en investering i en finansiell placering klassificerad som en finansiell tillgång som kan säljas.

Om objektiva belägg finns som visar på behov av nedskrivning för en finansiell tillgång som redovisas till upplupet anskaffningsvärde, beräknas eventuellt nedskrivningsbelopp som skillnaden mellan nuvärdet av tillgångens uppskattade framtida kassaflöden diskonterade till den ursprungliga effektivräntan och tillgångens redovisade värde. Kommuninvest har bedömt att det inte föreligger något nedskrivningsbehov per den 31 december år 2017.

Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar.

Avskrivningar redovisas i resultaträkningen linjärt över den immateriella tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Från och med oktober år 2016 påbörjas avskrivning av en tillgång den månad tillgången anskaffas och därmed nyttjas, till skillnad från tidigare då avskrivning påbörjats från och med januari det år då tillgången anskaffats. Nyttjandeperioderna omprövas minst årligen. Den beräknade nyttjandeperioden är 5 år.

Materiella tillgångar

Materiella tillgångar redovisas som tillgång i balansräkningen om det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer att komma Kommuninvest till del och anskaffningsvärdet för tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Materiella tillgångar redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar. Det redovisade värdet för en materiell anläggningstillgång tas bort ur balansräkningen vid utrangering eller avyttring eller när inga framtida ekonomiska fördelar väntas från användning eller utrangering/avyttring av tillgången. Vinst eller förlust som uppkommer vid avyttring eller utrangering av en tillgång utgörs av skillnaden mellan försäljningspriset och tillgångens redovisade värde med avdrag för direkta försäljningskostnader. Vinst/förlust redovisas som övrig rörelseintäkt/kostnad.

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Från och med oktober år 2016 påbörjas avskrivning av en tillgång den månad tillgången anskaffas och därmed nyttjas, till skillnad från tidigare då avskrivning påbörjats från och med januari det år då tillgången anskaffats. Kommuninvests beräknade nyttjandeperioder för inventarier är 3 alternativt 5 år. För konstföremål som ingår i balansräkningen görs ingen avskrivning.

Not 1 forts.

Pensionering genom försäkring

Kommuninvests pensionsplaner för kollektivavtalade tjänstepensioner är tryggnads genom försäkringsavtal med Alecta.

Enligt IAS 19 är en avgiftsbestämd plan en plan för ersättningar efter avslutad anställning enligt vilka företaget betalar fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och inte har någon rättslig eller informell förpliktelse att betala ytterligare avgifter om den juridiska enheten inte har tillräckliga tillgångar för att betala alla ersättningar till anställda som hänförs till anställdas tjänstgöring under innevarande period och tidigare. En förmånsbestämd pensionsplan definieras som annan plan för ersättningar efter avslutad anställning än avgiftsbestämd plan.

Pensionsplanen för Kommuninvests anställda har bedömts vara en avgiftsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. Kommuninvests pensionsinbetalningar redovisas som en kostnad i resultaträkningen i den takt de intjänas genom att de anställda utfört tjänster åt Kommuninvest under en period. Premier betalas till Alecta baserat på aktuell lön.

Beträffande pensionsvillkor för ledande befattningshavare har Kommuninvest beslutat följa de principer som redovisas i regeringens riktlinjer för ledande befattningshavare för statligt ägda bolag (april 2009). Kommuninvest betalar en premiebestämd pensionsförsäkring motsvarande 30 procent av VD:s och ledande befattningshavares pensionsgrundande lön dock längst till och med 65 års ålder. I samband med att Kommuninvest valt att trygga VD:s utfästelse via pensionsförsäkring, mot tidigare via en pantsatt kapitalförsäkring, har den pantsatta kapitalförsäkringen upplösts och istället tryggats via pensionsförsäkring med motsvarande belopp som utfallit från kapitalförsäkringen.

Årets kostnader för dessa försäkringspremier framgår av not 7.

Allmänna administrationskostnader

Allmänna administrationskostnader omfattar personalkostnader, inklusive löner och arvoden, pensionskostnader, arbetsgivaravgifter och andra sociala avgifter samt inhyrd personal, utbildningskostnader och övriga personalkostnader. Övriga kostnader som ingår i de administrativa kostnaderna är resolutionsavgiften (tidigare stabilitetsavgiften), konsult-, lokal-, IT-, telekommunikations-, rese- samt representationskostnader. Därutöver ingår ratingkostnader, kostnader för marknadsdata samt kostnader för att upprätthålla eftermarknad i emitterade värdepapper.

Övriga rörelseintäkter

Sedan år 2014 tillhandahåller Kommuninvest en webbaserad finansförvaltningstjänst till medlemmarna i Kommuninvest ekonomisk förening. De medlemmar som har valt att använda denna tjänst betalar en årsavgift till Kommuninvest. Denna intäkt redovisas som en övrig rörelseintäkt.

Övriga rörelsekostnader

Som övrig rörelsekostnad redovisas främst kostnader för marknadsföring och försäkring.

Leasing

Samtliga leasingavtal är operationella. Leasingavgifterna periodiseras och redovisas linjärt över leasingavtalets längd.

Skatter

Under Skatt på årets resultat redovisas aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen förutom då underliggande transaktion redovisas direkt mot övrigt totalresultat eller eget kapital varvid även tillhörande skatteeffekt redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital.

Aktuell skatt är skatt som ska betalas avseende aktuellt år. Hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisad och skattemässiga värden på tillgångar och skulder.

Eget kapital

Kommuninvest har klassificerat andelskapitalet i Kommuninvest ekonomisk förening som eget kapital i Koncernen då andelskapitalet har de egenskaper och uppfyller de villkor som anges i IAS 32:16 A och B, se även not 25.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är framtagen med indirekt metod. Kassaflöden redovisas indelade i in- och utbetalningar från den löpande verksamheten, investeringsverksamheten samt finansieringsverksamheten. I den löpande verksamheten ingår främst förändring i utlånings- och likviditetsportföljen. Investeringsverksamheten innefattar investeringar i materiella och immateriella tillgångar. Finansieringsverksamheten visar emission samt förfall/återköp av emitterade värdepapper. Kommuninvest tillämpar undantagsregeln i IAS 7:23 och netto redovisar emissioner kortare än 3 månader. I finansieringsverksamheten ingår även nyemission samt förändring av koncernskuld.

Segmentrapportering

Kommuninvest upprättar inte segmentrapportering då enbart ett segment, utlåning till medlemmarna, finns. All verksamhet bedrivs i Sverige och alla kunder har sin hemvist i Sverige. Kommuninvest har ingen kund som står för mer än, eller lika med, 10 procent av intäkterna.

Föreningens redovisningsprinciper

Föreningens redovisningsprinciper följer dem som tillämpas i koncernen förutom att resultat- och balansräkningar följer årsredovisningslagens uppställningsformer. IAS 39 tillämpas ej utan finansiella instrument redovisas baserat på anskaffningsvärde samt att aktier i dotterföretag redovisas till anskaffningsvärde. Erhållna koncernbidrag redovisas i resultaträkningen som intäkter från andelar i koncernföretag.

Not 2 Risk- och kapitalhantering - Koncernen

Kommuninvests huvuduppdrag är att säkerställa tillgång till stabil och effektiv upplåning för kommunsektorn. Detta innebär att med utgångspunkt i kundernas behov låna upp pengar på den finansiella marknaden. All finansiell verksamhet i Koncernen bedrivs i Bolaget. Verksamhetsmodellen innebär att Bolaget är utsatt för risker. Bolagets mål, principer och metoder för att hantera dessa risker samt metoder för att mäta risken presenteras nedan (se även sidorna 32–36 för en övergripande beskrivning av Kommuninvests riskprofil och riskorganisation samt den separata Risk- och kapitalhantlingsrapport som finns på www.kommuninvest.se). Inom varje riskområde framgår även aktuell exponering samt beräknat kapitalbehov.

Under år 2017 har vissa förändringar skett avseende Bolagets mål, principer och metoder för att hantera risk. Förändringarna handlar främst om Bolagets mål att säkerställa god löptidsmatchning mellan tillgångar och skulder, istället för, som tidigare, eftersträva längre löptider på skulder än på tillgångar. I linje med detta har även principerna för likviditetsreserven ändrats; reserven tillåts vara mindre volymmässigt samtidigt som Bolaget ställer hårdare krav på kvaliteten och omsättningsbarheten på tillgångarna.

I samband med dessa förändringar har exponering mot både prisrisk och kreditrisk minskat väsentligt. Likviditetsreserven

har minskat volymmässigt och innehåller tillgångar med högre kreditkvalitet än föregående period. Till följd av att den riskvägda exponeringen mot kreditrisk minskat har även Koncernens kapitalkrav för kreditrisk minskat kraftigt jämfört med föregående period.

Kreditrisk

Med kreditrisk avses risken för förlust till följd av en motparts oförmåga att infria sina förpliktelser i rätt tid. Kreditrisk uppstår på olika sätt i Kommuninvests verksamhet och delas upp i tre områden; kreditgivningsrisk som uppstår i utlåningsverksamheten, emittentrisk som uppstår i Bolagets likviditetsreserv och motpartsrisk som uppstår när Bolaget använder sig av derivat.

Kreditrisk hanteras utifrån Kommuninvests Riskstrategi, Kreditpolicy och Finanspolicy. Styrelsen fastställer minst årligen limiter för samtliga placerings- och derivatmotparter där limiten avser Bolagets totala exponering mot motparten. Löptidslimiter bestäms av VD utifrån motpartens kreditvärdighet. Vid bedömning av vilka placerings- och derivatmotparter som ska godkännas, samt de krav som ska ställas på dessa, tas hänsyn till motpartens kreditvärdighet inklusive ägarförhållanden, verksamhetens inriktning och omfattning samt finansiell stabilitet. Koncernens kreditriskexponeringar framgår av tabellen nedan.

Kreditriskexponering	2017				2016			
	Redovisat värde	Exponeringsvärde ²	Riskvägt exponeringsvärde	Kapitalkrav	Redovisat värde	Exponeringsvärde ²	Riskvägt exponeringsvärde	Kapitalkrav
Kreditgivning								
Utlåning till kommuner och kommunala bolag ¹	310 147,3	310 147,3	0,0	0,0	276 982,1	276 982,1	0,0	0,0
Likviditetsreserv								
Belåningsbara statsskuldförbindelser	24 635,8	24 635,8	0,0	0,0	16 964,4	16 964,4	0,0	0,0
Obligationer och räntebärande värdepapper	12 500,0	12 500,0	0,0	0,0	42 003,9	42 003,9	1 887,4	151,0
Utlåning till kreditinstitut	698,5	698,5	139,7	11,2	1 150,8	1 150,8	230,1	18,4
Derivat								
Derivat	8 044,6	6 630,4	0,0	0,0	24 449,8	21 951,6	0,0	0,0
Övriga tillgångar								
Övriga tillgångar	945,2	945,2	221,5	17,7	178,2	178,2	143,2	11,5
Åtaganden utanför balansräkningen								
Utställda lånelöften ¹	1 834,3	1 834,3	0,0	0,0	1 765,4	1 765,4	0,0	0,0
Beviljad, ej utbetald utlåning ¹	2 476,2	2 476,2	0,0	0,0	4 535,7	4 535,7	0,0	0,0
Totalt (inkl. poster utanför balansräkningen)	361 281,9	359 867,7	361,2	28,9	368 030,3	365 532,1	2 260,7	180,9

1) Mot säkerhet av kommunal borgen.

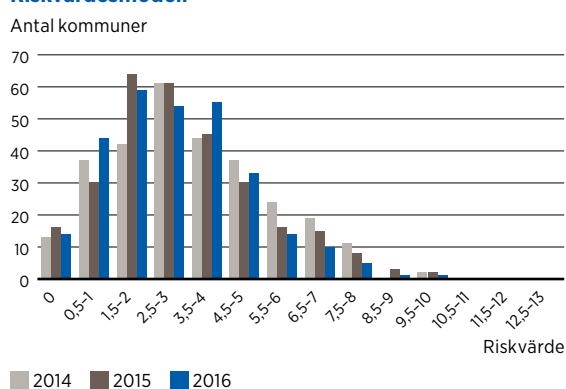
2) För samtliga tillgångsposter utom derivat motsvarar redovisat värde den maximala kreditriskexponeringen, d.v.s. exponeringsvärde. För derivat, där redovisat värde avser summa positiva marknadsvärden efter kvittning av fordran och skuld gentemot centrala motparter för clearing, avser maximal kreditriskexponering (exponeringsvärde) summan av aktuell ersättningskostnad och potentiell framtida exponering (för mer information, se avsnitt Motpartsrisk på sidorna 63-64).

Kreditgivningsrisk

Med kreditgivningsrisk avses risken att en motpart i kreditgivningen inte fullgör sina åtaganden. Risken begränsas genom att kreditgivning endast sker till medlemmar samt godkända företag, stiftelser och förbund där en eller flera medlemmar har ett bestämmande inflytande. Godkända företag, stiftelser och förbund ska omfattas av en borgen från en eller flera medlemmar. Medlemmar samt godkända företag, stiftelser och förbund följs upp löpande och bedöms utifrån ett helhetsperspektiv på koncernnivå. Risken i Bolagets utlåningsverksamhet är mycket låg, Bolaget har aldrig lidit någon kreditförlust i utlåningsverksamheten.

Kommunerna och landstingen/regionerna samt deras respektive bolag analyseras inför ett medlemskap och därefter kontinuerligt under medlemskapet. För att få en helhetsbild av en medlems finansiella situation genomförs en kvantitativ riskvärdesanalys. I denna granskas resultaträkning, balansräkning, demografi och risker i den kommunala verksamheten. Var och en av Föreningens medlemskommuner tilldelas utifrån denna analys ett riskvärde mellan 0 och 13, där lägre riskvärde är bättre. Hur kommunerna fördelas över olika riskvärdesgrupper illustreras nedan i diagrammet Riskvärdesmodell.

Riskvärdesmodell

Kapitalkrav för kreditgivningsrisk

Kommunsektorn har ur kapitaltäckningssynpunkt en riskvikt på 0 % vilket innebär att det, då Kommuninvest använder schablonmetoden i CRR-regelverket, inte finns något lagstadgat kapitalkrav för kreditgivningsrisk.

Emittentrisk

Med emittentrisk avses risken att en emittent av ett värdepapper inte återbetalar hela sitt åtagande vid förfall. Risken begränsas genom att likviditetsreserven placeras i värdepapper och banktillgodohavanden med ett kreditbetyg på emittenten om minst A (Standard & Poor's) eller motsvarande av ett godkänt kreditvärderingsinstitut. Placeringar får, enligt Bolagets Finanspolicy, inte ske i värdepapper med en återstående löptid längre än 39 månader (föregående period gällde en löptidsbegränsning på 5,5 år). Placeringar begränsas även av en landlimit där exponering mot ett enskilt land maximalt får vara 15 mdkr, med undantag för Sverige där ingen landlimit föreligger. Utöver detta fastställer Bolagets styrelse den maximala bruttoexponeringen mot enskilda emittenter.

Den genomsnittliga återstående löptiden på placeringarna i likviditetsreserven var vid årsskiftet 7,2 (20,6) månader. Den längsta återstående löptiden på ett enskilt värdepapper var 26,1 (60,3) månader.

I tabellerna nedan framgår exponeringen per land, rating och emittentkategori. Kategorin "kreditinstitut" består främst av värdepapper utgivna av så kallade subventionerade långivare, vilka behandlas som exponering mot den nationella regeringen, enligt CRR-regelverket.

Placerat per land	2017	2016
Sverige	21 790,8	30 525,8
Supranationals (Överstatliga)	4 915,9	7 701,3
Tyskland	4 806,2	10 153,5
Finland	3 195,2	5 114,4
Danmark	2 063,2	3 004,0
Kanada	925,7	1 470,3
Storbritannien	129,1	946,6
USA	8,2	9,0
Australien	-	602,0
Nederländerna	-	592,1
Totalt	37 834,3	60 119,0

Placerat per rating	2017	2016
AAA	33 006,7	46 327,2
AA	3 989,1	12 756,8
A	838,5	1 035,0
Totalt	37 834,3	60 119,0

Placerat per emittentkategori	2017	2016
Nationella regeringar eller centralbanker	23 710,1	12 448,2
Kreditinstitut		
- varav subventionerade långivare	7 584,1	16 730,8
- varav banktillgodohavanden	698,5	1 150,8
Multilaterala utvecklingsbanker	4 915,9	7 701,3
Delstatliga eller lokala självstyrelseorgan och myndigheter	925,7	5 974,1
Säkerställda obligationer	-	15 614,9
Offentliga organ	-	498,9
Totalt	37 834,3	60 119,0

Kapitalkrav för emittentrisk

Vid beräkning av kapitalkrav för emittentrisk använder Kommuninvest schablonmetoden enligt CRR-regelverket. För att fastställa exponeringsvärdet åsätts det redovisade värdet. Riskvägt exponeringsvärde beräknas genom att exponeringen åsätts riskvikt i enlighet med regelverket. Det riskvägda exponeringsvärdet multipliceras med åtta procent och kapitalkrav för emittentrisk uppgår följaktligen till 11,2 (169,4) mdkr.

Motpartsrisk

Motpartsrisk avser risken att en motpart i ett finansiellt avtal inte fullgör sitt åtagande i enlighet med avtalet. Motpartsrisk uppkommer då Bolaget ingår derivatkontrakt i syfte att begränsa marknadsrisk. Motpartsrisk begränsas genom att kontrakt ingås med finansiella institutioner med hög kreditvärdighet och med krav på ställda säkerheter. Räntekontrakt som ingås från och med oktober år 2016 clearas hos en central clearingmotpart.

För att Bolaget ska ingå ett icke clearat derivat krävs att motparten vid affärstillfället har ett kreditvärde som emittent om lägst BBB+ eller är garanterad av någon med denna kreditvärdighet. Har motparten ett kreditvärde lägre än A, tas särskild hänsyn till derivatets omsättningsbarhet, komplexitet och löptid. För att Bolaget ska ingå ett clearat derivat krävs att motparten vid affärstillfället har ett kreditvärde som emittent om lägst BBB-.

Not 2 forts.

Motpartsrisiker reduceras ytterligare genom att ISDA-avtal och säkerhetsavtal (så kallade CSA-avtal) sluts med samtliga motparter. ISDA-avtal medger nettning av positiva och negativa exponeringar. CSA-avtal reglerar rätten att inhämta säkerheter för att eliminera den exponering som uppstår vid värdeförändring av ingångna derivatkontrakt. I samband med det nya regelverket EMIR, som innebär krav på utbyte av tilläggsmarginälsäkerheter (variation margin) för OTC-derivat, har Bolaget, sedan mars år 2017, nya CSA-avtal med de flesta motparter som innebär att utbyte av säkerheter sker dagligen och utan trösklar.

Exponeringen mot motpartsrisk styrs utifrån derivatkontraktens marknadsvärde. Positivt marknadsvärde innebär en potentiell förlust om motparten skulle fallera. Denna risk reduceras genom att alla transaktioner med en och samma motpart, enligt ISDA-avtal, nettas mot varandra. Därefter, enligt CSA-avtal, erhålls säkerheter för nettoexponeringen (den aktuella ersättningskostnaden), vilket reducerar risken ytterligare. Ställd Initial Margin för clearade derivat innebär också en motpartsrisk såväl som ställda översäkerheter. Total motpartsrisk uppgår därmed till 971,3 (1 269,2) mnkr.

Derivatexponering	2017	2016
Redovisat värde ¹	8 044,6	24 449,8
Belopp som kvittats i Balansräkningen	576,4	115,4
Bruttomarknadsvärde²	8 621,0	24 565,2
Nettningsvinster	-5 647,3	-8 064,5
Aktuell ersättningskostnad³	2 973,7	16 500,7
Erhållna säkerheter	-2 628,0	-15 623,0
Nettat per motpart inkl. avdrag för säkerheter	345,7	877,7
Ställd Initial Margin	590,2	317,7
Ställda översäkerheter	35,4	73,8
Total motpartsrisk	971,3	1 269,2

1) Summa positiva marknadsvärden efter kvittning.

2) Summa positiva bruttomarknadsvärden före kvittning.

3) Summa positiva bruttomarknadsvärden efter nettning inom varje nettningsavtal.

Kapitalkrav för motpartsrisk

Vid beräkning av kapitalkrav för motpartsrisk tillämpar Kommuninvest marknadsvärderingsmetoden där exponeringsvärdet är lika med summan av aktuell ersättningskostnad och potentiell framtida exponering. För att fastställa den aktuella ersättningskostnaden för alla kontrakt med ett positivt värde åsätts kontrakten de aktuella marknadsvärdena. För att fastställa den potentiella framtida exponeringen multipliceras nominellt belopp med de procentsatser som är angivna, utifrån löptid och kontraktstruktur, i CRR-regelverket.

Exponeringsvärdet multipliceras därefter med aktuell riskvikt och ger riskvägt exponeringsvärde. Eftersom samtliga medlemmar i Föreningen undertecknat ett garantiavtal, som innebär att de tar över ansvaret för Bolagets exponeringar, åsätts riskvikten noll för samtliga motpartsexponeringar. Riskvägt exponeringsbelopp blir således noll och kapitalkrav för motpartsrisk blir följaktligen också noll. Se tabell Kapitalkrav för motpartsrisk.

Kapitalkrav för motpartsrisk	2017	2016
Aktuell ersättningskostnad ¹	2 973,7	16 500,7
Potentiell framtida exponering	3 656,7	5 450,9
Exponeringsvärde	6 630,4	21 951,6
Riskvägt exponeringsvärde ²	0,0	0,0
Kapitalkrav	0,0	0,0

1) Summa positiva bruttomarknadsvärden efter nettning inom varje nettningsavtal.

2) Garanti från kommunerna ger en riskvikt på 0 %.

CVA-risk

Kreditvärdighetsjustering eller Credit Valuation Adjustment (CVA) är en prisjustering som tillämpas på derivat med hänsyn tagen till motpartens kreditvärdighet. CVA mäter alltså risken att marknadsvärdet på derivatkontrakt minskar till följd av att kreditvärdigheten hos motparten försämras.

Kapitalkrav för CVA-risk

Vid beräkning av kapitalkrav i pelare 1 för CVA-risk tillämpar Kommuninvest schablonmetoden i kapitaltäckningsregelverket, CRR. Som exponeringsvärde används det fullständigt justerade exponeringsvärdet, vilket innebär att hänsyn tas till säkerheternas riskreducerande effekter. I enlighet med regelverket exkluderas transaktioner med centrala motparter för clearing. Kapitalkravet för CVA-risk uppgick vid årsskiftet till 60,4 (122,9) mnkr.

Koncentrationsrisk

Med koncentrationsrisk avses risk för förluster, utöver vad som är motiverat av en enskild kunds/emittents/motparts kreditvärdighet, till följd av att kunders/emittents/motparter risk för fallissemang samvarierar. Att risken för fallissemang samvarierar kan förklaras av faktorer som exempelvis branschtillhörighet och geografisk tillhörighet.

Kommuninvests uppdrag, att tillhandahålla krediter till kommun- och landstings-/regionsektorn, innebär att det finns koncentrationer i kreditgivningen. Kreditgivningskoncentrationen begränsas av limiter på utlåning till enskilda kunder. Eftersom all utlåning omfattas av borgen från en eller flera medlemmar, görs bedömningen att inget kapitalbehov för koncentrationsrisk i kreditgivningen behöver tas upp.

Koncentration mot emittenter i Bolagets derivatportfölj begränsas dels av limiter på enskilda motparter, dels genom en begränsning av hur stor andel av den totala derivatportföljen (nominell volym) som får utgöras av exponering mot enskild motpart. Mot bakgrund av att Föreningens medlemmar tecknar garantiavtal för Bolagets derivatexponeringar, tas inget kapitalbehov upp för koncentrationsrisk i derivatportföljen.

Koncentration mot emittenter i Bolagets likviditetsreserv begränsas av limiter på enskilda motparter samt av landlimiter. För denna koncentrationsrisk tar Koncernen upp kapitalbehov enligt nedan.

Kapitalbehov för koncentrationsrisk i likviditetsreserven

De beräkningar av kapitalbehov för kreditriskrelaterad koncentrationsrisk Koncernen genomfört bygger på den metod som finns beskriven i Finansinspektionens PM ”FIS metoder för bedömning av enskilda risktyper inom pelare 2” från den 2015-05-08.

Not 2 forts.

Kreditrelaterade koncentrationsriskerna mäts på tre koncentrationer; Geografisk koncentration, Branschspecifik koncentration och Namnkoncentration.

Koncentrationsriskerna uppskattas med Herfindahl Index som innebär att exponeringar grupperas och viktas i förhållande till sin andel av total exponering. Ett högre Herfindahl Index innebär en större koncentration. Kapitalbehov för koncentrationsriskerna beräknas därefter med hjälp av formler som en andel av kapitalbehovet för kreditrisk enligt pelare 1.

Vid beräkning per 2017-12-31 uppgick kapitalbehovet i pelare 2 för koncentrationsriskerna i likviditetsreserven till 19,0 (15,9) % av kapitalkravet för kreditrisk enligt pelare 1, det vill säga 5,5 (28,7) mnkr.

Marknadsrisk

Marknadsrisk definieras som risken att nettomarknadsvärdet (det sammanlagda värdet) på Bolagets tillgångar och skulder minskar på grund av förändringar i riskfaktorer på den finansiella marknaden.

Marknadsrisk uppstår främst i upplåningsverksamheten samt vid placering av de medel som ingår i Bolagets likviditetsreserv. För att upplåningen ska vara stabil och effektiv behöver

Bolaget vara aktiv på flera olika upplåningsmarknader. Därmed blir Bolaget exponerat mot marknadsriskerna. Marknadsriskerna delas upp i ränterisk, valutarisk, kreditmarknadsrisk, övrig prisrisk samt avvecklingsrisk.

Med hjälp av derivatkontrakt begränsar Bolaget exponeringen mot marknadsrisk. Syftet med att tillåta viss exponering mot marknadsriskerna är att göra verksamheten mer effektiv och inte att tillåta risktagande i spekulativt syfte.

Ränterisk

Med ränterisk avses risken att en förändring i ränteläget minskar nettomarknadsvärdet på Bolagets tillgångar och skulder. Ränterisk uppstår till följd av att räntebindingstider i tillgångar och skulder inte överensstämmer. Bolaget tar inga ränteriskpositioner i spekulationssyfte. För att Bolagets uppdrag ska kunna utföras effektivt med hänsyn till den konservativa risksynen sker ränteriskhanteringen via portföljmatchning. Det innebär att små, temporära, skillnader i räntebindingstid mellan tillgångar och skulder tillåts.

I tabellen nedan visas räntebindingstider för tillgångar och skulder. Räntebindingstiden för uppsägningsbar ut- och upplåning avser nästa möjliga uppsägningsdag.

Räntebindingstider

2017	Nominella belopp						Totalt
	0-3 mån	3 mån-1 år	1-5 år	5-10 år	Över 10 år	Utan ränta	
Tillgångar							
Belåningsbara statsskuldförbindelser	17 474,7	1 222,2	5 623,4	-	-	-	24 320,3
Utlåning till kreditinstitut	698,5	-	-	-	-	-	698,5
Obligationer och räntebärande värdepapper	2 346,3	3 838,7	6 184,2	-	-	-	12 369,2
Utlåning	180 329,5	20 151,4	87 308,3	18 080,1	2 173,1	-	308 042,4
Derivat placeringar	24 374,3	-11 136,6	-12 773,6	-	-	-	464,1
Derivat utlåning	113 179,3	-16 068,1	-76 938,3	-18 241,5	-1 931,4	-	0,0
Övriga tillgångar	-	-	-	-	-	945,2	945,2
Summa tillgångar	338 402,6	-1 992,4	9 404,0	-161,4	241,7	945,2	346 839,7
Skulder							
Skulder till kreditinstitut	558,8	729,2	-	-	-	-	1 288,0
Emitterade värdepapper	53 115,3	64 848,1	194 490,5	25 507,4	1 250,0	-	339 211,3
Derivat upplåning	260 421,4	-53 644,0	-183 229,1	-25 407,4	-1 000,0	-	-2 859,1
Övriga skulder	654,8	-	-	-	-	59,4	714,2
Efterställda skulder	1 000,1	-	-	-	-	-	1 000,1
Eget kapital	-	-	-	-	-	8 389,0	8 389,0
Summa skulder och eget kapital	315 750,4	11 933,3	11 261,4	100,0	250,0	8 448,4	347 743,5
Skillnad mellan tillgångar och skulder	22 652,2	-13 925,7	-1 857,4	-261,4	-8,3	-7 503,2	-903,8

Not 2 forts.

Räntebindningstider

2016 ¹	Nominella belopp						Totalt
	0-3 mån	3 mån-1 år	1-5 år	5-10 år	Över 10 år	Utan ränta	
Tillgångar							
Belåningsbara statsskuldförbindelser	7 586,0	3 225,3	7 372,2	-	-	-	18 183,5
Utlåning till kreditinstitut	1 150,8	-	-	-	-	-	1 150,8
Obligationer och räntebärande värdepapper	10 775,1	4 511,4	23 981,9	-	-	-	39 268,4
Utlåning	153 979,6	28 933,0	77 274,8	12 370,6	1 481,0	-	274 039,0
Derivat placeringar	51 094,8	-15 656,0	-33 935,7	-	-	-	1 503,1
Derivat utlåning	100 345,7	-22 815,6	-63 743,3	-12 547,5	-1 239,3	-	0,0
Övriga tillgångar	-	-	-	-	-	178,2	178,2
Summa tillgångar	324 932,0	-1 801,9	10 949,9	-176,9	241,7	178,2	334 323,0
Skulder							
Skulder till kreditinstitut	771,1	774,9	774,8	-	-	-	2 320,8
Emitterade värdepapper	58 075,7	61 773,8	206 334,9	12 958,6	1 250,0	-	340 393,0
Derivat upplåning	253 288,2	-61 383,0	-194 791,1	-12 958,6	-1 000,0	-	-16 844,5
Övriga skulder	-	-	-	-	-	56,4	56,4
Efterställda skulder	1 000,0	-	-	-	-	-	1 000,0
Eget kapital	-	-	-	-	-	7 306,8	7 306,8
Summa skulder och eget kapital	313 135,0	1 165,7	12 318,6	0,0	250,0	7 363,2	334 232,5
Skillnad mellan tillgångar och skulder	11 797,0	-2 967,6	-1 368,7	-176,9	-8,3	-7 185,0	90,5

1) Jämförelsesiffrorna för år 2016 har omarbetats varpå de inte är jämförbara med årsredovisningen 2016.

Känslighetsanalys

Risken (exponeringen) i portföljen ska enligt styrelselimit inte överstiga 30 (15) mnkr vid en procentenhets parallellförskjutning av avkastningskurvan. Dock tilläts ränterisken att under högst fem på varandra följande affärsdagar motsvara en exponering på maximalt 50 (25) mnkr.

Vid årsskiftet uppgick exponeringen (i hela portföljen) till -11,0 (-21,0) mnkr vid en procentenhets parallellförskjutning (uppåt) av avkastningskurvan. En exponering med positivt värde innebär en positiv resultateffekt om räntan stiger och en negativ resultateffekt om räntan sjunker, till följd av att värdet på tillgångar och skulder förändras.

Om endast affärer värderade till verkligt värde beaktas, skulle resultatet förändras med 211,8 (203,8) mnkr vid en procentenhets parallellförskjutning (uppåt) av samtliga marknadsräntor.

Kapitalbehov för ränterisk

Kapitalbehovet för ränterisk i pelare 2 har beräknats utifrån Finansinspektionens modell för Ränterisk i bankboken. Modellen beräknar förändringen i värdet på Bolagets nettotillgångar givet ett antal förändringsscenarier för nollkupongskurvan. Förändringsscenarierna består dels av parallellförskjutningar uppåt och nedåt där storleken på förskjutningen baseras på historiska marknadsdata, dels av fyra stycken kurvutjämningsförändringar där räntekurvan ökar eller minskar 150 baspunkter på korta eller långa löptider.

Som ett av de tio största instituten i Sverige gör Kommuninvest både en beräkning där flöden grupperas i tidshinkar, så kallad grundläggande ansats, och en beräkning där kassaflöden grupperas per affärsdag, så kallad avancerad ansats. Bolaget tar upp kapitalbehov för ränterisk baserat på det värsta utfallet av de två ansatserna.

Kapitalbehov i pelare 2 för ränterisk är upptaget till 31,1 (44,4) mnkr vilket är baserat utifrån den grundläggande ansatsen, som gav det värsta utfallet.

Valutarisk

Med valutarisk avses risken att en förändring av en valutakurs minskar nettomarknadsvärdet (det sammanlagda värdet) på Bolagets tillgångar och skulder. Valutarisk uppstår om tillgångar och skulder i en specifik valuta i balansräkningen storleksmässigt inte överensstämmer. Bolaget säkrar alla kända framtida flöden med derivat. Dock uppkommer en valutarisk löpande av de räntenetton som genereras från avkastning på placeringar i utländska valutor.

Bolagets valutarisker härrör från det räntenetto som genereras av den del av likviditetsreserven som är nominerad i USD eller EUR. Denna risk begränsas genom att kontinuerligt växla sådan avkastning till svenska kronor. Maximal tillåten exponering är motsvarande 5 mnkr i respektive valuta.

Kapitalbehov för valutarisk

Bolagets exponering mot valutarisk är så låg att det inte längre föreligger ett lagstadgat kapitalkrav.

Kapitalbehov i pelare 2 beräknas genom att exponeringen multipliceras med rörelserna i valutakurserna under året. Under år 2017 rörde sig valutakurserna SEK/EUR och SEK/USD med upp till 6 (6) % per månad. En valutakursförändring på 6 (6) %, på en exponering på 5 mnkr, skulle innebära ett kapitalbehov på 0,3 (0,3) mnkr per månad. På årsbasis motsvarar detta följaktligen ett kapitalbehov på 3,6 (3,6) mnkr.

Not 2 forts.

Valutarisk, 2017	Redovisade värden							Verkligt värde justering	Totalt
	SEK	EUR	USD	JPY	AUD	Övriga valutor			
Tillgångar och skulder fördelat per valuta									
Tillgångar									
Belåningsbara statsskuldförbindelser	18 206,1	1 386,6	5 055,5	-	-	-	-12,4	24 635,8	
Utlåning till kreditinstitut	569,4	37,4	91,7	-	-	-	-	698,5	
Obligationer och räntebärande värdepapper	960,0	2 457,3	9 095,7	-	-	-	-13,0	12 500,0	
Utlåning	308 486,1	-	-	-	-	-	1 661,2	310 147,3	
Derivat	-37 835,1	-1 686,5	36 969,1	3 636,0	968,9	3 928,7	2 063,5	8 044,6	
Övriga tillgångar	896,7	0,0	42,7	-	-	5,8	-	945,2	
Summa tillgångar	291 283,2	2 194,8	51 254,7	3 636,0	968,9	3 934,5	3 699,3	356 971,4	
Skulder									
Skulder till kreditinstitut	-	553,0	-	734,3	-	5,8	25,3	1 318,4	
Emitterade värdepapper	180 945,4	1 726,2	130 610,5	3 001,5	5 044,9	14 888,8	1 538,5	337 755,8	
Derivat skuld	101 041,4	-84,6	-80 011,6	-99,8	-4 076,0	-10 960,1	1 984,6	7 793,9	
Övriga skulder	58,4	-	655,8	-	-	-	-	714,2	
Efterställda skulder	1 000,1	-	-	-	-	-	-	1 000,1	
Eget kapital	8 238,1	-	-	-	-	-	150,9	8 389,0	
Summa skulder och eget kapital	291 283,4	2 194,6	51 254,7	3 636,0	968,9	3 934,5	3 699,3	356 971,4	
Skillnad tillgångar och skulder	-0,2	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	
Effekt (före skatt) av en 10 procents ökning av valutakurs i SEK gentemot utländsk valuta	-	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	

Valutarisk, 2016 ¹	Redovisade värden							Verkligt värde justering	Totalt
	SEK	EUR	USD	JPY	AUD	Övriga valutor			
Tillgångar och skulder fördelat per valuta									
Tillgångar									
Belåningsbara statsskuldförbindelser	10 227,4	1 597,0	6 575,1	-	-	-	22,8	18 422,3	
Utlåning till kreditinstitut	1 003,1	71,2	75,1	-	0,0	1,4	-	1 150,8	
Obligationer och räntebärande värdepapper	18 112,1	4 270,0	17 804,5	-	-	-	359,4	40 546,0	
Utlåning	274 609,1	-	-	-	-	-	2 373,0	276 982,1	
Derivat	-96 754,6	-4 311,2	113 273,9	5 455,9	1 488,8	2 099,4	3 197,6	24 449,8	
Övriga tillgångar	177,5	-	0,7	-	-	-	-	178,2	
Summa tillgångar	207 374,6	1 627,0	137 729,3	5 455,9	1 488,8	2 100,8	5 952,8	361 729,2	
Skulder									
Skulder till kreditinstitut	0,3	537,0	0,1	1 793,8	-	1,3	63,6	2 396,1	
Emitterade värdepapper	172 227,6	3 111,7	132 533,6	10 912,5	5 400,8	14 500,7	2 892,5	341 579,4	
Derivat	26 521,6	-2 022,2	5 194,4	-7 250,4	-3 912,0	-12 401,3	3 260,4	9 390,5	
Övriga skulder	56,4	-	-	-	-	-	-	56,4	
Efterställda skulder	1 000,0	-	-	-	-	-	-	1 000,0	
Eget kapital	7 570,5	-	-	-	-	-	-263,7	7 306,8	
Summa skulder och eget kapital	207 376,4	1 626,5	137 728,1	5 455,9	1 488,8	2 100,7	5 952,8	361 729,2	
Skillnad tillgångar och skulder	-1,8	0,5	1,2	0,0	0,0	0,1	-	-	
Effekt (före skatt) av en 10 procents ökning av valutakurs i SEK gentemot utländsk valuta	-	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	-	-	

1) Jämförelsesiffrorna för år 2016 har omarbetats varpå de inte är jämförbara med årsredovisningen 2016. Tidigare redovisades samtliga derivat på skuldsidan men från 2017 redovisas dessa både på tillgångs- och skuldsidan. För två av posterna avviker summeringen från redovisat värde i balansräkningen, vilket förklaras av att en omklassificering skett avseende ett par motparter. Posten Belåningsbara statsskuldförbindelser är därmed i denna tabell 1 459,9 mnkr högre än i balansräkningen och posten Obligationer och räntebärande värdepapper är 1 457,9 mnkr lägre än i balansräkningen.

Not 2 forts.

Kreditmarknadsrisk

Med kreditmarknadsrisk avses risken att en förändring av en basis- eller kreditspread på marknaden minskar nettomarknadsvärdet (det sammanlagda värdet) på Bolagets tillgångar och skulder. Kreditmarknadsrisk uppstår primärt till följd av obalanser i löptid mellan tillgångar och skulder värderade till verkligt värde.

Kreditmarknadsrisk delas vidare in i kreditspreadrisk på tillgångar, kreditspreadrisk på skulder, kreditspreadrisk på derivat (CVA-risk) samt basisswaprisk. Med kreditspreadrisk på tillgångar respektive derivat avses risken att en förändring i motpartens kreditspread minskar värdet på Bolagets tillgångar respektive derivat. Med kreditrisk på skulder avses risken att en förändring i Bolagets kreditspread ökar värdet på Bolagets skulder. Med basisswaprisk avses risken att en ändring i basisswapspread mellan två valutor påverkar marknadsvärdet av valutarelaterade derivatkontrakt negativt.

Bolaget begränsar kreditmarknadsrisken genom god löptidsmatchning mellan tillgångar (utlåning och placeringar) och skulder (upplåning och eget kapital).

Nedan visas Bolagets känslighet för generella förändringar i marknadens kreditspreadar motsvarande en basispunkts parallellförskjutning (uppått).

Känslighet kreditmarknadsrisk	2017	2016
Totalt	-0,1	-5,8
Placeringar, fair value option	-2,9	-8,7
Placeringar, available for sale	-0,2	-2,3
Utlåning	-15,8	-20,7
Upplåning	18,8	25,9

Kapitalbehov för kreditmarknadsrisk

Ett totalt kapitalbehov i pelare 2 för kreditmarknadsrisk (exklusive kreditspreadrisk derivat) beräknas för ett antal scenarion. Det största kapitalbehovet som beräknats för ett enskilt huvudscenarion kommer sedan utgöra Bolagets kapitalbehov för kreditmarknadsrisk. De huvudscenarier som ligger till grund för kapitalbehovsberäkningen är antingen teoretiska eller framtagna utifrån faktiska marknadsförändringar för utvalda tidsperioder.

De historiska scenarierna ska fånga perioder då rörelserna på de kreditmarknader där Bolaget har affärstransaktioner var som störst. De historiska scenarierna inkluderar även scenarier där kredit- och basisswaprörelser med hjälp av matematiska modeller simuleras, med en viss sannolikhetsnivå, utifrån marknadsdata från olika valda tidsperioder.

De teoretiska scenarierna är framtagna med utgångspunkt från de kreditmarknadsriskerna som förknippas och kan uppstå utifrån Bolagets affärsmodell. Dessa scenarion inkluderar för att säkerställa att kapitalbehovet täcker alla risker som kan uppkomma med Bolagets affärsmodell då de historiska scenarierna inte nödvändigtvis behöver täcka alla varianter av scenarion som kan uppkomma.

Vid beräkning per 2017-12-31 uppgick totalt kapitalbehov för kreditmarknadsrisk till 1 434,0 (1 457,2) mnkr.

Övrig prisrisk

Med övrig prisrisk avses risken för att en ändring i prisläget för underliggande tillgångar och index, till exempel aktier eller aktieindex, minskar nettovärdet (det sammanlagda värdet) av Bolagets tillgångar och skulder. Bolaget använder sig av derivat för att säkra prisrisken med avseende på underliggande tillgångar och index. Detta gör att ingen övrig prisrisk kvarstår.

Avvecklingsrisk

Med avvecklingsrisk avses risken att en motpart i en transaktion i räntebärande instrument eller utländsk valuta före avräkning inte kan fullfölja sina åtaganden och att Bolaget får ökade kostnader för att ingå en ersättningsaffär. Bolagets process för hantering av motpartsrisker omfattar även hantering av avvecklingsrisker. Bolaget ska arbeta proaktivt för att undvika förluster till följd av avvecklingsrisker.

Affärsrisk och strategisk risk

Affärsrisk är risken för minskade intäkter eller ökade kostnader till följd av att faktorer i den externa affärs miljön (till exempel marknadsförhållanden, kundbeteende, teknologisk utveckling) har en negativ påverkan på volymer och marginaler. Alla avdelningar i Bolaget arbetar löpande med omvärldsbvakning inom sina respektive områden.

Strategisk risk är den långsiktiga risken för förlust på grund av felaktiga och missriktade strategiska val och affärsbeslut, felaktigt genomförande av beslut, felaktig implementering av beslut eller brist på lyhördhet avseende förändringar i samhället, regelsystem eller finansbranschen och/eller den kommunala sektorn. Bolaget har en process för att utveckla strategiska mål som styrelsen fastställer. Strategiska risker minimeras genom att strategiska beslut fattas på väl underbyggd analys och att beslut av strategisk art ofta fattas av styrelsen.

I dessa risker ryms bland annat intjäningsrisken som innebär att risken för förlust till följd av att intäkter eller kostnader avviker i förhållande till affärsplan och prognos. Bolagets intjäningsrisker har under året minskat som en del av Bolagets ökade fokus på löptidsmatchning av tillgångar och skulder i balansräkningen. Eftersom Bolaget därigenom minskat lagret med förfinansierad nyutlåning ökar sannolikheten att Bolaget kan överföra fördyrande/billigare upplåningskostnader till kunderna. Eftersom den goda löptidsmatchningen även innefattar tillgångar och skulder i olika valutor kommer en förändring av basis- och fx-spreadar inte påverka intjäningen, på befintliga kontrakt i balansräkningen, i någon större omfattning.

Not 2 forts.

Känslighetsanalys på Bolagets räntenetto utifrån en förändring av samtliga marknadsräntor

Effekten på Bolagets räntenetto analyseras utifrån två scenarier: en parallellförskjutning uppåt om 100 baspunkter och en parallellförskjutning nedåt på 50 baspunkter. Med tanke på de generellt sett mycket låga marknadsräntorna görs scenarierna asymmetriska; räntan ändrades mindre i scenariot där räntan sjunker ytterligare.

Bolaget har en god matchning av kassaflöden mellan tillgångar och skulder. Enda undantaget är tillgångar som finansieras av det egna kapitalet vilket saknar kassaflöden. Intjäningen från dessa tillgångar som finansieras av eget kapital kommer därför att öka om marknadsräntorna stiger samt på motsvarande sätt minska om marknadsräntorna sjunker.

Om samtliga marknadsräntor ökade med 100 baspunkter vid årsskiftet skulle räntenettet på ett års sikt öka med 104 mnkr, under förutsättning att balansräkningens storlek och sammansättning inte ändras, och på motsvarande sätt om samtliga marknadsräntor vid årsskiftet sjönk med 50 baspunkter skulle räntenettet efter ett år ha minskat med 52 mnkr.

Kapitalkrav för affärsrisk och strategisk risk

Bolaget har inte avsatt något kapitalkrav för affärsrisk och strategisk risk. Däremot utvärderas dessa risker som en del av Bolagets stresstester i kapitalplaneringsbufferten.

Likviditets- och finansieringsrisk

Med likviditetsrisk avses risken att inte kunna infria sina betalningsförpliktelser vid förfallotidpunkten utan att kostnaden för att erhålla betalningsmedel ökar avsevärt.

Den korta likviditetsrisken motsvarar risker i den dagliga likviditetshanteringen där oförutsedda händelser skulle kunna göra att Bolaget får svårt att uppfylla sina förpliktelser. Den korta likviditetsrisken begränsas genom att hålla en likviditetsreserv med höglivida tillgångar. Den korta likviditetsrisken begränsas ytterligare genom att Bolaget är fullvärdig medlem i Riksbankens betalningssystem, RIX, genom vilket Bolaget bland annat kan låna mot säkerhet.

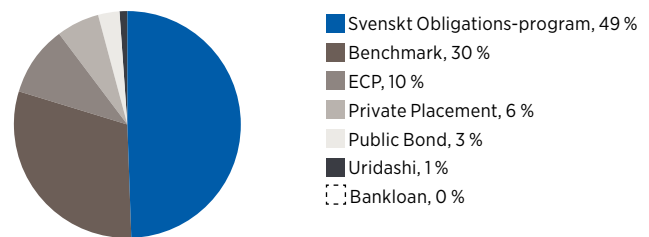
Den strukturella likviditetsrisken (finansieringsrisk) motsvarar risken att Bolaget inte i förväg har finansierat sina långsiktiga åtaganden. Denna risk begränsas dels genom tillgång till diversifierad upplåning, dels genom god löptidsmatchning mellan tillgångar och skulder.

Bolagets metod för att hantera den strukturella likviditetsrisken (god löptidsmatchning) är en förändring från föregående period, då Bolaget i regel eftersträvade längre löptid på skulder än på tillgångar.

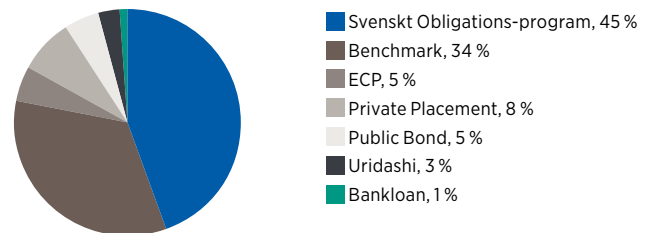
Diversifierad upplåning

Kommuninvests likviditetshantering präglas av en restriktiv syn på likviditetsrisk. Bolaget har en diversifierad upplåning med tillgång till flera olika kapitalmarknader. Detta för att säkerställa att upplåningen ger förutsättningar för att möta nyutlåning, omsättningar och upplåningsförfall även vid försvårade marknadsförhållanden. Strategisk upplåning sker i Bolagets svenska obligationsprogram, benchmarkupplåning i USD inom EMTN-programmet (Euro Medium Term Note), ECP-programmet (Euro-Commercial Paper) samt i den japanska marknaden. I sådana program upprätthåller Bolaget en kontinuerlig marknadsnärvaro.

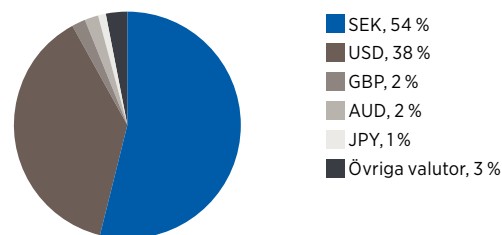
Total upplåning per instrumenttyp, 2017-12-31

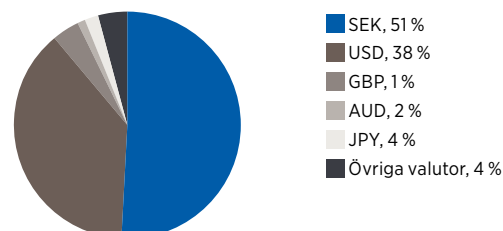
Total upplåning per instrumenttyp, 2016-12-31

Total upplåning per valuta, 2017-12-31

Total upplåning per valuta, 2016-12-31

Not 2 forts.

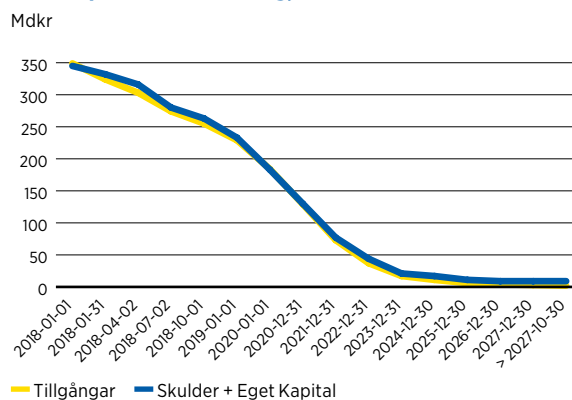
God matchning mellan tillgångar och skulder

Likviditetsrisker uppstår då tillgångar och skulder har olika löptider. För att minimera denna risk eftersträvar Bolaget en god matchning mellan tillgångar (utlåning och placeringar) och skulder (upplåning och eget kapital). Målet är att tillgångar och skulder med löptider över ett år ska matchas och att avvikelser över tid är noll. I grafen nedan åskådliggörs balansräkningens förfalloprofil, vilken visar på god matchning mellan tillgångar och skulder.

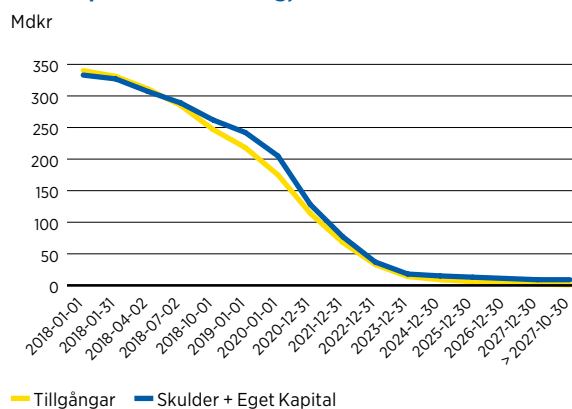
Den genomsnittliga löptiden i Bolagets utestående upplåning uppgick vid årets slut till 2,2 (2,3) år om tidigast möjliga uppsägningsdatum används vid beräkningen. Vid uppsägningsbar upplåning har placeraren rätt att under vissa förutsättningar i förtyd begära återbetalning av utlånade medel.

Den genomsnittliga löptiden för Bolagets tillgångar uppgick vid årets slut till 2,2 (2,2) år, varav den genomsnittliga kapitalbindningen i Bolagets utlåningsportfölj var 2,4 (2,3) år och kapitalbindningen i likviditetsreserven var 0,6 (1,7) år.

Förfalloprofil balansräkning, 2017-12-31

Förfalloprofil balansräkning, 2016-12-31

Not 2 forts.

Löptidsanalys

I löptidsanalysen nedan visas odiskonterade kassaflöden, inklusive amorteringar och räntebetalningar, utifrån återstående avtalade förfallotidpunkter. Samtliga flöden är omräknade med avistakurs till svenska kronor.

Kontraktsenliga ej diskonterade kassaflöden								
2017	På anfordran	0-3 mån	3 mån-1 år	1-5 år	> 5 år	Saknar löptid	Totalt	Redovisat värde
Tillgångar								
Belåningsbara statsskuldforb	-	17 534,9	1 368,8	5 823,9	-	-	24 727,6	24 635,8
Utlåning till kreditinstitut	-	698,5	-	-	-	-	698,5	698,5
Obligationer och räntebärande värdepapper	-	1 601,8	4 789,2	6 306,4	-	-	12 697,4	12 500,0
Utlåning	-	27 911,4	61 535,7	199 063,1	27 206,2	-	315 716,4	310 147,3
Derivat	-	1 598,5	3 209,8	5 005,9	197,4	-	10 011,6	8 044,6
Övriga tillgångar	-	945,2	-	-	-	-	945,2	945,2
Summa tillgångar	-	50 290,3	70 903,5	216 199,3	27 403,6	-	364 796,7	356 971,4
Skulder								
Skulder till kreditinstitut	-	5,8	745,3	562,2	-	-	1 313,3	1 318,4
Emitterade värdepapper	-	29 852,4	75 665,8	212 028,7	27 619,7	-	345 166,6	337 755,8
Derivat skuld	-	719,0	1 185,9	4 104,0	-121,9	-	5 887,0	7 793,9
Övriga skulder	-	714,2	-	-	-	-	714,2	714,2
Efterställda skulder	-	2,7	10,3	96,3	1 727,8	-	1 837,1	1 000,1
Eget kapital	-	-	-	-	-	8 389,0	8 389,0	8 389,0
Summa skulder och eget kapital	-	31 294,1	77 607,3	216 791,2	29 225,6	8 389,0	363 307,2	356 971,4
Total skillnad	-	18 996,2	-6 703,8	-591,9	-1 822,0	-8 389,0	1 489,5	-
Utställda lånelöften	1 834,3							
Beviljad, ej utbetald utlåning ¹		-1 525,7	-701,6	1 939,8	359,5	-	72,0	

1) Negativt belopp avser utflöde och positivt belopp avser inflöde.

Kontraktsenliga ej diskonterade kassaflöden								
2016 ¹	På anfordran	0-3 mån	3 mån-1 år	1-5 år	> 5 år	Saknar löptid	Totalt	Redovisat värde
Tillgångar								
Belåningsbara statsskuldforb	-	3 156,7	3 327,3	12 140,6	-	-	18 624,6	16 964,4
Utlåning till kreditinstitut	-	1 150,8	-	-	-	-	1 150,8	1 150,8
Obligationer och räntebärande värdepapper	-	3 983,6	7 916,5	29 158,9	-	-	41 059,0	42 003,9
Utlåning	-	22 921,9	76 936,3	163 922,3	17 573,3	-	281 353,8	276 982,1
Derivat	-	4 038,8	10 668,7	13 675,2	659,1	-	29 041,8	24 449,8
Övriga tillgångar	-	178,2	-	-	-	-	178,2	178,2
Summa tillgångar	-	35 430,0	98 848,8	218 897,0	18 232,4	-	371 408,2	361 729,2
Skulder								
Skulder till kreditinstitut	-	240,5	810,1	1 342,1	-	-	2 392,7	2 396,1
Emitterade värdepapper	-	29 892,1	67 381,4	237 100,7	15 115,0	-	349 489,2	341 579,4
Derivat skuld	-	806,2	3 533,4	4 790,9	220,4	-	9 350,9	9 390,5
Övriga skulder	-	56,4	-	-	-	-	56,4	56,4
Efterställda skulder	-	2,7	9,3	85,3	1 787,8	-	1 885,1	1 000,0
Eget kapital	-	-	-	-	-	7 306,8	7 306,8	7 306,8
Summa skulder och eget kapital	-	30 997,9	71 734,2	243 319,0	17 123,2	7 306,8	370 481,1	361 729,2
Total skillnad	-	4 432,1	27 114,6	-24 422,0	1 109,2	-7 306,8	927,1	-
Utställda lånelöften	1 765,4							
Beviljad, ej utbetald utlåning ²		-3 327,2	-570,8	3 113,9	918,6	-	134,5	

1) Jämförelsesiffrorna för år 2016 har omarbetats varpå de inte är jämförbara med årsredovisningen 2016.

2) Negativt belopp avser utflöde och positivt belopp avser inflöde.

Not 2 forts.

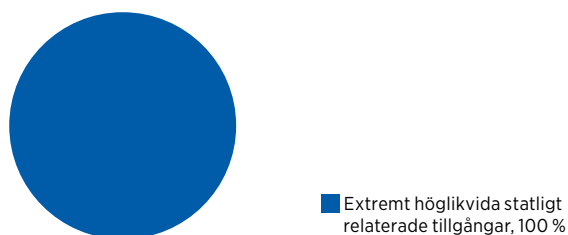
Likviditetsreserv

För att säkerställa god likviditetsberedskap även under perioder av stress (t.ex. försvårade finansieringsmöjligheter på kapitalmarknaderna) har Bolaget en likviditetsreserv. Likviditetsreserven definieras som Bolagets innehav i värdepapper, placeringsrepor samt banktillgodohavanden. Banktillgodohavanden avser placeringar som saknar underliggande värdepapper. Bolagets innehav i egna värdepapper samt värdepapper ställda som säkerhet exkluderas från reserven.

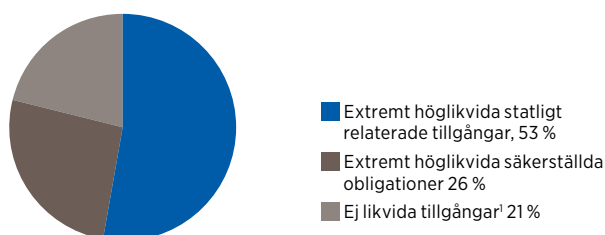
Några förändringar sedan föregående period har gjorts när det gäller Bolagets mål och principer för likviditetsreserven. Storleken på likviditetsreserven begränsas inte längre till att vara minst 15 % av total utlåningsvolym utan styrs istället utifrån principen att tillräcklig volym ska hållas för att Bolagets likviditetsbehov ska kunna mötas även under perioder med stor oro på de finansiella marknaderna.

Fokus ligger därmed på att Bolagets likviditetsreserv ska bestå av tillgångar med god kreditkvalitet samt hög omsättnings- och repobarhet. Placeringar får endast ske i likvida räntebärande värdepapper samt banktillgodohavanden som har senior status vid en obeståndssituation och som ur kapitaltäckningssynpunkt är maximalt 50 % riskviktade. Placeringar får innehålla implicita eller explicita nollräntegolv med inga andra strukturer.

Likviditetsreserven per HQLA-kategori, 2017-12-31

Likviditetsreserven per HQLA-kategori, 2016-12-31

¹) Ej likvida tillgångar: Kreditinstitut 10 %, Kommuner 8 %, Utvecklingsbanker 2 %, Offentliga organ 1 %.

Likviditetsmått

Likviditetstäckningsgraden, Liquidity Coverage Ratio (LCR), mäter förhållandet mellan höglikvida tillgångar och nettokassautflödet under en trettiodagarsperiod, i stressat läge. En likviditetstäckningsgrad på 100 % säkerställer alltså, på kort sikt, att Bolagets likviditetsreserv består av tillräckligt med höglikvida tillgångar för att i ett stressat läge möta nettokassautflödet under de kommande 30 dagarna.

Kommuninvest mäter och övervakar LCR på daglig basis. Dels på total nivå, dels för signifikanta valutor, d.v.s. inom varje separat valuta där Bolaget har upplåning som uppgår till 5 % eller mer av total upplåning, vilka är SEK och USD. Enligt styrelselimit får inte LCR-kvoten underskrida 110 %. Detta krav omfattar alla valutor sammanräknade samt separat i valutorna EUR och USD. För SEK har styrelsen fastställt en limit på 50 %.

Den höga andelen statsobligationer och andra likvida tillgångar i Bolagets likviditetsreserv gör att likviditetstäckningsgraden med god marginal överstiger myndigheternas krav. Bolagets LCR enligt CRR-regelverket var per den 31 december 2017 totalt 206,7 (699,7) % samt 472,4 (1 127,7) % i USD och 234,0 (186,2) % i SEK (se tabell nedan).

Fram till och med 2017-12-31 har Bolaget även behövt uppfylla en LCR-kvot beräknat enligt Finansinspektionens föreskrifter. De två olika LCR-måtten är i stora drag lika, endast några beräkningstekniska skillnader finns. Bolagets LCR enligt FI per den 31 december 2017 var totalt 399,8 (708,8) % samt 648 552,8 (1 285,7) % i EUR och 470,7 (1 470,6) % i USD. Bolaget har mycket små utflöden i EUR, vilket är förklaringen till den extremt höga likviditetstäckningskvoten i EUR.

När det gäller mått som avser den strukturella likviditetsrisken mäter och övervakar Bolaget den stabila nettofinansieringskvoten (Net Stable Funding Ratio), dvs. förhållandet mellan tillgänglig stabil finansiering och Bolagets behov av stabil finansiering. År 2018 införs en lagstadgad kvot på 100 % och Bolaget har sedan år 2016 en styrelselimit som innebär att NSF-kvoten inte får underskrida 110 %. Vid årsskiftet var NSF-kvoten 137,1 (145,4) %.

Likviditetstäckningsgrad, Liquidity Coverage Ratio (LCR) enligt CRR-regelverket	2017			2016		
	Totalt	USD	SEK	Totalt	USD	SEK
Extremt höglikvida tillgångar (Nivå 1) exkl. säkerställda obligationer	35 954,3	1 692,1	18 595,2	31 179,7	2 188,8	6 729,4
Extremt höglikvida säkerställda obligationer (Nivå 1)	-	-	-	13 667,8	-	13 667,8
Höglikvida tillgångar (Nivå 2)	-	-	-	81,9	9,0	-
Likviditetsbuffert, mnkr	35 954,3	1 692,1	18 595,2	44 929,4	2 197,8	20 397,2
Kassautflöden, mnkr	21 835,2	1 432,8	12 364,2	9 638,1	779,6	15 565,9
Kassainflöden, mnkr	4 442,9	1 074,6	4 416,1	3 217,1	1 329,7	4 609,4
Nettokassautflöde, mnkr	17 392,3	358,2	7 948,1	6 421,0	194,9¹	10 956,5
Likviditetstäckningskvot (%)	206,7	472,4	234,0	699,7	1 127,7	186,2

¹) Vid beräkning av nettokassautflöde får kassainflöden endast medräknas med högst 75 % av kassautflöden (194,9=779,6-779,6*0,75).

Not 2 forts.

Operativ risk

Med operativ risk avses risken för förluster till följd av att interna processer och rutiner är felaktiga eller inte ändamåls-
enliga, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser
inklusive legala risker. Operativ risk är del av Bolagets verk-
samhet och kan inte helt undvikas, elimineras eller transfereras
till annan part. Däremot kan Kommuninvest genom en god
styrning och kontroll minska sannolikheten för dess inträff-
ande och reducera de konsekvenser som kan uppstå till följd
av operativ risk.

Riskhantering

Operativ risk finns i hela verksamheten och kan aldrig helt und-
vikas. Riskhantering och analys sker löpande. Självutvärder-
ing, incidenthantering, godkännandeprocess vid förändring
samt beredskaps- och kontinuitetsplanering är metoder som
används för att identifiera, hantera och analysera operativ risk.
Riskerna reduceras genom god styrning och kontroll och där-
med hålls den operativa risken på en kontrollerad och accepta-
bel nivå.

Riskhantering inom Kommuninvest utgörs av en enhetlig
mätning och rapportering av operativa risker. En analys av
risknivån i all verksamhet genomförs regelbundet och rappor-
teras till styrelse, VD och företagsledning. Enheten operativ risk
inom Risk- och kontrollavdelningen har det övergripande
ansvaret för de metoder och rutiner som används vid mätning,
identifiering, kontroll, bedömning, analys, värdering samt rap-
portering av operativa risker. Arbetet med att hantera operativ
risk bedrivs utifrån Kommuninvests riskaptit och de väsentliga
processerna för verksamheten.

Metoder för att identifiera, hantera och analysera operativa risker

Riskindikatorer

Riskindikatorer är ett mått på effekter av styrning och kontroll
inom Bolaget, som löpande ska följas upp och analyseras för att
ge indikationer för verksamheten om dess risker ökat. Uppfölj-
ning av dessa indikatorer är tänkt att ge verksamheten kunskap
om riskläget inom Kommuninvest förändrats.

Självutvärdering

Operativa risker kan uppstå inom alla olika delar av Bolagets
verksamhet. De operativa riskerna har det gemensamt att deras
storlek endast i liten utsträckning påverkas av externa faktorer,
såsom förändringar av marknadskurser eller kreditvärdigheten
hos olika kunder eller motparter. Operativa risker uppstår
i stället genom brister i Kommuninvests egen verksamhet och/
eller organisation. Mot bakgrund av detta ansvarar VD gemen-
samt med samtliga avdelningschefer för att årligen genomföra
minst en årlig självutvärdering av de operativa nettoriskerna
i Bolagets produkter, tjänster, funktioner, processer och IT-
system. Resultatet av självutvärderingen rapporteras årligen
till styrelse, VD och företagsledning.

Stresstester

Stresstester är ett verktyg för att tillse att Kommuninvest håller
ett framåtblickande perspektiv inom sin riskhantering och
kapitalplanering. Stresstest är ett samlingsnamn för olika typer
av utvärderingar som Bolaget genomför i verksamheten,
erfarenhetsbaserade eller hypotetiska, i syfte att kvantifiera
risker och att mäta Bolagets förmåga att hantera situationer av
extraordinär karaktär. Stresstest ska genomföras med hjälp av
scenarioanalyser eller känslighetsanalyser.

Incidenthantering

En inträffad händelse som ska rapporteras definieras som en
händelse som avviker från det förväntade. Händelser som ska
rapporteras är materialiserade risker, det vill säga händelser
i omvärlden eller inom Kommuninvest som innebär, eller skulle
kunna innebära, en negativ påverkan på Bolagets verksamhet,
tillgångar, eller anseende.

Kommuninvest ska på ett organiserat och strukturerat sätt
spåra händelser som ska rapporteras (incidenter), vilket ska
grundas på Bolagets fastställda instruktion för rapportering
av sådana händelser. Händelser som avviker från det förvän-
tade ska så långt det är möjligt rapporteras och hanteras inom
det verksamhetsområde eller den process där risken uppstår.
Respektive verksamhetschef ansvarar för att anställda rappor-
terar sådana händelser och att åtgärder vidtas för att hantera
händelserna.

Process för godkännande av nya produkter, tjänster, marknader, valutor, IT-system samt organisations- och verksamhetsförändringar (NPAP)

Kommuninvests Godkännandeprocess ska initieras då det
i Bolagets verksamhet uppstår eller identifieras ett behov av en
ny eller väsentlig förändring i befintlig produkt, tjänst, mark-
nad, valuta, process, eller IT-system. Processen ska även initie-
ras i samband med större förändringar i företagets verksamhet
eller organisation. Syftet med processen är att identifiera och
hantera riskerna som kan uppstå i samband med förändring.
Skriftligt underlag till beslut om godkännande ska tas fram
i enlighet med mallar för verksamhetsstyrning av initiativtaga-
ren som driver frågan. Underlaget ska framarbetas i dialog med
Bolagets samtliga berörda funktioner.

Kontinuitetshantering

Organisationen ska arbeta med krisförebyggande arbete. Detta
sker i verksamheten under ledning av respektive avdelnings-
chef. Som stöd ska riktlinjer i form av säkerhetsinstruktioner,
planer för kontinuitetshantering och säkerhetsrutiner finnas.
För att säkerställa att kontinuitetshanteringen har en samord-
nande, uppföljande och rapporterade funktion i Bolaget har
VD tillsatt en Krisgrupp. Minst årligen ska styrelsen informeras
gällande resultat från tester av beredskaps-, kontinuitets- och
återställningsplaner.

Kapitalkrav för operativ risk

Kommuninvest använder basmetoden för att fastställa kapital-
kravet för operativ risk. Metoden beräknar kapitalkravet
utifrån 15 procent av de tre senaste årens rörelseintäkter.
Kommuninvest kapitalkrav i pelare 1 för operativa risker
uppgår till 149,2 (130,3) mnkr.

Ryktesrisk

Ryktesrisk är risken för inkomstbortfall från potentiella och
existerande kunder om dessa förlorar tilltron till Bolaget på
grund av negativ publicitet eller rykten om Bolaget eller all-
mänt om den kommunala sektorn. Ryktesrisk är också risken
för ökad upplåningskostnad om potentiella eller existerande
investorier förlorar tilltron till Bolaget på grund av negativ
publicitet eller rykten om Bolaget eller allmänt om den kommu-
nala sektorn. Bolaget arbetar förebyggande med mediabevak-
ning och har medarbetare som har fördjupad kunskap inom
området för att förebygga och möta eventuella rykten om
Bolaget.

Not 2 forts.

Residualrisk

Residualrisk är risken för att etablerade tekniker avseende riskmätning och riskreducering som Bolaget använder sig av visar sig mindre effektiva än vad som förväntas. Bolaget använder medvetet relativt enkla metoder och tekniker för att mäta risk, kapitalbehov och riskapital för att minska risken för fel. Bolaget genomför såväl framåtblickande som tillbakablickande analyser av samtliga risktyper. I den interna kapitalutvärderingen tas negativa scenarier upp för att säkerställa att påverkan på Bolaget inte är större än förväntat.

Kapitaltäckning koncernen

Kapitaltäckningen beräknas sedan 1 januari 2014 enligt CRR¹. De kapitalbuffertar som ska införas enligt CRD IV² kräver först implementering i svensk lagstiftning vilket har skett genom Lag (2014:966) om kapitalbuffertar. För Koncernen är det enbart kapitalkonserveringsbufferten på 2,5 % samt den kontracykliska bufferten som är gällande, vars storlek baseras på kreditexponeringarnas geografiska tillhörighet. Per 2017-12-31 uppgick det kontracykliska buffertkravet till 0,97 %. Koncernen omfattas inte av kravet på systemriskbuffert och Bolaget har inte heller identifierats som ett systemviktigt institut. Koncernen uppfyller buffertkraven med god marginal. Kapitalbehovsberäkningarna för kreditrisk i pelare 2 har utvecklats och beräknas numera utifrån ett stressat scenario om förväntade kreditförluster enligt samma modell som används för att rapportera förväntade kreditförluster enligt IFRS 9. Detta har medfört att kapitalbehovet för kreditrisk ökat.

	2017	2016
Andelskapital ³	6 102,9	5 419,9
Ej utdelade vinstmedel ⁴	543,2	544,7
Accumulerat annat totalresultat och andra reserver	-0,7	9,3
Kärnprimärkapital före lagstiftningsjusteringar	6 645,4	5 973,9
Ytterligare värdejusteringar ⁵	-145,9	-190,0
Sammanlagda lagstiftningsjusteringar av kärnprimärkapital	-145,9	-190,0
Summa kärnprimärkapital	6 499,5	5 783,9
Primärkapitaltillskott	-	-
Summa primärkapital	6 499,5	5 783,9
Förlagslån ⁶	400,0	600,0
Summa supplementärt kapital	400,0	600,0
Totalt kapital	6 899,5	6 383,9

1) Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

2) Europaparlamentets och Rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av direktiv 2002/87/EG och med upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG

3) Insatskapitalet i Kommuninvest ekonomisk förening används för att köpa aktier i dotterbolaget Kommuninvest i Sverige AB. Av den insatskapitalökning som har gjorts under året planeras att köpas aktier för under 2018. Enligt CRR får Kommuninvest i Sverige AB inte klassificera ökningen av aktiekapitalet som kärnprimärkapital innan godkännande har skett av Finansinspektionen. Detta innebär att Kommuninvest ekonomisk förening inte får klassificera andelskapitalet som kärnprimärkapital innan aktier i Bolaget är köpta och godkännande har skett av Finansinspektionen. För en närmare beskrivning av andelskapitalet, se not 25.

4) Avdrag har skett om årets resultat om 1 075,9 (385,8) mnkr samt ytterligare - (59,5) mnkr.

5) Avdrag beräknad enligt EBA:s tekniska standard avseende försiktig värdering. Syftet är att justera för värderingsosäkerhet avseende positioner värderade och redovisade till verkligt värde.

6) 30-årigt förlagslån med 3 månaders rörlig ränta knuten till Stibor. Förlagslånet är giltigt som supplementärt kapital enligt CRR, i enlighet med övergångsreglerna.

	2017		2016	
Kapitalkrav, pelare 1	Risexpo- nering	Kapital- krav	Risexpo- nering	Kapital- krav
Kapitalkrav för kreditrisker (schablonmetoden)	361,2	28,9	2 260,7	180,8
<i>varav exponering mot nationella regeringar och centralbanker</i>	-	-	70,2	5,6
<i>varav exponeringar mot institut</i>	299,5	24,0	556,2	44,5
<i>varav exponeringar mot företag</i>	61,7	4,9	72,8	5,8
<i>varav exponeringar i form av säkerställda obligationer</i>	-	-	1 561,5	124,9
Operativa risker, basmetoden	1 865,6	149,2	1 631,3	130,3
Marknadsrisker	-	-	-	-
Kreditvärdighetsjustering	754,4	60,4	1 536,1	122,9
Totalt riskexponeringsbelopp och minimikapitalbelopp	2 981,2	238,5	5 428,1	434,0

Kapitaltäckningsrelationer	2017	2016
Kärnprimärkapitalrelation	218,0 %	106,6 %
Primärkapitalrelation	218,0 %	106,6 %
Total kapitalrelation	231,4 %	117,6 %

Buffertkrav	2017	2016
Kapitalkonserveringsbuffert	2,5 %	2,5 %
Kontracyklisk buffert	1,0 %	1,2 %
Summa buffertkrav	3,5 %	3,7 %
Kärnprimärkapital tillgängligt att användas som buffert	210,0 %	100,6 %

Internt bedömt kapitalbehov pelare 2 ¹	2017	2016
Kapitalkrav		
Kreditrisk	128,9	28,9
Marknadsrisker	1 468,7	1 505,1
Likviditetsrisk	-	-
Operativ risk	-	-
Affärsrisk	-	-
Ryktesrisk	-	-
Strategiska risker	-	-
Residualrisk	-	-
Totalt kapitalbehov pelare 2	1 597,6	1 534,0

1) För att täcka risken för allt för låg bruttosoliditet har Finansinspektionen ålagt Kommuninvest ett kapitalpåslag i pelare 2 som innebär att kapitalbasen ska uppgå till minst 1,5 procent av bruttoexponeringsbeloppet.

Kommuninvests kapitalplanering syftar till att verksamheten skall vara fullgott kapitaliserat för att möta såväl aktuella som kommande regelkrav. För mer information om Kommuninvests interna kapitalutvärdering och kapitalplan, se sidorna 34–35.

Information som skall lämnas enligt kommissionens genomförandeförordning nr 1423/2013 av den 20 december 2013 om tekniska standarder för genomförande med avseende på de upplysningskrav om kapitalbas som gäller för institut enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, FFFS 2008:25, se Kommuninvests hemsida.

Not 2 forts.

Bruttosoliditet koncernen

Bruttosoliditetsgraden definieras som relationen mellan primärkapitalet och de totala exponeringarna i tillgångar och åtaganden. Vad gäller utlåningsportföljen och likviditetsreserven är exponeringen det redovisade värdet. För derivattillgångar beräknas exponeringen genom att summera exponeringarna i enskilda nettningsavtal med derivatmotparter. Till denna exponering läggs den möjliga framtida exponeringen beräknad enligt en schablon (marknadsvärderingsmetoden) som är fastställd i CRR, EU:s kapitalkravsförordning. Även åtaganden utanför balansräkningen åsätts ett exponeringsbelopp. Exponeringsbeloppet beräknas utifrån sannolikheten för att åtagandet kommer att tas i anspråk. För Kommuninvest berör detta utställda lånelöften samt beviljade ej utbetalda lån.

	2017	2016
Balansomslutning	356 971,4	361 729,2
Avgår tillgångsbelopp som dragits av för att fastställa kärnprimärkapital	-145,9	-190,0
Avgår derivat enligt balansräkningen	-8 044,6	-24 449,8
Tillkommer derivatexponering	2 973,7	16 500,7
Tillkommer möjligt riskförändring derivat	3 656,7	5 450,9
Tillkommer åtaganden utanför balansräkningen	2 155,2	882,7
Total exponering	357 566,5	359 923,7
Primärkapital, beräknad med övergångsregler, se avsnitt kapitaltäckning	6 499,5	5 783,9
Bruttosoliditet	1,82 %	1,60 %

Kommuninvest har en kapitalplan avseende bruttosoliditet för att uppnå det framtida lagstadgade kravet, se sidorna 34-35.

Not 3 Räntenetto

Koncernen	2017	2016
Ränteintäkter		
Utlåning	487,0	603,3
Räntebärande värdepapper	-36,4	16,8
Övriga	1,7	1,3
Summa	452,3	621,4¹
Varav: ränteintäkt från finansiella poster ej värderade till verkligt värde via resultaträkningen	219,4	481,7
Räntekostnader		
Skulder till kreditinstitut	-2,2	-4,9
Räntebärande värdepapper	645,4	331,4
Utlåning, negativ utlåningsränta	-161,8	-151,0
Övriga	-54,9	-35,0
Summa	426,5	140,5¹
Varav: räntekostnad från finansiella poster ej värderade till verkligt värde via resultaträkningen ²	-382,0	-332,7
Summa räntenetto	878,8	761,9

1) Under 2017 har det skett en förändring i presentation av räntor på eget innehav, ändringen innebär att delsummorna för 2016 har ändrats i jämförelse med årsredovisningen för 2016. Justeringen uppgår till 32,6 mnkr.

2) Räntor från derivat som ekonomiskt säkrar en upplåning redovisas som räntekostnad. Eftersom det i derivatkontrakt är möjligt att erhålla ränta i betalbetet innebär rådande ränteläge att Kommuninvest i många fall totalt sett erhållit ränta för en upplåning och dess säkring. Detta har medfört att totala räntekostnaden för finansiella poster värderade till verkligt värde är positiv.

Kommuninvest anser att samtliga intäkter och kostnader är hänförliga till det land där Koncernens bolag har sitt säte, Sverige. I denna not redovisas intäkter som positivt och kostnader som negativt. För mer information om periodens räntenetto se Kommentarer till resultaträkningen på sidan 47.

Kommuninvest ekonomisk förening

	2017	2016
Ränteintäkter		
Utlåning till kreditinstitut	0,0	0,0
Ränteintäkter Förlagslån	9,7	12,3
Summa	9,7	12,3
Räntekostnader		
Skulder till kreditinstitut	-0,2	-0,1
Räntekostnader Förlagslån	-11,8	-12,3
Övriga	-0,2	-
Summa	-12,2	-12,4
Summa räntenetto	-2,5	-0,1

I denna not redovisas intäkter som positivt och kostnader som negativt.

Not 4 Provisionskostnader

Koncernen	2017	2016
Betalningsförmedlingsprovisioner	3,4	0,9
Värdepappersprovisioner	3,7	4,1
Övriga provisioner	0,2	0,2
Summa	7,3	5,2

Not 5 Nettoresultat av finansiella transaktioner

Koncernen	2017	2016
Realiserat resultat	86,3	65,5
varav räntebärande värdepapper	89,8	63,4
varav andra finansiella instrument	-3,5	1,1
Orealiserade marknadsvärdessförändringar	426,0	-195,5
Valutakursförändringar	-0,3	-0,9
Summa	512,0	-131,9

Kommuninvest anser att samtliga intäkter och kostnader är hänförliga till det land där Koncernens bolag har sitt säte, Sverige. I denna not redovisas intäkter som positivt och kostnader som negativt.

Nettovinst/nettoförlust uppdelat per värderingskategori koncernen	2017	2016
Finansiella tillgångar till verkligt värde via resultaträkningen	-730,0	-255,7
Innehav för handelsändamål (tillgångar)	45,7	-159,3
Lånefordringar och kundfordringar	0,2	3,0
Finansiella skulder till verkligt värde via resultaträkningen	86,8	-358,1
Innehav för handelsändamål (skulder)	1 077,8	668,3
Realisationsresultat från finansiella tillgångar som kan säljas	35,6	-
Förändring i verkligt värde på derivat som är säkringsinstrument i en säkring av verkligt värde	-985,5	216,6
Förändring i verkligt värde på säkrad post med avseende på den säkrade risken i säkringar av verkligt värde	981,7	-245,8
Valutakursförändringar	-0,3	-0,9
Summa	512,0	-131,9
Resultat (netto)		
Nettoresultat på finansiella tillgångar som redovisats i övrigt totalresultat	-11,5	56,6

Not 6 Övriga rörelseintäkter

Koncernen	2017	2016
Realisationsvinst vid avyttring av materiella tillgångar	0,1	0,1
Realisationsvinst vid avyttring av aktier	-	1,3
Övriga rörelseintäkter	6,1	5,8
Summa	6,2	7,2

Kommuninvest anser att samtliga intäkter är hänförliga till det land där Koncernens bolag har sitt säte, Sverige.

Not 7 Allmänna administrationskostnader

Koncernen		
Anges i tkr	2017	2016
Personalkostnader		
Löner och arvoden	70 380	68 058
Sociala avgifter	38 756	36 618
<i>varav arbetsgivaravgifter och löneskuld arbetsgivaravgift</i>	<i>22 066</i>	<i>20 586</i>
<i>varav pensionskostnader</i>	<i>13 446</i>	<i>12 907</i>
<i>varav särskild löneskatt på pensionskostnader</i>	<i>3 244</i>	<i>3 125</i>
Inhyrd personal	5 401	8 051
Utbildningskostnader	2 913	3 150
Övriga personalkostnader	4 823	5 305
Summa personalkostnader	122 273	121 182
Övriga allmänna administrationskostnader		
Resekostnader	5 568	6 841
IT-kostnader	19 094	15 306
Konsultarvoden	28 631	24 518
Ratingkostnader	1 339	936
Marknadsdata	9 620	6 981
Hyror och andra lokalkostnader	2 561	3 328
Fastighetskostnader	2 025	1 514
Årsredovisnings- och delårsrapport	1 196	1 990
Resolutionsavgift	66 307	31 635
Övriga kostnader	14 395	18 838
Summa övriga allmänna administrationskostnader	150 736	111 887
Summa	273 009	233 069
Kommuninvest ekonomisk förening	2017	2016
Löner och arvoden inkl. sociala avgifter	2 312	2 342
Övriga kostnader	14 308	10 526
Summa	16 620	12 868

Ersättningspolicy Kommuninvest i Sverige AB

Bolaget har en ersättningspolicy av vilken framgår att Kommuninvest i Sverige AB inte tillämpar rörlig ersättning. Ingen rörlig ersättning har heller utgått till anställda inom Bolaget för år 2017. Inga engångsersättningar i samband med nyanställningar har beviljats, inte heller avgångsvederlag till styrelseledamöter, till verkställande direktör eller andra ledande befattningshavare. Inga enskilda medarbetare erhåller ersättning motsvarande 1 miljon EUR eller mer per räkenskapsår.

Ersättning till styrelsen i Kommuninvest i Sverige AB

Styrelsen bestod i slutet av året av 10 (9) ledamöter inklusive arbetstagarrepresentanter, varav 5 (4) kvinnor. Ellen Bramness Arvidsson är ordförande i styrelsen.

Arvode till styrelsen, fram till stämman år 2017, bestod av ett fast arvode om 550 tkr till ordföranden. Övriga ledamöter hade ett fast arvode om 300 tkr. Inget arvode utgick till arbetstagarrepresentanter. Stämman år 2017 beslutade att styrelsens arvoden skulle förbli oförändrade.

Kommuninvest har inte några pensionsutfästelser eller några särskilda uppsägningvillkor för styrelsen.

Anges i tkr	2017	2016
Ellen Bramness Arvidsson	550	550
Anna von Knorring	300	300
Kurt Eliasson	300	300
Johan Törngren	300	300
Erik Langby	300	300
Anna Sandborgh	300	300
Lars Heikensten, nyvald april 2016	300	208
Åsa Zetterberg, nyvald april 2017	208	-
Nedim Murtic, arbetstagarrepresentant	-	-
Ulrika Gonzalez Hedqvist, arbetstagarrepresentant	-	-
Summa	2 558	2 258

Ersättning till ledande befattningshavare i Kommuninvest i Sverige AB

Ersättning till verkställande direktör har beslutats av styrelsen. För år 2017 erhöll verkställande direktör 3 123 (3 181) tkr i grundlön. Ingen rörlig ersättning utbetalades. Pensionskostnad för verkställande direktör uppgick till 964 (952) tkr och är täckt genom försäkring. Vid uppsägning från Bolagets sida utgår lön under uppsägningstiden som är 6 månader samt avgångsvederlag om 18 månader reducerat med belopp motsvarande ny inkomst om nytt arbete erhålls.

Ersättning till vice verkställande direktör har beslutats av styrelsen. För år 2017 erhöll vice verkställande direktör 2 069 (2 036) tkr i grundlön. Ingen rörlig ersättning utbetalades. Pensionskostnad för vice verkställande direktör uppgick till 617 (462) tkr och är täckt genom försäkring. Vid uppsägning från Bolagets sida utgår lön under uppsägningstiden som är 6 månader samt avgångsvederlag om 18 månader reducerat med belopp motsvarande ny inkomst om nytt arbete erhålls.

Ersättningsinformation avseende andra ledande befattningshavare inkluderar ersättning som har erhållits under perioden i verkställande ledningen. Vid årsskiftet uppgick andra ledande befattningshavare i bolagsledningen till totalt 5 (4) personer varav 2 (3) kvinnor och 3 (1) män. Föregående år utträdde inga personer ur verkställande ledning. Under år 2017 utträdde 1 person ur verkställande ledning och 2 personer tillträdde varav 2 män.

Ersättning till andra ledande befattningshavare i bolagsledningen har beslutats av styrelsen. Den sammanlagda ersättningen till andra ledande befattningshavare som ingick i verkställande ledning under år 2017 uppgick till 4 699 (3 012) tkr. Pensionskostnaderna är täckta genom försäkring.

Enligt den arbetsordning för styrelsen som fastställdes under år 2017 ansvarar styrelsens ordförande för att det utförs en oberoende granskning av Bolagets ersättningspolicy och ersättningssystem; att bereda styrelsens beslut om dels ersättning till den verkställande ledningen, dels ersättning till anställda som har det övergripande ansvaret för någon av Bolagets kontrollfunktioner; samt om åtgärder för att följa upp tillämpningen av Bolagets ersättningspolicy.

Not 7 forts.

Ersättning till styrelsen i Kommuninvest ekonomisk förening

Styrelsen bestod i slutet av året av 15 (15) ledamöter varav 8 (7) kvinnor och 15 (15) suppleanter varav 5 (5) kvinnor. Vid årsstämman omvaldes Göran Färm som ordförande och Linda Frohm som vice ordförande i styrelsen för Kommuninvest Ekonomiska Förening. Under året utträdde 2 (-) ledamöter och 2 personer tillträdde varav 2 kvinnor. Under året utträdde även 3 (-) suppleanter och 3 personer tillträdde varav 2 män och 1 kvinna.

Stämman beslutade även om förändrade arvoden för föreringsstyrelsen. Bas för arvodet är det månadsarvode för riksdagsledamot som fastställts av Riksdagens arvodesnämnd. Arvodet för respektive funktion i styrelsen motsvarar en viss procent av basen. Stämmans beslut innebär att ordförande erhåller ett fast arvode om 287 (281) tkr samt vice ordförande ett fast arvode om 191 (187) tkr.

Två av styrelsens ledamöter utgör, tillsammans med ordförande och vice ordförande, Föreningens arbetsutskott och erhåller därför ett årligt fast arvode om 106 (104) tkr. Beloppen gäller årligen och inga rörliga ersättningar utgår. Övriga ordinarie ledamöter, 11 stycken erhåller ett fast arvode om 7,7 (7,5) tkr samt rörligt arvode om 4,5 (4,4) tkr per sammanträde. Styrelsens suppleanter erhåller ett rörligt arvode om 4,5 (4,4) tkr per sammanträde. För telefonmöte arvoderas samtliga ledamöter med 2,2 (2,2) tkr i rörlig ersättning.

Ersättning till styrelsen i Kommuninvest ekonomisk förening, anges i tkr	2017	2016
Anna-Britta Åkerlind	26,8	34,9
Ann-Marie Johansson, nyvald april 2017	18,0	-
Bo Rudolfsson	31,4	21,7
Britta Flinkfeldt Jansson	23,1	17,3
Camilla Egberth	35,8	30,5
Carina Sándor	34,5	29,2
Catharina Winberg	22,4	30,6
Christina Johansson	35,8	26,3
Daniel Edström, nyvald 2017	27,0	-
Ewa-May Karlsson	105,1	102,5
Fredrik Larsson	38,9	33,5
Gert Ove Thörnros	26,8	13,1
Göran Färm	288,0 ¹	274,6 ¹
Hans Lindberg, nyvald april 2017	31,5	-
Jonas Ransgård	30,1	29,3
Lennart Holmlund, avgått april 2017	4,4	26,3
Lilly Bäcklund	43,5	37,9
Linda Frohm	190,0 ¹	185,1 ¹
Lotta Öhlund	25,5	29,3
Margreth Johnsson	105,1	102,5
Marie-Louise Forsberg-Fransson, avgått april 2017	6,9	37,9
Mohamad Hassan	22,5	21,8
Niklas Karlsson	43,5	33,5
Niclas Nilsson	34,5	42,3
Patrik Jönsson, avgått april 2017	11,3	24,9
Peter Hemlin	13,5	26,1
Peter Kärnström	35,8	34,9
Pierre Sjöström	44,8	30,6
Robert Stenkvist, avgått april 2017	-	4,3
Roger Persson	31,3	34,9
Roland Åkesson	43,5	42,3
Therese Borg, nyvald april 2017	32,1	-
Ulf Olsson	26,9	34,9
Örjan Mossberg	43,5	42,3
Summa	1 533,8	1 435,3

¹⁾ Beloppen avser ersättningar under respektive räkenskapsår varpå beloppen inte är jämförbara med faktiskt beslutat belopp på stämman, vilket framgår under avsnitt Ersättning till styrelsen i Kommuninvest ekonomisk förening.

Löner och ersättningar - Kommuninvest i Sverige AB

2017, anges i tkr	Grundlön / styrelsearvode	Övriga förmåner	Pensionskostnad	Summa
Styrelse	2 558	-	-	2 558
Verkställande direktör	3 123	84	964	4 171
Vice verkställande direktör	2 069	-	617	2 686
Övriga i bolagsledningen ¹	4 699	18	1 386	6 103
Övriga tjänstemän	56 086	-	10 479	66 565
Summa	68 535	102	13 446	82 083

2016, anges i tkr	Grundlön / styrelsearvode	Övriga förmåner	Pensionskostnad	Summa
Styrelse	2 258	-	-	2 258
Verkställande direktör	3 181	90	952	4 223
Vice verkställande direktör	2 036	-	462	2 498
Övriga i bolagsledningen ¹	3 012	9	887	3 908
Övriga tjänstemän	55 728	-	10 606	66 334
Summa	66 215	99	12 907	79 221

¹⁾ Lön och ersättning till övriga i bolagsledningen har påverkats av att ledande befattningshavare som tidigare verkade som inhyrd personal numera är anställd av Bolaget, samt att den verkställande ledningen utökats med en person.

Not 7 forts.

Koncernen

Medelantalet anställda	2017	2016
Medelantalet anställda under året	91	85
varav kvinnor	35	32

Det finns inga anställda i Föreningen.

Koncernen

Arvode och kostnadsersättning till revisorer, tkr, KPMG AB	2017	2016
Revisionsuppdrag	1 397	773
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	983	2 410
Skatterådgivning	-	15
Övriga tjänster	141	25

Arvode och kostnadsersättning till revisorer, tkr, Ernst & Young AB	2017	2016
Revisionsuppdrag	-	97
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	-	354
Skatterådgivning	-	43
Övriga tjänster	-	152

Kommuninvest ekonomisk förening

Arvode och kostnadsersättning till revisorer, tkr, KPMG AB	2017	2016
Revisionsuppdrag	16	64
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	-	50
Skatterådgivning	-	-
Övriga tjänster	126	-

Arvode och kostnadsersättning till revisorer, tkr, Ernst & Young AB	2017	2016
Revisionsuppdrag	-	25
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	-	-
Skatterådgivning	-	-
Övriga tjänster	-	-

Vid 2016 års årsstämma i Bolaget utsågs, för perioden intill slutet av årsstämman 2020, KPMG AB till revisionsbolag, samtidigt avgick Ernst & Young AB.

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen, koncernredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på Kommuninvest i Sverige AB:s revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.

Med begreppet revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget avses kvalitetsgranskningstjänster, till exempel granskning som utmynnar i rapport eller intyg som är avsedd även för andra än uppdragsgivaren. Med övriga tjänster avses sådant som inte är hänförligt till någon av ovanstående punkter.

Operationell leasing

Under året uppgick kostnaderna för operationella leasingavtal till 2 455 (3 178) tkr. De minskade kostnaderna under år 2017 är hänförligt till förtidsinlösen av avtal för teknisk utrustning föregående år.

Framtida leasingbetalningar för icke uppsägningsbara operationella leasingavtal och hur dessa är fördelade över åren framgår av tabellen nedan.

Icke uppsägningsbara operationella leasingavtal där Kommuninvestkoncernen är leasetagare	2017	2016
Inom ett år	2 005	1 673
Mellan ett år och fem år	9 001	4 655
Summa	11 006	6 328

Not 8 Övriga rörelsekostnader

Koncernen	2017	2016
Försäkringskostnader	0,9	0,9
Kommunikation och information	2,5	4,0
Övriga rörelsekostnader	0,1	0,1
Summa	3,5	5,0

Not 9 Skatter

Koncernen

Redovisat i resultaträkningen	2017	2016
Aktuell skattekostnad	0,3	0,7
Uppskjuten skattekostnad (+)/skatteintäkt (-), avseende temporära skillnader	27,9	-0,2
Justering av skatt hänförlig till tidigare år	-0,2	-0,1
Totalt redovisad skattekostnad	28,0	0,4

Avstämning av effektiv skatt	2017 %	2017	2016 %	2016
Resultat före skatt		1 103,9		386,2
Skatt enligt gällande skattesats	22,0 %	242,9	22,0 %	85,0
Skatteeffekt avdragsgill utdelning	-19,4 %	-213,3	-25,4 %	-98,0
Skatteeffekt utdelning överstigande årets resultat	-0,2 %	-2,5	3,2 %	12,5
Ej avdragsgilla kostnader/Ej skattepliktiga intäkter	0,1 %	1,1	0,3 %	1,2
Omvärdering uppskjuten skatt	-	-	-0,0 %	-0,2
Skatt hänförlig till tidigare år	-0,0 %	-0,2	-0,0 %	-0,1
Redovisad effektiv skatt	2,5 %	28,0	0,1 %	0,4

Skattekostnad hänförligt till övrigt totalresultat	2017	2016
Finansiella tillgångar som kan säljas	-	-
Övrigt totalresultat	-	-

Redovisat i balansräkningen

Redovisade uppskjutna skattefordringar och skulder

Koncernen har ingen uppskjuten skatteskuld. Uppskjutna skattefordringar hänför till följande:

	Uppskjuten skattefordran	
	2017	2016
Skattefordran IB	28,5	28,3
Orealiserade marknadsvärdesförändringar	-28,1	-
varav redovisade i resultaträkningen	-28,1	-
varav redovisats övrigt totalresultat	-	-
Inkomstskattemässig justering	0,2	0,2
Skattefordran UB	0,6	28,5

Kommuninvest ekonomisk förening

Redovisat i resultaträkningen	2017	2016
Årets skattekostnad	0,0	0,3
Justering av skatt hänförlig till tidigare år	0,1	-
Totalt redovisad skattekostnad	0,1	0,3

Avstämning av effektiv skatt	2017 %	2017	2016 %	2016
Resultat före skatt		974,9		445,7
Skatt enligt gällande skattesats	22,0 %	214,4	22,0 %	98,0
Skatteeffekt avdragsgill utdelning	-21,9 %	-213,3	-22,0 %	-98,0
Ej avdragsgilla kostnader/Ej skattepliktiga intäkter	-0,1 %	-1,1	0,1 %	0,3
Skatt hänförlig till tidigare år	0,0 %	0,1	-	-
Redovisad effektiv skatt	0,0 %	0,1	0,1 %	0,3

Not 10 Vinstdisposition

Styrelsen för Kommuninvest ekonomisk förening föreslår att:	2017
Till föreningsstämmans förfogande stående vinstmedel 975,1 mnkr disponeras på följande sätt:	
Till medlemmarna utdelas 1,5 % insatsränta på insatskapitalet	95,9
Till medlemmarna utdelas återbäring i proportion till respektive medlems andel av den totala affärsvolymen under år 2017	873,9
Balanseras i ny räkning	5,3
Summa disponerat	975,1

För mer information se sidan 43.

Not 11 Belåningsbara statsskuldförbindelser

Koncernen	2017			2016		
	Anskaffningsvärde	Verkligt värde	Redovisat värde	Anskaffningsvärde	Verkligt värde	Redovisat värde
Belåningsbara statsskuldförbindelser						
- svenska staten	21 178,5	21 221,4	21 221,4	6 673,5	6 691,5	6 691,5
- svenska kommuner	-	-	-	7 507,2	7 516,4	7 516,4
- utländska stater	3 435,3	3 414,4	3 414,4	2 729,6	2 756,5	2 756,5
Summa	24 613,8	24 635,8	24 635,8	16 910,3	16 964,4	16 964,4
Positiv skillnad till följd av att bokförda värden överstiger nominella värden			332,7			207,5
Negativ skillnad till följd av att bokförda värden understiger nominella värden			-17,2			-18,1
Summa			315,5			189,4

Enligt Bolagets nya Finansinstruktion, fastställd av Bolagets VD under år 2017, får den genomsnittliga löptiden i Bolagets likviditetsreserv maximalt uppgå till ett år. Detta föranledde under år 2017 avyttring av placeringar med längre löptider.

Bolaget har vidare avyttrat samtliga innehav i värdepapper utgivna av svenska bostadsinstitut och svenska kommuner, samt ökat innehavet i värdepapper utgivna av svenska staten.

Not 12 Utlåning till kreditinstitut

Kommuninvest ekonomisk förening	2017	2016
Utlåning i svensk valuta	36,3	17,8
Summa	36,3	17,8

Not 13 Utlåning

Koncernen	2017			2016		
	Anskaffningsvärde	Verkligt värde	Redovisat värde	Anskaffningsvärde	Verkligt värde	Redovisat värde
Utlåning						
- kommuner och landsting	127 965,0	129 043,8	128 905,1	112 858,5	114 127,5	114 117,8
- bostadsföretag med kommunal borgen	116 225,7	116 922,7	116 828,9	103 440,6	104 291,3	104 292,5
- övriga företag med kommunal borgen	63 851,6	64 472,1	64 413,3	57 739,9	58 584,1	58 571,8
Summa	308 042,3	310 438,6	310 147,3	274 039,0	277 002,9	276 982,1

Med utlåning avses utlåning till kommuner, landsting/regioner samt kommun- och landstings-/regionsägda företag. Kommuninvest har bedömt att det inte föreligger något nedskrivningsbehov per den 31 december år 2017.

Not 14 Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Koncernen	2017			2016		
	Anskaffningsvärde	Verkligt värde	Redovisat värde	Anskaffningsvärde	Verkligt värde	Redovisat värde
Obligationer och andra räntebärande värdepapper						
- svenska bostadsinstitut	-	-	-	15 528,0	15 614,9	15 614,9
- övriga utländska emittenter	12 595,7	12 500,0	12 500,0	26 541,1	26 389,0	26 389,0
Summa	12 595,7	12 500,0	12 500,0	42 069,1	42 003,9	42 003,9
Positiv skillnad till följd av att bokförda värden överstiger nominella värden			163,7			1 380,2
Negativ skillnad till följd av att bokförda värden understiger nominella värden			-32,9			-53,2
Summa			130,8			1 327,0

Enligt Bolagets nya Finansinstruktion, fastställd av Bolagets VD under år 2017, får den genomsnittliga löptiden i Bolagets likviditetsreserv maximalt uppgå till ett år. Detta föranledde under år 2017 avyttring av placeringar med längre löptider.

Bolaget har vidare avyttrat samtliga innehav i värdepapper utgivna av svenska bostadsinstitut och svenska kommuner, samt ökat innehavet i värdepapper utgivna av svenska staten.

Not 15 Aktier och andelar

Koncernen	2017	2016
Kapitalförsäkring	-	3,3
Summa aktier och andelar	-	3,3

Pensionsutfästelsen som var placerad i en kapitalförsäkring avslutades under år 2017 och har istället tryggats via pensionsförsäkring. För mer information se not 1 på sidan 61.

Not 16 Aktier och andelar i dotterföretag

Kommuninvest ekonomisk förening	2017		2016	
	Redovisat värde	Antal aktier	Redovisat värde	Antal aktier
Bolag				
Kommuninvest i Sverige AB, 556281-4409	7 100,0	70 999 720	6 093,5	61 000 000
Summa	7 100,0	70 999 720	6 093,5	61 000 000

Värdet har ökat på grund av nyemission.

Not 17 Derivat

Koncernen	2017			2016		
	Tillgångar verkligt värde	Skulder verkligt värde	Nominellt värde	Tillgångar verkligt värde	Skulder verkligt värde	Nominellt värde
<i>Derivat ej i säkringsredovisning</i>						
Ränterelaterade	176,4	-1 297,7	190 343,8	411,4	-3 451,2	187 931,5
Valutarelaterade	3 288,3	-5 742,7	160 428,4	16 415,5	-4 659,6	155 217,6
Övriga ¹	66,5	-	976,3	141,7	-74,4	4 627,4
Summa	3 531,2	-7 040,4	351 748,5	16 968,6	-8 185,2	347 776,5
<i>Derivat i säkringsredovisning</i>						
Ränterelaterade	4 240,3	-677,1	232 991,8	7 044,1	-1 031,1	180 469,8
Valutarelaterade	273,1	-76,4	3 656,0	437,1	-174,2	4 857,6
Summa	4 513,4	-753,5	236 647,8	7 481,2	-1 205,3	185 327,4
Summa samtliga derivatkontrakt	8 044,6	-7 793,9	588 396,3	24 449,8	-9 390,5	533 103,9

1) Derivat där avkastningen är kopplad till aktier, valutor etc. Dessa derivat har en exakt matchande upplåning då erhållarbetet i derivatet skall spegla och säkra alla risker i dess upplåning.

Not 18 Immateriella tillgångar

Koncernen	2017	2016
<i>Anskaffningsvärde</i>		
Ingående anskaffningsvärde	22,0	20,1
Årets investeringar	2,3	1,9
Avyttringar och utrangeringar	-	-
Utgående anskaffningsvärde	24,3	22,0
<i>Avskrivningar</i>		
Ingående avskrivningar	-8,6	-4,4
Årets avskrivningar	-4,8	-4,2
Avyttringar och utrangeringar	-	-
Utgående avskrivningar	-13,4	-8,6
Planenligt restvärde vid periodens slut	10,9	13,4

Immateriella tillgångar avser affärssystem.

Not 19 Materiella tillgångar

Koncernen	2017	2016
Inventarier		
Ingående anskaffningsvärde	32,2	27,7
Årets investeringar	2,5	5,0
Avyttringar och utrangeringar	-11,0	-0,5
Utgående anskaffningsvärde	23,7	32,2
Ingående avskrivningar	-24,4	-22,8
Årets avskrivningar	-2,7	-2,0
Avyttringar och utrangeringar	10,8	0,4
Utgående avskrivningar	-16,3	-24,4
Redovisade värden	7,4	7,8
Byggnad och mark		
Ingående anskaffningsvärde	51,3	50,0
Årets investeringar	0,6	1,3
Avyttringar och utrangeringar	-	-
Utgående anskaffningsvärde	51,9	51,3
Ingående avskrivningar	-19,1	-17,6
Årets avskrivningar	-1,7	-1,5
Avyttringar och utrangeringar	-	-
Utgående avskrivningar	-20,8	-19,1
Redovisade värden	31,1	32,2
Taxeringsvärden		
Taxeringsvärden på fastigheten Fenix 1	34,0	34,0
Varav mark (i Sverige)	8,0	8,0

I inventarier ingår främst IT-utrustning och kontorsinventarier om 6,8 (7,2) mnkr samt konst om 0,6 (0,6) mnkr.

Not 20 Fordran på dotterbolag

Kommuninvest ekonomisk förening	2017	2016
Årets koncernbidrag	987,5	458,7
Kundfordringar	0,0	0,0
Övriga fordringar	764,8	332,2
Summa	1 752,3	790,9

Övriga fordringar avser medlemsinsatser under år 2017, som för Föreningens räkning hanteras av Bolaget och som ännu inte överförts till Bolaget i form av nytt aktiekapital.

Not 21 Övriga tillgångar

Koncernen	2017	2016
Ställd marginalsäkerhet	793,0	-
Övriga tillgångar	9,4	2,3
Summa	802,4	2,3

Kommuninvest började ställa säkerheter för derivat clearade hos central motpart för clearing under 2016, vilka nettas per motpart och valuta i balansräkningen, se vidare not 31. Under 2017 började Bolaget även ställa kontantsäkerheter för derivat som ej har clearats hos central motpart för clearing för vilka kvittningsrätt ej föreligger och därmed tas upp till fullo i balansräkningen.

Ökningen av övriga tillgångar i förhållande till föregående år är hänförligt till en ökning av öppna poster.

Not 22 Övriga skulder

Koncernen	2017	2016
Erhållen marginalsäkerhet	654,8	-
Övriga skulder	16,2	20,7
Summa	671,0	20,7

Kommuninvest började erhålla säkerheter för derivat clearade hos central motpart för clearing under 2016, vilka nettas per motpart och valuta i balansräkningen, se vidare not 31. Under 2017 började Bolaget även erhålla kontantsäkerheter för derivat som ej har clearats hos central motpart för clearing för vilka kvittningsrätt ej föreligger och därmed tas upp till fullo i balansräkningen.

Kommuninvest ekonomisk förening	2017	2016
Övriga skulder	0,3	0,4
Skatteskulder	0,4	7,9
Leverantörsskulder	0,4	0,4
Summa	1,1	8,7

Not 23 Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser

Koncernen	2017	2016
Avsättning för pensionsåtaganden	-	4,1
Summa	-	4,1

Pensionsutfästelsen som var placerad i en kapitalförsäkring avslutades under år 2017 och har istället tryggats via en pensionsförsäkring. För mer information se not 1 på sidan 61.

Not 24 Efterställda skulder

Kommuninvest ekonomisk förening	Valuta	Nominellt	Räntesats	Förfallodag	Redovisat värde	
					2017	2016
Förlagslån	SEK	1 000,0	Rörlig	2040-11-30	1000,1	1 000,0
Summa		1 000,0			1000,1	1 000,0

Vid återbetalning äger Föreningen avräkna det belopp som erfordras för reglering av förfallna motfordringar från Föreningen respektive fordringar från Föreningens företag. Per bokslutsdatum föreligger inga belopp för återbetalning.

Not 25 Eget kapital i Kommuninvest ekonomisk förening

Kommuninvest ekonomisk förening har i Koncernen klassificerat andelskapital om 6 770,6 (6 307,5) mnkr som eget kapital, varav 22,8 (22,8) mnkr avser överinsats, dvs. den del av kapitalet som för vissa medlemmar överstiger den stadgemässigt högsta nivån.

Medlem som utträder eller utesluts ur Föreningen ska få ut sitt inbetalda och genom insatsemmission tillgodoförda insatskapital. Det är endast vid utträde eller uteslutning som medlem kan få ut totalt insatt kapital. Utbetalning ska ske sex månader efter avgången.

Vid eventuell överinsats har medlem dock rätt att begära återbetalning av hela eller delar av överinsatsen utan att behöva utträda ur Föreningen. Återbetalning av överinsats kan ske sex månader efter utgången av det år då uppsägningen sker.

Utbetalning av insatser får dock ske endast i den mån Föreningens behållna tillgångar enligt den vid tidpunkten för

avgången uppgjorda balansräkningen därtill förslår utan ianspråktagande av reservfond eller uppskrivningsfond och att det kan ske utan åsidosättande av övriga medlemmars lika rätt. Därutöver förutsätter en sådan utbetalning att den enligt styrelsens bedömning är möjlig att genomföra utan i något väsentligt avseende negativt påverka kapitaltäckningssituationen i Föreningens företagsgrupp eller i Föreningens företag eller medföra liknande brist. Under år 2017 har – (4,2) mnkr i överinsats återbetalats.

Vid återbetalning äger Föreningen avräkna det belopp som erfordras för reglering av förfallna motfordringar från Föreningen respektive fordringar från Föreningens företag.

Per bokslutsdatum har – (–) mnkr avseende överinsats sagts upp för återbetalning under år 2018.

Not 26 Eget kapital – Koncernen

Mnkr	Bundet eget kapital			Fritt eget kapital			Totalt eget kapital
	Andelskapital	Fond för utvecklingsutgifter ¹	Reservfond ²	Fond för verkligt värde ³	Balanserad vinst eller förlust	Årets resultat	
Ingående eget kapital 2016-01-01	5 424,1	-	138,0	-48,9	278,6	689,9	6 481,7
Årets resultat						385,8	385,8
Årets förändring fond för utvecklingsutgifter		1,6			-1,6		0,0
Övrigt totalresultat				56,6			56,6
Summa totalresultat	-	1,6	-	56,6	-1,6	385,8	442,4
Vinstdisposition enligt föreningsstämmans beslut							
Föregående års resultat					689,9	-689,9	0,0
Överskottsutdelning i form av återbäring och ränta					-500,7		-500,7
Avsatt till reservfond			26,4		-26,4		0,0
<i>Nytt andelskapital under året</i>							
Insatser inbetalda vid nytt medlemskap	50,7						50,7
Insatser från befintliga medlemmar	836,9						836,9
Utbetalning av överinsats ⁴	-4,2						-4,2
Utgående eget kapital 2016-12-31	6 307,5	1,6	164,4	7,7	439,8	385,8	7 306,8
Ingående eget kapital 2017-01-01	6 307,5	1,6	164,4	7,7	439,8	385,8	7 306,8
Årets resultat						1 075,9	1 075,9
Årets förändring fond för utvecklingsutgifter		1,5			-1,5		0,0
Övrigt totalresultat				-11,5			-11,5
Summa totalresultat	-	1,5	-	-11,5	-1,5	1 075,9	1 064,4
Vinstdisposition enligt föreningsstämmans beslut							
Föregående års resultat					385,8	-385,8	0,0
Överskottsutdelning i form av återbäring och ränta					-445,3		-445,3
Avsatt till reservfond							-
<i>Nytt andelskapital under året</i>							
Insatser inbetalda vid nytt medlemskap	40,7						40,7
Insatser från befintliga medlemmar	422,4						422,7
Utbetalning av överinsats ⁴							-
Utgående eget kapital 2017-12-31	6 770,6	3,1	164,4	-3,8	378,8	1 075,9	8 389,0

1) Fond för utvecklingsutgifter motsvarar aktiverade egenupparbetade utvecklingskostnader som förts om från balanserad vinst eller förlust, justerat med en proportionell andel av avskrivningen som förts tillbaka från fonden till fritt eget kapital.

2) Reservfond avser tidigare lagstadgad avsättning till bundet eget kapital. Kravet avskaffades år 2016 och tidigare gjorda avsättningar står kvar.

3) Fond för verkligt värde består av finansiella tillgångar som kan säljas.

4) Överinsats avser den del av insatskapitalet som för vissa medlemmar överstiger den stadgemässigt högsta nivån. Se vidare not 25.

Not 27 Ställda säkerheter, eventalförpliktelser och åtaganden – Koncernen

Ställda säkerheter	2017	2016
<i>I form av ställda säkerheter för egna skulder och avsättningar</i>		
Kapitalförsäkring för pensionsåtaganden	-	3,3
Deponerat hos Riksbanken		
- statspapper	3 690,4	-
- värdepapper utgivna av svenska kommuner och landsting/regioner	-	2 121,8
- svenska säkerställda obligationer	-	13 147,2
Ställda säkerheter för derivatskulder		
- statspapper	30,6	170,9
Ställd marginalsäkerhet hos central motpart för clearing		
- statspapper	230,0	316,2
Summa ställda säkerheter	3 951,0	15 759,4
Eventalförpliktelser	Inga	Inga
Beviljade, ej utbetalda lån	2 476,2	4 535,7
Utställda lånelöften	1 834,3	1 765,4

Redovisat värde för skulder och avsättningar där pant ställts uppgick till 1 407,0 (558,8) mnkr. Värdepapper deponerade hos Riksbanken är ett krav för att Kommuninvest är medlem i Riksbankens system för överföring av kontoförda pengar, RIX, och en förutsättning för kortfristig likviditetshantering via RIX. Skillnaden beror på under året volymmässigt minskad likviditetsreserv och fördelning mellan emittentkategorier. Pensionsutfästelsen som var placerad i en kapitalförsäkring avslutades under år 2017 och har istället tryggats via en pensionsförsäkring. För mer information se not 1 på sidan 61.

Not 28 Närstående

Kommuninvest ekonomisk förening har haft närståendetransaktioner med Kommuninvest i Sverige AB. Koncernen har haft närståendetransaktioner med Sandahl Partner Örebro AB samt Malin Norbäck Consulting AB.

Närståenderelation, anges i tkr	År	Försäljning av varor/ tjänster till närstående	Inköp av varor/ tjänster från närstående	Övrigt (ränta)	Fordran på närstående per 31 december	Skuld till närstående per 31 december
Kommuninvest i Sverige AB	2017	118	5 990	9 652	1 752 320	-
	2016	106	3 505	12 269	1 790 955	6
Sandahl Partners Örebro AB	2017	-	-	-	-	-
	2016	-	155	-	-	-
Malin Norbäck Consulting AB	2017	-	705	-	-	-
	2016	-	2 007	-	169	355

Föreningens närståenderelation till Kommuninvest i Sverige AB innefattar fordran på dotterbolaget avseende ett koncernbidrag samt medlemsinsatser, som för Föreningens räkning hanteras av Bolaget och som ännu inte överförts till Bolaget i form av nytt aktiekapital.

Koncernen har ytterligare närståenderelationer till två bolag, Sandahl Partner Örebro AB samt Malin Norbäck Consulting AB. De klassificeras som närstående då bolagen tillhandahåller nyckelpersoner i ledande ställning till Koncernens dotterbolag, Kommuninvest i Sverige AB. Sandahl Partner Örebro AB tillhandahöll detta under perioden september år

2015 till och med januari år 2016. Från och med februari år 2016 till maj år 2017 tillhandahöll Malin Norbäck Consulting AB denna tjänst. Det är enbart transaktioner med dessa bolag under nämnda perioder som anges i tabellen ovan. Vad gäller transaktioner med övriga nyckelpersoner i ledande ställning anställda i Kommuninvest i Sverige AB, se not 7.

Transaktioner med nyckelpersoner i ledande ställning

Vad gäller lön och andra ersättningar samt pensioner till nyckelpersoner i ledande ställning, se not 7.

Not 29 Händelser efter balansdagen

2018-01-08 informerade Nasdaq att Kommuninvest i Sverige ABs svenska benchmarkobligationer kommer ingå i Nasdaq bredaste obligationsindex, OMRXALL, från 2018-03-12. Detta index används som jämförelseindex för en stor andel av tillgångsförvaltningen på den svenska räntemarknaden.

Not 30 Finansiella tillgångar och skulder – Koncernen

2017	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Lånefordringar och kundfordringar	Investeringar som hålles till förfall
	Finansiella tillgångar som bestäms tillhöra denna kategori	Innehav för handelsändamål		
Belåningsbara statsskuldsförbindelser	12 998,3	-	-	-
Utlåning till kreditinstitut	-	-	698,5	-
Utlåning	72 929,9	-	237 217,4	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	11 677,3	-	-	-
Derivat	-	3 531,2	-	-
Övriga tillgångar	-	-	799,5	-
Summa	97 605,5	3 531,2	238 715,4	-
Skulder till kreditinstitut ¹	-	-	-	-
Emitterade värdepapper ¹	-	-	-	-
Derivat	-	-	-	-
Övriga skulder	-	-	-	-
Efterställda skulder	-	-	-	-
Summa	-	-	-	-

2016	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Lånefordringar och kundfordringar	Investeringar som hålles till förfall
	Finansiella tillgångar som bestäms tillhöra denna kategori	Innehav för handelsändamål		
Belåningsbara statsskuldsförbindelser	9 448,0	-	-	-
Utlåning till kreditinstitut	-	-	1 150,8	-
Utlåning	95 601,1	-	181 381,0	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	32 633,8	-	-	-
Derivat	-	16 968,6	-	-
Övriga tillgångar	-	-	2,4	-
Summa	137 682,9	16 968,6	182 534,2	-
Skulder till kreditinstitut ¹	-	-	-	-
Emitterade värdepapper ¹	-	-	-	-
Derivat	-	-	-	-
Övriga skulder	-	-	-	-
Efterställda skulder	-	-	-	-
Summa	-	-	-	-

1) Upplåningens nominella belopp, det vill säga det belopp som ska införfrias på förfalldagen, uppgår till 334 023,3 (278 543,1) mnkr.

Det redovisade värdet för utlåningen består dels av utlåning redovisad till upplupet anskaffningsvärde, utlåning som ingår i en verkligt värde säkringsrelation samt utlåning redovisad till verkligt värde.

Det redovisade värdet för skulder till kreditinstitut och emitterade värdepapper består dels av skulder redovisade till upplupet anskaffningsvärde, skulder som ingår i en verkligt värde säkringsrelation samt skulder redovisade till verkligt värde.

Beräkning av verkligt värde

Allmänt

Verkligt värde beräkningar ska för finansiella instrument uppdelas enligt följande tre nivåer:

Nivå 1: värdering sker enligt priser noterade på en aktiv marknad för samma instrument.

Nivå 2: värdering sker utifrån direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1.

Nivå 3: värdering sker utifrån icke-observerbart marknadsdata, med betydande inslag av egna och externa uppskattningar.

Finansiella tillgångar som kan säljas	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Andra finansiella skulder	Derivat som används i sÄkrings- redovisning	Summa redovisat värde	Verkligt värde
	Finansiella skulder som bestÄms tillhÖra denna kategori	Innehav för handelsÄndamål				
11 637,5	-	-	-	-	24 635,8	24 635,8
-	-	-	-	-	698,5	698,5
-	-	-	-	-	310 147,3	310 438,6
822,7	-	-	-	-	12 500,0	12 500,0
-	-	-	-	4 513,4	8 044,6	8 044,6
-	-	-	-	-	799,5	799,5
12 460,2	-	-	-	4 513,4	356 825,7	357 117,0
-	1 312,7	-	5,7	-	1 318,4	1 318,4
-	116 878,6	-	220 877,2	-	337 755,8	339 396,6
-	-	7 040,4	-	753,5	7 793,9	7 793,9
-	-	-	663,9	-	663,9	663,9
-	-	-	-	-	-	-
-	118 191,3	7 040,4	221 546,8	753,5	347 532,0	349 172,8

Finansiella tillgångar som kan säljas	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Andra finansiella skulder	Derivat som används i sÄkrings- redovisning	Summa redovisat värde	Verkligt värde
	Finansiella skulder som bestÄms tillhÖra denna kategori	Innehav för handelsÄndamål				
7 516,4	-	-	-	-	16 964,4	16 964,4
-	-	-	-	-	1 150,8	1 150,8
-	-	-	-	-	276 982,1	277 002,9
9 370,1	-	-	-	-	42 003,9	42 003,9
-	-	-	-	7 481,2	24 449,8	24 449,8
-	-	-	-	-	2,4	2,4
16 886,5	-	-	-	7 481,2	361 553,4	361 574,2
-	2 394,4	-	1,7	-	2 396,1	2 396,1
-	144 686,7	-	196 892,7	-	341 579,4	343 012,4
-	-	8 184,5	-	1 206,0	9 390,5	9 390,5
-	-	-	13,3	-	13,3	13,3
-	-	-	1 000,0	-	1 000,0	1 039,1
-	147 081,1	8 184,5	197 907,7	1 206,0	354 379,3	355 851,4

Majoriteten av de finansiella instrumenten i Kommuninvests skuld- och placeringsportfölj handlas på en aktiv marknad med noterade priser enligt nivå 1. För en mindre del av skuld- och placeringsportföljen – all utlåning och derivat som inte handlas på en aktiv marknad med noterade priser - används accepterade och väl inarbetade värderingstekniker för att bestämma verkligt värde baserat på observerbar marknadsinformation enligt nivå 2. För en liten del av finansiella instrument i Kommuninvests skuldportfölj har indata som inte är observerbara i marknaden eller egna bedömningar väsentlig effekt på värderingen och dessa instrument klassas därigenom till nivå 3.

Utlåning

Verkligt värde har beräknats genom en diskontering av förväntade framtida kassaflöden där diskonteringsräntan är satt till swapräntan justerad med aktuella nyutlåningsmarginaler. Detta innebär att om nyutlåningsmarginalen stiger, blir verkligt värde lägre på befintlig utlåning och omvänt.

Not 30 forts.

Belåningsbara statsskuldssförbindelser samt obligationer och andra räntebärande värdepapper

För värdering av värdepapper används tillgångens noterade köpkurs. Om handel bedöms ske på en aktiv marknad klassificeras värderingen till nivå 1, för övriga värdepapper till nivå 2.

Skulder till kreditinstitut, emitterade värdepapper samt efterställda skulder

Upplåning värderas på samma sätt som av marknadsdeltagare som innehar skulden som tillgång, antingen genom noterade marknadspriser eller genom en diskontering av förväntade framtida kassaflöden. Diskonteringsräntan har satts till swapräntan justerad för aktuella upplåningsmarginaler för upplåningens struktur och marknad genom att använda sekundärmarknadsspreadar på liknande emissioner utgivna av Kommuninvest eller liknande emittenter. För upplåningar i andra valutor än SEK, EUR och USD sätts aktuell upplåningsmarginal till upplåningsmarginalen i USD med tillägg för valutabasisspreaden mellan aktuell valuta och USD. Marknadspriser som används för värderingen är midpriser. Upplåning där handel bedöms ske på en aktiv marknad klassificeras i nivå 1. Upplåningar som värderas till noterade priser som inte bedöms handlas på en aktiv marknad, klassificeras i nivå 2. Även upplåningar som värderas baserat på diskonterade framtida kassaflöden klassificeras i nivå 2, förutom de upplåningar där förväntade framtida kassaflöden beror på betydande icke observerbar marknadsdata, vilka klassificeras i nivå 3. Medlemmarnas borgensförbindelse påverkar värderingen av upplåningen genom att borgensförbindelsen beaktas av marknadsaktörer och därigenom påverkar noterade marknadspriser och aktuella upplåningsmarginaler.

Derivat

Standardiserade derivat i form av FRA-kontrakt kopplade till IMM-dagar som handlas på en aktiv marknad värderas enligt nivå 1. Verkligt värde på övriga derivat beräknas genom en diskontering av förväntade framtida kassaflöden som sker med midpris i den relevanta referensräntan för den aktuella valutatan. I de fall framtida förväntade kassaflöden beror på betydande icke observerbara marknadsdata eller inslag av egna bedömningar klassificeras derivaten i nivå 3, i annat fall klassificeras de i nivå 2. Samtliga derivat som klassificeras i nivå 3 är transaktionsmatchande swappar till upplåningar som klassificeras i nivå 3. Diskonteringsräntan har satts till den aktuella noterade swapräntan i respektive valuta. För clearade ränteswappar har diskonteringsräntan satts till den aktuella noterade OIS-räntan i respektive valuta. För valutaswappar har diskonteringsräntan justerats med aktuella basiswapspreddar.

Utlåning till kreditinstitut, övriga tillgångar och övriga skulder

För dessa poster är det redovisade värdet en godtagbar approximation av det verkliga värdet. Utlåning till kreditinstitut består av bankkonton samt repotransaktioner med en löptid om maximalt sju dagar. Övriga tillgångar och övriga skulder består huvudsakligen av ställda/erhållna kontantsäkerheter, kundfordringar och leverantörsskulder, öppna poster samt koncerninterna fordringar och skulder.

Väsentliga antaganden och osäkerhetsfaktorer

Kommuninvest har använt de värderingstekniker som bäst bedöms spegla värdet på företagens tillgångar och skulder. Förändringar i underliggande marknadsdata skulle kunna innebära förändringar i resultat- och balansräkningen vad gäller de realiserade marknadsvärdena. Värderingskurvorna bestäms också utifrån aktuella upp- och utlåningsmarginaler

där ökade marginaler på utlåning leder till realiserade förluster då befintliga affärer blir mindre värda. Kommuninvest har enbart en marginell exponering mot swapräntor och eftersom Kommuninvest säkrar övriga marknadsrisker är det förändringar i upp- och utlåningsmarginaler, basiswapspreddar, samt kreditspreddar på innehav i likviditetsreserven som ger upphov till marknadsvärdesförändringarna.

En höjning av utlåningspriset, i förhållande till swapräntor, med 10 bp på de fordringar som redovisas till verkligt värde skulle innebära en förändring i resultatet om -158 (-207) mnkr. En höjning av upplåningskostnaden, i förhållande till swapräntor, med 10 bp på de skulder som värderas till verkligt värde skulle innebära en förändring av resultatet om +188 (+259) mnkr. En parallellförskjutning av utlånings- och upplåningspriset, i förhållande till swapräntor, uppåt respektive nedåt med 10 bp skulle innebära en resultatförändring med +/- 30 (+/- 52) mnkr. En förskjutning av värderingskurvan uppåt respektive nedåt med 10 bp för de finansiella instrument som värderas enligt nivå 3 skulle innebära en resultatförändring med +/- 6 (+/- 17) mnkr.

Samtliga förändringar ovan avser 2017-12-31 (jämförelsetalen avser 2016-12-31) samt är exklusive skatteeffekt. Påverkan på eget kapital sker med hänsyn till skatteeffekten.

Alla marknadsvärdes effekter är realiserade och eftersom Kommuninvest har för avsikt att hålla tillgångarna och skulderna till förfall innebär detta att dessa värden normalt sett inte realiserar. Ett undantag är försäljningar av placeringar som sker som en del av den löpande likviditetshanteringen och placeringsförvaltningen samt vid behov för anpassning till interna och externa regelverk. Återköp av upplåningar eller utlåningar, som alltid sker på initiativ av investerare respektive kunder, leder också till att marknadsvärden realiserar.

Osäkerhet i värderingen på grund av ej observerbar indata

Indata som inte är observerbara i marknaden utgörs av korrelationer mellan marknadsdata samt volatiliteter på löptider längre än de för vilka observerbar marknadsdata finns att tillgå. Instrument som påverkas av ej observerbar indata utgörs av emitterade strukturerade värdepapper med möjlighet till förtidsinlösen och de derivat som på transaktionsnivå säkrar dessa. Mottagarbetet i ett sådant derivat utgörs alltid av kupongerna i det emitterade värdepapperet och betalbetet av en interbankränta +/- en fast marginal.

Resultatpåverkan från dessa kontrakt uppkommer när Kommuninvests upplåningsmarginaler för denna typ av upplåning förändras. Hur stor förändringen blir beror på den förväntade återstående löptiden i kontrakten, vilken i sin tur beror av icke observerbar indata. Den resultatpåverkan från ej observerbar indata som uppkommer kan därför hänföras till hur indatat påverkar den uppskattade återstående löptiden på kontrakten.

Kommuninvest har beräknat durationen till 3,6 år men uppskattar att ej observerbara indata under rimliga förhållanden leder till en genomsnittlig duration på den i förtid uppsägningsbara upplåningen i intervallet 1,0 till 7,6 år. Detta skulle ha en resultatpåverkan i intervallet -3,1 till +1,1 mnkr.

Värdeförändring på grund av förväntad kreditrisk

Genom den solidariska borgen för Kommuninvests upplåning som medlemmarna i Kommuninvest ekonomisk förening lämnar anses Kommuninvests egen kreditrisk vara försumbar. En förändring av Kommuninvests egen kreditrisk anses endast uppkomma vid händelser såsom exempelvis en större nedgradering av Bolagets rating, eller en betydande förändring av medlemmarnas borgensförbindelse som skulle minska medlemmarnas kollektiva ansvar för Bolagets åtaganden. Inga sådana

Not 30 forts.

händelser eller förändringar har inträffat varför samtliga variationer i upplåningsmarginaler och därav uppkomna värdeförändringar på skulder anses bero på generella förändringar i marknadspriset på kredit- och likviditetsrisk och inte från förändring i Kommuninvests egen kreditrisk.

Kreditrisken i utlåningen anses vara densamma som Kommuninvests egen kreditrisk. Ingen del av värdeförändringen i utlåningen anses därigenom härröra från förändrad kreditrisk.

Tillgångarna i likviditetsreserven är av mycket hög kreditvärdighet. En förändring i kreditrisk som påverkar värderingen bedöms för dessa inträffa först vid betydande nedgraderingar. Sådana nedgraderingar har inte inträffat för någon av emittenterna varför inga värdeförändringar i likviditetsreserven anses härröra från förändrad kreditrisk.

Förändrade värderingsmodeller

Värderingsmodellerna är oförändrade sedan 2016-12-31. För mer information angående tidigare förändringar se Kommuninvests årsredovisning 2016, not 33.

Flytt mellan värderingsnivåer

Kommuninvest ser löpande över kriterierna för nivåindelning av finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde. Under perioden har finansiella tillgångar om 40,2 (1 491,2) mnkr överförts till nivå 1 från nivå 2 medan – (5 168,3) mnkr överförts till nivå 2 från nivå 1. Finansiella skulder om 5 407,9 (61 605,2) mnkr har överförts till nivå 1 från nivå 2 medan 5 707,3 (–) mnkr överförts till nivå 2 från nivå 1. Rörelserna är hänförliga variation i den indikator Kommuninvest använder för gränsdragning mellan nivå 1 och 2. Indikatorn väger samman antalet observationer och deras standardavvikelse för obligationspriser. Överföringarna anses ha skett per 2017-12-31 respektive 2016-12-31 för föregående period.

Godkännande av värderingsmodeller

Värderingsmodeller som används fastställs av CFO och redovisar för Bolagets ALCO, Asset and Liability Committé, och för Styrelsen. Ekonomiavdelningen är ansvarig för värderingsprocessen inklusive värderingsmodellerna. Avdelningen Risk och Kontroll är ansvarig för att säkerställa en oberoende kontroll av kvaliteten i värderingsmodeller och marknadsdata som används vid värderingen.

Finansiella instrument värderade till verkligt värde i balansräkningen

2017	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Belåningsbara statsskuldsförbindelser	8 607,2	16 028,6	-	24 635,8
Utlåning	-	72 929,9	-	72 929,9
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	12 500,0	-	-	12 500,0
Derivat	-	7 906,2	138,4	8 044,6
Summa	21 107,2	96 864,7	138,4	118 110,3
Skulder till kreditinstitut	-	1 312,7	-	1 312,7
Emitterade värdepapper	97 176,5	18 376,8	1 325,3	116 878,6
Derivat	0,0	7 730,7	63,2	7 793,9
Summa	97 176,5	27 420,2	1 388,5	125 985,2

2016	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Belåningsbara statsskuldsförbindelser	7 370,4	9 594,0	-	16 964,4
Utlåning	-	95 601,1	-	95 601,1
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	32 324,4	9 679,5	-	42 003,9
Derivat	-	24 227,2	222,6	24 449,8
Summa	39 694,8	139 101,8	222,6	179 019,2
Skulder till kreditinstitut	-	2 394,4	-	2 394,4
Emitterade värdepapper	100 634,1	37 799,1	6 253,5	144 686,7
Derivat	0,0	9 202,3	188,2	9 390,5
Summa	100 634,1	49 395,8	6 441,7	156 471,6

FINANSIELLA RAPPORTER

Not 30 forts.

Rörelser i nivå 3

I tabellen nedan presenteras en avstämning mellan ingående och utgående balans för sådana finansiella instrument som värderats till verkligt värde i balansräkningen med utgångspunkt från en värderingsteknik som bygger på icke-observerbar indata (nivå 3). Värdeförändring i nivå 3 följs upp löpande under året.

	Obligationer och räntebärande värdepapper	Derivat tillgångar	Derivat skulder	Skulder till kreditinstitut	Emitterade värdepapper	Totalt
Öppningsbalans 2016-01-01	-	296,2	-1 474,7	-	-3 913,7	-5 092,2
Redovisade vinster och förluster:						
- redovisat i resultaträkningen (nettoresultat av finansiella transaktioner)	-	-73,5	1 286,5	-	-1 210,9	2,1
Anskaffningsvärde förvärv					-2 428,4	-2 428,4
Årets förfall					1 299,5	1 299,5
Utgående balans 2016-12-31	-	222,7	-188,2	-	-6 253,5	-6 219,0
Vinster och förluster redovisade i resultaträkningen (nettoresultat av finansiella transaktioner) för tillgångar som ingår i den utgående balansen 2016-12-31	-	442,6	188,8	-	-629,8	1,6
Öppningsbalans 2017-01-01		222,7	-188,2	-	-6 253,5	-6 219,0
Redovisade vinster och förluster:						
- redovisat i resultaträkningen (nettoresultat av finansiella transaktioner)	-	-84,3	125,0	-	-34,3	6,4
Anskaffningsvärde förvärv	-	-	-	-	-3 177,8	-3 177,8
Årets förfall	-	-	-	-	8 140,3	8 140,3
Utgående balans 2017-12-31	-	138,4	-63,2	-	-1 325,3	-1 250,1
Vinster och förluster redovisade i resultaträkningen (nettoresultat av finansiella transaktioner) för tillgångar som ingår i den utgående balansen 2016-12-31	-	3,3	1,6	-	-4,6	0,3

Eftersom instrumenten i nivå 3 är säkrade på transaktionsbasis och varje upplåningspaket betar sig som ett upplåningspaket i nivå 2 analyseras värdeförändringarna i nivå 3 på samma sätt som i nivå 2.

Finansiella instrument ej värderade till verkligt värde i balansräkningen

2017	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa	Redovisat värde
Utlåning till kreditinstitut	-	698,5	-	698,5	698,5
Utlåning	-	237 508,7	-	237 508,7	237 217,4
Övriga tillgångar	-	799,5	-	799,5	799,5
Summa	-	239 006,7	-	239 006,7	238 715,4
Skulder till kreditinstitut	-	5,7	-	5,7	5,7
Emitterade värdepapper	125 895,2	96 622,8	-	222 518,0	220 877,2
Övriga skulder	-	663,9	-	663,9	663,9
Efterställda skulder	-	-	-	0,0	-
Summa	125 895,2	97 292,4	-	223 187,6	221 546,8

2016	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa	Redovisat värde
Utlåning till kreditinstitut	-	1 150,8	-	1 150,8	1 150,8
Utlåning	-	181 401,8	-	181 401,8	181 381,0
Övriga tillgångar	-	2,4	-	2,4	2,4
Summa	-	182 555,0	-	182 555,0	182 534,2
Skulder till kreditinstitut	-	1,7	-	1,7	1,7
Emitterade värdepapper	88 051,9	110 273,8	-	198 325,7	196 892,7
Övriga skulder	-	13,3	-	13,3	13,3
Efterställda skulder	-	1 039,1	-	1 039,1	1 000,0
Summa	88 051,9	111 327,9	-	199 379,8	197 907,7

Not 31 Information om finansiella tillgångar och skulder som är föremål för kvittning – Koncernen

Kommuninvest kvittar tillgångar och skulder i balansräkningen om en legal rätt till kvittning föreligger och om avsikten är att nettoreglera posterna, vilket uppstår för Kommuninvests derivattillgångar och derivatskulder gentemot centrala motparter för clearing.

Kommuninvests icke clearade derivat är så kallade OTC-derivat, det vill säga de är ej handlade på en börs utan görs under ISDA (International Swaps and Derivatives Association) Master-avtal. Till ISDA-avtalet har ett tilläggsavtal, CSA (Credit Support Annex), tecknats med en betydande del av motparterna. CSA-avtal reglerar rätten att inhämta säkerheter för att eliminera exponeringen.

För icke clearade derivat gjorda under ISDA Master-avtal nettas i största möjliga utsträckning alla betalningsflöden med en motpart som förfaller under en och samma dag, inom varje valuta till ett nettobelopp som ska betalas från en motpart till en annan. För specifika händelser, såsom utebliven betalning, konkurs etc. avslutas alla affärer med motparten, en värdering görs och reglering sker netto.

ISDA Master-avtal uppfyller inte kriterierna för kvittning i balansräkningen då den legala kvittningsrätten enbart gäller i en angiven typ av betalningsinställelse, insolvens eller konkurs.

2017-12-31	Bruttobelopp för finansiella tillgångar och skulder	Belopp som kvittas i balansräkningen ¹	Nettobelopp redovisade i balansräkningen	Relaterade belopp som inte kvittas i balansräkningen			Nettobelopp
				Finansiella instrument	Lämnad (+)/Erhållen (-) säkerhet-värdepapper	Lämnad (+)/Erhållen (-) kontantsäkerhet	
Tillgångar							
Derivat	8 621,0	-576,4	8 044,6	-5 070,9	-2 055,6	-572,4	345,7
Repor ²	-	-	-	-	-	-	-
Skulder							
Derivat	-8 761,2	967,3	-7 793,9	5 070,9	1 026,6	750,4	-946,0
Totalt	-140,2	390,9	250,7	0,0	-1 029,0	178,0	-600,3

2016-12-31	Bruttobelopp för finansiella tillgångar och skulder	Belopp som kvittas i balansräkningen ¹	Nettobelopp redovisade i balansräkningen	Relaterade belopp som inte kvittas i balansräkningen			Nettobelopp
				Finansiella instrument	Lämnad (+)/Erhållen (-) säkerhet-värdepapper	Lämnad (+)/Erhållen (-) kontantsäkerhet	
Tillgångar							
Derivat	24 565,2	-115,4	24 449,8	-7 949,1	-15 623,0	-	877,7
Repor ²	-	-	-	-	-	-	-
Skulder							
Derivat	-9 866,7	476,2	-9 390,5	7 949,1	170,9	-	-1 270,5
Totalt	14 698,5	360,8	15 059,3	0,0	-15 452,1	-	-392,8

1) I det kvittade beloppet för derivatskulder ingår kontantsäkerheter om 390 mnkr per 2017-12-31 och 360 mnkr per 2016-12-31.

2) Repor ingår i Utlåning till kreditinstitut.

Fem år i sammandrag – Koncernen

Nyckeltal 2013–2017, mnkr	2017	2016	2015	2014	2013
Kapital					
Kärnprimärkapitalrelation (%)	218,0	106,6	46,2	35,6	37,6
Primärkapitalrelation (%)	218,0	106,6	46,2	35,6	37,6
Totalkapitalrelation (%)	231,4	117,6	56,9	47,4	56,4
Bruttosoliditetsgrad enligt CRR (%)	1,82	1,60	0,90	0,79	0,58
Resultat	2017	2016	2015	2014	2013
Rörelseresultat exklusive effekter av orealiserade marknadsvärdeförändringar	677,9	581,7	534,5	655,8	732,0
Förvaltningskostnader exklusive resolutionsavgift/stabilitetsavgift i % av utlåning	0,071	0,077	0,072	0,082	0,074
Förvaltningskostnader exklusive resolutionsavgift/stabilitetsavgiften i % av balansomslutning	0,061	0,059	0,054	0,059	0,056
Avkastning på tillgångar (%)	0,301	0,107	0,203	0,230	0,269
K/I tal	0,323	0,320	0,379	0,320	0,262
Övriga uppgifter					
Antal anställda vid årets utgång	96	91	85	77	70
Resultaträkning 1 januari–31 december, mnkr	2017	2016	2015	2014	2013
Räntenetto	878,7	761,9	798,3	914,9	968,9
Provisionskostnader	-7,3	-5,2	-5,3	-5,1	-5,6
Nettoresultat av finansiella transaktioner	512,0	-131,9	165,7	101,9	38,7
Övriga rörelseintäkter	6,2	7,2	4,5	3,3	1,9
Summa rörelseintäkter	1 389,6	632,0	963,2	1 015,0	1 003,9
Summa rörelsekostnader	-285,7	-245,8	-304,5	-293,8	-254,3
Rörelseresultat	1 103,9	386,2	658,7	721,2	749,6
Skatt	-28,0	-0,4	31,2	-2,6	-3,8
Årets resultat	1 075,9	385,8	689,9	718,6	745,8
Balansräkningssammandrag per den 31 december, mnkr	2017	2016	2015	2014	2013
Belåningsbara statsskuldforbindelser	24 635,8	16 964,4	16 839,4	15 204,1	14 626,2
Utlåning till kreditinstitut	698,5	1 150,8	717,3	4 070,2	2 832,5
Utlåning	310 147,3	276 982,1	254 421,7	222 803,7	208 644,0
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	12 500,0	42 003,9	45 688,4	45 974,5	44 932,9
Derivat	8 044,6	24 449,8	22 775,6	23 848,8	6 235,8
Övriga tillgångar	945,2	178,2	173,4	190,7	191,3
Summa tillgångar	356 971,4	361 729,2	340 615,8	312 092,0	277 462,7
Skulder till kreditinstitut	1 318,4	2 396,1	2 303,5	4 823,6	4 375,0
Emitterade värdepapper	337 755,8	341 579,4	318 943,6	292 318,0	256 258,7
Derivat	7 793,9	9 390,5	11 723,1	10 628,3	13 231,8
Övriga skulder	714,2	56,4	163,9	160,6	149,4
Efterställda skulder	1 000,1	1 000,0	1 000,0	1 000,1	1 000,1
Summa skulder och avsättningar	348 582,4	354 422,4	334 134,1	308 930,6	275 015,0
Eget kapital	8 389,0	7 306,8	6 481,7	3 161,4	2 447,6
Summa skulder, avsättningar och eget kapital	356 971,4	361 729,2	340 615,8	312 092,0	277 462,6

Alternativa nyckeltal

Koncernen har i denna årsredovisning valt att presentera ett antal alternativa nyckeltal som inte är definierade eller anges i tillämpliga regler för finansiell rapportering. Dessa alternativa

nyckeltal har definierats i enlighet med riktlinjer från European Securities and Markets Authority (ESMA).

Alternativt nyckeltal	Definition	Avstämning	2017	2016		
Rörelseresultat exklusive effekter av orealiserade marknadsvärdesförändringar	Rörelsens resultat reducerat med resultat av orealiserade marknadsvärdesförändringar som ingår i resultaträkningsposten Nettoresultat av finansiella transaktioner. Nyckeltalet är av intresse för att visa Kommuninvests underliggande intjäningsförmåga.	Rörelseresultat	1 103,9	386,2		
		Resultat av orealiserade marknadsvärdesförändringar	426,0	-195,5		
		Rörelseresultat exklusive effekter av orealiserade marknadsvärdesförändringar	677,9	581,7		
Förvaltningskostnader exklusive resolutionsavgift/stabilitetsavgift i % av utlåning	Förvaltningskostnader under verksamhetsåret exklusive resolutionsavgift/stabilitetsavgift i förhållande till redovisat värde av utlåningen per bokslutsdagen. Ett nyckeltal som är relevant för att bedöma organisationens övergripande kostnadseffektivitet i förhållande till utlåning rensat för resolutionsavgift/stabilitetsavgift.	Allmänna administrationskostnader	-273,0	-233,1		
		Avskrivningar	-9,2	-7,7		
		Övriga rörelsekostnader	-3,5	-5,0		
		Summa förvaltningskostnader	-285,7	-245,8		
		Resolutionsavgift/stabilitetsavgift	-66,3	-31,4		
		Summa förvaltningskostnader exklusive resolutionsavgift/stabilitetsavgift	-2 119,4	-214,4		
		Utlåning per bokslutsdagen	310 147,3	276 982,1		
		Förvaltningskostnader exklusive resolutionsavgift/stabilitetsavgift i % av utlåning	0,071	0,077		
		Förvaltningskostnader exklusive resolutionsavgift/stabilitetsavgift i % av balansomslutning	Totala förvaltningskostnader under verksamhetsåret exklusive resolutionsavgift/stabilitetsavgift i förhållande till balansomslutning per bokslutsdagen. Ett nyckeltal som är relevant för att bedöma organisationens övergripande kostnadseffektivitet i förhållande till balansomslutning rensat för resolutionsavgift/stabilitetsavgift.	Allmänna administrationskostnader	-273,0	-233,1
				Avskrivningar	-9,2	-7,7
Övriga rörelsekostnader	-3,5			-5,0		
Summa förvaltningskostnader	-285,7			-245,8		
Resolutionsavgift/stabilitetsavgift	-66,3			-31,4		
Summa förvaltningskostnader exklusive resolutionsavgift/stabilitetsavgift	-219,4			-214,4		
Balansomslutning per bokslutsdagen	356 971,4			361 729,2		
Förvaltningskostnader exklusive resolutionsavgift/stabilitetsavgift i % av balansomslutning	0,061			0,059		
Avkastning på tillgångar (%)	Årets resultat i förhållande till totala tillgångar uttryckt i procent. Nyckeltal som anges i enlighet med FFFS 2008:25 6 kap 2a.			Årets resultat	1 075,9	385,8
				Totala tillgångar	356 971,4	361 729,2
		Avkastning på tillgångar (%)	0,301	0,107		
K/I-tal	Summa rörelsekostnader i relation till räntenetto samt övriga rörelseintäkter. Ett vedertaget nyckeltal inom banksektorn för att bedöma relationen mellan kostnader och intäkter.	Summa rörelsekostnader	-285,7	-245,8		
		Räntenetto	878,7	761,9		
		Övriga rörelseintäkter	6,2	7,2		
		Summa ränte- och övriga rörelseintäkter	884,9	769,1		
		K/I-tal	0,323	0,320		

Underskrifter

Styrelsen och verkställande direktören intygar att koncernens bokslut har upprättats i enlighet med de internationella redovisningsstandarderna IFRS såsom de har fastställts av IASB och antagits av EU, och ger en rättvisande bild av koncernens ekonomiska ställning och resultat. Moderföreningens redovisning har upprättats i enlighet med god redovisningssed i Sverige och ger en rättvisande bild av moderföreningens ekonomiska ställning och resultat. Förvaltningsberättelsen för koncernen och moderföreningen ger en rättvisande beskrivning av utvecklingen för koncernens och moderföreningens verksamhet,

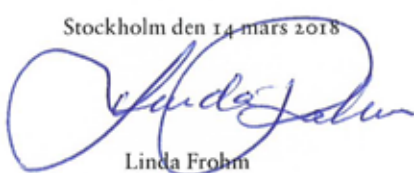
ekonomiska ställning och resultat, och tar upp väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som rör moderföreningen och bolagen inom koncernen.

Årsredovisningen och koncernredovisningen har, som framgår nedan, godkänts för utfärdande av styrelsen den 14 mars 2018. Koncernens resultaträkning, rapport över totalresultat och balansräkning samt moderbolagets resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på årsstämman den 26 april 2018.

Göran Färm
Ordförande

Stockholm den 14 mars 2018

Linda Fröhm
Vice ordförande

Britta Flinkfeldt
Styrelseledamot

Carina Sändor
Styrelseledamot

Ewa-May Karlsson
Styrelseledamot

Margreth Johnsson
Styrelseledamot

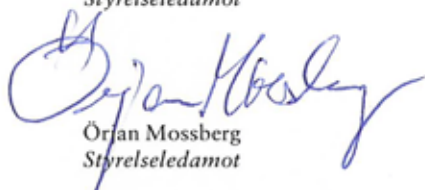
Niclas Nilsson
Styrelseledamot

Lotta Öhlund
Styrelseledamot

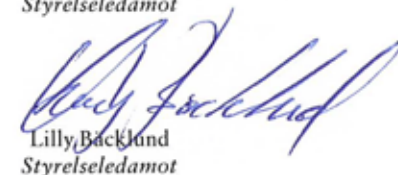
Niklas Karlsson
Styrelseledamot

Örjan Mossberg
Styrelseledamot

Fredrik Larsson
Styrelseledamot

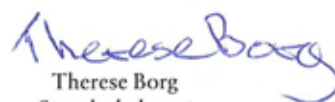
Lilly Backlund
Styrelseledamot

Jonas Ransgård
Styrelseledamot

Roland Åkesson
Styrelseledamot

Therese Borg
Styrelseledamot

Tomas Werngren
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats den 19 mars 2018

KPMG AB

Anders Tagde
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till föreningsstämman i Kommuninvest ekonomisk förening, org.nr 716453-2074

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Kommuninvest ekonomisk förening för år 2017. Föreningens årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 23–96 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderföreningens finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), så som de antagits av EU, och lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att föreningsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderföreningen och för koncernen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till moderföreningen och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 3–21 och 101–103. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter. Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS så som de antagits av EU. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av föreningens och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- skaffar vi oss en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening och en koncern inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för våra uttalanden.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Kommuninvest ekonomisk förening för år 2017 samt av förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att föreningsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till moderföreningen och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som föreningens och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av föreningens och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för föreningens organisation och förvaltningen av föreningens angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma föreningens och koncernens ekonomiska situation, och att tillse att föreningens organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och föreningens ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att föreningens bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot föreningen, eller
- på något annat sätt handlat i strid med lagen om ekonomiska föreningar, årsredovisningslagen, lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag eller föreningens stadgar.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av föreningens vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med lagen om ekonomiska föreningar.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen, eller att ett förslag till dispositioner av föreningens vinst eller förlust inte är förenligt med lagen om ekonomiska föreningar.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av föreningens vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, viktiga åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med lagen om ekonomiska föreningar.

Stockholm den 19 mars 2018

KPMG AB

Anders Tagde

Auktoriserad revisor

Granskningsrapport för år 2017

Vi, av föreningsstämman i Kommuninvest ekonomisk förening utsedda lekmannarevisorer, har granskat Kommuninvest Ekonomisk förenings verksamhet för år 2017.

Styrelsen svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med stadgarna för Föreningen samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och kontroll samt pröva om verksamheten bedrivs i enlighet med föreningsstämmans uppdrag.

Granskningen har utförts enligt lagen om ekonomiska föreningar, stadgarna för Föreningen samt av föreningsstämman beslutad arbetsordning för lekmannarevisorerna. Genom att ta

del av handlingar/underlag för beslut, protokoll, diskussion/information med företagsledning och föreningsstyrelse samt auktoriserade revisorer har granskningen genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

Vi bedömer att föreningens verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredställande sätt, att verksamheten bedrivits i enlighet med kommunalrättsliga regler och principer för kommunal verksamhet i företagsform och att föreningens interna kontroll har varit tillräcklig.

Barbro Hassel

Örebro den 19 mars 2018

Cecilia Löfgreen

Medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening

Medlemsnamn	Medlem nr.	Antal inv. 2017-12-31	Medlem år	Medlemsnamn	Medlem nr.	Antal inv. 2017-12-31	Medlem år
Gävle kommun	1	100 603	1993	Katrineholms kommun	50	34 133	1994
Umeå kommun	2	125 080	1993	Vadstena kommun	51	7 421	1994
Trollhättans stad	3	58 238	1993	Pajala kommun	52	6 101	1994
Lindesbergs kommun	4	23 613	1993	Piteå kommun	53	42 184	1994
Uddevalla kommun	5	55 763	1993	Kristianstads kommun	54	84 151	1994
Vänersborgs kommun	6	39 151	1993	Bergs kommun	55	7 122	1995
Sandvikens kommun	7	39 259	1993	Värgårda kommun	56	11 490	1995
Varbergs kommun	8	62 755	1993	Ödeshögs kommun	57	5 343	1995
Mjölby kommun	9	27 019	1996	Orsa kommun	58	6 887	1995
Region Örebro län	10	298 907	1993	Svedala kommun	59	21 074	1995
Örebro kommun	11	150 291	1993	Lomma kommun	60	24 264	1995
Kumla kommun	12	21 506	1993	Lekebergs kommun	61	7 868	1995
Laxå kommun	13	5 643	1993	Kungsörs kommun	62	8 603	1995
Ljusnarsbergs kommun	14	4 942	1993	Tjörns kommun	63	15 790	1995
Karlskoga kommun	15	30 413	1993	Staffanstorps kommun	64	24 167	1995
Hallsbergs kommun	16	15 932	1993	Härryda kommun	65	37 412	1995
Degerfors kommun	17	9 668	1993	Grums kommun	66	9 011	1995
Askersunds kommun	18	11 175	1993	Höganäs kommun	67	26 193	1995
Nora kommun	19	10 747	1993	Ängelholms kommun	68	41 786	1995
Hällefors kommun	20	7 109	1993	Flens kommun	69	16 864	1995
Härnösands kommun	21	25 190	1993	Essunga kommun	70	5 647	1995
Ale kommun	22	30 223	1993	Nordmalings kommun	71	7 103	1995
Norbergs kommun	23	5 796	1993	Oskarshamns kommun	72	26 928	1996
Karlskrona kommun	24	66 666	1993	Båstads kommun	73	14 796	1996
Skellefteå kommun	25	72 723	1994	Storumans kommun	74	5 902	1996
Västerviks kommun	26	36 551	1994	Älvdalens kommun	75	7 068	1996
Fagersta kommun	27	13 415	1994	Sunne kommun	76	13 331	1995
Region Gotland	28	58 595	1994	Hjo kommun	77	9 093	1996
Alingsås kommun	29	40 390	1994	Mönsterås kommun	78	13 498	1996
Smedjebackens kommun	30	10 894	1994	Malå kommun	79	3 133	1997
Boxholms kommun	31	5 453	1994	Högsby kommun	80	6 087	1997
Ockelbo kommun	32	5 896	1994	Torsby kommun	81	11 890	1997
Tanums kommun	33	12 763	1994	Lycksele kommun	82	12 257	1997
Borlänge kommun	34	51 964	1994	Bengtstors kommun	83	9 905	1997
Strömsunds kommun	35	11 791	1994	Åstorps kommun	84	15 828	1997
Kungsbacka kommun	36	81 986	1994	Simrishamns kommun	85	19 376	1997
Valdemarsviks kommun	37	7 920	1994	Vimmerby kommun	86	15 728	1997
Eda kommun	38	8 618	1994	Hultsfreds kommun	87	14 579	1997
Gnosjö kommun	39	9 733	1994	Mörbylånga kommun	88	15 000	1997
Övertorneå kommun	40	4 461	1994	Arvika kommun	89	26 060	1997
Hedemora kommun	41	15 566	1994	Hammarö kommun	90	16 174	1997
Luleå kommun	42	77 470	1994	Karlshamns kommun	91	32 200	1997
Falu kommun	43	58 340	1994	Skara kommun	92	18 843	1997
Landskrona stad	44	45 286	1994	Sävsjö kommun	93	11 496	1997
Arboga kommun	45	13 934	1994	Skurups kommun	94	15 642	1998
Munkedals kommun	46	10 423	1994	Vindelns kommun	95	5 412	1998
Orust kommun	47	15 108	1994	Rättviks kommun	96	10 837	1998
Falkenbergs kommun	48	44 195	1994	Melleruds kommun	97	9 377	1998
Landstinget Sörmland	49	291 341	1994	Färgelanda kommun	98	6 592	1998

MEDLEMSFÖRTECKNING

Medlemsnamn	Medlem nr.	Antal inv. 2017-12-31	Medlem år	Medlemsnamn	Medlem nr.	Antal inv. 2017-12-31	Medlem år
Söderköpings kommun	99	14 521	1998	Bollnäs kommun	156	26 918	2004
Vetlanda kommun	100	27 415	1998	Storfors kommun	157	4 123	2004
Herrljunga kommun	101	9 485	1999	Huddinge kommun	158	110 003	2004
Laholms kommun	102	25 147	1999	Håbo kommun	159	21 083	2005
Region Gävleborg	103	285 637	1999	Gällivare kommun	160	17 825	2005
Marks kommun	104	34 484	1999	Region Uppsala län	161	368 971	2005
Leksands kommun	105	15 640	1999	Kramfors kommun	162	18 610	2005
Strömstads kommun	106	13 218	1999	Haparanda kommun	163	9 805	2005
Upplands-Bro kommun	107	27 614	1999	Krokoms kommun	164	14 925	2005
Alvesta kommun	108	20 026	1999	Arvidsjaurs kommun	165	6 440	2005
Kalix kommun	109	16 169	1999	Mariestads kommun	166	24 290	2005
Bräcke kommun	110	6 501	2000	Åsele kommun	167	2 809	2005
Örkelljunga kommun	111	10 047	2000	Sollefteå kommun	168	19 709	2005
Götene kommun	112	13 242	2000	Örnsköldsviks kommun	169	56 139	2005
Ovanåkers kommun	113	11 609	2000	Karlstads kommun	170	91 120	2005
Ydre kommun	114	3 733	2001	Surahammars kommun	171	10 037	2005
Bollebygdskommun	115	9 262	2001	Filipstads kommun	172	10 783	2005
Torsås kommun	116	7 083	2001	Motala kommun	173	43 549	2005
Habo kommun	117	11 845	2001	Jokkmokks kommun	174	5 081	2005
Gagnefs kommun	118	10 241	2001	Hallstahammars kommun	175	15 998	2006
Sotenäs kommun	119	9 073	2001	Avesta kommun	176	23 256	2006
Köpings kommun	120	26 116	2001	Trosa kommun	177	12 916	2006
Bodens kommun	121	28 181	2001	Lilla Edets kommun	178	13 961	2006
Tranemo kommun	122	11 841	2001	Skinnskattebergs kommun	179	4 431	2006
Nässjö kommun	123	31 178	2001	Kiruna kommun	180	23 116	2006
Kinda kommun	124	9 882	2001	Finspångs kommun	181	21 577	2006
Sigtuna kommun	125	47 146	2002	Lysekils kommun	182	14 621	2006
Karlsborgs kommun	126	6 954	2002	Söderhamns kommun	183	25 782	2006
Robertsfors kommun	127	6 784	2002	Hudiksvalls kommun	184	37 401	2006
Älvsbyns kommun	128	8 274	2002	Norrbottnens läns landsting	185	251 295	2006
Mora kommun	129	20 369	2002	Dorotea kommun	186	2 646	2006
Tranås kommun	130	18 894	2002	Nordanstigs kommun	187	9 481	2006
Eksjö kommun	131	17 416	2002	Arjeplogs kommun	188	2 821	2006
Heby kommun	132	13 854	2002	Botkyrka kommun	189	91 925	2006
Oxelösunds kommun	133	12 008	2003	Nybro kommun	190	20 406	2007
Haninge kommun	134	88 037	2003	Hagfors kommun	191	11 782	2007
Kungälvskommun	135	44 110	2003	Vännäs kommun	192	8 776	2007
Tomelilla kommun	136	13 416	2003	Bjurholms kommun	193	2 451	2007
Växjö kommun	137	91 060	2003	Eskilstuna kommun	194	104 709	2007
Trelleborgskommun	138	44 595	2003	Gnesta kommun	195	11 019	2007
Lessebo kommun	139	8 806	2003	Forshaga kommun	196	11 509	2007
Sätters kommun	140	11 160	2003	Kalmar kommun	197	67 451	2007
Ånge kommun	141	9 480	2003	Sjöbo kommun	198	19 071	2007
Region Västmanland	142	271 095	2003	Stenungsunds kommun	199	26 224	2007
Ljusdals kommun	143	19 028	2003	Strängnäs kommun	200	35 045	2007
Norsjö kommun	144	4 086	2003	Åre kommun	201	11 268	2007
Hofors kommun	145	9 660	2003	Ludvika kommun	202	26 992	2007
Överkalix kommun	146	3 367	2004	Lerums kommun	203	41 510	2007
Kils kommun	147	11 910	2004	Nykvarns kommun	204	10 660	2007
Härjedalens kommun	148	10 154	2004	Vilhelmina kommun	205	6 787	2007
Landstinget i Värmland	149	280 399	2004	Emmaboda kommun	206	9 368	2007
Eslövs kommun	150	33 236	2004	Vansbro kommun	207	6 837	2007
Mullsjö kommun	151	7 328	2004	Töreboda kommun	208	9 414	2007
Vingåkers kommun	152	9 180	2004	Sölvesborgskommun	209	17 455	2007
Munkfors kommun	153	3 763	2004	Ragunda kommun	210	5 444	2007
Ystads kommun	154	29 848	2004	Osby kommun	211	13 182	2008
Säffle kommun	155	15 727	2004	Vaggeryds kommun	212	13 840	2008

Medlemsnamn	Medlem nr.	Antal inv. 2017-12-31	Medlem år	Medlemsnamn	Medlem nr.	Antal inv. 2017-12-31	Medlem år
Timrå kommun	213	18 030	2008	Värnamo kommun	270	34 206	2012
Knivsta kommun	214	18 064	2008	Södertälje kommun	271	96 032	2012
Åtvidabergs kommun	215	11 631	2008	Göteborgs stad	272	564 039	2012
Uppvidinge kommun	216	9 561	2008	Skövde kommun	273	54 975	2012
Svenljunga kommun	217	10 659	2008	Sundbybergs stad	274	49 424	2012
Tingsryds kommun	218	12 451	2008	Uppsala kommun	275	219 914	2013
Jönköpings kommun	219	137 481	2008	Tibro kommun	276	11 110	2013
Lunds kommun	220	121 274	2008	Järfälla kommun	277	76 453	2013
Ulricehamns kommun	221	24 296	2008	Svalövs kommun	278	14 025	2013
Tierps kommun	222	20 930	2008	Klippans kommun	279	17 462	2014
Grästorps kommun	223	5 750	2008	Markaryds kommun	280	10 170	2014
Malung-Sälens kommun	224	10 114	2009	Region Jämtland Härjedalen	281	129 806	2016
Östra Göinge kommun	225	14 715	2009	Partille kommun	282	37 880	2016
Årjängs kommun	226	9 948	2009	Region Kronoberg	283	197 519	2016
Dals-Eds kommun	227	4 763	2009	Sollentuna kommun	284	71 848	2016
Vaxholms stad	228	11 831	2009	Kävlinge kommun	285	30 959	2016
Älvkarleby kommun	229	9 402	2009	Västerbottens läns landsting	286	268 465	2016
Ljungby kommun	230	28 297	2009	Mölnads stad	287	66 121	2017
Hörby kommun	231	15 552	2009	Linköpings kommun	288	158 520	2017
Älmhults kommun	232	17 148	2009				
Burlövs kommun	233	18 073	2009				
Hässleholms kommun	234	52 003	2009				
Olofströms kommun	235	13 482	2009				
Sala kommun	236	22 631	2009				
Öckerö kommun	237	12 923	2009				
Kristinehamns kommun	238	24 650	2009				
Östhammars kommun	239	21 927	2009				
Bromölla kommun	240	12 699	2009				
Gullspångs kommun	241	5 280	2009				
Aneby kommun	242	6 776	2009				
Lidköpings kommun	243	39 506	2009				
Bjuvs kommun	244	15 429	2009				
Nynäshamns kommun	245	28 109	2009				
Norrköpings kommun	246	140 927	2009				
Halmstads kommun	247	99 752	2009				
Ronneby kommun	248	29 568	2009				
Sorsele kommun	249	2 516	2010				
Falköpings kommun	250	33 077	2010				
Upplands-Väsby kommun	251	44 605	2010				
Hylte kommun	252	10 990	2010				
Borgholms kommun	253	10 857	2010				
Höörs kommun	254	16 478	2010				
Vara kommun	255	15 942	2010				
Vallentuna kommun	256	33 175	2010				
Salems kommun	257	16 665	2010				
Tyresö kommun	258	47 304	2010				
Tidaholms kommun	259	12 827	2010				
Värmdö kommun	260	43 444	2010				
Norrtälje kommun	261	60 808	2011				
Landstinget Dalarna	262	286 165	2011				
Solna stad	263	79 707	2011				
Perstorps kommun	264	7 335	2011				
Nyköpings kommun	265	55 467	2011				
Gislaveds kommun	266	29 629	2011				
Borås stad	267	111 026	2011				
Enköpings kommun	268	43 797	2012				
Åmåls kommun	269	12 711	2012				

På Kommuninvests webbplats, www.kommuninvest.se, kan du läsa mer om Kommuninvest, våra tjänster och nyheter som påverkar ekonomi och finanser för kommuner och landsting. På webbplatsen finner du bland annat:

- Nyhetsbrev, som varje vecka ger våra medlemmar de senaste uppdateringarna om utvecklingen inom makroekonomi och andra områden som påverkar kommunernas ekonomi.
- Rapporter om kommunal ekonomi
- Medlemstidningen Dialog
- Inloggning till skuldhanteringsverktyget KI Finans
- Information till investerare

KOMMUNINVEST
Svenska kommuner och landsting i samverkan

Postadress: Box 124, 701 42 Örebro. Besöksadress: Fenixhuset, Drottninggatan 2, Örebro.
Telefon: 010-470 87 00. Telefax: 019-12 11 98. E-post: förnamn.efternamn@kommuninvest.se
www.kommuninvest.se

2018-03-29

Bilaga 4

Kommuninvest ekonomisk förening
Föreningsstämman

Fastställande av arvoden till styrelsen, revisorerna och lekmannarevisorerna

Bakgrund

Enligt föreningens stadgar ska stämman, årligen fastställa arvoden till styrelsen, revisorerna och lekmannarevisorerna.

Valberedningen i föreningen ska årligen lämna ett förslag till föreningsstämman om arvoden uppdelat mellan ordförande, vice ordförande, övriga ledamöter samt suppleanter och eventuell ersättning för utskottsarbete samt arvode till revisorerna och lekmannarevisorerna.

Årets förslag

Stämman 2015 fastställde att arvodena från och med 2016 ska följa utvecklingen av månadsarvodet för en riksdagsledamot. Riksdagens arvodesnämnd har höjt riksdagsledamöternas månadsarvode med 1 600 kronor till 65 400 kronor från och med 2017-11-01. Någon mer förändring förväntas inte ske före Kommuninvests föreningsstämma.

Valberedningen föreslår att arvodena i föreningen, utan avsteg från de principer som lades fast i 2015 års stämmobeslut, uppräknas på det sätt som beskrivs i bilagan nedan.

I övrigt föreslår valberedningen inte några förändringar av värderingen av de olika uppdragen som ordförande, vice ordförande och ledamot eller av övriga regler för arvoden.

Förslag till beslut

Valberedningen i föreningen föreslår att stämman beslutar

att arvoden till föreningsstyrelsen, lekmannarevisorer och revisor skall utgå enligt bilaga.

KOMMUNINVEST EKONOMISK FÖRENING

Valberedningen

Anders Ceder (S)
Region Örebro län
Ordförande

Arne Lernhag (M)
Öckerö kommun
Vice ordförande

Kenneth Carlsson (L)
Färgelanda kommun

Ambjörn Hardenstedt (S)
Svedala kommun

Elisabet Lassen (S)
Sollefteå kommun

Martina Mossberg (M)
Haninge kommun

Kerstin Sjöström (C)
Nordmalings kommun

Bilaga**Föreslagna arvoden till styrelsen, revisorerna och lekmannarevisorerna****Styrelsen****Ordförande (styrelsen och dess arbetsutskott mm)**

Typ av arvode	Belopp	Motsvarar % av bas för arvode	Anmärkning
Fast årsarvode	294 300 kronor	450 %	

Vice ordförande (styrelsen och dess arbetsutskott mm)

Typ av arvode	Belopp	Motsvarar % av bas för arvode	Anmärkning
Fast årsarvode	196 200 kronor	300 %	

Ledamöter (styrelsen och dess arbetsutskott mm)

Typ av arvode	Belopp	Motsvarar % av bas för arvode	Anmärkning
Fast årsarvode	108 600 kronor	166 %	

Ledamöter (styrelsen)

Typ av arvode	Belopp	Motsvarar % av bas för arvode	Anmärkning
Fast årsarvode	7 800 kronor	12 %	
Rörligt arvode	4 600 kronor	7 %	

Suppleanter (styrelsen)

Typ av arvode	Belopp	Motsvarar % av bas för arvode	Anmärkning
Rörligt arvode	4 600 kronor	7 %	

Bas för arvode

Bas för angivet arvode i kronor är det månadsarvode för riksdagsledamot som fastställts av Riksdagens arvodesnämnd. Det riksdagsarvodesbelopp som gäller när valberedningens förslag till stämman fastläggs multipliceras med angivet procenttal och avrundning sker till närmast högre eller lägre hundratal kronor. Det så beräknade arvodesbeloppet i kronor som fastställs av stämman, gäller för tiden till och med utgången av följande ordinarie föreningsstämma.

Kommentarer om rörliga respektive fasta arvoden

Rörligt arvode utgår per gång vid närvaro på sammanträde (och annan förrättning på föreningens uppdrag). Vid telefonsammanträde utgår ett halvt rörligt arvode per gång vid närvaro på sammanträde. Vid sammanträde per capsulam utgår inget rörligt arvode.

Det fasta arvodet till ordföranden, vice ordföranden och övriga ledamöter som väljs att ingå i arbetsutskottet omfattar såväl uppdraget i styrelsen som i arbetsutskottet och andra utskott och kommittéer eller motsvarande som inrättas av styrelsen (och annan förrättning på föreningens uppdrag). Inget rörligt arvode utgår därutöver.

Om någon annan ledamot eller suppleant utses att ingå i kommitté, utskott eller motsvarande, utgår rörligt arvode som vid styrelsemöte.

Om styrelsen utser någon som inte tillhör styrelsen att ingå i kommitté, annat utskott eller motsvarande, beslutar styrelsen om vilket arvode som skall utgå.

Lekmannarevisorer**Ledamöter**

Typ av arvode	Belopp	Motsvarar % av bas för arvode	Anmärkning
Fast årsarvode	15 500 kronor	24 %	
Rörligt arvode	4 600 kronor	7 %	

Vid telefonsammanträde utgår ett halvt rörligt arvode per gång vid närvaro på sammanträde. Vid sammanträde per capsulam utgår inget rörligt arvode. Arvodet omfattar även lekmannarevisorernas uppdrag inom den ekonomiska föreningens företag.

Revisor

Arvode till revisor utgår enligt räkning.

Gemensamt om arvoden till styrelse och lekmannarevisor

Arvodena inkluderar gottgörelse också för övriga omkostnader som uppkommer i anledning av uppdraget. Traktamente eller annan motsvarande ersättning utgår inte.

Utöver arvode lämnar föreningen ersättning för faktiska logi- och resekostnader som uppkommit i anledning av uppdraget. Om ledamot eller suppleant är anställd i Kommuninvest, utgår inte något arvode.

2018-03-29

Kommuninvest ekonomisk förening
Föreningsstämman

Information om arvoden till styrelsen, revisorerna och lekmannarevisorerna i föreningens företag

Bakgrund

Valberedningen i föreningens företag har föreslagit att årsstämmorna i Kommuninvest i Sverige AB och Kommuninvest fastighets AB ska fastställa arvoden till styrelsen, lekmannarevisorer och revisor enligt bilaga.

Valberedningen anser att det inte framkommit någon information om någon väsentlig förändring av styrelsens arbetsformer eller arbetsbelastning som skulle kunna motivera en förändring av arvodesnivån.

Med hänvisning till det ovan sagda föreslås att arvodena behålls oförändrade.

Arvode ska från och med 2018 utbetalas som lön. Tidigare kunde arvodet under vissa förutsättningar faktureras inom ramen för näringsverksamhet bedriven i ledamots enskilda firma med F-skattsedel eller bolag. Denna möjlighet tas enligt förslaget bort från och med 2018.

Förslag till beslut

Valberedningen i föreningens företag föreslår att stämman beslutar

att i protokollet notera att information om de föreslagna arvodena i föreningens företag, lämnats enligt bilaga.

KOMMUNINVEST EKONOMISK FÖRENING

Göran Färm, (S)
Norrköpings kommun
ordförande

Linda Frohm, (M)
Kalix kommun
vice ordförande

Margreth Johnsson, (S)
Trollhättans kommun

Ewa-May Karlsson, (C)
Vindelns kommun

Kommuninvest i Sverige AB (publ). Org nr: 556281-4409. Styrelsens säte: Örebro

Kommuninvest Ekonomisk förening. Org nr: 716453-2074. Styrelsens säte: Örebro

Kommuninvest Fastighets AB. Org nr: 556464-5629. Styrelsens säte: Örebro

Förslag till arvoden i föreningens företag

Kommuninvest i Sverige AB

Styrelsen

Ordförande

Typ av arvode	Belopp	Anmärkning
Fast årsarvode	550 000 kronor	Arvodet omfattar styrelseuppdraget och andra förrättningar på bolagets uppdrag.

Ledamöter

Typ av arvode	Belopp	Anmärkning
Fast årsarvode	300 000 kronor	Arvodet omfattar styrelseuppdraget och andra förrättningar på bolagets uppdrag.

Kommittéer och utskott inrättade av styrelsen

Om ordförande eller ledamot utses att ingå i kommitté, utskott eller motsvarande, utgår inget arvode utöver ovan angivna fasta årsarvoden. Om styrelsen utser någon som inte tillhör styrelsen att ingå i kommitté, utskott eller motsvarande, beslutar styrelsen om vilket arvode som skall utgå.

Lekmannarevisorer

Arvodet till lekmannarevisorernas uppdrag i föreningen beslutas av föreningsstämman i Kommuninvest ekonomisk förening. Arvodet omfattar även lekmannarevisorernas uppdrag inom den ekonomiska föreningens företag.

Revisor

Arvode till revisor utgår enligt räkning.

Gemensamt om arvoden till styrelse och lekmannarevisor

Arvodena inkluderar gottgörelse för omkostnader som uppkommer i anledning av uppdraget. Traktamente eller annan motsvarande ersättning utgår inte.

Utöver arvode lämnar bolaget ersättning för faktiska logi- och resekostnader som uppkommit i anledning av uppdraget. Om ledamot är anställd i Kommuninvest eller är utsedd av arbetstagarorganisation, utgår inte något arvode.

Valberedning

Arvodet till valberedningen i föreningens företag beslutas av föreningsstämman i Kommuninvest ekonomisk förening.

Styrelsearvodering

Arvode ska utbetalas som lön.

Kommuninvest fastighets AB**Styrelsen****Ordförande**

Typ av arvode	Belopp	Anmärkning
Fast årsarvode	0 kronor	
Rörligt arvode	0 kronor	Per gång vid närvaro på sammanträde.

Vice ordförande

Typ av arvode	Belopp	Anmärkning
Fast årsarvode	0 kronor	
Rörligt arvode	0 kronor	Per gång vid närvaro på sammanträde

Ledamöter

Typ av arvode	Belopp	Anmärkning
Fast årsarvode	0 kronor	
Rörligt arvode	0 kronor	Per gång vid närvaro på sammanträde

Suppleanter

Typ av arvode	Belopp	Anmärkning
Fast årsarvode	0 kronor	
Rörligt arvode	0 kronor	Per gång vid närvaro på sammanträde

Kommittéer och utskott inrättade av styrelsen

Inget arvode utgår.

Lekmannarevisorer

Arvodet till lekmannarevisorernas uppdrag i föreningen beslutas av föreningsstämman i Kommuninvest ekonomisk förening. Arvodet omfattar även lekmannarevisorernas uppdrag inom den ekonomiska föreningens företag.

Revisor

Arvode till revisor utgår enligt räkning.

Ytterligare om arvoden till styrelsen

Bolaget lämnar ersättning för faktiska logi- och resekostnader som uppkommit i anledning av uppdraget.

Om ordförande, vice ordförande, ledamot eller suppleant är anställd i Kommuninvest, utgår inte något arvode.

Valberedning

Arvodet till valberedningen i föreningens företag beslutas av föreningsstämman i Kommuninvest ekonomisk förening.

2018-03-29

Kommuninvest ekonomisk förening
Föreningsstämman

Fastställande av arvoden till valberedningen

Bakgrund

Enligt föreningens stadgar ska styrelsen årligen bereda ett förslag till val av valberedning i den ekonomiska föreningen. Förslaget skall också innefatta ett förslag till arvodering.

Årets förslag

Vid stämman 2015 beslutades att arvodena från och med stämman 2016 ska följa utvecklingen av månadsarvodet för en riksdagsledamot. Riksdagens arvodesnämnd har höjt riksdagsledamöternas månadsarvode med 1 600 kronor till 65 400 kronor från och med 2017-11-01.

Baserat på stämmans tidigare beslut föreslås arvoden och principer för ersättning för valberedningen i Kommuninvest ekonomisk förening som framgår av bilaga.

Styrelsen föreslår att arvodena till valberedningen i föreningen, utan avsteg från de principer som lades fast i föregående stämmobeslut, uppräknas på det sätt som beskrivs i bilagan nedan.

I övrigt föreslår styrelsen inte några förändringar av värderingen av de olika uppdragen som ordförande, vice ordförande, ledamöter och suppleanter eller av övriga regler för arvoden.

Styrelsen behandlade ärendet 2017-03-14.

Förslag till beslut

Styrelsen föreslår att stämman beslutar

att arvoden till valberedningen i föreningen ska utgå enligt bilaga.

KOMMUNINVEST EKONOMISK FÖRENING

Göran Färm
Ordförande

Tomas Werngren
Verkställande direktör

Bilaga**Förslag till nya arvoden för valberedningen i föreningen****Valberedningens ordförande**

Typ av arvode	Belopp	Motsvarar % av bas för arvode	Anmärkning
Fast årsarvode	7 800 kronor	12 %	
Rörligt arvode	4 600 kronor	7 %	

Valberedningens vice ordförande

Typ av arvode	Belopp	Motsvarar % av bas för arvode	Anmärkning
Fast årsarvode	4 600 kronor	7 %	
Rörligt arvode	4 600 kronor	7 %	

Valberedningens ledamöter

Typ av arvode	Belopp	Motsvarar % av bas för arvode	Anmärkning
Rörligt arvode	4 600 kronor	7 %	

Bas för arvode

Bas för angivet arvode i kronor är det månadsarvode för riksdagsledamot som fastställts av Riksdagens arvodesnämnd. Det riksdagsarvodesbelopp som gäller när styrelsens förslag till stämman fastläggs multipliceras med angivet procenttal och avrundning sker till närmast högre eller lägre hundratal kronor. Det så beräknade arvodesbeloppet i kronor som fastställs av stämman, gäller för tiden till och med utgången av följande ordinarie föreningsstämma.

Kommentarer om arvodena

Rörligt arvode utgår per gång vid närvaro på sammanträde (och annan förrättning på föreningens uppdrag). Vid telefonsammanträde utgår ett halvt rörligt arvode per gång vid närvaro på sammanträde. Vid sammanträde per capsulam utgår inget rörligt arvode.

Arvodena inkluderar gottgörelse också för övriga omkostnader som uppkommer i anledning av uppdraget. Traktamente eller annan motsvarande ersättning utgår inte.

Utöver arvode lämnar föreningen ersättning för faktiska logi- och resekostnader som uppkommit i anledning av uppdraget.

2018-03-29

Bilaga 7

Kommuninvest ekonomisk förening
Föreningsstämman

Val av styrelse och av dess ordförande och vice ordförande

Bakgrund

Enligt föreningens stadgar ska stämman årligen välja styrelse, ordförande och vice ordförande.

Förslag till beslut

Valberedningen i föreningen föreslår att stämman beslutar

att för tiden intill slutet av nästa ordinarie föreningsstämma, välja följande styrelse, ordförande och vice ordförande:

Ordinarie ledamöter

Therese Borg, (SD), Klippans kommun, omval
Lilly Bäcklund, (S), Lycksele kommun, omval
Britta Flinkfeldt, (S), Arjeplogs kommun, omval
Linda Frohm, (M), Kalix kommun, omval
Göran Färm, (S), Norrköpings kommun, omval
Margreth Johnsson, (S), Trollhättans Stad, omval
Niklas Karlsson, (S), Landskrona stad, omval
Ewa-May Karlsson, (C), Västerbottens läns landsting, omval
Fredrik Larsson, (M), Landstinget i Värmland, omval
Örjan Mossberg, (V), Växjö kommun, omval
Niclas Nilsson, (SD), Kristianstads kommun, omval
Jonas Ransgård, (M), Göteborgs Stad, omval
Carina Sándor, (L), Skinnskattebergs kommun, omval
Roland Åkesson, (C), Mönsterås kommun, omval
Maria Alfredsson, (MP), Gagnef kommun, nyval

Suppleanter

Peter Hemlin, (M), Sotenäs kommun, omval
Catharina Winberg, (M), Växjö kommun, omval
Christina Johansson, (M), Hällefors kommun, omval
Anna-Britta Åkerlind, (C), Örnköldsviks kommun, omval
Mohamad Hassan, (L), Uppsala kommun, omval
Bo Rudolfsson, (KD), Laxå kommun, omval
Hans Lindberg, (S), Umeå kommun, omval
Camilla Egberth, (S), Motala kommun, omval

Kommuninvest i Sverige AB (publ). Org nr: 556281-4409. Styrelsens säte: Örebro

Kommuninvest Ekonomisk förening. Org nr: 716453-2074. Styrelsens säte: Örebro

Kommuninvest Fastighets AB. Org nr: 556464-5629. Styrelsens säte: Örebro

Peter Kärnström (S), Sandvikens kommun, omval
Ann-Marie Johansson, (S), Region Jämtland Härjedalen, omval
Ulf Olsson, (S), Borås Stad, omval
Pierre Sjöström, (S), Staffanstorps kommun, omval
Roger Persson, (MP), Gävle kommun, omval
Gertowe Thörnros, (V), Degerfors kommun, omval
Daniel Edström, (SD), Örebro kommun, omval

Ordförande: Göran Färm, omval
Vice ordförande: Linda Frohm, omval

att när ordinarie ledamot är förhindrad, ska suppleant tjänstgöra enligt följande turordning:

Vid frånvaro av ordinarie ledamot för	Tjänstgör suppleant i följande ordning
Moderaterna (M)	M, L, KD, C, S, MP, V, SD
Centerpartiet (C)	C, M, L, KD, S, MP, V, SD
Liberalerna (L)	L, M, C, KD, S, MP, V, SD
Kristdemokraterna (KD)	Har inte någon ordinarie ledamot
Socialdemokraterna (S)	S, MP, V, M, C, L, KD, SD
Vänsterpartiet (V)	V, S, MP, M, C, L, KD, SD
Miljöpartiet (MP)	MP, S, V, M, C, L, KD, SD
Sverigedemokraterna (SD)	SD, S, M, KD, C, L, V, MP

Om mer än en suppleant från angivet parti är närvarande, tjänstgör de i den ordningsföljd som de upptagits i protokollet från stämman där de valdes.

KOMMUNINVEST EKONOMISK FÖRENING Valberedningen

Anders Ceder (S)
Region Örebro län
Ordförande

Arne Lernhag (M)
Öckerö kommun
Vice ordförande

Kenneth Carlsson (L)
Färgelanda kommun

Ambjörn Hardenstedt (S)
Svedala kommun

Elisabet Lassen (S)
Sollefteå kommun

Martina Mossberg (M)
Haninge kommun

Kerstin Sjöström (C)
Nordmalings kommun

2018-03-29

Kommuninvest ekonomisk förening
Föreningsstämman

Information om val av styrelse i föreningens företag

Bakgrund

Valberedningen i föreningens företag har föreslagit att årsstämmorna i Kommuninvest i Sverige AB och Kommuninvest fastighets AB ska välja styrelse enligt bilaga.

Det noteras att val av revisorer i förekommande fall bereds av lekmannarevisorerna och att föreningsstämman själv utser lekmannarevisorer i kreditmarknadsbolaget.

Förslag till beslut

Valberedningen i föreningens företag föreslår att stämman beslutar

att i protokollet notera att information om föreslagna val av styrelse lämnats enligt bilaga.

KOMMUNINVEST EKONOMISK FÖRENING

Göran Färm, (S)
Norrköpings kommun
ordförande

Linda Frohm, (M)
Kalix kommun
vice ordförande

Margreth Johnsson, (S)
Trollhättans kommun

Ewa-May Karlsson, (C)
Vindelns kommun

Förslag till val av styrelser i föreningens företag

Kommuninvest i Sverige AB

Styrelse

För tiden intill slutet av nästa ordinarie stämma väljs:

Ordinarie ledamöter

Ellen Bramness Arvidsson, omval

Kurt Eliasson, omval

Lars Heikensten, omval

Erik Langby, omval

Johan Törngren, omval

Anna von Knorring, omval

Kristina Sundin Jonsson, nyval

Ordförande: Ellen Bramness Arvidsson, omval

Kommuninvest fastighets AB

Styrelse

För tiden intill slutet av nästa ordinarie stämma väljs:

Ordinarie ledamöter

Ulf Bengtsson, omval

Malin Norbäck, nyval

Maria Viimne, nyval

Suppleant

-

Ordförande: Ulf Bengtsson, nyval

Vice ordförande: Malin Norbäck, nyval

2018-03-29

Kommuninvest ekonomisk förening
Föreningsstämman

Val av valberedning i föreningen och av dess ordförande och vice ordförande

Bakgrund

Enligt föreningens stadgar ska styrelsen årligen bereda ett förslag till val av valberedning i den ekonomiska föreningen.

Styrelsen behandlade ärendet 2018-03-14.

Förslag till beslut

Styrelsen föreslår att stämman beslutar

att intill slutet av nästa ordinarie föreningsstämma, välja följande valberedning i föreningen samt ordförande och vice ordförande:

Kenneth Carlsson, (L), Färgelanda kommun, omval
Anders Ceder (S), Region Örebro län, omval
Ambjörn Hardenstedt, (S), Svedala kommun, omval
Kerstin Sjöström, (C), Nordmalings kommun, omval
Elisabet Lassen (S), Sollefteå kommun, omval
Arne Lernhag, (M), Öckerö kommun, omval
Martina Mossberg, (M), Haninge kommun, omval

Ordförande: Anders Ceder, omval

Vice ordförande: Arne Lernhag, omval

KOMMUNINVEST EKONOMISK FÖRENING

Göran Färm
Ordförande

Tomas Werngren
Verkställande direktör

2018-03-29

Kommuninvest ekonomisk förening
Föreningsstämman

Val av representanter till bolagsstämmorna i Kommuninvest i Sverige AB och övriga bolag

Bakgrund

Enligt stadgarna för Kommuninvest ekonomisk förening ska ordinarie föreningsstämman utse representanter till bolagsstämmorna i föreningens företag.

Föreningen äger 100 procent av aktierna i Kommuninvest i Sverige AB som i sin tur äger 100 procent av aktierna i Kommuninvest fastighets AB.

Styrelsen behandlade detta ärende 2018-03-14.

Förslag till beslut

Styrelsen föreslår att föreningsstämman beslutar

att utse föreningsstyrelsens ordförande, med föreningsstyrelsens vice ordförande som ersättare, till ombud vid den ordinarie årsstämman i Kommuninvest i Sverige AB, som genomförs 2018 samt i förekommande fall vid extra bolagsstämma som genomförs under tiden därefter och fram till slutet av nästa ordinarie föreningsstämma,

att utse kreditmarknadsbolagets styrelseordförande, med föreningsstyrelsens vice ordförande som ersättare, till ombud vid den ordinarie årsstämman i Kommuninvest fastighets AB som genomförs 2018 samt i förekommande fall vid extra bolagsstämma som genomförs under tiden därefter och fram till slutet av nästa ordinarie föreningsstämma samt

att representanterna ska besluta i enlighet med föreningsstämmans instruktioner, i förekommande fall föreningsstyrelsens instruktioner, samt i vad gäller val av styrelser, övriga funktionärer och dess arvodering i enlighet med valberedningens förslag.

KOMMUNINVEST EKONOMISK FÖRENING

Tomas Werngren
Verkställande direktör

Ulf Bengtsson
Styrelsens sekreterare

2018-03-29

Kommuninvest ekonomisk förening
Föreningsstämman

Förslag till ändrad bolagsordning i Kommuninvest i Sverige AB

Bakgrund

Den 3 januari 2018 trädde nya regler i kraft gällande finansiella instrument (MiFID 2 och MiFIR). Regelverket innebär bl.a. att kreditmarknadsbolag kan tvingas söka värdepapperstillstånd för att fortsättningsvis kunna handla på officiella marknadsplatser. Vi bedömer att Kommuninvest för närvarande inte omfattas av regelverkets bestämmelser om krav på värdepapperstillstånd. Finansinspektionen har i december 2017 bekräftat att Bolaget för närvarande inte omfattas av de bestämmelser som kräver värdepapperstillstånd.

Behov av ändrad bolagsordning

I den internationella upplåningen har Kommuninvest i Sverige AB tidigare använt officiella handelsplatser som nu är tillståndspliktiga. Bolaget använder för närvarande inte de marknadsplatser som är tillståndspliktiga. Bolaget avser att under första halvåret 2018 analysera behovet att framöver använda dessa handelsplatser och därmed behovet av att söka tillstånd för värdepappersrörelse.

Ändringar i bolagsordningen i Kommuninvest i Sverige AB

Bolagets styrelse föreslår, utöver redaktionella ändringar, två substantiella tillägg/ändringar av bolagsordningen.

Det första tillägget/förändringen som är aktuellt är en utökning av §3 i bolagsordningen där det föreslås att Kommuninvest kan bedriva värdepappersrörelse, se formulering nedan.

§ 3 (iii) driva värdepappersrörelse i form av handel med finansiella instrument för egen räkning (lag om värdepappersmarknaden, 2 kap 1 § pkt 3),

Det andra tillägget/förändringen som Bolaget föreslår har sin bakgrund i att föreningsstyrelsen kommer att undersöka möjligheterna att 2020 förlägga Kommuninvests stämmor på andra orter än Stockholm. För att inte behöva ändra bolagsordningen en gång till på grund av detta föreslås även en ändring i

Kommuninvest i Sverige AB (publ). Org nr: 556281-4409. Styrelsens säte: Örebro

Kommuninvest Ekonomisk förening. Org nr: 716453-2074. Styrelsens säte: Örebro

Kommuninvest Fastighets AB. Org nr: 556464-5629. Styrelsens säte: Örebro

KOMMUNINVEST

Svenska kommuner och landsting i samverkan

bolagsordningen så att Göteborg blir en möjlig ort för Kommuninvests stämmor, se formulering nedan.

§ 11 Bolagsstämma kan förutom i Örebro även hållas i Stockholm, Malmö, Göteborg eller Umeå.

Föreningsstyrelsen behandlade ärendet 2018-03-14 och tillstyrkte förslaget till ändrad bolagsordning.

Förslag till beslut

Styrelsen föreslår att föreningsstämman beslutar

att tillstyrka förslaget till ändrad bolagsordning, samt

att uppdra till föreningens ombud vid årsstämman i Kommuninvest i Sverige AB att där fastställa en ny bolagsordning med den lydelse av § 3 och § 11 som framgår av förslaget ovan.

KOMMUNINVEST EKONOMISK FÖRENING

Göran Färm
Ordförande

Tomas Werngren
Verkställande direktör

2018-03-29

Kommuninvest ekonomisk förening
Föreningsstämman

Förslag till ändrad utformning av bolagsordningens paragraf om revisor i Kommuninvest fastighets AB

Bakgrund

I bolagsordningen för Kommuninvest fastighets AB anges följande om revisor:

”§ 6 Revisor och revisorssuppleant

Årsstämman skall utse en revisor och får utse en revisorssuppleant för tiden intill slutet av den årsstämma som hålls under det fjärde räkenskapsåret efter revisorsvalet.”

Lydelsen avviker från motsvarande avsnitt i bolagsordningen för Kommuninvest i Sverige AB. I kreditmarknadsbolaget har även reglerats hur lekmannarevisorer ska väljas.

Vi föreslår att den aktuella paragrafen ändras så att den helt överensstämmer med regleringen i kreditmarknadsbolaget.

Förslag

Bolagsordningen i Kommuninvest fastighets AB ändras så att § 6 får då följande nya lydelse:

§ 6 Revisorer och lekmannarevisorer

Årsstämman ska utse en revisor och får utse en revisorssuppleant. Revisor och revisorssuppleant utses för tid som beslutas av årsstämman, dock inte för en längre tid än intill slutet av den årsstämma som hålls under fjärde räkenskapsåret efter revisorsvalet.

Ordinarie föreningsstämman i Kommuninvest ekonomisk förening får utse två lekmannarevisorer för bolaget för tid som därvid beslutas av föreningsstämman. Sådan lekmannarevisor får ersättas efter beslut av föreningsstämman.

Föreningsstyrelsen behandlade frågan 2016-12-08 och tillstyrkte förslaget till ändrad bolagsordning. Frågan var planerad att tas upp vid föreningsstämman 2017 men av administrativa skäl var det inte möjligt.

Kommuninvest i Sverige AB (publ). Org nr: 556281-4409. Styrelsens säte: Örebro

Kommuninvest Ekonomisk förening. Org nr: 716453-2074. Styrelsens säte: Örebro

Kommuninvest Fastighets AB. Org nr: 556464-5629. Styrelsens säte: Örebro

Förslag till beslut

Styrelsen föreslå att föreningsstämman beslutar

att tillstyrka förslaget till ändrad bolagsordning samt

att uppdra till ombudet vid årsstämman i Kommuninvest fastighets AB att där fastställa en ny bolagsordning med den lydelse av § 6 som framgår av förslaget.

KOMMUNINVEST EKONOMISK FÖRENING

Göran Färm
Ordförande

Tomas Werngren
Verkställande direktör

2018-03-29

Kommuninvest ekonomisk förening
Föreningsstämman

Beslut om plats för nästa föreningsstämma

Bakgrund

Enligt stadgarna för Kommuninvest ekonomisk förening ska den ordinarie föreningsstämman besluta om plats för nästa stämma.

Vid de senaste stämmorna har det i stället uppdragits till styrelsen att besluta om plats för nästkommande stämma.

Styrelsen behandlade ärendet 2018-03-14.

Förslag till beslut

Styrelsen föreslår att stämman beslutar

att uppdra till föreningens styrelse att besluta om plats för 2019 års stämma.

KOMMUNINVEST EKONOMISK FÖRENING

Göran Färm
Ordförande

Tomas Werngren
Verkställande direktör

2018-03-29

Kommuninvest ekonomisk förening
Föreningsstämman

Arbetsordning för valberedningen i föreningen

Bakgrund

Enligt stadgarna för Kommuninvest ekonomisk förening ska föreningens styrelse varje år se över arbetsordningen för valberedningen i föreningen samt överlämna ett förslag till föreningsstämman för beslut.

Styrelsen behandlade ärendet vid sitt sammanträde 2018-03-14 och fann då inte skäl att föreslå någon förändring av den arbetsordning som stämman fastställde 2017.

Förslag till beslut

Styrelsen föreslår att stämman beslutar

att fastställa arbetsordningen för valberedningen i föreningen i den lydelse som framgår av bilagan.

KOMMUNINVEST EKONOMISK FÖRENING

Göran Färm
Ordförande

Tomas Werngren
Verkställande direktör

Kommuninvest ekonomisk förening
Arbetsordning för valberedningen i föreningen

KOMMUNINVEST EKONOMISK FÖRENING

ARBETSORDNING
FÖR
VALBEREDNINGEN
I
FÖRENINGEN

Fastställd vid ordinarie stämma i Kommuninvest ekonomisk förening
den 26 april 2018

Innehållsförteckning

1.	Inledning.....	3
2.	Valberedningen och dess uppgifter	3
2.1	Allmänt.....	3
2.2	Om valberedningen och dess uppgifter i föreningen	3
2.3	Särskilt om valberedningens arbete.....	4
3.	Valberedningens sammanträden	5
3.1	Ordförande vid sammanträdena	5
3.2	Protokoll.....	5
4.	Övrigt	6
4.1	Information och tystnadsplikt.....	6

1. Inledning

Valberedningen i föreningen har som övergripande uppgift att vara föreningsstämmans organ för beredning av stämmans beslut om val av styrelse och lekmannarevisorer med syfte att skapa ett bra underlag för stämmans behandling av dessa ärenden.

Valberedningen har det yttersta ansvaret för att beslut om tillsättningar bereds i en strukturerad och transparent process, som ger alla medlemmar möjlighet att ge sin syn på och lämna förslag i tillsättandefrågor och andra därtill hörande frågor samt att därigenom skapa goda förutsättningar för väl underbyggda beslut.

De lekmannarevisorer som utses av stämman, utgör valberedning inför stämmans val av yrkesrevisor och ansvarar för den upphandlingsprocess som då erfordras.

Föreningens styrelse utser inom sig en valberedning för föreningens företag, som ansvarar för beredning inför årsstämmornas val av styrelse mm.

Valberedningen för föreningen skall representera föreningens medlemmar. Föreningsstämman skall på förslag av föreningens styrelse utse ledamöterna i beredningen.

Denna arbetsordning har fastställts vid den ordinarie föreningsstämman den 16 april 2015. Föreningens styrelse ansvarar för att arbetsordningen ses över varje år. Styrelsens förslag föreläggs stämman för beslut varje år. Vid översynen skall styrelsen inhämta valberedningens synpunkter.

2. Valberedningen och dess uppgifter

2.1 Allmänt

Valberedningens uppgifter regleras i stadgarna för Kommuninvest ekonomisk förening och i denna arbetsordning.

För valberedningen för föreningens företag gäller en särskild arbetsordning.

2.2 Om valberedningen och dess uppgifter i föreningen

Valberedningens sammansättning och oberoende

Valberedningen skall ha minst fem och högst sju ledamöter. De personer som föreslås ingå i valberedningen skall, om inte annat angivits av föreningsstämman eller i lag, vara förtroendevald hos medlem.

Ledamot i valberedningen får inte samtidigt vara ledamot, suppleant eller revisor i annat föreningsorgan inom Kommuninvestkoncernen.

Information om vilka personer som utsetts till valberedning skall återfinnas på föreningens hemsida.

Föreningen skall snarast efter det ledamöterna valts och senast sex månader före ordinarie stämma offentliggöra namnen på ledamöterna i valberedningen. Informationen skall återfinnas på föreningens hemsida, där det även skall anges hur medlem kan lämna förslag till valberedningen.

Stämмоordförande och justerare

Valberedning skall lämna förslag till ordförande och justerare vid ordinarie föreningsstämma. Förslaget skall presenteras i kallelsen till stämman samt av valberedningen vid stämman.

Styrelsetillsättning och arvodering av styrelseledamöter

Valberedningen skall lämna förslag till ordförande, vice ordförande och övriga ledamöter samt suppleanter i föreningens styrelse samt lekmannarevisorer i föreningen samt föreslå styrelsearvode uppdelat mellan ordförande, vice ordförande, övriga ledamöter samt suppleanter och eventuell ersättning för utskottsarbete samt arvode till revisorerna och lekmannarevisorena.

Samråd

Valberedningen ska, i arbetet med att ta fram underlag för sina förslag, skapa sig en god bild av hur arbetet i styrelsen fungerar.

Det kan bland annat ske genom att valberedningen tar del av styrelsens egen utvärdering av styrelsearbetet, genom samråd med ordföranden i Föreningen eller på annat sätt som valberedningen finner lämpligt.

Valberedningens behov av extern kompetens och resurser i övrigt

Valberedningen äger i skäligen omfattning anlita extern kompetens om det behövs för att utforma de förslag som skall föreläggas stämman. Kostnaden för detta bärs av Föreningen. Valberedningen äger rätt till sekreterare och annan administrativ service från bolaget.

Lekmannarevisorer

Valberedningen skall lämna förslag till två lekmannarevisorer samt förslag till arvodering av dessa. Förslaget skall presenteras i kallelsen till stämman samt presenteras av valberedningen på stämman.

2.3 Särskilt om valberedningens arbete

Valberedningens arbete och förslag syftar till att skapa grundläggande förutsättningar för att styrelsen ska kunna uppfylla de krav som kommer att ställas på den, som en följd av föreningens ändamål och verksamhet.

Som underlag för sina förslag skall valberedningen:

- Eftersträva att resultatet i de allmänna valen i medlemskommuner och landsting återspeglas i styrelsens sammansättning. Beredningen skall också eftersträva en jämn könsfördelning, att ledamöterna representerar olika geografiska delar av landet samt att det finns ledamöter från medlemmar av olika storlek, samt

- Genomföra en systematisk procedur för att söka kandidater till de styrelseposter som skall fyllas, varvid förslag som inkommit från medlemmarna beaktas. På föreningens hemsida skall anges hur medlem kan lämna förslag till valberedningen.

De personer som föreslås som ordförande, vice ordförande och övriga ledamöter samt suppleanter skall, om inte annat angivits av föreningsstämman eller i lag, vara förtroendevald hos medlem.

Fördelningen av styrelseplatser mellan de olika partierna skall bygga på utfallet i kommunalvalen i de kommuner och landsting som var medlemmar vid utgången av det år då allmänna val genomförts - med utgångspunkt från mandatfördelning, skillnaderna i medlemmarnas invånarantal och förekommande samarbeten mellan partierna.

Denna fördelningsgrund skall vara oförändrad intill dess nya allmänna val hållits. Med utgångspunkt från resultatet i kommunalvalet, skall beredningen eftersträva att i första hand de partier som finns företrädade i riksdagen får representation i styrelsen.

Till ordförande skall en förtroendevald som har sin hemvist i det eller de partier som bildar regering föreslås och till vice ordförande en förtroendevald som har sin hemvist i det största av de partier som bildar opposition i riksdagen föreslås.

Valberedningen skall också föreslå i vilken ordning suppleanterna skall tjänstgöra vid förfall för ordinarie ledamot.

Valberedningens förslag skall presenteras i kallelsen till föreningsstämman och på föreningens hemsida.

Valberedningen skall på föreningsstämman presentera och motivera sina förslag. Valberedningen skall också lämna en redogörelse för hur dess arbete bedrivits.

Person som föreslagits för inval till styrelsen skall såvitt möjligt närvara på stämman för att kunna presentera sig och svara på frågor från medlemmarna.

3. Valberedningens sammanträden

3.1 Ordförande vid sammanträdena

Föreningsstämman utser varje år en ordförande och en vice ordförande i valberedningen.

3.2 Protokoll

Valberedningens ordförande ansvarar för att protokoll förs vid varje sammanträde. Protokoll ska föras av valberedningens sekreterare eller, vid dennes förhinder, av annan av valberedningen särskilt utsedd person. Protokollet skall vara kortfattat, dock med iakttagande av de krav som föreligger beträffande fullständighet. Protokollet ska ange fattade beslut och det underlag, muntligt och/eller skriftligt redovisat, som besluten grundats på. Vidare ska av protokollet framgå avvikande mening (reservation) eller särskilt uttalande som ledamot begärt att få antecknat.

Protokollen skall undertecknas av sekreteraren och justeras av ordföranden jämte en särskild vid sammanträdet därtill utsedd person.

Valberedningens sekreterare ska tillse att kopior av protokollen, efter justering, tillställs samtliga ledamöter.

Protokollen ska - för kalenderår - ges löpande paragrafnumrering. Valberedningens sekreterare svarar för att protokollen och därtill hörande beslutsunderlag och övriga handlingar förvaras på ett betryggande sätt.

4. Övrigt

4.1 Information och tystnadsplikt

All information som lämnas till valberedningens ledamöter och som inte är offentliggjord ska, med beaktande av vad som gäller enligt tryckfrihetsförordningen, sekretesslagen och den finansiella lagstiftningen samt enligt separat avgivna sekretessförbindelser, behandlas så att föreningen och koncernen inte skadas. Handling eller information som är sekretesskyddad får inte lämnas vidare eller röjas för annan.

2018-03-29

Bilaga 15

Kommuninvest ekonomisk förening
Föreningsstämman

Arbetsordning för valberedningen i föreningens företag

Bakgrund

Enligt stadgarna för Kommuninvest ekonomisk förening ska föreningens styrelse varje år se över arbetsordningen för valberedningen i föreningens företag samt överlämna ett förslag till föreningsstämman för beslut.

Nuvarande arbetsordning fastställdes på stämman 2017-04-20. Styrelsen behandlade ärendet vid sitt sammanträde 2018-03-14 och fann då inte skäl att föreslå någon förändring av den arbetsordning som stämman tidigare fastställt.

Förslag till beslut

Styrelsen förslår att stämman beslutar

att fastställa arbetsordningen för valberedningen i föreningens företag i den lydelse som framgår av bilagan samt

att uppdra åt föreningens representant vid de ordinarie årsstämmorna i Kommuninvest i Sverige AB och Kommuninvest Fastighets AB besluta att den av föreningsstämman fastställda arbetsordningen för valberedningen i Kommuninvest ekonomisk förenings företag ska fastställas.

KOMMUNINVEST EKONOMISK FÖRENING

Göran Färm
Ordförande

Tomas Werngren
Verkställande direktör

Kommuninvest ekonomisk förening
Arbetsordning för valberedningen i föreningens företag
1 (6)

KOMMUNINVEST EKONOMISK FÖRENING

**ARBETSORDNING
FÖR
VALBEREDNINGEN
I
FÖRENINGENS FÖRETAG**

Fastställd vid ordinarie stämma i Kommuninvest ekonomisk förening
den 26 april 2018

Innehållsförteckning

1.	Inledning.....	3
2.	Valberedningen och dess uppgifter	3
2.1	Allmänt.....	3
2.2	Om valberedningen och dess uppgifter i föreningens företag.....	3
2.3	Särskilt om valberedningens arbete.....	4
3.	Valberedningens sammanträden	5
3.1	Ordförande vid sammanträdena	5
3.2	Protokoll.....	5
4.	Övrigt	6
4.1	Information och tystnadsplikt.....	6
4.2	Delägda företag	6

1. Inledning

Valberedningen för föreningens företag har som övergripande uppgift att vara föreningens och bolagsstämornas organ för beredning av stämmornas beslut om val av styrelser och lekmannarevisorer med syfte att skapa ett bra underlag för stämmornas behandling av dessa ärenden.

Valberedningen har det yttersta ansvaret för att beslut om tillsättning bereds i en strukturerad och transparent process, som ger aktieägaren möjlighet att ge sin syn på och lämna förslag i tillsättandefrågor och andra därtill hörande frågor samt att därigenom skapa goda förutsättningar för väl underbyggda beslut.

De lekmannarevisorer som utses av stämman, utgör valberedning inför stämmans val av yrkesrevisor och ansvarar för den upphandlingsprocess som då erfordras.

Valberedningen för föreningens företag skall representera föreningens styrelse. Föreningsstyrelsen skall inom sig utse ledamöterna i beredningen.

Denna arbetsordning har fastställts vid den ordinarie föreningsstämman den xx april 20xx samt vid de ordinarie årsstämmorna i Kommuninvest i Sverige AB och Kommuninvest fastighets AB ("bolagen") samma dag. Föreningens styrelse ansvarar för att arbetsordningen ses över varje år. Styrelsens förslag föreläggs stämmorna för beslut varje år. Vid översynen skall styrelsen inhämta bolagsstyrelsernas synpunkter.

2. Valberedningen och dess uppgifter

2.1 Allmänt

Valberedningen i föreningens företag har de uppgifter som regleras i stadgarna för Kommuninvest ekonomisk förening och i denna arbetsordning.

2.2 Om valberedningen och dess uppgifter i föreningens företag

Valberedningens sammansättning och oberoende

Valberedningen skall ha minst tre och högst fem ledamöter. De personer som föreslås ingå i valberedningen skall, om inte annat angivits av föreningsstämman eller i lag, vara ledamot i styrelsen för föreningen.

Ledamot i valberedningen för föreningens företag får inte samtidigt vara ledamot, suppleant eller revisor i föreningens företag.

Information om vilka personer som utsetts till valberedning skall återfinnas på bolagens hemsida.

Bolagen skall snarast efter det ledamöterna utsetts och senast sex månader före ordinarie stämma offentliggöra namnen på ledamöterna i valberedningen. Informationen skall återfinnas på bolagens hemsida där det även skall anges hur man kan lämna förslag till valberedningen.

Stämмоordförande och justerare

Valberedning skall lämna förslag till ordförande och justerare vid årsstämma i bolagen. Förslaget skall presenteras i kallelsen till stämman samt av valberedningen vid stämman.

Styrelsetillsättning och arvodering av styrelseledamöter

Valberedningen skall lämna förslag till ordförande, vice ordförande och övriga ledamöter i bolagens styrelser samt lekmannarevisorer i bolagen samt föreslå styrelsearvode uppdelat mellan ordförande, vice ordförande, övriga ledamöter och eventuell ersättning för utskottsarbete samt arvode till revisorerna och lekmannarevisorerna.

Samråd

Valberedningen ska, i arbetet med att ta fram underlag för sina förslag, skapa sig en god bild av hur arbetet i styrelserna fungerar.

Det kan bland annat ske genom att valberedningen tar del av styrelsens egen utvärdering av styrelsearbetet, genom samråd med ordföranden i bolaget eller på annat sätt som valberedningen finner lämpligt.

Valberedningens behov av extern kompetens och resurser i övrigt

Valberedningen äger i skälig omfattning anlita extern kompetens om det behövs för att utforma de förslag som skall föreläggas stämmorna. Kostnaden för detta bärs av den juridiska enhet som arbetet avser. Valberedningen äger rätt till sekreterare och annan administrativ service från bolaget.

Lekmannarevisorer

Valberedningen skall lämna förslag på två lekmannarevisorer samt förslag till arvodering av dessa. Valberedningen skall samråda med valberedningen i föreningen och om inte särskilda skäl talar däremot, skall samma personer föreslås som lekmannarevisorer såväl i föreningen som i föreningens företag. Förslaget skall presenteras i kallelsen till stämman samt presenteras av valberedningen på stämman.

2.3 Särskilt om valberedningens arbete

Som underlag för sina förslag skall valberedningen

- Beakta de särskilda krav som den finansiella lagstiftningen och Finansinspektionens föreskrifter uppställer på styrelsen och styrelsens ledamöter i kreditmarknadsbolaget,
- Bedöma i vilken grad den nuvarande styrelsen uppfyller de krav som kommer att ställas på styrelsen till följd av bolagets läge och framtida inriktning, bl.a. genom att ta del av den utvärdering av styrelsen som har skett,
- Fastställa kravprofiler för den eller de nya ledamöter som enligt denna bedömning behöver rekryteras samt
- Genomföra en systematisk procedur för att söka kandidater till de styrelseposter som skall fyllas, varvid förslag som inkommit från föreningen skall beaktas.

Minst en ledamot i bolagets styrelse skall vara eller ha varit förtroendevald i en kommun eller ett landsting och besitta kunskap om kommunsektorn och den politiska processen.

Den som är ledamot i föreningens styrelse skall inte samtidigt vara ledamot i bolagets styrelse.

Valberedningens förslag skall presenteras i kallelsen till bolagsstämman och på bolagens hemsida. I anslutning till att kallelsen utfärdas, skall på hemsidan, för styrelseledamot som föreslås för nyval eller omval anges:

- ålder samt huvudsaklig utbildning och arbetslivserfarenhet,
- uppdrag i bolaget, föreningen eller hos medlem och andra väsentliga uppdrag,
- eget eller närstående fysisk eller juridisk persons innehav av finansiella instrument i bolaget,
- om ledamoten enligt valberedningen är att anse som oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen,
- vid omval, vilket år ledamoten invaldes i styrelsen, samt
- övriga uppgifter som kan vara av betydelse för aktieägaren vid bedömningen av den föreslagna ledamotens kompetens och oberoende.

Valberedningen skall på stämmorna presentera och motivera sina förslag, varvid särskild motivering skall ges om ingen förnyelse av styrelsen föreslås. Valberedningen skall också lämna en redogörelse för hur dess arbete har bedrivits.

3. Valberedningens sammanträden

3.1 Ordförande vid sammanträdena

Den ledamot som av föreningens styrelse utsetts att vara ordförande för valberedningen, leder beredningens sammanträden.

Om den som utsetts till ordförande inte kan närvara, utser valberedningen annan ledamot att för tillfället leda beredningens arbete.

3.2 Protokoll

Valberedningens ordförande ansvarar för att protokoll förs vid varje sammanträde. Protokoll ska föras av valberedningens sekreterare eller, vid dennes förhinder, av annan av valberedningen särskilt utsedd person. Protokollet skall vara kortfattat, dock med iakttagande av de krav som föreligger beträffande fullständighet. Protokollet ska ange fattade beslut och det underlag, muntligt och/eller skriftligt redovisat, som besluten grundats på. Vidare ska av protokollet framgå avvikande mening (reservation) eller särskilt uttalande som ledamot begärt att få antecknat.

Protokollen skall undertecknas av sekreteraren och justeras av ordföranden jämte en särskild vid sammanträdet därtill utsedd person.

Valberedningens sekreterare ska tillse att kopior av protokollen, efter justering, tillställs samtliga ledamöter.

Protokollen ska - för kalenderår - ges löpande paragrafnumrering. Valberedningens sekreterare svarar för att protokollen och därtill hörande beslutsunderlag och övriga handlingar förvaras på ett betryggande sätt.

4. Övrigt

4.1 Information och tystnadsplikt

All information som lämnas till valberedningens ledamöter och som inte är offentliggjord ska, med beaktande av vad som gäller enligt tryckfrihetsförordningen, sekretesslagen och den finansiella lagstiftningen samt enligt separat avgivna sekretessförbindelser, behandlas så att föreningen och koncernen inte skadas. Handling eller information som är sekretesskyddad får inte lämnas vidare eller röjas för annan.

4.2 Delägda företag

Valberedningen skall bereda förslag att utse ledamöter, i av koncernföretag delägda företag, deras arvodering, samt - i förekommande fall - vem av de föreslagna personerna som skall väljas till ordförande.

2018-03-29

Kommuninvest ekonomisk förening
Föreningsstämman

Arbetsordning för lekmannearevisorerna

Bakgrund

Bifogade arbetsordning för lekmannearevisorerna fastställdes av föreningsstämman i Kommuninvest ekonomisk förening 2017-04-20. Lekmannearevisorerna ska varje år se över arbetsordningen och förelägga densamma för beslut vid föreningsstämman.

Undertecknade valda lekmannearevisorer har genomfört denna översyn, men inte funnit anledning att föreslå några ändringar i arbetsordningen.

Förslag till beslut

Lekmannearevisorerna föreslår att stämman beslutar

att fastställa bilagda arbetsordning för lekmannearevisorerna i Kommuninvest ekonomisk förening.

KOMMUNINVEST EKONOMISK FÖRENING

Barbro Hassel
Lekmannearevisor

Cecilia Löfgren
Lekmannearevisor

KOMMUNINVEST EKONOMISK FÖRENING

**ARBETSORDNING
FÖR
LEKMANNAREVISORERNA**

Fastställd vid ordinarie stämma i Kommuninvest ekonomisk förening
den 26 april 2018

Innehållsförteckning

1.	Inledning.....	3
2.	Lekmanrevisorernas uppgifter.....	3
2.1	Allmänt.....	3
2.2	Lekmanrevisorernas uppgifter.....	3
3.	Lekmanrevisorernas sammanträden	4
3.1	Sammanträden.....	4
3.2	Protokoll.....	4
4.	Övrigt	5
4.1	Information och tystnadsplikt.....	5

1. Inledning

Lekmannarevisorernas uppgift är att vara föreningsstämmans organ för granskning av Kommuninvest ekonomisk förening (föreningen), Kommuninvestkoncernen och koncernens företag. Lekmannarevisorerna är revisorer i den mening som anges i 8 kap 1§ lagen om ekonomisk förening.

De lekmannarevisorer som utses av stämman, utgör också valberedning för stämmornas val av auktoriserad revisor och ansvarar för den upphandlingsprocess som då behövs.

Lekmannarevisorerna skall representera föreningens medlemmar. Föreningsstämman skall på förslag av valberedningen utse dem.

Denna arbetsordning har fastställts vid den ordinarie föreningsstämman den 20 april 2017. Lekmannarevisorerna ansvarar för att hela arbetsordningen ses över varje år. Lekmannarevisorernas förslag föreläggs föreningsstämman för beslut varje år.

2. Lekmannarevisorernas uppgifter

2.1 Allmänt

Lekmannarevisorernas uppgifter i föreningen och koncernen, regleras i lagen om ekonomiska föreningar, i stadgarna för föreningen samt i denna arbetsordning.

För lekmannarevisor som av årsstämma i koncernbolag också utsetts till lekmannarevisor i bolaget, regleras granskningsuppgiften i aktiebolagslagen.

Lekmannarevisorernas sammansättning och oberoende

Det skall finnas två lekmannarevisorer i föreningen. Samma personer som utses till lekmannarevisorer i föreningen, skall också utses till lekmannarevisorer i övriga företag inom koncernen.

Den som utses till lekmannarevisor skall vara eller ha varit förtroendevald hos medlem och ha särskild insikt i och erfarenhet av revision, ekonomi- och/eller finansiell verksamhet i offentlig sektor.

I övrigt regleras valbarhet som lekmannarevisor och revisors oberoende i lagen om ekonomiska föreningar och i stadgarna för föreningen.

Lekmannarevisorernas behov av extern kompetens och resurser i övrigt

Lekmannarevisorerna äger i skäligen omfattning anlita extern kompetens om det behövs för att fullgöra revisionsuppdraget. Kostnaden för detta bärs av den juridiska enhet som arbetet avser. Lekmannarevisorerna äger rätt att begära sekreteraresurs och annan administrativ service från bolaget.

2.2 Lekmannarevisorernas uppgifter

Granskningsuppdraget

Utöver den granskning som skall ske enligt lag skall lekmannarevisorerna särskilt granska om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredställande sätt samt om

verksamheten bedrivs i enlighet med kommunalrättsliga regler och principer för kommunal verksamhet i företagsform.

Granskningen skall vara så ingående och omfattande som god sed vid detta slag av granskning kräver. Lekmannarevisorerna skall i tillämpliga delar och så långt det är möjligt genomföra sitt uppdrag med beaktande av God revisions sed i kommunal verksamhet¹.

Samverkan med den auktoriserade revisorn mm

Lekmannarevisorerna skall samverka med den auktoriserade revisorn vid planering och genomförande av revisionsuppdraget. Lekmannarevisorerna skall delta vid de revisions sammanträden som genomförs med förvaltningen.

Lekmannarevisorerna följer även upp den auktoriserade revisorns arvodesdebitering.

Informationsutbyte med föreningens styrelse och bolagsstyrelsen

Lekmannarevisorerna skall minst en gång per år träffa föreningens styrelse eller särskilt styrelseutskott samt bolagsstyrelsen eller särskilt styrelseutskott för att informera om revisionens inriktning och omfattning samt synen på föreningens och koncernens respektive bolagets risker. Om möjligt bör dessa möten ske gemensamt med den auktoriserade revisorn.

Beredning av stämмоärende vid val av auktoriserad revisor

Lekmannarevisorerna bereder vart fjärde år eller vid behov, föreningsstämmans och bolagsstämmornas val av auktoriserad revisor eller registrerat revisionsbolag. Vid behov initierar och genomför lekmannarevisorerna upphandling av de externa revisionstjänsterna i föreningen och i koncernens företag. Lekmannarevisorernas förslag skall presenteras i kallelsen till föreningsstämman och på föreningens hemsida.

Lekmannarevisorerna skall på föreningsstämman presentera och motivera sina förslag samt lämna en redogörelse för hur dess beredningsarbete bedrivits.

3. Lekmannarevisorernas sammanträden

3.1 Sammanträden

Lekmannarevisorerna sammanträder minst fyra gånger per år i anslutning till upprättandet av årsredovisning, delårsrapport eller annan rapportering som avser koncernen samt i övrigt vid behov för beredningsuppgifter.

3.2 Protokoll

Lekmannarevisorerna ansvarar för att protokoll förs vid varje sammanträde. Protokoll ska föras av revisorernas sekreterare. Protokollet skall vara kortfattat, dock med iakttagande av de krav som föreligger beträffande fullständighet. Protokollet ska ange fattade beslut och det underlag, muntligt och/eller skriftligt redovisat, som beslutet grundats på.

Protokollen skall när sekreterare utsetts, undertecknas av sekreteraren och justeras av lekmannarevisorerna. I annat fall undertecknas protokollet av lekmannarevisorerna själva.

¹ Sammanställs av Sveriges Kommuner och Landsting.

Protokollen ska - för kalenderår - ges löpande paragrafnumrering. Lekmannarevisorerna svarar för att protokollen och därtill hörande beslutsunderlag och övriga handlingar förvaras på ett betryggande sätt.

4. Övrigt

4.1 Information och tystnadsplikt

All information som lämnas till lekmannarevisorerna och som inte är offentliggjord ska, med beaktande av vad som gäller enligt tryckfrihetsförordningen, sekretesslagen och den finansiella lagstiftningen samt enligt avgivna sekretessförbindelser, behandlas så att föreningen och koncernen inte skadas. Handling eller information som är sekretesskyddad får inte lämnas vidare eller röjas för annan.

2018-03-29

Bilaga 17

Kommuninvest ekonomisk förening
Föreningsstämman

Årlig insatsskyldighet – 2018 års insats

Bakgrund

År 2012 införde föreningen möjligheten till överskottsutdelning i form av återbäring och insatsränta. Dessutom infördes en årlig insatsskyldighet som för den enskilde medlemmen inte får överstiga vad medlemmen fått i återbäring och insatsränta. Denna insatsskyldighet har varit en betydelsefull del i föreningens tidigare kapitaluppbyggnad inför de skärpta krav på kapital som träder i kraft kommande år.

De stadgar som antogs 2015 innebär att modellen för årlig insatsskyldighet förändras så att insatsskyldigheten från och med 2016 är beroende av hur stor andel av den stadgeenliga högsta insatsnivån som respektive medlem uppnått vid utgången av respektive år.

Har den högsta insatsnivån uppnåtts, ska ingen ytterligare årlig insats betalas.

Insatsen förfaller till betalning en månad efter stämmans beslut eller vid den senare tidpunkt som stämman beslutar. Insatsen betalas kontant.

Styrelsen behandlade ärendet 2018-03-14.

Förslag till beslut

Styrelsen föreslår att föreningsstämman beslutar

att medlemmarna ska delta med en årlig insats enligt följande:

- respektive medlems årliga insatsskyldighet för 2018 ska uppgå till 100, 50, 25 eller 0 procent av hela den överskottsutdelning i form av återbäring och insatsränta på inbetalda medlemsinsatser och överinsatser som stämman beslutat om och som utdelats till respektive medlem,

- reduceringen av den årliga insatsskyldigheten ska ske utifrån hur stor andel av den för medlemmen fastställda högsta insatsnivån som erlagts i enlighet med vad som anges i föreningens stadgar, samt

- den årliga insatsen 2018 förfaller till betalning en månad efter stämmans beslut eller vid den senare tidpunkt som följer av att stämmans beslut om överskottsutdelning först måste ha verkställts och att därefter minst två veckor förflutit.

KOMMUNINVEST EKONOMISK FÖRENING

Göran Färm
Ordförande

Tomas Werngren
Verkställande direktör

2018-03-29

Bilaga 18

Kommuninvest ekonomisk förening
Föreningsstämman

Plan för Kommuninvests kapitaluppbyggnad

Bakgrund

Vid föreningsstämman 2015-04-16 presenterade föreningsstyrelsen en plan för Kommuninvests kapitaluppbyggnad. Vid samma tillfälle utfärdade stämman riktlinjer för styrelsens beslutanderätt för det fall vissa former för kapitaluppbyggnaden skulle bli aktuella i framtiden.

Under den tid som kapitaluppbyggnaden pågår ska styrelsen årligen revidera och fastställa planen och bl.a. redovisa den vid den ordinarie föreningsstämman som information, vilket skedde senaste gången vid föreningsstämman 2017-04-20.

Planen

Styrelsens har utarbetat en reviderad plan för kapitaluppbyggnaden med riktlinjer och beslutsregler. Den framgår av bilaga till denna skrivelse.

Den del av dokumentet som avser riktlinjer fastställdes av stämman 2015 och gäller tillsvidare. Styrelsen föreslår inte några förändringar i denna del. Tillsammans med lagstiftningen och stadgarna, styr riktlinjerna hur styrelsen ska agera vid kapitaluppbyggnaden.

Styrelsen fastställde den reviderade planen 2018-03-14 och beslöt överlämna den till föreningsstämman som information.

Medlemssamråd

Styrelsens förslag till plan med riktlinjer och beslutsregler har redovisats för medlemmarna vid 2018 års medlemssamråd.

KOMMUNINVEST

Svenska kommuner och landsting i samverkan

Förslag till beslut

Styrelsen förslår att föreningsstämman beslutar

att med godkännande lägga planen för Kommuninvests kapitaluppbyggnad till handlingarna, samt

att till protokollet notera att föreningsstämman 2015 fastställt de riktlinjer och beslutsregler som anges i avsnitt 5 i planen.

KOMMUNINVEST EKONOMISK FÖRENING

Göran Färm
Ordförande

Tomas Werngren
Verkställande direktör

2018-03-29

Plan för Kommuninvests kapitaluppbyggnad

med riktlinjer och beslutsordning

Föreningsstämman 2015-04-16 har fastställt riktlinjerna och beslutsordningen i avsnitt 5. Planen har senast fastställts av styrelsen **2018-03-14**. Den reviderade planen redovisades för föreningsstämman **2018-04-26**.

Kommuninvest i Sverige AB (publ). Org nr: 556281-4409. Styrelsens säte: Örebro
Kommuninvest Ekonomisk förening. Org nr: 716453-2074. Styrelsens säte: Örebro
Kommuninvest Fastighets AB. Org nr: 556464-5629. Styrelsens säte: Örebro

KOMMUNINVEST

Svenska kommuner och landsting i samverkan

1. Sammanfattning

Detta dokument innehåller styrelsens plan för kapitaluppbyggnaden samt vissa riktlinjer som fastställts av stämmorna åren 2015 till 2017.

2. Syfte och bakgrund

Efter finanskrisen har Kommuninvest medvetet valt att bygga upp organisationens kapitalbas, så att förmågan att klara finansiella störningar förbättras. Det har varit en naturlig utveckling för oss och övriga aktörer i sektorn efter finanskrisen.

Sedan vår egen kapitaluppbyggnad inleddes, har Baselkommittén föreslagit en rad åtgärder och krav i syfte att rusta den finansiella sektorn i syfte att försöka undvika framtida kriser. Kommitténs förslag har i stora delar omvandlats till bindande lagstiftning genom EU-förordning och direktiv. De nya reglerna har trätt i kraft omedelbart eller införs efter olika långa övergångstider.

Kommuninvest klarar redan nu de flesta av de nya minimikrav som ställs upp.

Kravet på en viss minsta kapitalstorlek i förhållande till balansräkningens storlek (Leverage Ratio eller bruttosoliditetsgrad) innebär dock att kapitalets storlek har ökat väsentligt de senaste åren.

Kommuninvest har under flera år bedrivit ett omfattande påverkansarbete såväl nationellt som i EU som har syftat till att få till stånd en reglering som är anpassad till vår roll och vårt uppdrag från den svenska kommunsektorn.

Kommissionen offentliggjorde under 2016 en rapport där bl.a. lättnader i de ursprungliga kraven och en senareläggning av ikraftträdandet redovisas. Därefter har Europeiska parlamentet i november 2017 redovisat sin syn på kapitalkraven i verksamheter som finansierar offentliga investeringar.

Om förslagen såsom de nu presenterats blir verklighet kommer det formella kravet på viss lägsta bruttosoliditet att vara anpassat till den verksamhet vi bedriver. Då kommer Kommuninvest själv kunna ta ansvar för att kapital och verksamhet matchar varandra och själva fatta beslut om hur stort kapital som behövs.

Föreningens styrelse har fram till nu uttalat att Kommuninvest ska bygga upp ett kapital som motsvarar 1,5 procent 2018. Målet bygger alltså på antagandet att det slutliga regelverket kommer att innehålla lägre nivåer på lägsta tillåtna bruttosoliditet för organisationer med ett offentligt uppdrag med lågt risktagande och är också ett uttryck för en egen bedömning av vad som ungefärligen kan vara en rimlig nivå på kapitalstorlek baserat på verksamhetens inriktning och utformning.

Eftersom den fortsatta beslutsprocessen inom EU tar tid och den slutliga regelutformningen inte säkert kan förutses, är det styrelsens uppfattning att målsättningen för kapitalets storlek tillsvidare ska ligga fast. Först när större säkerhet om den slutliga regelutformningen erhålls, kan en utvärdering och eventuell målrevidering ske.

KOMMUNINVEST

Svenska kommuner och landsting i samverkan

Kapitalplanen visar att den prognosticerade bruttosoliditetsgraden ligger över 1,5 procent under samtliga år fram till 2022, vilket tyder på att den planerade kapitaliseringen från Föreningens medlemmar överstiger Koncernens kapitalbehov för att 1,5 procent bruttosoliditet ska upprätthållas.

Därtill överträffar Koncernen med god marginal också det förväntade legala bruttosoliditetskravet på 3 procent (exklusive utlåning) under samtliga år i prognosperioden (se tabell sid 13 i IKLU för Kommuninvest Ekonomisk Förening). Vid utgången av 2017 var bruttosoliditeten 1,82 procent då utlåningen inte räknats av och 14,36 procent om utlåningen räknats av.

Denna plan syftar till att visa hur föreningsstyrelsen vill verka för att den nödvändiga kapitaluppbyggnaden ska klaras samt om och när styrelsen i vissa fall ska inhämta stämmans godkännande för viss åtgärd i denna process.

Föreningsstämmorna 2015 till 2017 beslutade om riktlinjer för styrelsens fortsatta arbete. Riktlinjerna kompletterar därigenom den yttre ram för kapitaluppbyggnaden som stadgarna utgör.

3. Förutsättningar

Planen för kapitaluppbyggnaden redovisas i avsnitt 4. Den bygger på följande viktigare förutsättningar.

- Den bruttosoliditetsgrad¹ som ska uppnås är 1,5 procent beräknad utifrån nuvarande regelverks definitioner. Hela Kommuninvestgruppen ska klara denna nivå från och med 2018-01-01.
- Förlagslån och andra kapitalinstrument (som uppfyller kriterierna för att få räknas som övrigt primärkapital) antas tillsammans med insatskapital respektive aktiekapital få medräknas fullt ut vid beräkning av bruttosoliditet.
- Planen ska av säkerhetsskäl ange hur Kommuninvest kommer att agera om kravet på bruttosoliditet blir högre än 1,5 procent.
- De antaganden om framtida tillgångsvärde som beräkningen av bruttosoliditet bygger på, utgår från kreditmarknadsbolagets nu gällande kapitalplan och interna kapitalutvärdering.
- Om den faktiska utvecklingen av Kommuninvests utlåning eller andra delar som ska inräknas i institutets totala exponeringsmått förändras så att kapitalet i absoluta tal behöver vara större än vad som anges i avsnitt 4, ska den planerade kapitaluppbyggnaden revideras i motsvarande grad.

4. Planen

4.1 Kapitalstorlek och tidpunkter

Bruttosoliditetsgraden ska uppgå till lägst 1,5 procent vid 2018 års utgång. Med beaktande av värdena i nu gällande kapitalplan innebär det att det kapital som minst behövs vid utgången av 2018 är 7,1 miljarder kronor.

¹ ”kapitalmått” dividerat med ”institutets totala exponeringsmått”.

4.2 Kapitalsammansättning i föreningen respektive bolaget Kapitalet i föreningen kan bl.a. bestå av följande delar:

- Medlemsinsatser vid inträde som medlem och därefter inbetalda insatsformer samt insatser som uppkommit genom överföring av vinstmedel till insatserna genom insatsemissioner. Denna del ska utgöra huvuddelen av kapitalet.
- Tidigare överskott som balanserats.
- Förlagslån och/eller förlagsinsatser från medlemmarna som får räknas som övrigt primärkapital.

Huvuddelen av kapitalet ska bestå av inbetalda medlemsinsatser och tidigare överskott.

Då de legala förutsättningarna för vilket minimikapitalkrav som ska gälla och vilken tidpunkt för ikraftträdandet inte är klarlagd kommer beslutet om att återbetala det nuvarande 30-åriga förlagslån från medlemmarna till föreningen under 2018 att senareläggas. Det kan i nuläget inte utslutas att nya bedömningar leder till att användningen av förlagslån minskar eller bortfaller.

Nuvarande stadgar rörande regelefterlevnadsklausul och möjlighet för medlemmarna att göra särskilda insatser är en tillräcklig försiktighetsåtgärd rörande kapitalstorleken intill dess EU definitivt beslutat vad som ska gälla framöver.

Kapitalet i kreditmarknadsbolaget kan bl.a. bestå av följande delar:

- Aktiekapital som genom riktade nyemissioner till föreningen ökas med i första hand de medel som inflyter i föreningen som medlemsinsatser eller som förlagsinsatser. Aktiekapitaldelen ska utgöra huvuddelen av kapitalet.
- Tidigare överskott som balanserats.
- Förlagslån eller andra instrument som får räknas som övrigt primärkapital. Tillhandahålls av den ekonomiska föreningen.

4.3 Om antagandena om utlåning m.m. ändras

Om den faktiska utvecklingen av Kommuninvests utlåning eller andra delar som ska inräknas i institutets totala exponeringsmått förändras så att kapitalet i absoluta tal behöver vara större än vad som anges i avsnitt 4.1, ska den planerade kapitaluppbyggnaden revideras upp i motsvarande grad.

Minskar det totala exponeringsmålet under de kommande åren, ska den nu planerade nödvändiga kapitalstorleken ändå inte minskas.

4.4 Om kapitalet inte ökar nog snabbt upp till 1,5 procent

En stor andel av medlemmarna har under 2015 till 2017 utnyttjat stadgarnas möjlighet att fullgöra hela eller stora delar av den högsta insatsnivån för att få de fördelar som följer av detta. Det finns även en önskan om att få fortsatta möjligheter placera medel i särskilda insatser eller i andra kapitalformer.

Skulle, mot förmodan, den förväntade kapitaluppbyggnaden dra ut på tiden så att gruppens lagstadgade skyldighet att hålla en viss kapitalnivå kan riskeras, planerar

KOMMUNINVEST

Svenska kommuner och landsting i samverkan

styrelsen att initiera den obligatoriska procedur för kapitalinbetalning, som anges i stadgarna (se nedan avsnitt 5.3).

4.5 Om kravet på bruttosoliditet fastställs till en högre nivå än 1,5 procent

Om miniminivån för bruttosoliditet fastställs till en högre nivå än 1,5 procent är följande kapitalkomponenter tillgängliga:

- Medlemsinsatser vid inträde som medlem och därefter inbetalda insatsformer som kompletteras genom särskilt beslut att påkalla att medlemmar som ännu inte uppnått den högsta insatsnivån måste betala resterande insats omgående.
- Ökad resultatnivå.
- Förlagslån och/eller förlagsinsatser från medlemmarna.
- Förlagslån och/eller förlagsinsatser från andra än medlemmarna (se nedan i avsnitt 5.3).

Om ovanstående former för ökning av kapitalet inte förslår eller ska användas, återstår följande vägar för anpassning till det tillgängliga kapitalets storlek:

- Ändring av stadgarna för att ytterligare höja den högsta insatsnivån och ett beslut om att påkalla medlemmarnas inbetalning upp till den nya nivån (se nedan i avsnitt 5.3).
- Reducering av verksamheten för att anpassa tillgångsvolymer till tillgängligt kapital (se nedan i avsnitt 5.3).
- Avveckling av hela verksamheten under ordnade former (se nedan i avsnitt 5.3).

5 **Riktlinjer och beslutsregler²**

5.1 Föreningen och kreditmarknadsbolaget

Det är föreningen som primärt ansvarar för att kapitalanskaffningen för uppbyggnaden av kapitalnivån i gruppen och kreditmarknadsbolaget kommer till stånd. De medel som ökar föreningens medlemskapital eller inflyter som förlagsinsatser, används för att förvärva nyemitterade aktier i kreditmarknadsbolaget.

Förlagslån som upptas av föreningen och får räknas som övrigt primärkapital, används helt för motsvarande förvärv av aktier i eller för vidareutlåning till kreditmarknadsbolaget.

I övrigt regleras kreditmarknadsbolaget genom ägardirektiv som årligen fastställs.

5.2 Uppdrag till styrelsen och rapportering till kommande stämmor

Styrelsen har ansvaret för att kapitaluppbyggnaden genomförs. Den ska se till att Kommuninvestgruppen uppfyller den finansiella lagstiftningens minimikrav.

Styrelsen rapporterar i årsredovisningen och i andra former om hur kapitaluppbyggnaden faktiskt framskrider.

Styrelsen upprättar och ajourhåller en plan för kapitaluppbyggnaden. Om styrelsen finner skäl att förändra den plan som beskrivs i avsnitt 4 ovan ska information lämnas

² Riktlinjer och beslutsregler i avsnitt 5 har fastställts av ordinarie föreningsstämmorna 2015 till 2017.

KOMMUNINVEST

Svenska kommuner och landsting i samverkan

vid kommande stämmor och i andra former direkt till medlemmarna då styrelsen finner det lämpligt.

5.3 Beslut som ska fattas av stämman

När det gäller kapitaluppbyggnaden ska föreningsstämman (ordinarie och eventuell extrastämma)

- Fatta alla de beslut som ankommer på stämman enligt lagen om ekonomisk förening samt gällande stadgar. Det betyder exempelvis:
 - Fastställa nya stadgar och eventuella ändringar av dessa.
 - Besluta om kapitalinbetalning enligt stadgarnas avsnitt 5.7 ”insats för föreningens regelefterlevnad”.
- På styrelsens förslag besluta om
 - Förlagsinsatser och/eller förlagslån ska få utges till andra än medlemmarna och de företag som får låna av Kommuninvest, svenska kommuner, landsting eller regioner som ännu inte blivit medlemmar samt Sveriges Kommuner och Landsting.
 - Verksamheten långsiktigt ska reduceras eller avvecklas på grund av att föreningen eller gruppen inte kan (eller önskar) klara lagstadgade krav på kapital.

Övriga beslut rörande kapitaluppbyggnaden fattas av föreningens styrelse eller av den/dem som styrelsen uppdragit till att fatta beslut i viss fråga.

2018-03-29

Kommuninvest ekonomisk förening
Föreningsstämman

Bemyndigande att genomföra nyemissioner

Bakgrund

Beslut om att bolagsstyrelsen ska bemyndigas att genomföra nyemissioner ska fattas av årsstämman i Kommuninvest i Sverige AB.

Vid årsstämman 2017-04-20 bemyndigades styrelsen för Kommuninvest i Sverige AB att för tiden fram till nästkommande årsstämma, genomföra nyemissioner som ligger inom den i bolagsordningen för Kommuninvest i Sverige AB angivna övre gränsen för aktiekapital, 20 000 miljoner kronor, utan att behöva kalla till extra bolagsstämma.

När detta skrivs uppgår det registrerade aktiekapitalet till 7 099 972 000 kronor.

Föreningsstyrelsen har behandlat ärendet 2018-03-14.

Förslag till beslut

Styrelsen föreslår att föreningsstämman beslutar

att uppdra till föreningens ombud på årsstämman i Kommuninvest i Sverige AB att där besluta enligt följande:

- bemyndiga bolagsstyrelsen att under tiden intill nästa årsstämma genomföra en eller flera nyemissioner som ligger inom det i bolagsordningen för Kommuninvest i Sverige AB angivna maximala aktiekapitalet,
- vid emissionen ska den nuvarande aktieägaren Kommuninvest ekonomisk förening ha företrädesrätt till de nya aktierna samt
- de närmare villkoren för emissionerna ska bestämmas av bolagsstyrelsen.

KOMMUNINVEST EKONOMISK FÖRENING

Göran Färm
Ordförande

Tomas Werngren
Verkställande direktör

Kommuninvest i Sverige AB (publ). Org nr: 556281-4409. Styrelsens säte: Örebro

Kommuninvest Ekonomisk förening. Org nr: 716453-2074. Styrelsens säte: Örebro

Kommuninvest Fastighets AB. Org nr: 556464-5629. Styrelsens säte: Örebro